
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ : ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΝΟΜΩΝ ΑΧΑΪΑΣ,
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΙΑΣ.**

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ: ΦΑΡΑΝΤΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΒΡΥΩΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ**

- Π Α Τ Ρ Α 2000 -

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	3200
----------------------	------

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο	10
1.1. Το Δημογραφικό Πρόβλημα	10
1.2. Ανάλυση βασικών εννοιών της δημογραφικής επιστήμης	13
1.3. Η δομή του πληθυσμού	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο	24
2.1. Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός και η γεωγραφική κατανομή	24
2.2. Ανάλυση στοιχείων δημογραφικών φαινομένων μέσα και αίτια μείωσης των γεννήσεων	26
2.3. Επιπτώσεις μείωσης της γεννητικότητας	31
2.4. Αίτια Δημογραφικής γήρανσης	32
2.5. Επιπτώσεις δημογραφικής γήρανσης	34
2.6. Η εξέλιξη της γαμηλιότητας και της διαζυγιότητας	41
2.7. Αιτίες θανάτων	42
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο	46
3.1. Ο Μελλοντικός πληθυσμός	46
3.2 Μηχανική κίνηση του πληθυσμού	47
3.3 Τα κυριότερα είδη της μεταναστευτικής κίνησης	50
3.4 Παράγοντες που προκαλούν την μεταναστευτική κίνηση	56
3.5 Δημογραφική πολιτική	60

3.6 Οι βασικές δημογραφικές διαδικασίες και η μεταβολή του πληθυσμού	64
3.7. Ανάλυση δεικτών - συντελεστών που χρησιμοποιούνται στην ανάλυση πολλών δημογραφικών φαινομένων	67
3.8. Μέτρα παθολογικής κατάστασης (Νοσηρότητας)	86
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο	95
Δημογραφική έρευνα στους Νομούς Αχαΐας, Αιτωλοακαρνανίας, Ηλείας	
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	152
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	160

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η επιστήμη της δημογραφίας και οι κλάδοι της

Η δημογραφία είναι κλάδοι της στατιστικής που μελετά σε γενικές γραμμές την κίνηση και την κατάσταση του πληθυσμού ενός τόπου, την αύξηση και τη μείωση του, την πυκνότητα του, τη μορφωτική του ανάπτυξη. Η στατιστική με βάση την απογραφή εξετάζει τις αυξομειώσεις του πληθυσμού.

Τις βάσεις τις έθεσαν ο Αριστοτέλης και ο Πλάτων. Ως συστηματοποιημένη προσπάθεια βελτίωσης της κοινωνίας πρωτοεμφανίστηκε κατά τον ΙΣΤ΄ αιώνα μ.Χ. Ο όρος δημογραφία παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στον τίτλο του βιβλίου του Asil Gígiar «Στοιχεία ανθρώπινης στατιστικής και συγκριτικής δημογραφίας». Αξίζει να σημειωθεί ότι για ενάμιση αιώνα κυριαρχούσε η θεωρία του Malthous. Ο Malthous και οι άλλοι επιστήμονες προσπαθούσαν να δώσουν μια θεωρία βασισμένη στο φυσικό νόμο της αύξησης του πληθυσμού. Οι Μαρξιστές του 20ου αιώνα έχουν απορρίψει το νόμο του Malthous και την προώθηση του ελέγχου των γεννήσεων. Ωστόσο ως σήμερα δεν υπάρχει μια παγκόσμια θεωρία για τις πληθυσμιακές μεταβολές και πολύ λιγότερο για την πληθυσμιακή αύξηση.

Όπως παρατηρεί ο Ουίλιαμ Πήτερσεν, τον πληθυσμό μπορούμε να τον εξετάσουμε κατά τρεις διαφορετικούς τρόπους. Ο πρώτος είναι να τον δούμε σαν ένα αυτοτελές μέγεθος και να μελετήσουμε την σύνδεσή του, την κατανομή του στον χώρο και τις μεταβολές του στον χρόνο, ανεξάρτητα από τους παράγοντες που συμβάλλουν στην διαμόρφωση των φαινομένων αυτών. Ο δεύτερος τρόπος συνίσταται

στην εξέταση των παραγόντων και των συνθηκών που διαμορφώνουν τα πληθυσμιακά μεγέθη και τις αυξομειώσεις τους. Στην περίπτωση αυτή ο πληθυσμός λαμβάνεται σαν εξαρτημένη μεταβλητή και οι παράγοντες που επιδρούν διαπλαστικά λαμβάνονται σαν ανεξάρτητες μεταβλητές. Τέτοιοι παράγοντες μπορεί να είναι πολλοί και ποικίλοι : περιβαλλοντολογικοί, βιολογικοί, οικονομικοί, κοινωνικά κλπ. Άλλοτε επενεργούν άμεσα και άλλοτε έμμεσα, άλλοτε μεμονωμένα και άλλοτε αθροιστικά. Ο τρίτος τρόπος είναι ο αντίστροφος του προηγούμενου. Εδώ ο πληθυσμός λαμβάνεται σαν ανεξάρτητη μεταβλητή. Εκείνο που ενδιαφέρει σ' αυτή την περίπτωση είναι πως τα πληθυσμιακά δεδομένα και οι μεταβολές τους επιδρούν στην διαμόρφωση των κοινωνικών συνθηκών και καταστάσεων.

Η δημογραφία περιλαμβάνει δύο μεγάλους κλάδους. Ο πρώτος, η τυπική δημογραφία, εξετάζει τα πληθυσμιακά φαινόμενα με τον πρώτο από τους τρεις τρόπους που είδαμε πιο πάνω. Η τυπική δημογραφία ασχολείται με τη συλλογή, την στατιστική ανάλυση και την τεχνική παρουσίαση των πληθυσμιακών δεδομένων και με την διερεύνηση των προοπτικών και τάσεων. Πρόκειται για κλάδο που απαιτεί επαρκείς και εξειδικευμένες γνώσεις μαθηματικών και στατιστικής. Ο δεύτερος κλάδος η κοινωνική δημογραφία (ή δημογραφική ή πληθυσμιακή ανάλυση), μελετά τα πληθυσμιακά φαινόμενα με τον δεύτερο και τον τρίτο από τους παραπάνω τρόπους, σαν εξαρτημένες και σαν ανεξάρτητες μεταβλητές : σαν φαινόμενα που τελούν σε αλληλεξάρτηση με άλλα, από τα οποία διαμορφώνονται ή τα οποία διαμορφώνουν. Με βάση τις γενικές αυτές παρατηρήσεις μπορούμε σχηματικά να πούμε πως η τυπική δημογραφία προσπαθεί να απαντήσει στα ερωτήματα «πόσοι ;» και «πόσο συχνά ;» ενώ η

κοινωνική δημογραφία επιχειρεί να δώσει απαντήσεις στα ερωτήματα «γιατί ;» και «πώς ;». Είναι φανερό πως οι δύο αυτοί κλάδοι βρίσκονται σε στενή μεταξύ τους σχέση. Η τυπική δημογραφία διαμορφώνει σε μεγάλο βαθμό την συλλογή και την επεξεργασία των στοιχείων της σύμφωνα με τα πορίσματα και τις υποθέσεις της κοινωνικής δημογραφίας. Η κοινωνική δημογραφία από την άλλη μεριά, στηρίζεται στην τυπική δημογραφία προκειμένου να ελέγξει τις υποθέσεις της και την εγκυρότητα των συμπερασμάτων της. Χωρίς την κοινωνική δημογραφία η τυπική δημογραφία θα ήταν μια απλή στατιστική άσκηση. Χωρίς την τυπική δημογραφία η κοινωνική δημογραφία θα ήταν ένα σώμα αυθαίρετων θεωριών χωρίς καμιά εμπειρική θεμελίωση.

Το γεγονός ότι η κοινωνική δημογραφία εξετάζει τα πληθυσμιακά φαινόμενα σε συσχετισμό με άλλα φαινόμενα, καταστάσεις και συνθήκες, φανερώνει τους στενούς δεσμούς που συνδέουν την δημογραφία με τις επιστήμες εκείνες που έχουν σαν αντικείμενο τους τα επιμέρους αυτά φαινόμενα και καταστάσεις. Ιδιαίτερα στενές είναι οι σχέσεις της δημογραφίας με την κοινωνιολογία, την οικονομική και την ιστορία, γιατί και οι τρεις αυτές επιστήμες φωτίζουν από τη σκοπιά τους η καθεμιά, τις επιδράσεις που υφίσταται ο πληθυσμός και την διαπλαστική επιρροή του σε άλλα φαινόμενα.

Σε διεθνή πλαίσια λειτουργούν τρεις οργανισμοί οι οποίοι ασχολούνται με τα δημογραφικά προβλήματα :

- α) Η Διεθνής Ένωση για την επιστημονική μελέτη του πληθυσμού (ιδρύθηκε το 1928)
- β) Η επιτροπή πληθυσμού του Ο.Η.Ε.

γ) Οικονομικό και κοινωνικό συμβούλιο στο οποίο υπάγονται οι δύο πρώτοι οργανισμοί. Ακόμη για τη μελέτη της εξέλιξης του πληθυσμού, έχουν δημιουργηθεί σε διάφορες χώρες του κόσμου διάφορα επιστημονικά ιδρύματα. Το πιο φημισμένο δημογραφικό ινστιτούτο της Ευρώπης είναι το φημισμένο Ινστιτούτο Δημογραφικών σπουδών στο Παρίσι.

Κύριοι τομείς της δημογραφικής έρευνας

Όπως κάθε επιστήμη έτσι και η δημογραφία έχει ένα σκέλος διαγνωστικό και ερμηνευτικό και ένα σκέλος εφαρμογών των πορισμάτων της. Στο διαγνωστικό και ερμηνευτικό της σκέλος η δημογραφία ασχολείται κατά κύριο λόγο με τα ακόλουθα θέματα :

1. Το μέγεθος του πληθυσμού
2. Την κατανομή του πληθυσμού
  - α. στον χώρο (π.χ. κατά ισοϋψείς ζώνες , κατά γεωγραφικά διαμερίσματα, κατά αγροτικές και αστικές κοινότητες κλπ)
  - β. κατά κατηγορίες (σύνθεση του πληθυσμού)
    - βιολογικές (φύλο και ηλικία), (δομή του πληθυσμού)
    - κοινωνικές (γλώσσα, θρήσκευμα, εθνότητα, επάγγελμα κλπ)
3. Την κίνηση του πληθυσμού
  - α. φυσική κίνηση (γεννήσεις, θάνατοι κλπ)
  - β. κίνηση στον χώρο (γεωγραφική κινητικότητα)
  - γ. κίνηση μέσα στο κοινωνικό σύστημα ή σε ένα υποσύστημα (κοινωνική κινητικότητα)

4. Την οριζόντια (συγχρονική), την κάθετη ή την διαγώνια (διαχρονική) σύγκριση* των μεγεθών, την κατανομής ή της κίνησης ενός ή περισσότερων πληθυσμών.

Το σκέλος των εφαρμογών περιλαμβάνει όλες τις μορφές χρήσης των πορισμάτων της διάγνωσης και ερμηνείας των δημογραφικών δεδομένων. Στα πλαίσια του τομέα αυτού ιδιαίτερα σημαντικά είναι αφενός ο κριτικός έλεγχος των επιμέρους μέτρων οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής (ή της έλλειψής τους) όσον αφορά τις δημογραφικές τους επιπτώσεις και αφετέρου η υποβολή προτάσεων για την άσκηση δημογραφικά ορθότερης κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής και για την προσαρμογή της πολιτικής αυτής στις δημογραφικές δυνατότητες της συγκεκριμένης κοινωνίας.

---

*Η συγχρονική ή οριζόντια σύγκριση αναφέρεται στον ίδιο χρόνο αλλά σε διαφορετικούς τόπους και κατηγορίες (π.χ. Ελλάδα 1980 και Ιταλία 1980, οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας το 1981 και οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Μακεδονίας το 1981). Η κάθετη διαχρονική σύγκριση αναφέρεται στον ίδιο τόπο και κατηγορία αλλά σε διαφορετικούς χρόνους (π.χ. Ελλάδα 1923 και Ελλάδα 1981, ο οικονομικός ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας το 1951 και το 1981). Η διαγώνια διαχρονική σύγκριση αναφέρεται σε διαφορετικούς τόπους ή κατηγορίες και σε διαφορετικούς χρόνους (π.χ. Ελλάδα 1981 και Ιταλία 1951, η γεννητικότητα στην Ελλάδα 1950 – 1980 και η γεννητικότητα στην Αγγλία 1870 – 1900).

Οι πηγές των δημογραφικών δεδομένων

Τρεις είναι οι πηγές των δημογραφικών δεδομένων : η γενική απογραφή του πληθυσμού, η στατιστική της φυσικής κίνησης του πληθυσμού και η στατιστική της διεθνούς μετανάστευσης.

Σύμφωνα με τον ορισμό που έδωσαν τα Ηνωμένα Έθνη, η γενική απογραφή του πληθυσμού είναι «η από μια κυβέρνηση ταυτόχρονη καταγραφή των δημογραφικών δεδομένων που αφορούν σε μια δεδομένη στιγμή όλα τα πρόσωπα που ζουν σε ένα συγκεκριμένο έδαφος».

Η γενική απογραφή διενεργείται από την κυβέρνηση ενός κράτους, διότι μόνο αυτή μπορεί να εξασφαλίσει (α) την οργάνωση και το κόστος της διεξαγωγής της, (β) την αντικειμενικότητα και (γ) τη δεσμευτικότητα των αποτελεσμάτων της. Από τη στιγμή που τα αποτελέσματα της απογραφής θα δημοσιευτούν επίσημα (στην Ελλάδα η δημοσίευση γίνεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως) είναι υποχρεωτικά για όλους.

Η γενική απογραφή πρέπει να διεξάγεται ταυτόχρονα σε όλη την επικράτεια για να αποφεύγονται παραλείψεις ή διπλές καταχωρήσεις. Οι γενικές απογραφές διεξάγονται κατά τακτά χρονικά διαστήματα, συνήθως κατά δεκαετία.

Η στατιστική της φυσικής κίνησης του πληθυσμού περιλαμβάνει τις καταχωρήσεις (ληξιαρχικές πράξεις) όλων των συμβάντων που αναφέρονται στην γέννηση, στον θάνατο και στις μεταβολές της οικογενειακής κατάστασης (γάμοι, διαζύγια, υιοθεσίες, νομιμοποιήσεις κλπ) των ατόμων που αποτελούν τον πληθυσμό μιας χώρας.

Η στατιστική της διεθνούς μετανάστευσης περιλαμβάνει τις μετακινήσεις από και προς μια χώρα. Η στατιστική αυτή δεν είναι πολύ ακριβής, διότι συχνά ούτε οι εγκαθιστάμενοι ούτε οι αναχωρούντες εμφανίζονται εξ αρχής ως μετανάστες.

Και οι τρεις αυτές πηγές έχουν σαν βάση τους την καταμέτρηση : καταμέτρηση του πληθυσμού σε δεδομένη χρονική στιγμή, καταμέτρηση των δημογραφικών συμβάντων στη διάρκεια μια χρονική περιόδου. Με βάση τα δεδομένα από τις τρεις αυτές πηγές η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδας (Ε.Σ.Υ.Ε.) δημοσιεύει κάθε χρόνο τον υπολογιζόμενο πληθυσμό στο μέσο του έτους. Πρόκειται για τον μέσο πληθυσμό του έτους, δηλαδή για τον μέσο όρο μεταξύ του (υπολογιζόμενου πληθυσμού της χώρας την 1^η Ιανουαρίου και του (υπολογιζόμενου) πληθυσμού της 31 Δεκεμβρίου. Ο μέσος αυτός πληθυσμός αποτελεί την βάση υπολογισμού όλων των αδρών ποσοστιαίων δημογραφικών δεικτών του έτους. Όλων δηλαδή των δεικτών που εκφράζουν την αναλογία επιμέρους δημογραφικών συμβάντων, όπως λ.χ. θάνατοι, γεννήσεις, γάμοι κλπ., σε ένα σταθερό μέγεθος πληθυσμού (κατά κανόνα 1000 κάτοικοι).

Τα δεδομένα που προκύπτουν από την καταμέτρηση ή τον υπολογισμό (την εκτίμηση δηλαδή των μεταβολών που έχουν επέλθει σε μια περίοδο) εκφράζονται σε απόλυτους αριθμούς. Οι αριθμοί αυτοί μας δίνουν μια τάξη μεγέθους, δεν μας επιτρέπουν όμως να διαπιστώσουμε την συχνότητα, την ένταση ή την έκταση με την οποία παρουσιάζεται ένα φαινόμενο, ούτε να συγκρίνουμε τα φαινόμενα στον ίδιο ή σε διαφορετικούς χρόνους. Για τον λόγο αυτόν τους απόλυτους αριθμούς τους ανάγομε σε σχετικούς αριθμούς. Σε αριθμούς δηλαδή που εκφράζουν την σχέση ενός μεγέθους προς ένα άλλο. Τους

σχετικούς αριθμούς του ονομάζουμε δείκτες ή συντελεστές. Οι δημογραφικοί δείκτες κατατάσσονται σε δύο κυρίως κατηγορίες : σε ποσοστά και σε αναλογίες. Τα ποσοστά μας δίνουν την κατανομή ενός μεγέθους σε επιμέρους μεγέθη ή την συχνότητα, την ένταση ή την έκταση με την οποία παρατηρείται ένα φαινόμενο σε ένα δεδομένο πληθυσμό. Οι αναλογίες μας δίνουν την αντιστοιχία ενός μεγέθους προς ένα άλλο και με τον τρόπο αυτόν εκφράζουν την βαρύτητα ενός μεγέθους σε σχέση προς ένα άλλο. Ποσοστά είναι π.χ. οι δημογραφικοί δείκτες που μας δείχνουν την κατανομή του συνολικού πληθυσμού σε επιμέρους μεγέθη (λ.χ. σε αστικό, ημιαστικό και αγροτικό πληθυσμό ή σε νησιώτικο και ηπειρωτικό πληθυσμό κλπ) ή την συχνότητα των γεννήσεων (γεννητικότητα) ή των θανάτων (θνησιμότητα) κλπ. που παρατηρείται στον πληθυσμό στη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου (κατά κανόνα ενός έτους). Αναλογίες είναι οι δημογραφικοί δείκτες που μας δίνουν λ.χ. την αντιστοιχία του ενεργού προς τον συντηρούμενο πληθυσμό (δείκτης εξάρτησης) κλπ.

Η σχέση μεταξύ των δύο μεγεθών που εκφράζουν οι διάφοροι σχετικοί αριθμοί έχει τη μορφή ενός λόγου ή κλάσματος, όπου το ένα μέγεθος έχει τη θέση του διαιρέτου ή αριθμητή και το άλλο τη θέση του διαιρέτη ή παρανομαστή. Για να μπορεί η σχέση αυτή να αποτελέσει μέσο και μέτρο σύγκρισης θα πρέπει να αναφέρεται σε σταθερό μέγεθος. Αυτό επιτυγχάνεται με τον πολλαπλασιασμό του πηλίκου της διαίρεσης με ένα σταθερό συντελεστή που ποικίλει ανάλογα με την περίπτωση. Έτσι στις κατανομές και τις αναλογίες ο συντελεστής αυτός είναι 100, στις συχνότητες, την ένταση ή την έκταση είναι συνήθως 1000 (π.χ. γεννητικότητα, θνησιμότητα, γαμηλιότητα κλπ). Η προσφυγή σε μεγάλους σταθερούς συντελεστές

γίνεται για να έχουμε δείκτες με λίγα δεκαδικά ψηφία, που είναι πιο εύχρηστοι.

Όταν τα ποσοστά υπολογίζονται με βάση το σύνολο του πληθυσμού, τότε μιλάμε για αδρούς δείκτες ή ακαθάριστα ποσοστά. Τέτοιοι είναι π.χ. οι δείκτες που μας δίνουν τη συχνότητα των γεννήσεων ή των θανάτων στο σύνολο του πληθυσμού (αδρός δείκτης γεννητικότητας, αδρός δείκτης θνησιμότητας).

ΝΑ ΔΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ

$$\text{Αδρός δείκτης θνησιμότητας} = \frac{\text{ΘΑΝΑΤΟΙ ΕΤΟΥΣ}}{\text{ΜΕΣΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ}} \times 1000$$

$$\text{Δείκτης γονιμότητας} = \frac{\text{ΑΡΙΘΜΟΙ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΖΩΝΤΩΝ}}{\text{ΑΡΙΘΜΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ 15-49}} \cdot 1000$$

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

1.1 ΤΟ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Στον 20^ο αιώνα τρία πράγματα είναι σημαντικά : δύο παγκόσμιοι πόλεμοι, η τεχνολογική επανάσταση και η κοινωνική κρίση. Κύρια αίτια της κοινωνικής κρίσης θεωρείται η κρίση που περνά η οικογένεια. Έχει ως συνέπεια τη μείωση των γάμων και τη μείωση των παιδιών, που γεννιούνται από αυτούς. Έτσι παρατηρείται το πρόβλημα της υπογεννητικότητας.

Το δημογραφικό πρόβλημα είναι αυτό που προσδιορίζει το μέλλον ενός λαού, την ανάπτυξη του σε όλους τους τομείς, κοινωνική, πολιτική, οικονομική και το αντίθετο. Ένας ορισμός που μπορεί να δοθεί στο δημογραφικό πρόβλημα είναι το πρόβλημα που δημιουργείται σε μια χώρα, από την αύξηση ή μείωση του πληθυσμού της. Το πρόβλημα αυτό εκδηλώνεται με δύο όψεις :

⇒ τον υπέρ-πληθυσμό και

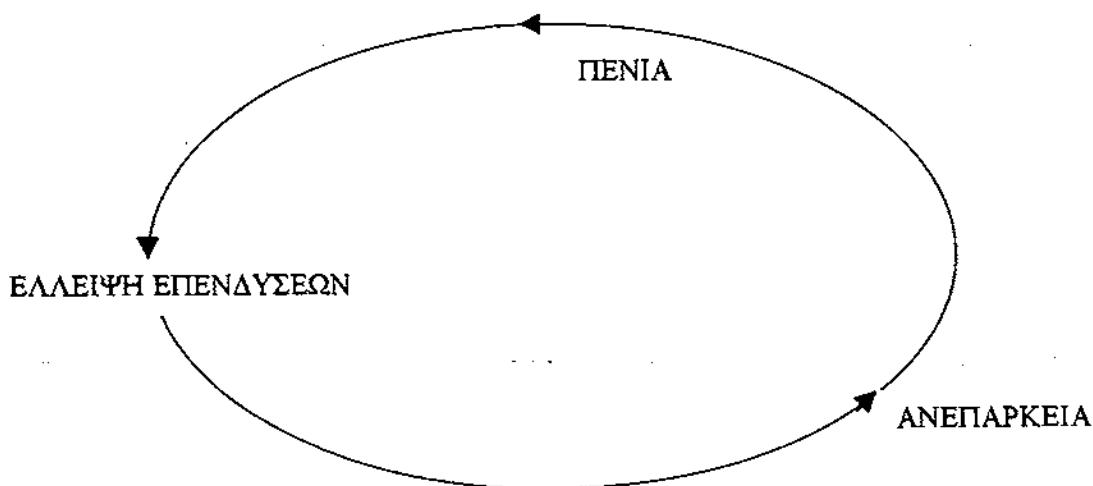
⇒ τον υπο-πληθυσμό.

Ο υπέρ-πληθυσμός οφείλεται στην υπέρμετρη αύξηση του πληθυσμού μιας χώρας που μπορεί να οφείλεται είτε στην αυξημένη γεννητικότητα των ατόμων (υπερ-γεννητικότητα) είτε στην αυξημένη εισροή ατόμων από το εξωτερικό (μεταναστών και παλιννοστούντων).

Όσον αφορά τον υπο-πληθυσμό οφείλεται στην υπέρμετρη μείωση του πληθυσμού μιας χώρας. Η μείωση αυτή μπορεί να οφείλεται στη μειωμένη γεννητικότητα των ατόμων και στην αυξημένη μεταναστευτική κίνηση των ατόμων προς το εξωτερικό (εξωτερική μετανάστευση).

Σύμφωνα με τα στατιστικά δεδομένα ο υπερ-πληθυσμός παρουσιάζεται στις υποανάπτυκτες χώρες (τρίτος κόσμος) και ο υπο-πληθυσμός στις ανεπτυγμένες χώρες.

Στις υποανάπτυκτες χώρες, ενώ ο δείκτης θνησιμότητας παρουσιάζει μια συνεχή πτώση, ο δείκτης της γεννητικότητας αντίθετα βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα με αποτέλεσμα ο δείκτης φυσικής αύξησης του πληθυσμού να παρουσιάζει μια ραγδαία αύξηση. Έτσι οι υποανάπτυκτες χώρες έχουν να αντιμετωπίσουν το σοβαρό πρόβλημα του υπερ-πληθυσμού, αναγκάζονται να διαθέτουν το μικρό κατακεφαλήν εισόδημά τους για τη διατροφή του πληθυσμού που συνέχεια αυξάνεται. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα τη μη οικονομική ανάπτυξη τους ή έστω τη διατήρησή του σ' ένα ικανοποιητικό επίπεδο. Έτσι οδηγούνται στο φαύλο κύκλο της πενίας. Σύμφωνα με το φαύλο κύκλο οι φτωχοί λαοί δεν έχουν πλεόνασμα κεφαλαίων για τη διενέργεια επενδύσεων. Έτσι οδηγούνται ξανά στην πενία σε συνδυασμό με την αύξηση του πληθυσμού της.

Στις αναπτυγμένες χώρες, σε αντίθεση με τις υποανάπτυκτες, ο δείκτης γονιμότητας και θνησιμότητας των ατόμων βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα με αποτέλεσμα ο δείκτης φυσικής αύξησης του πληθυσμού να είναι μικρός. Στην Ελλάδα παρουσιάζεται το πρόβλημα της υπο-γεννητικότητας. Εξετάζοντας τα στατιστικά δεδομένα στη χώρα μας ο ρυθμός των γεννήσεων παρουσιάζει μια πτώση που αρχίζει μετά το Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο και τον εμφύλιο επίσης. Ο δείκτης γονιμότητας μειώθηκε από 2,48 παιδιά ανά γυναίκα που ήταν το '61 σε 2,2 παιδιά το '70 και σε 2,1 παιδιά το '90. Από το '91 και μετά παρατηρείται ακόμα μια πτώση σε 1,6 παιδιά ανά γυναίκα.

Οι γεννήσεις στη χώρα μας μειώθηκαν από 148000 το '80 σε 112.000 το '86. Δηλαδή 36.000 γεννήσεις λιγότερο μέσα σε έξι χρόνια.

Εκτός από αυτό όμως παρατηρείται και το πρόβλημα της γήρανσης. Δηλαδή αύξηση της αναλογίας των ηλικιωμένων ατόμων από 65 ετών και πάνω.

Είναι άλλο επιχείρημα επομένως να φαίνεται ανεξάρτητο το φαινόμενο του γιγαντισμού της πρωτεύουσας ή ίσως ακόμα και των δύο πρωτευουσών σε βάρος της υπαίθρου. Επίσης έχει μεταβληθεί η κλίμακα των ηλικιών, πράγμα το οποίο ίσως είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα, τα οποία πρέπει να μελετηθούν.

Είναι γνωστό σε όλους ότι η τροφοδότρια του αστικού κέντρου επαρχία, ότι τα νησιά που αποτελούν το σφριγηλότερο, δυναμικότερο στοιχείο στη ζωντάνια της χώρας μας έχουν ήδη ερημώσει, έχουν ήδη ζημιωθεί. Αυτό αναμφισβήτητα αποτελεί ένα κακό οιωνό, ένα ζοφερό προάγγελμα για την υπόσταση του Έθνους.

Η Ελλάδα ακολουθεί μεταπολεμικά με ταχύ ρυθμό το δημογραφικό ολίσθημα της Ευρώπης, παρα τη χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα της,

περιορίζοντας την αναπαραγωγή του πληθυσμού και αυξάνοντας τη γεροντική της σύνθεση, σε αντίθεση προς την Τουρκία και τις γειτονικές Ισλαμικές χώρες της νοτιοανατολικής Μεσογείου.

Κάτω από την πολιτικοοικονομική διαμάχη ανάμεσα στις Ευρωπαϊκές χώρες Ανατολής – Δύσης, το βραδύ εκσυγχρονισμό της Ελληνικής Οικονομίας, τις δυσχέρειες ταχείας ανόδου του γενικού και του τεχνικοεπιστημονικού μορφωτικού επιπέδου, τη σπατάλη των δημογραφικών δυνάμεων με την οποία είναι συνυφασμένη η μαζική μεταπολεμική μετανάστευση, η άνιση αστικοποίηση, η αύξηση των αμβλώσεων, η αντισύλληψη, η ερήμωση της υπαίθρου και τελικά η έντονη δημογραφική γήρανση κατά τα τελευταία χρόνια, δημιουργείται μια εξαιρετικά ευαίσθητη γεωπολιτική θέση της Ελλάδας, ασυμβίβαστη με την ποσοτική και ποιοτική υπόστασή της ανάμεσα στις δύο αυτές συμπληγάδες : την καταρρέουσα πληθυσμιακή Ευρώπη και τον επεκτεινόμενο αραβομουσουλμανικό δημογραφικό δυναμισμό.

1.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ ΤΗΣ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Στο σημείο αυτό σκόπιμο είναι να γίνει μια σύντομη αναφορά και ανάλυση σε πολλές από τις έννοιες που θα χρησιμοποιήσουμε και θα συναντήσουμε παρακάτω.

Με τον όρο πληθυσμός στην δημογραφία εννοούμε το σύνολο των κατοίκων μιας περιοχής (χώρας – πόλεως – σχολείου) σε μια ορισμένη χρονική στιγμή η περίοδο.

Η επιστήμη της δημογραφίας διακρίνει τον πληθυσμό :

α) σε πραγματικό που είναι το σύνολο των ατόμων τα οποία ευρέθησαν για οποιοδήποτε λόγο κατά την ημέρα της απογραφής στην απογραφόμενη περιοχή, έστω και ως επισκέπτες

β) σε νόμιμο πληθυσμό που πρόκειται για το σύνολο των ατόμων τα οποία είναι δημότες ενός Δήμου ή μιας κοινότητας ανεξαρτήτως του τόπου που βρίσκόντουσαν κατά την ημέρα της απογραφής

γ) υπολογιζόμενος πληθυσμός που βρίσκεται με τις στατιστικές της φυσικής και μηχανικής κινήσεώς του

δ) συγκεντρωμένος και διεσπαρμένος πληθυσμός κατά την στατιστική υπηρεσία της πατρίδος μας ο πληθυσμός ενός οικισμού, δεν απέχουν μεταξύ τους πάνω από διακόσια μέτρα. Στην αντίθετη περίπτωση ο πληθυσμός θεωρείται διεσπαρμένος

ε) ενεργός πληθυσμός ή εργαζόμενος ή παραγωγικός καλείται ο πληθυσμός ο οποίος λαμβάνει μέρος στην παραγωγική διαδικασία. Τα κριτήρια κατατάξεως των πολιτών ως ενεργών είναι διάφορα κατά χρόνο και τόπο γι' αυτό απαιτείται ιδιαίτερη και επισταμένη προσοχή.

Το μέγεθος του ενεργού πληθυσμού επηρεάζεται από την εξέλιξη κυρίως της γεννητικότητας και του μεταναστευτικού ρεύματος μιας χώρας, εκτός από το μέγεθος του ενεργού πληθυσμού μεγάλη σημασία για την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική σημασία ενός λαού έχει και η “ποιοτική σύνθεση” του ενεργού πληθυσμού.

στ) οικονομικά απασχολήσιμος πληθυσμός

ζ) Αστικός πληθυσμός : Περιλαμβάνει τον πληθυσμό των δήμων και κοινοτήτων, των οποίων ο πολυπληθέστερος οικισμός έχει 10.000 κατοίκους και άνω, καθώς επίσης, και τον πληθυσμό των 18 πολεοδομικών συγκροτημάτων στο σύνολο τους, ανεξάρτητα από το

μέγεθος του πληθυσμού του πολυπληθέστερου οικισμού (δήμου ή κοινότητας) του συγκροτήματος

η) Ημιαστικός πληθυσμός : Περιλαμβάνει τον πληθυσμό των δήμων και κοινοτήτων των οποίων ο πολυπληθέστερος οικισμός έχει 2.000 – 9.999 κατοίκους, εκτός αυτών που ανήκουν στα πολεοδομικά συγκροτήματα

θ) Αγροτικός πληθυσμός : Περιλαμβάνει τον πληθυσμό των δήμων και κοινοτήτων, των οποίων ο πολυπληθέστερος οικισμός έχει λιγότερους από 2.000 κατοίκους , εκτός αυτών που ανήκουν στα πολεοδομικά συγκροτήματα.

Ο χαρακτηρισμός του συνόλου του πληθυσμού του δήμου ή της κοινότητας ως αστικού, ημιαστικού ή αγροτικού έγινε βάσει του συγκεντρωμένου πληθυσμού του πολυπληθέστερου οικισμού του δήμου ή της κοινότητας (δηλαδή δεν έχει ληφθεί υπόψη ο διασπαρμένος πληθυσμός).

ι) Πεδινός πληθυσμός : Ο πληθυσμός των δήμων και κοινοτήτων, των οποίων η εδαφική περιοχή βρίσκεται, ολόκληρη ή κατά το μεγαλύτερο μέρος της, σε επίπεδο ή ελαφρώς κεκλιμένο έδαφος και σε υψόμετρο κάτω από 800 μέτρα από την επιφάνεια της θάλασσας.

ια) Ημιορεινός πληθυσμός : Ο πληθυσμός των κοινοτήτων, των οποίων η εδαφική περιοχή βρίσκεται στις υπώρειες των ορέων ή η έκταση τους διαμοιράζεται κατά το ήμισυ περίπου στην πεδιάδα και κατά το άλλο ήμισυ στο όρος, αλλά πάντοτε με υψόμετρο κάτω από 800 μέτρα για το μεγαλύτερο μέρος της περιοχής της κοινότητας.

ιβ) Ορεινός πληθυσμός : Ο πληθυσμός των κοινοτήτων, των οποίων η επιφάνεια είναι κατεξοχήν κεκλιμένη και ανώμαλη, διακόπτεται από χαράδρες ή καλύπτεται από απότομους ορεινούς όγκους, οι οποίοι

δημιουργούν στο έδαφος βαθιές και πολλαπλές πτυχώσεις με υψομετρικές διαφορές σημείων της κοινότητας πάνω από 400 μέτρα, καθώς επίσης, και των κοινοτήτων των οποίων ολόκληρη η επιφάνεια ή μεγάλο μέρος αυτής βρίσκεται σε υψόμετρο πάνω από 800 μέτρα από την επιφάνεια της θάλασσας.

Θα συναντήσουμε επίσης έννοιες όπως :

Γάμος : Η αναγνωριζόμενη από το δίκαιο ένωση ανδρός και γυναικός. Το έγκυρο του γάμου στην Ελλάδα εξασφαλίζεται, για μεν το θρησκευτικό γάμο, με ιερολόγηση αυτού, σύμφωνα με τους κανόνες του δόγματος ή θρησκευάτος των ερχομένων σε γάμο, για δε τον πολιτικό γάμο με την τήρηση των διατάξεων του Ν. 1250 / 1982 «Για την καθιέρωση του πολιτικού γάμου στην Ελλάδα».

Γέννηση ζώντος : Η πλήρης έξοδος από το σώμα της μητέρας προϊόντος συλλήψεως, άσχετα με τη διάρκεια της κήσεως, το οποίο μετά τον πλήρη αποχωρισμό αναπνέει ή εμφανίζει άλλα σημεία ζωής, όπως π.χ. παλμούς της καρδιάς.

Θάνατος : Η παύση της ζωής του ζώντος λόγω διαφόρων αιτών.

Πολεοδομικό συγκρότημα : Είναι ομάδα συνεχόμενων δήμων ή κοινοτήτων, που ο πολυπληθέστερος οικισμός ενός τουλάχιστον δήμου έχει πληθυσμό 10.000 κατοίκους και άνω και προς τον οποίο γειτνιάζουν, (σε απόσταση μικρότερη των 200 μέτρων), οι κατοικίες του πολυπληθέστερου οικισμού των άλλων δήμων ή κοινοτήτων, ώστε να θεωρούνται ως ένα ενιαίο σύνολο, ως μία πόλη. Κατ' εξαίρεση δεν θεωρήθηκε ομάδα δήμων και κοινοτήτων, όταν οι πολυπληθέστεροι οικισμοί συνδέονται μεταξύ τους με μια μόνο σειρά κατοικίες, που έχουν κτιστεί κατά μήκος μιας οδού.

Γεννητικότητα : Είναι η διαδικασία βιολογικής ανανέωσης του πληθυσμού και ειδικότερα ορίζει την συχνότητα των γεννήσεων ενός πληθυσμού. Η γεννητικότητα μετράται μέσω ενός σταθερού μέρους του πληθυσμού (συνήθως 1000 ατόμων). Η γεννητικότητα των γυναικών ενδιαφέρει όχι μόνο τις ίδιες και τις οικογένειές τους αλλά και τις κοινωνίες στις οποίες ανήκουν. Οι παράγοντες που επιδρούν στην διαφοροποίηση της πραγματικής γονιμότητας διαφέρουν κατά τόπο και χρόνο. Το ποσοστό γεννήσεων μπορεί να μεταβάλλεται από διαφοροποιήσεις στη διάρθρωση του πληθυσμού κατά ηλικία, οικογενειακή κατάσταση, ηλικία συνάψεως γάμου κλπ. Εκτός όμως από τους οικογενειακούς παράγοντες, είναι γεγονός ότι η εξελικτική πορεία των κοινωνιών, όπως κατευθύνεται από τις επιδράσεις ορισμένων παραγόντων, συντελεί στη μείωση της γεννητικότητας. Σημαντικά συμβάλλουν σε τούτο η πτώση της θνησιμότητας, οι πρόοδοι στον τομέα της υγείας και της μορφώσεως, η άνοδος του βιοτικού επιπέδου, οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις, οι μετακινήσεις εργατικού δυναμικού από το γεωργικό τομέα σε άλλους τομείς οικονομικής δραστηριότητας, η αστικοποίηση η μεγαλύτερη επικοινωνία μεταξύ των πληθυσμών, η ευρύτερη συμμετοχή των γυναικών στην οικονομική δραστηριότητα κλπ.

Θνησιμότητα : Είναι η διαδικασία της φθοράς (θανάτου) του πληθυσμού, και δηλώνει την συχνότητα των θανάτων σε ένα κοινωνικό σύνολο μια χρονικής στιγμή. Οι κυριότεροι παράγοντες που επηρεάζουν την θνησιμότητα είναι η ηλικία, το φύλο, οι μεταβολές των κλιματολογικών συνθηκών, ο τόπος διαμονής του (πόλη – επαρχία), η οικογενειακή κατάσταση, το επάγγελμα κλπ. Ο περιορισμός της θνησιμότητας σε επίπεδο που παρατηρείται στις αναπτυγμένες χώρες

δείχνει την πρόοδο που σημειώθηκε στο βιοτικό και μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού, της βελτιώσεως των όρων υγιεινής διαβιώσεως του, όπως επίσης και της σημαντικής εξέλιξης στον τομέα καταπολεμήσεως ορισμένων ασθενειών (ελονοσία, φυματίωση κλπ) που για πολλές δεκαετίες αποτελούσαν τις μάστιγες της ανθρωπότητας.

Φυσική αύξηση του πληθυσμού : Εκφράζει την υπεροχή των γεννήσεων έναντι των θανάτων που προκύπτει όταν αφαιρέσουμε τη θνησιμότητα από την γεννητικότητα.

Γονιμότητα : Α. Δημογραφική : είναι η αναπαραγωγική δραστηριότητα του γυναικείου πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών. Η αναπαραγωγική δραστηριότητα του πληθυσμού αυτού, των γυναικών, προσδιορίζεται και περιορίζεται από κοινωνικούς παράγοντες.

Β. Βιολογική : Η γονιμότητα είναι μια αναπαραγωγική ικανότητα. Αυτό σημαίνει για τα άρρενα άτομα την ικανότητα να γονιμοποιήσουν, ενώ για τα θήλεα άτομα την ικανότητα να συλλάβουν, να κυοφορήσουν και να γεννήσουν ένα ζωντανό παιδί.

Δημογραφική γήρανση : Χαρακτηρίζεται από τη συνεχή αύξηση της αναλογίας των ηλικιωμένων ατόμων στο συνολικό πληθυσμό, με ταυτόχρονη μείωση της αναλογίας των παιδιών και ενδεχομένως της αναλογίας των ατόμων παραγωγικών ηλικιών.

Αντίστροφα, γίνεται λόγος για ανανέωση του πληθυσμού όταν το ποσοστό του γεροντικού πληθυσμού μειώνεται και το ποσοστό του παιδικού αυξάνεται.

1.3 Η ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Με τον όρο δομή του πληθυσμού εννοούμε την κατά φύλλα και ηλικίες σύνθεση του πληθυσμού ή (με άλλη διατύπωση) την κατανομή του κατά τις βιολογικές κατηγορίες του φύλου και της ηλικίας. Η κατανομή αυτή επηρεάζεται άμεσα από την εκτύλιξη των τριών βασικών δημογραφικών διαδικασιών, δηλαδή της θνησιμότητας, της γεννητικότητας και της μετανάστευσης.

Η μελέτη της δομής του πληθυσμού παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον από πολλές απόψεις. Μας επιτρέπει να δούμε τις δημογραφικές προοπτικές και την δημογραφική του ιστορία, στις πυραμίδες του πληθυσμού. Μας επιτρέπει να εκτιμήσουμε το επίπεδο της κοινωνικής του ανάπτυξης με την σύνθεση και το μέγεθος του γεροντικού πληθυσμού. Μας δίδει πληροφορίες για τις προοπτικές της οικονομικής του ανάπτυξης και για τα αναγκαία μέτρα κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής, δίνοντας μας ενδείξεις για το εργατικό δυναμικό (μέγεθος, σύνθεση και αναπλήρωσή του) για την έκταση και σύνθεση της αγοράς κλπ.

Τα άτομα που γεννήθηκαν σε μια ορισμένη χρονική περίοδο (έτος ή πενταετία κλπ) και που τα εξετάζουμε σαν μια ενιαία ομάδα σ' όλη την διάρκεια της ζωής τους, μέχρι τον θάνατο και του τελευταίου, αποτελούν μια στατιστική γενιά ή κοόρτη. Η κοόρτη αποτελεί το βασικό μέγεθος για την κατασκευή της πυραμίδας του πληθυσμού, την σύνταξη των πινάκων επιβίωσης κλπ.

Κατά κανόνα εξετάζουμε την κατανομή του πληθυσμού, ή επιμέρους κατηγοριών του, κατά πενταετής ομάδες ηλικιών. Με τον

τρόπο αυτόν εξομαλύνουμε τις διαφορές που προκύπτουν από έτος σε έτος στη διάρκεια της πενταετίας. Οι διαφορές αυτές οφείλονται συχνά σε λάθη που γίνονται κατά την δήλωση της ηλικίας στις απογραφές, κυρίως εξ' αιτίας της τάσης που παρατηρείται οι ηλικίες και οι χρονολογίες των συμβάντων να δηλώνονται στρογγυλεμένες σε ολόκληρες ή μισές δεκαετίες.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η μελέτη της κατανομής του πληθυσμού σε μείζονες ομάδες ηλικιών. Οι ομάδες αυτές είναι τρεις : ο παιδικός πληθυσμός ή συντηρούμενοι παίδες, που περιλαμβάνει άτομα 0-4 ετών, ο ενεργός (ή ώριμος ή παραγωγικός) πληθυσμός που περιλαμβάνει άτομα ηλικίας 15-64 ετών, και ο γεροντικός πληθυσμός ή συντηρούμενοι γέροντες, που περιλαμβάνει τον πληθυσμό 65 ή 60 ετών και πάνω. Όταν ο γεροντικός πληθυσμός ορίζεται με αφετηρία το 60^ο έτος, ο ενεργός πληθυσμός καλύπτει τις ηλικίες 15-59 ετών. Οι δύο μεγάλες ομάδες του παιδικού και του γεροντικού πληθυσμού συνθέτουν έτσι μια ευρύτερη πληθυσμιακή κατηγορία, τον συντηρούμενο πληθυσμό. Ο ενεργός πληθυσμός είναι μια μεγάλη πληθυσμιακή ομάδα που περιλαμβάνει διάφορες επιμέρους σημαντικές ομάδες, όπως είναι λ.χ. ο γυναικείος αναπαραγωγικός πληθυσμός, οι γυναίκες δηλαδή 15-49 ετών.

Πολλές φορές οι δημογράφοι χαρακτηρίζουν τους πληθυσμούς με βάση την ποσοστιαία συμμετοχή καθεμιάς από τις τρεις μείζονες ομάδες ηλικιών του πληθυσμού. Γίνεται έτσι λόγος για νέους πληθυσμούς, όταν το ποσοστό του παιδικού πληθυσμού κυμαίνεται γύρω στο 40%, για ώριμους πληθυσμούς, όταν ο ενεργός πληθυσμός είναι πάνω από 60% για γηράσκοντες πληθυσμούς, όταν το ποσοστό

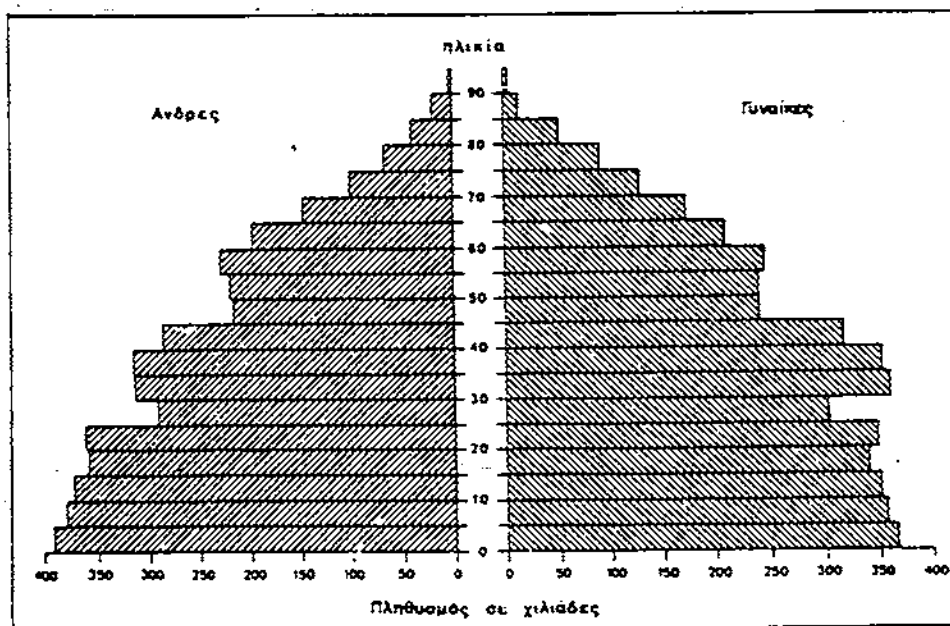

του γεροντικού πληθυσμού αυξάνει, χωρίς όμως να έχει ακόμα φτάσει το 10%, και για γερασμένους πληθυσμούς, όταν το ποσοστό του γεροντικού πληθυσμού ανέρχεται σε 10% και πάνω.

Την δομή του πληθυσμού σε μια δεδομένη στιγμή μας την παρουσιάζει η πυραμίδα του πληθυσμού. Πρόκειται για ένα διάγραμμα που είναι το αποτέλεσμα του συνδυασμού δύο γραφικών παραστάσεων που έχουν κοινό τον κάθετο άξονα των ηλικιών. Από τις δύο μεριές του άξονα αυτού σύρονται δύο οριζόντιοι άξονες πληθυσμιακών μεγεθών (που εκφράζονται σε απόλυτα μεγέθη ή ποσοστά). Ο δεξιός οριζόντιος άξονας μας δίνει τα μεγέθη του γυναικείου πληθυσμού. Έχουμε έτσι με μια ματιά την κατανομή του πληθυσμού κατά φύλα και ομάδες ηλικιών.

Σχήμα 1

Πυραμίδα του πραγματικού πληθυσμού της Ελλάδας (1971)

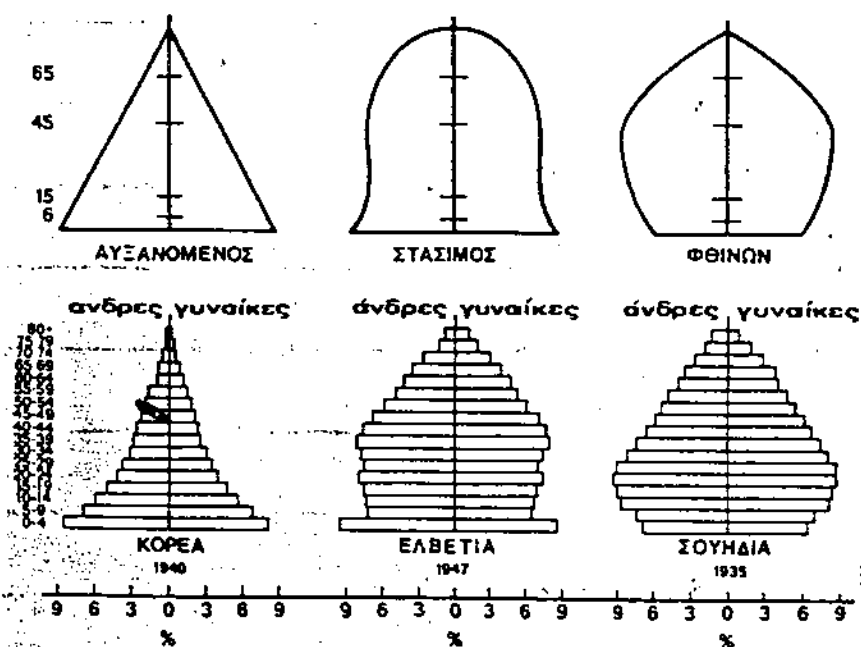
Πηγή : Ε.Σ.Υ.Ε.

Η πυραμίδα του πληθυσμού μας δίνει ακόμα παραστατικά την δημογραφική ιστορία ενός πληθυσμού. Όταν την προσέξουμε βλέπουμε ότι παρουσιάζει «ουλές» και «διογκώσεις» σε διάφορες κοόρτες. Οι ουλές αυτές και διογκώσεις αντιστοιχούν σε γεγονότα που επηρέασαν πτωτικά ή αυξητικά τις επιμέρους γενιές. Έτσι λ.χ. η πυραμίδα του ελληνικού πληθυσμού το 1971 (βλέπε παραπάνω Σχήμα 1) παρουσιάζει μια βαθιά «ουλή» στην ομάδα ηλικιών 25-30 ετών. Εάν αφαιρέσουμε από το 1971 τα δύο ακραία έτη (1971-30 και 1971-25) βλέπουμε ότι η ηλικία αυτή αντιστοιχεί στην γενιά που γεννήθηκε στην κατοχική περίοδο (1941-46) κατά την οποία η γεννητικότητα του ελληνικού πληθυσμού ήταν μειωμένη.

Οι πυραμίδες του πληθυσμού τείνουν να πάρουν ένα από τα τρία χαρακτηριστικά σχήματα (βλέπε σχήμα 2). Καθένα από τα σχήματα αυτά δείχνει και διαφορετικές δημογραφικές προοπτικές ενός πληθυσμού.

Σχήμα 2

Τα τρία χαρακτηριστικά σχήματα των πυραμίδων πληθυσμού

Πηγή : Πήτερσον 1961

Όταν η πυραμίδα παίρνει το σχήμα ενός ισοσκελούς τριγώνου, τότε έχουμε ένα αυξανόμενο πληθυσμό, γιατί η πλατειά βάση υποδηλώνει πως ο μελλοντικός αναπαραγωγικός πληθυσμός θα είναι μεγαλύτερος από τον σημερινό. Αν το σχήμα της πυραμίδας μοιάζει με καμπάνα, τότε ο πληθυσμός είναι στάσιμος, διότι η αναπαραγωγική γενιά που θα αντικαταστήσει την σημερινή θα είναι ίση περίπου σε μέγεθος με την ήδη υπάρχουσα. Αν, τέλος, η πυραμίδα παίρνει ένα σχήμα με στενή βάση και διογκωμένη μέση και κορυφή, τότε ο πληθυσμός είναι φθίνων, διότι η σημερινή αναπαραγωγική γενιά θα αντικατασταθεί από μικρότερη σε μέγεθος μελλοντική γενιά. Οι προβλέψεις αυτές ισχύουν πάντοτε υπο την προϋπόθεση ότι η συχνότητα των γεννήσεων και των κατά ηλικία και φύλο θανάτων θα παραμένει σταθερή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

2.1 Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ

Ο ενεργός ή παραγωγικός πληθυσμός δηλώνει το σύνολο του πληθυσμού που θα μπορούσε να απασχοληθεί αν παρίστατο ανάγκη. Δεν συμπίπτει όμως ούτε ως έννοια ούτε ως μέγεθος με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό. Ο όρος αυτός αναφέρεται στην απασχόληση και δηλώνει το σύνολο του πληθυσμού που εργάζεται και που προσφέρεται για εργασία. Η τελευταία αυτή κατηγορία περιλαμβάνει τους ανέργους και τους νέους που ζητάνε εργασία για πρώτη φορά. Ο πληθυσμός που δεν εργάζεται και δεν προσφέρεται για εργασία αποτελεί τον οικονομικά μη ενεργό πληθυσμό. Είναι φανερό ότι ο ενεργός πληθυσμός περιλαμβάνει τόσο τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό όσο και τον οικονομικά μη ενεργό πληθυσμό.

Η κατανομή του οικονομικά ενεργού πληθυσμού κατά περιοχές, αστικές, ημιαστικές και αγροτικές μεταβλήθηκε σημαντικά μέσα στην 20ετία 1951-1971.

Η αύξηση του ενεργού πληθυσμού των αστικών περιοχών έγινε σε βάρος των ημιαστικών και αγροτικών περιοχών. Οι περιοχές αυτές όχι μόνο δεν επωφελήθηκαν από τη γενική πληθυσμιακή αύξηση της περιόδου 1951-1971, αλλά αντίθετα είχαν και μείωση του εργατικού δυναμικού τους.

Η σημασία της εσωτερικής μετανάστευσης στη διαφοροποίηση του ενεργού πληθυσμού κατά περιοχές, καταφαίνεται από το γεγονός πως ένας στους τρεις από το σύνολο των μετακινηθέντων εγκαταστάθηκε

στην περιφέρεια της πρωτεύουσας. Συνολικά δεν μπορεί να λεχθεί ότι στο σύνολο των μεταναστών οι δύο στους τρεις εγκαταστάθηκαν στις αστικές περιοχές, ποσοστό 68%. Το ποσοστό των εγκαταστηθέντων σε ημιαστικές περιοχές κυμάνθηκε μεταξύ της ελάχιστης τιμής 9% περίπου. Τέλος, οι εγκαταστηθέντες στις αγροτικές περιοχές άγγιξαν περίπου το ποσοστό του 11%.

Κατά την απογραφή του 1981 ο ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας (ηλικίες 15-64 ετών) ήταν 6.197.751 άτομα. Από τον πληθυσμό αυτόν οικονομικά ενεργοί ήταν μόνο 3.329.469 δηλαδή το 48%. Οι υπόλοιποι ήταν οικονομικά μη ενεργοί. Από την άλλη μεριά οι έννοιες του οικονομικά ενεργού και του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού καλύπτουν μεγαλύτερο εύρος ηλικιών από εκείνο που καλύπτει η έννοια του ενεργού πληθυσμού. Και τούτο προς δύο κατευθύνσεις. Η Ε.Σ.Υ.Ε. ορίζει τους δύο αυτούς πληθυσμούς με αφετηρία το 10^ο έτος της ηλικίας. Έτσι ο οικονομικά ενεργός και ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός περιλαμβάνουν ένα σημαντικό ποσοστό του παιδικού πληθυσμού, τις ηλικίες 10-14 ετών, και ολόκληρο τον γεροντικό πληθυσμό, τις ηλικίες 65 ετών και πάνω. Με αποτέλεσμα ενώ ο ενεργός πληθυσμός της χώρας ήταν κατά την απογραφή του 1981, όπως είδαμε 6.197.751 άτομα, ο οικονομικά ενεργός ήταν 3.543.797 και ο οικονομικά μη ενεργός 4.517.862, δηλαδή συνολικά 8.061.659.

2.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΑΙΤΙΑ ΜΕΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΓΕΝΝΗΣΕΩΝ

Το δικαίωμα των ζευγαριών και των γυναικών να καθορίζουν ελεύθερα και υπεύθυνα τον αριθμό και τη χρονική κλιμάκωση των παιδιών που επιθυμούν να φέρουν στον κόσμο και τα δικαιώματα αντισύλληψης, άμβλωσης και στειρώσης, που αποτελούν τα μέσα, με τα οποία γίνεται δυνατή η μη γέννηση όσων παιδιών δεν είναι επιθυμητά, έχουν αναγνωριστεί και διατυπωθεί από διεθνείς διακηρύξεις, αποφάσεις του Συμβουλίου της Ευρώπης και νόμους των περισσότερων κρατών της Ευρώπης. Έτσι και στην Ελλάδα με το Νόμο 1038 / 1980 «για τον οικογενειακό προγραμματισμό» ορίστηκε ότι το κράτος μεριμνά για τη διάδοση και την πρακτική εφαρμογή σε θέματα γενετικής και οικογενειακού προγραμματισμού και με τον Νόμο 1609 / 1986 «για την τεχνητή διακοπή της εγκυμοσύνης και την προστασία της υγείας της γυναίκας» ορίστηκε ότι δεν είναι άδικη πράξη η τεχνητή διακοπή της εγκυμοσύνης. Πολλοί είναι οι παράγοντες εκείνοι που συνέβαλαν στη μεταπολεμική περίοδο στη μείωση της γονιμότητας στην Ελλάδα.

α) Η μείωση της βρεφικής θνησιμότητας, ιδιαίτερα αισθητή μετά το 1980. Δεν είναι πια απαραίτητο να αποκτήσουν οι γονείς πολλά παιδιά για να επιβιώσουν 2 ή 3 από αυτά όπως συνέβαινε στο παρελθόν.

β) Η μετανάστευση προς το εξωτερικό γιατί απομακρύνονται οι σύζυγοι και χάνονται από τον τόπο άτομα των αναπαραγωγικών ηλικιών. Η παλιννόστηση δεν επέδρασε θετικά γιατί οι γυναίκες που επέστρεψαν είχαν ξεπεράσει την κατεξοχήν αναπαραγωγική ηλικία και

είχαν επηρεαστεί από την ξένη νοοτροπία σχετικά με το μέγεθος της οικογένειας. Αλλά και η εσωτερική μετανάστευση συντέλεσε στη μείωση της γονιμότητας. Στην Ελλάδα οι πολυμελείς οικογένειες ήταν κυρίως αγροτικές. Από τα μέσα της δεκαετίας του '50 πολλοί νέοι αγρότες μετακινήθηκαν στις πόλεις επομένως η μείωση της γονιμότητας στις αγροτικές περιοχές οφείλεται στην ελάττωση του πληθυσμού της αναπαραγωγικής ηλικίας, ενώ οι αγρότες που εγκαταστάθηκαν στις πόλεις υιοθέτησαν το μικρό μέγεθος της οικογένειας που ισχύει σ' αυτές.

γ) Η μείωση και η γήρανση του αναπαραγωγικού πληθυσμού το ποσοστό των γυναικών 20-34 ετών από τις οποίες προέρχεται το μεγαλύτερο μέρος των γεννήσεων μειώθηκε από 48,1% σε 20,3%.

δ) Η ελάττωση της γαμηλιότητας παίζει σημαντικό ρόλο γιατί έχει διαπιστωθεί από επιστημονική μελέτη ότι στις 100 Ελληνίδες τεκνοποιούν τον πρώτο χρόνο του γάμου τους και από αυτές οι 34 είχαν συλλάβει πριν από την τέλεσή του.

ε) Η αύξηση της διαζυγιότητας

στ) Η οικονομική ανάπτυξη. Από έρευνες στο εξωτερικό και στην Ελλάδα έχει αποδειχθεί ότι όσο υψηλότερο είναι το εισόδημα μιας χώρας τόσο χαμηλότερο είναι το επίπεδο ευημερίας. Η αύξηση του εισοδήματος των νοικοκυριών επηρεάζει τις προτιμήσεις και τις αξίες σε τέτοιο βαθμό ώστε να περιορίζει τον αριθμό παιδιών. Πολλοί γονείς προτιμούν να αλλάξουν αυτοκίνητο ή επίπλωση παρα να αποκτήσουν ένα παιδί.

ζ) Η οικονομική κρίση και η επακόλουθη ανεργία. Στις αρχές τις δεκαετίας του '80 παρατηρείται σε όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες αποσυσσώρευση, αποεπένδυση, αποβιομηχάνιση, που είναι ιδιαίτερα

έντονες στις χώρες της Νότιας Ευρώπης και εκδηλώνονται με πτωχεύσεις, παραοικονομία και ανεργία. Οι φιλοδοξίες για την απόκτηση περισσότερων αγαθών που βασιζόνταν στα έτη της ευημερίας δεν μπορούν πια να ικανοποιηθούν ή για την ικανοποίησή τους χρειάζεται να εργάζεται και η γυναίκα. Η ανεργία έχει πάρει διαστάσεις σε όλες τις χώρες της Ευρώπης και στην Ελλάδα. Η ανεργία των νέων αποτελεί αιτία περιορισμού της γαμηλιότητας και της γεννητικότητας. Οι άνεργοι νέοι άνδρες, (40% της ομάδας ηλικιών 25-29 ετών) δεν αποφασίζουν να παντρευτούν και να αποκτήσουν παιδιά και ακόμα περισσότερο δεν το αποφασίζουν εκείνοι που έμειναν άνεργοι γιατί έχασαν τη δουλειά τους. Αλλά και η ανεργία των νέων γυναικών αποτελεί αιτία περιορισμού της γονιμότητας, διότι πολλές εργάζονται για να καλύψουν βασικές ανάγκες και όπως έδειξε η έρευνα του ΕΚΚΕ οι γυναίκες που εργάζονται για να καλύψουν κάποια βασική ανάγκη έχουν υψηλότερη γεννητικότητα, από όσες εργάζονται για να έχουν συμπληρωματικό εισόδημα, κοινωνικές σχέσεις ή από ενδιαφέρον για την εργασία τους.

η) Η επαγγελματική απασχόληση της γυναίκας. Δεν είναι σωστό να αποδίδεται η μείωση της γονιμότητας μόνο στην επαγγελματική απασχόληση της γυναίκας. Η μείωση των γεννήσεων δεν οφείλεται μόνο σε έναν παράγοντα αλλά σε πολλούς και μερικοί από αυτούς δεν είναι ανατρέψιμοι. Στις αγροτικές περιοχές, όπου η γυναίκα συμμετέχει στην οικονομική δραστηριότητα με καθημερινή απασχόληση στα χωράφια και στο στάβλο 11-12 ώρες, οι γονείς αποκτούσαν άλλοτε πολλά παιδιά για να βοηθήσουν στις αγροτικές εργασίες και να τους φροντίσουν στα γεράματα τους, αλλά και γιατί η γυναίκα εργαζόταν κοντά στο σπίτι της και πρόσεχε τα παιδιά της ή και η εκτεταμένη

οικογένεια συμμετείχε στη φύλαξη και ανατροφή των παιδιών. Στις αστικές περιοχές, όπου οι εργαζόμενες σε εργοστάσια, καταστήματα ή γραφεία ασχολούνται επιπλέον με το μαγείρεμα, το καθάρισμα, το συγύρισμα του σπιτιού, την ανατροφή των παιδιών, τη φροντίδα των ηλικιωμένων, τα ψώνια κλπ. με αποτέλεσμα να έχουν εργάσιμη εβδομάδα 80 ωρών, διπλάσια δηλαδή από εκείνη των αντρών, η επαγγελματική απασχόληση της γυναίκας έχει την τάση να περιορίζει τη γονιμότητα. Η εργαζόμενη μητέρα χωρίς την ουσιαστική βοήθεια του πατέρα ή των κοινωνικών υπηρεσιών που θα αναλάμβαναν τη σωστή φροντίδα των βρεφών και νηπίων βρίσκεται μπροστά σε δύο επιλογές. Ή να εγκαταλείψει την εργασία της με συνέπεια τη μείωση του οικογενειακού εισοδήματος και ενδεχομένως με δυσάρεστες επιπτώσεις στον ψυχικό της κόσμο και την οικογενειακή ατμόσφαιρα. Ή να εξακολουθήσει να εργάζεται φέροντας μόνη το βάρος ανατροφής των παιδιών, κάνοντας όλες τις δουλειές και φροντίζοντας τους ηλικιωμένους. Εξαντλημένη από την υπεραπασχόληση μέσα και έξω από το σπίτι, βλέπει τη δουλειά της σαν αναγκαίο κακό και η ανατροφή των παιδιών της, της δημιουργεί τύψεις γιατί δεν μπορεί να αφοσιωθεί απερίσπαστη σ' αυτά.

θ) Η ανεπαρκής προστασία της μητρότητας και της παιδικής ηλικίας. Αν και στη χώρα μας η μητρότητα και η παιδική ηλικία προστατεύονται από το Σύνταγμα και τους Νόμους και τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει σημαντικά βήματα, το πρόβλημα είναι μέχρι ποιου σημείου τα άρθρα του Συντάγματος, των Νόμων και των Διεθνών συμβάσεων εφαρμόζονται.

ι) Το κόστος ανατροφής του παιδιού. Όπως προκύπτει από μελέτες και έρευνες επιστημονικές και δημοσιογραφικές που έγιναν

στο εξωτερικό και στην Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια σημειώθηκε ταχεία άνοδος των άμεσων και κυρίως των έμμεσων δαπανών για το παιδί. Έχουν αυξηθεί σημαντικά οι δαπάνες για τρόφιμα, ρουχισμό, εκπαίδευση, φύλαξη του παιδιού και προπαντός οι έμμεσες δαπάνες που είναι δύσκολο να εκτιμηθούν. Η αύξηση του κόστους ανατροφής των παιδιών σε συνδυασμό με τη μείωση του πραγματικού εισοδήματος των εργαζομένων και ιδιαίτερα των μισθωτών από τον πληθωρισμό και από την ουσιαστικά αμετάβλητη φορολογική κλίμακα επηρεάζει σημαντικά τις αποφάσεις των ζευγαριών για την απόκτηση όχι μόνο του τρίτου παιδιού αλλά και του δεύτερου και καμιά φορά και του πρώτου.

ια) Η κατοικία και το περιβάλλον. Οι συνθήκες κατοικίας στις αστικές περιοχές αποτελεί εμπόδιο για την απόκτηση πολλών παιδιών γιατί ανάμεσα στα άλλα ο ερχομός των παιδιών δημιουργεί πρόσθετες ανάγκες χώρου. Οι περισσότερες πολυκατοικίες και γειτονιές δεν διαθέτουν χώρο για να παίζουν τα παιδιά, τα διαμερίσματα των πολυκατοικιών διαθέτουν χώρους ακατάλληλους για τη δημιουργία μεγάλης οικογένειας, το κόστος κατασκευής και αγοράς κατοικίας έχει γίνει απαγορευτικό για τα μικρά και μεσαία εισοδήματα, υπάρχει στενότητα προσφοράς κατοικιών με ακριβό ενοίκιο, λείπουν οι χώροι ψυχαγωγίας, άθλησης για τα παιδιά (παιδικές χαρές, γυμναστήρια, γήπεδα κλπ), εξάλλου οι ιδιοκτήτες αρνούνται να νοικιάζουν τα διαμερίσματα τους σε οικογένειες με μικρά και ιδιαίτερα με πολλά μικρά παιδιά.

ιβ) Ψυχολογικοί παράγοντες. Οι νέες γενιές ενηλίκων είναι περισσότερο ευαίσθητες για την ευθύνη που έχουν ως γονείς απέναντι στα παιδιά τους, ορισμένοι νέοι λιγότερο σίγουροι για τον εαυτό τους,

άλλοι φοβούνται τον κόσμο του μέλλοντος έχοντας την πεποίθηση ότι τα παιδιά που θα γεννηθούν θα ζήσουν σε έναν κόσμο γεμάτο αγωνία, άλλοι εκφράζουν ανησυχίες για τη βιομηχανική και αστική ρύπανση και για άλλες οικολογικές διαταραχές, άλλοι είναι επηρεασμένοι από τη δημογραφική έκρηξη στον τρίτο κόσμο. Ο φόβος ενός πυρηνικού πολέμου ή πυρηνικών ατυχημάτων επηρεάζει νέα ζευγάρια στην απόφασή τους για την απόκτηση παιδιών.

2.3 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΕΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΓΕΝΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Οι συνέπειες που προκύπτουν από την μείωση της γεννητικότητας έχουν ποσοτικό και ποιοτικό χαρακτήρα.

Κατά τις τελευταίες δεκαετίες τα ποσοστά της μέσης ετήσιας φυσικής αύξησης του πληθυσμού μειώνονται διαρκώς με αποτέλεσμα να έχουν φθάσει το 0,7% κατά τη δεκαετία 1981-91.

Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Ε.Σ.Υ.Ε. και με την υπόθεση ότι η μεταναστευτική κίνηση θα σταματήσει εντελώς, ενώ η γεννητικότητα και η θνησιμότητα θα ακολουθούν τις σημερινές τάσεις, ο πληθυσμός της χώρας το 2000 θα έχει φθάσει στα 10,2 εκ., με πιθανή μελλοντική μείωσή του. Τα δύο παιδιά που αποκτά σήμερα κατά μέσο όσο η ελληνική οικογένεια δεν εξασφαλίζουν την αναπαραγωγή του ελληνικού πληθυσμού. Εκτός όμως από τις καθαρά ποσοτικές συνέπειες του φαινομένου, ίσως ακόμη μεγαλύτερη σπουδαιότητα παρουσιάζουν οι ποιοτικές συνέπειες, δεδομένου ότι η διάρθρωση του πληθυσμού κατά ομάδες ηλικιών επηρεάζεται σημαντικά από τη μείωση της γεννητικότητας. Έτσι οι ομάδες ηλικιών 0-14 και 15-64 ετών μειώνονται αναλογικά, ενώ αυξάνεται η ομάδα 65 ετών και άνω,

οδηγώντας σε γήρανση του πληθυσμού με όλες τις κοινωνικοοικονομικές της επιπτώσεις.

Η αποδυνάμωση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού και η δυσανάλογη αύξηση των οικονομικών βαρών για τις νεότερες ομάδες ηλικιών αποτελεί άμεση συνέπεια της γήρανσης αυτής. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι ο δείκτης εξάρτησης για τα άτομα τρίτης ηλικίας έχει αυξηθεί από 10,4 σε 20,5 μεταξύ 1961 και 1991.

Οπωσδήποτε η παραγωγή, η κατανάλωση και το ακαθάριστο προϊόν επηρεάζονται αρνητικά, ενώ παράλληλα δημιουργούνται περαιτέρω κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις από τη γήρανση του πληθυσμού και που συνδέονται με το γεγονός ότι η εισαγωγή νεωτεριστικών αντιλήψεων στη χώρα γίνεται προβληματική, εφόσον το ανθρώπινο δυναμικό επηρεάζεται ποσοτικά και ποιοτικά.

2.4 ΑΙΤΙΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΓΗΡΑΝΣΗΣ

Σε «χώρα γερόντων» έχει μεταβληθεί η Ελλάδα, ενώ το 2000 οι μόνες ηλικίες που θα αντιπροσωπεύουν την χώρα μας δεν θα είναι μικρότερες από το 50^ο έτος της ηλικίας. Αλλά σε «πλανήτη ηλικιωμένων» έχει μεταβληθεί πλέον η γη, αφού ο αριθμός των ατόμων της τρίτης ηλικίας είναι τόσο μεγάλος ώστε να περιμένουμε μέχρι το 2020 να ζουν στον κόσμο 900 εκατομμύρια άτομα, ηλικίας άνω των 60 ετών.

Οι κυριότερες αιτίες της δημογραφικής γήρανσης συνοψίζονται :

- 1.** Στην μείωση της γεννητικότητας που αποτελεί και τη βασική αιτία γήρανσης του ελληνικού πληθυσμού. Η αναλογία της ομάδας των ηλικιωμένων 65 ετών και άνω αυξάνεται σε βάρος της αναλογίας

του ποσοστού των νέων 0-14 ετών που μειώνεται εξαιτίας της πτώσης της γεννητικότητας.

2. Στη μετανάστευση προς το εξωτερικό η οποία αποτελεί αιτία γήρανσης γιατί οι περισσότεροι μετανάστες ανήκουν στον πληθυσμό των παραγωγικών ηλικιών. Η μετανάστευση είχε ως συνέπεια την επιτάχυνση του ρυθμού γήρανσης στην περίοδο που είχε σημειωθεί μαζική αποδημία. Η παλιννόστηση είχε ως συνέπεια την επιβράδυνση του ρυθμού γήρανσης στην περίοδο 1971-1981, επειδή οι περισσότεροι από εκείνους που παλιννοστούν ανήκουν στον πληθυσμό των παραγωγικών ηλικιών. Στον περιορισμό του ρυθμού γήρανσης έχει συμβάλλει και η είσοδος των ξένων εργατών που υπολογίστηκαν σε 100.000 περίπου, άτομα ηλικίας 15-35 ετών.

3. Η μείωση της θνησιμότητας δεν αποτελεί μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '70 αιτία γήρανσης του πληθυσμού, γιατί είχε ως συνέπεια την αύξηση της αναλογίας των παιδιών και την αναλογίας του πληθυσμού των παραγωγικών ηλικιών. Η αύξηση της μέσης διάρκειας ζωής οφείλεται στη μείωση της θνησιμότητας στις μικρές και νεότερες ηλικίες. Επομένως η μείωση της θνησιμότητας συνέβαλε στην ανανέωση του πληθυσμού και όχι στη γήρανσή του.

2.5 Επιπτώσεις δημογραφικής γήρανσης

Η δημογραφική γήρανση, εξαιτίας της αυξανόμενης δυσαναλογίας συνταξιούχων προς εργαζόμενους, προκαλεί δυσχέρειες στη χρηματοδότηση των συντάξεων και στη βελτίωση των χαμηλών συντάξεων και υπάρχει φόβος ότι οι Ασφαλιστικοί οργανισμοί, με την πάροδο του χρόνου, θα βρεθούν σε αδυναμία να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους προς τους ασφαλισμένους. Βέβαια, ο όγκος των συντάξεων δεν εξαρτάται μόνο από τη γήρανση του πληθυσμού, αλλά και από την ηλικία συνταξιοδότησης και τη σχέση μισθού – σύνταξης. Τα κόμματα, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και η κοινή γνώμη ζητούν τη μείωση της ηλικίας συνταξιοδότησης, προβάλλοντας ως επιχείρημα την ανάγκη ανάπαυσης των εργαζομένων, που είναι εύλογη στα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα, τη μείωση της ανεργίας και της υποαπασχόλησης και την ανανέωση των ηλικιωμένων στελεχών. Η μείωση της ηλικίας συνταξιοδότησης προκαλεί κι αυτή τη χειροτέρευση της σχέσης των συνταξιούχων προς τους ενεργούς ασφαλισμένους που υπολογίστηκε σε 1 προς 4 και στο Δημόσιο σε 1 προς 5. Ολέθριες συνέπειες για τα οικονομικά των Ασφαλιστικών οργανισμών και τη βελτίωση των συντάξεων των ηλικιωμένων έχει η αύξηση του αριθμού των πρώιμων συνταξιούχων ατόμων δηλαδή που δεν είναι ηλικιωμένοι, δεν πάσχουν από καμιά αναπηρία και, χωρίς να συντρέχει κανένας ειδικός λόγος, εισπράττουν χρήματα από κάποιον Ασφαλιστικό Οργανισμό, χωρίς να εργάζονται (στρατιωτικοί, στελέχη Δημοσίων Οργανισμών, γυναίκες μετά 15-20 έτη υπηρεσίας κλπ). Το κόστος των πρώιμων συνταξιούχων είναι ασύγκριτα ανώτερο από το κόστος των κανονικών συνταξιούχων, γιατί ένας συνταξιούχος 45 ετών

με προσδοκία ζωής μέχρι τα 70, στοιχίζει περισσότερο από έναν συνταξιούχο 60 ή 65 ετών.

Η δημογραφική γήρανση προκαλεί μεγάλη αύξηση των δαπανών για την υγεία, κάτω από τη διπλή επίδραση αύξησης του αριθμού των ηλικιωμένων και της αύξησης της ροής για κατανάλωση ιατρικών υπηρεσιών σε αυτές τις ηλικίες. Δαπάνες εξωνοσοκομειακής περίθαλψης και μέση διάρκεια παραμονής στα νοσοκομεία είναι μεγαλύτερες για τους ηλικιωμένους, ενώ οι νοσοκομειακές εισαγωγές ατόμων άνω των 60 ετών υπολογίστηκαν στο τριπλάσιο του εθνικού μέσου όρου. Στις μεγάλες ηλικίες αυξάνεται ο αριθμός των ανάπηρων ηλικιωμένων. Οι υπερήλικες 75 ετών και άνω με αναπηρίες υπολογίστηκαν στην Ελλάδα το 1971 σε 15 - 20% , οι ακίνητοι μέσα στο σπίτι σε 8% των αντρών και 11% των γυναικών, οι κατάκοιτοι σε συλλογικές κατοικίες σε 22 - 23 χιλιάδες άτομα και σε άσυλα 4 - 5 χιλιάδες άτομα. Άλλες αρρώστιες είναι συχνότερες στα 20 και άλλες στα 70. Στην Ελλάδα θεωρείται ότι οι ηλικιωμένοι χρησιμοποιούν τις νοσοκομειακές υπηρεσίες για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από όσο είναι αναγκαίο για ιατρικούς λόγους. Αυτό οφείλεται πρώτο το ότι η ιδρυματική περίθαλψη για χρόνια πάσχοντες είναι πολύ περιορισμένη και δεύτερο στην έλλειψη παροχής υγειονομικών υπηρεσιών στο σπίτι. Η δημογραφική γήρανση δεν είναι ο μόνος παράγοντας που συντελεί στην αύξηση των δαπανών για την υγεία. Οι τεράστιες δυνατότητες της ιατρικής τεχνολογίας έχουν ως συνέπεια την αύξηση του κόστους των ιατρικών υπηρεσιών, ενώ η αύξηση του αριθμού των νοσοκομειακών κλινών για την κάλυψη των ελλειμμάτων και τη βελτίωση του εξοπλισμού και των ανέσεων των νοσοκομείων, συντελούν επίσης στην αύξηση των παραπάνω δαπανών. Ένα άλλο πρόβλημα είναι ότι οι

ηλικιωμένοι έχουν περισσότερο ανάγκη από φροντίδα, παρα από ιατρικές πράξεις. Είναι επομένως ανάγκη να αυξηθεί το νοσηλευτικό προσωπικό, να ειδικευτούν νοσοκόμες στα προβλήματα των ηλικιωμένων και κυρίως να δημιουργηθεί υπηρεσία παροχής υπηρεσιών στο σπίτι.

Άλλες επιπτώσεις της δημογραφικής γήρανσης καταφαίνονται στην κατανάλωση και στην αποταμίευση. Οι ηλικιωμένοι αποτελούν μια ομάδα κατ' εξοχήν καταναλωτική και ελάχιστα παραγωγική. Στην Ελλάδα πολλοί μικροσυνταξιούχοι, χωρίς άλλα εισοδήματα, αρκούνται αναγκαστικά στην κατανάλωση ελάχιστων ειδών. Έρευνες που έγιναν στο εξωτερικό επέδειξαν ότι οι ηλικιωμένοι με χαμηλά εισοδήματα δαπανούν, σε σύγκριση με τους νεώτερους, ένα μικρότερο ποσοστό εισοδήματός τους, επειδή έχουν μικρότερη οικογένεια και διαφορετικό τρόπο ζωής, ενώ ένας μεγάλος αριθμός ηλικιωμένων, άσχετα με το εισόδημά τους, καταναλώνουν το μεγαλύτερο μέρος και αποταμιεύουν ένα μικρότερο μέρος σε σύγκριση με άτομα των παραγωγικών ηλικιών. Έτσι αυξάνεται το ποσοστό του πληθυσμού που στερείται αποταμιευτικής ικανότητας και υποχωρεί η πίεση για αποταμίευση που προοριζόταν για την εκπλήρωση διαφόρων υποχρεώσεων (π.χ. σπουδές παιδιών).

Ένας πληθυσμός που βρίσκεται στη φάση της δημογραφικής γήρανσης απαιτεί περισσότερες επενδύσεις υγείας και περίθαλψης. Γενικά νοσοκομεία, ψυχιατρικές κλινικές, γηροκομεία κλπ. Τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκε αύξηση της ζήτησης θέσεων σε ιδρύματα για ηλικιωμένους που δεν οφείλεται μόνο στη δημογραφική γήρανση αλλά και στην αστικοποίηση και τη μεταβολή της δομής της οικογένειας. Η ζήτηση αυτή δεν ικανοποιήθηκε επειδή δεν έγιναν οι

αναγκαίες επενδύσεις, που αν είχαν πραγματοποιηθεί δεν θα είχαν δημιουργήσει τη σημερινή κατάσταση, η οποία χαρακτηρίζεται από μακρόχρονη παραμονή για μια θέση σε δημόσιο ίδρυμα, συνωστισμό, κακή κατάσταση των κτιρίων και σε μερικά δημόσια ιδρύματα υποβάθμιση της ζωής των ηλικιωμένων.

Υπάρχουν όμως επιπτώσεις και στις ιδιωτικές επενδύσεις. Η ανεπάρκεια των θέσεων σε δημόσια ιδρύματα για ηλικιωμένους, σε συνδυασμό με το χαμηλό κόστος των λεγόμενων «Οίκων Ευγηρίας» και τα μεγάλα κέρδη που πραγματοποιούν οι επιχειρηματίες τους, είχαν ως συνέπεια την έντονη και αυξανόμενη παρουσία του ιδιωτικού τομέα ιδρυματικής περίθαλψης των γερόντων.

Από μελέτες ξένων επιστημόνων, προκύπτει ότι οι ιδιωτικές επενδύσεις διαφέρουν ανάλογα με την ηλικία των επενδυτών. Ηλικιωμένα άτομα αισθάνονται την ανάγκη μεγαλύτερης ασφάλειας και δεν αναλαμβάνουν νέες πρωτοβουλίες για ανακαίνιση, αναδιοργάνωση ή δημιουργία εργοστασίων και επιχειρήσεων γενικότερα, δεν έχουν τόλμη να αντιμετωπίσουν τον κίνδυνο, να δοκιμάσουν νέες μεθόδους και νέες δραστηριότητες.

Με τη γήρανση του πληθυσμού το επιχειρηματικό πνεύμα, η αποφασιστικότητα, η σχέση ως προς τον κίνδυνο των τεχνικών καινοτομιών και επενδύσεων υποχωρούν. Η εισαγωγή των νεωτεριστικών αντιλήψεων γίνεται προβληματική, αφού ο παραγωγικός πληθυσμός υφίσταται ποσοτική και ποιοτική αποδυνάμωση.

Η γήρανση του παραγωγικού πληθυσμού της χώρας, αποτελεί πλέον μια δυσάρεστη πραγματικότητα. Από τις αρχές της δεκαετίας του '60 η αύξηση της αναλογίας των ηλικιωμένων συνέπεσε με

σημαντική αύξηση της γεωργικής και της βιομηχανικής παραγωγής στο σύνολο της.

Παρατηρήθηκε όμως σε μερικές ελληνικές μελέτες μείωση της γεωργικής παραγωγής σε ορισμένες αγροτικές περιοχές που χαρακτηρίζονται από υψηλό ποσοστό γερόντων, γιατί πολλές εκτάσεις παρέμειναν ακαλλιέργητες ή διατηρήθηκαν σαν πρωτόγονες εκμεταλλεύσεις σε χέρια ηλικιωμένων αγροτών.

Η αποδοτικότητα της εργασίας του ανθρώπου επηρεάζεται από φυσιολογικούς παράγοντες από την πείρα της εργασίας, από την εκπαίδευση και τη γνώση. Και οι τρεις αυτοί παράγοντες επηρεάζονται τις περισσότερες φορές αρνητικά και μερικές φορές θετικά με τη ροή του χρόνου και την πάροδο της ηλικίας : Οι μεγαλύτερες ομάδες ηλικιών έχουν αποκτήσει κάποια εκπαίδευση πριν από 30-35 χρόνια, η πρακτική τους πείρα είναι συχνά ξεπερασμένη όπως και οι θεωρητικές τους γνώσεις. Οι φυσιολογικές δυνατότητες του ανθρώπινου οργανισμού μειώνονται με την πάροδο του χρόνου και αυτό έχει αρνητικές επιπτώσεις στην αποδοτικότητα της εργασίας.

Οι μεσήλικες και οι ηλικιωμένοι χαρακτηρίζονται από μικρή γεωγραφική και επαγγελματική κινητικότητα.

Η γήρανση του πληθυσμού των παραγωγικών ηλικιών, σε συνδυασμό με την αναχρονιστική και παρασιτική δομή και οργάνωση της οικονομίας, μπορεί να αποτελέσει παράγοντα επιβράδυνσης της οικονομικής ανάπτυξης και μείωση των ρυθμών αύξησης της παραγωγικότητας. Η οικονομική ανάπτυξη χρειάζεται νέους ειδικευμένους εργαζόμενους και επιστήμονες καθώς και ερευνητές υψηλότερης στάθμης.

Στις αστικές κυρίως περιοχές, όχι μόνο τα διαμερίσματα δεν είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες των ηλικιωμένων, αλλά δεν υπάρχει ούτε χώρος γι' αυτούς. Η παραδοσιακή μορφή της πατριαρχικής ή εκτεταμένης οικογένειας (παππούς, γιαγιά, παιδιά, εγγόνια), έχει σχεδόν καταργηθεί και επικρατεί η συζυγική ή πυρηνική οικογένεια.

Όταν η γυναίκα εργάζεται δεν έχει η οικογένεια τη δυνατότητα να εξυπηρετήσει τους ασθενείς και ανάπηρους ηλικιωμένους, ενώ όταν δεν εργάζεται υπερφορτώνεται και περιορίζεται. Η κατάσταση αυτή είχε ως συνέπεια την ιδρυματική περίθαλψη του ηλικιωμένου. Στο ίδρυμα όμως ο ηλικιωμένος ασυλοποιείται και δεν αξιοποιεί τις δυνάμεις του, ενώ στοιχίζει ακριβά στο κράτος και την οικογένεια. Τα τελευταία χρόνια η ίδρυση των ΚΑΠΗ αποτελεί μια σημαντική συνεισφορά προς τους ασθενείς και ανάπηρους ηλικιωμένους. Η βελτίωση των χαμηλών συντάξεων, οι επιδοτήσεις, η παροχή υπηρεσιών, θα έχουν ως αποτέλεσμα την παραμονή του ηλικιωμένου με την οικογένειά του. Για εκείνους που δεν έχουν οικογένεια, η δημιουργία κατοικιών με χαμηλό ενοίκιο και τα κέντρα εξυπηρέτησης ηλικιωμένων που να λειτουργούν ολόκληρο το 24ωρο, είναι μια λύση. Σε όσους έχουν δική τους κατοικία, να δοθεί επίδομα θέρμανσης, προτεραιότητα στο τηλέφωνο κ.λ.π.

Στις αγροτικές περιοχές, πολλοί ηλικιωμένοι μένουν μόνοι τους, γιατί οι νέοι έχουν μετακινηθεί προς τις πόλεις και οι γέροντες αρνούνται να εγκαταλείψουν το χωριό τους και τον παραδοσιακό τρόπο ζωής.

Η δημογραφική γήρανση δίνει αφορμή στη σύγκρουση των γενεών και στη διεύρυνση του χάσματος που χωρίζει τους νέους από τους ηλικιωμένους, αν και το χάσμα αυτό είναι προς το παρόν μικρότερο

στη χώρα μας απ τις τεχνολογικά περισσότερο ανεπτυγμένες χώρες. Στην Ελλάδα , σε χωριά και μικρές επαρχιακές πόλεις, οι ηλικιωμένοι δεν έχουν χάσει την επιρροή τους στη νέα γενιά, όσον αφορά σημαντικές αποφάσεις σε θέματα εργασίας, παιδείας, γάμου.

Θα ήταν σκόπιμο στις αστικές περιοχές να δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης για νέους στον τομέα της προσφοράς υπηρεσιών προς τους ηλικιωμένους. Αν και το θέμα παρουσιάζει τεράστιες δυσκολίες, είναι δυνατόν η δημιουργία αυτών των θέσεων να ανακουφίσει κάπως την ανεργία των νέων, θα είναι πολύτιμη για τους ηλικιωμένους και ίσως συντελέσει στον περιορισμό του χάσματος που τους χωρίζει.

Η δημογραφική γήρανση μεγαλώνει την ένταση του αγώνα για την κατάληψη και διατήρηση των θέσεων εξουσίας από ηλικιωμένα άτομα.

Επίσης, η δημογραφική γήρανση συντελεί στη διεύρυνση της φτώχειας. Είναι γνωστό ότι ένα μεγάλο μέρος των ηλικιωμένων λαβαίνει ανεπαρκείς συντάξεις και όπως φάνηκε από σχετική έρευνα τα εισοδήματα που προέρχονται από άλλες πηγές δεν είναι για την πλειοψηφία των ηλικιωμένων σημαντικά. Η οικονομική στέρηση οδηγεί σε άλλου είδους στέρσεις, που καταλήγουν στον αποκλεισμό του ατόμου από βασικές λειτουργίες της κοινωνίας και την περιθωριοποίησή του. Ακόμα χειρότερη είναι η κατάσταση των ηλικιωμένων γυναικών που έχασαν τον σύντροφό τους και αναγκάζονται να ζήσουν με τη μισή ή τα 7/10 της πενιχρής σύνταξης που έπαιρναν όταν ζούσε ο άντρας τους.

Αύξηση της νοσηρότητας και της θνησιμότητας και με την πάροδο του χρόνου και τον θάνατο των ηλικιωμένων ελάττωση του πληθυσμού των περιοχών όπου το ποσοστό των γερόντων ήταν μεγάλο.

Θα υπάρξουν τέλος σημαντικές επιπτώσεις στην άμυνα του κράτους. Έτσι λοιπόν λόγω της αύξησης της γήρανσης αλλά και της υπογεννητικότητας θα υπάρξει σημαντική αποδυνάμωση της εθνικής μας άμυνας, κατά συνέπεια οι νέοι μας θα κληθούν να υπηρετήσουν την πατρίδα εκπληρώνοντας στρατιωτική θητεία κατά πολύ μεγαλύτερη από αυτή όλων των προηγούμενων.

2.6 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΓΑΜΗΛΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΖΥΓΙΟΤΗΤΑΣ

Στην Ελλάδα η εξέλιξη της γαμηλιότητας επηρεάζεται από δισεκατο έτη, κατά τα οποία ο αριθμός των γάμων ελαττώνεται. Έτσι, ορθότερος τρόπος εκτίμησης είναι ο υπολογισμός του μέσου ετήσιου όρου μιας τετραετίας.

Τα αίτια που επηρέασαν αρνητικά τη γαμηλιότητα είναι :

α) Αλλαγή στο σύστημα κανόνων και αξιών.

Οι νέες γενικές και εκείνες που γεννήθηκαν πριν από τον πόλεμο απόρριψαν το σύστημα κανόνων και αξιών των μεγαλύτερων τους. Πριν από τον γάμο έχουν σεξουαλική ζωή κατηγορίες ατόμων που άλλοτε θεωρητικά – τουλάχιστον δεν αποτολμούσαν. Ο έλεγχος της σεξουαλικής ζωής των παιδιών έχει ξεφύγει από τους γονείς και η σεξουαλική τους δραστηριότητα αρχίζει από νωρίς.

β) Αλλαγή στην αντίληψη και την οικογένεια.

Παρατηρείται κατάρρευση ή διάλυση της παραδοσιακής οικογένειας. Ο γάμος δεν αποτελεί πια συμμαχία δύο οικογενειών, αλλά συνιστά αποτέλεσμα ατομικών επιλογών.

2.7 ΑΙΤΙΕΣ ΘΑΝΑΤΩΝ

Τις αιτίες θανάτων μπορούμε να τις κατατάξουμε με διάφορους τρόπους. Έτσι, σύμφωνα με τον Δ. Τσαούση έχουμε τις ακόλουθες πέντε κατηγορίες :

- 1.** Θάνατοι που προέρχονται από βιολογικές αιτίες.
- 2.** Θάνατοι οφειλόμενοι σε ασθένειες.
- 3.** Βίαιοι θάνατοι.
- 4.** Θάνατοι που οφείλονται σε καταστάσεις πολέμου ή κοινωνικών αναταραχών.
- 5.** Θάνατοι από θεομηνίες και έκτακτα γεγονότα.

Η συχνότητα θανάτων, κατά κατηγορία αιτιών δεν είναι συμπτωματική. Καθορίζεται σε σημαντικό βαθμό από τη επενέργεια διάφορων οργανωτικών και πολιτιστικών παραγόντων. Η ταξινόμηση επομένως των αιτιών σε κατηγορίες έχει δύο βασικά πλεονεκτήματα, τα οποία αποτελούν και ενδογενή αίτια διαμόρφωσης αυτού του είδους των κατηγοριών. Κατά πρώτον μας επιτρέπει να μελετήσουμε τις κοινωνικές συνθήκες κάτω από τις οποίες για κατηγορίες ομοειδών φαινομένων, εμφανίζεται περισσότερο ή λιγότερο συχνά ως αίτια θανάτου. Κατά δεύτερο λόγο μας δίνεται η δυνατότητα να χρησιμοποιήσουμε τους δείκτες θνησιμότητας κατά κατηγορίες αιτιών θανάτου σαν πρώτη ένδειξη για τη διάγνωση του επιπέδου πολιτιστικής και κοινωνικής ανάπτυξης στο οποίο βρίσκεται ένα κοινωνικό σύνολο.

Τις πέντε κύριες κατηγορίες θανάτου μπορούμε να τις χωρίσουμε σε δύο μεγάλες ομάδες. Στην πρώτη περιλαμβάνονται οι πρώτες τρεις

κατηγορίες (βιολογικές αιτίες, ασθένειες, βίαιοι θάνατοι) και αναφέρονται σε μεμονωμένα συμβάντα, έστω και αν σε μερικές περιπτώσεις συμβαίνει να εμφανιστούν ταυτόχρονα πολλά τέτοια γεγονότα (δυστυχήματα σε μέσα μεταφοράς). Στη δεύτερη ομάδα περιλαμβάνονται οι δύο υπόλοιπες κατηγορίες, φαινόμενα που πλήττουν ολόκληρους πληθυσμούς και προκαλούν θανάτους κατά ομάδες.

Στην πρώτη κατηγορία θανάτων, της πρώτης ομάδας, κατατάσσονται φαινόμενα φυσιολογικά (γήρανση), μειονεξίες του οργανισμού (κληρονομικές παθήσεις, συγγενείς παθήσεις και ανωμαλίες) καθώς και αδυναμία του ατόμου να εξασφαλίσει τα απαραίτητα για την επιβίωση του (ασιτία, κακή διατροφή). Και στις τρεις περιπτώσεις έχουμε να κάνουμε με παράγοντες που αναφέρονται στην ικανότητα ενός οργανισμού να ανταποκριθεί ικανοποιητικά στις απαιτήσεις της ζωής.

Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει δύο μεγάλες υποκατηγορίες : τις λοιμώδεις και μεταδοτικές ασθένειες και τις εκφυλιστικές παθήσεις. Τις πρώτες ανήκουν αυτές που μεταδίδονται από άτομο σε άτομο και αυτές που μεταδίδονται από το περιβάλλον (χολέρα, τύφος, πανώλη). Στη δεύτερη υποκατηγορία συναντάμε τις παθήσεις που κατ' αρχήν εμφανίζονται σε μεγάλες ηλικίες και μαρτυρούν την αποδιοργάνωση του οργανισμού (αγγειοπάθειες, καρδιοπάθειες, καρκίνοι).

Στην Τρίτη κατηγορία αιτιών θανάτου περιλαμβάνονται οι ανθρωποκτονίες, τα ατυχήματα και οι αυτοκτονίες. Η συχνή εμφάνιση της ανθρωποκτονίας παρέχει την ένδειξη ότι στις κοινωνίες αυτές δίδεται μικρή σημασία στη ζωή και κυριαρχούν βίαιες και απότομες παρορμητικές αντιδράσεις που οδηγούν σε δυναμική αναμέτρηση και

λύση των διαφορών. Η υψηλή συχνότητα θανάτων από ατυχήματα είναι συνάρτηση του οικονομικού επιπέδου, του οργανωτικού επιπέδου (ύπαρξη ή μη κατάλληλων κανονισμών πρόληψης ατυχημάτων) και του πολιτιστικού επιπέδου (εφαρμογής κανονισμών).

Σε σχέση με τις πολεμικές αιτίες πρέπει να παρατηρηθεί ότι υπάρχουν τόσο οργανωτικοί όσο και πολιτιστικοί παράγοντες που καθορίζουν τη σημασία τους ως αίτια θανάτου σε μια δεδομένη στιγμή.

Οι θεομηνίες και τα έκτακτα γεγονότα είναι οι σεισμοί, πλημμύρες που σε μεγάλο ποσοστό είναι απρόβλεπτα. Όμως οι θάνατοι που προέρχονται από τα γεγονότα αυτά είναι συνήθως περιορισμένοι σε αριθμό. Οι περισσότεροι θάνατοι επέρχονται μετά το καταστροφικό γεγονός, ενώ θα μπορούσαν να αποφευχθούν εάν υπήρχε ο κατάλληλος μηχανισμός και η οργάνωση στη διάσωση και την περίθαλψη.

Βλέπουμε λοιπόν πως μελετώντας τις αιτίες θανάτου, η συχνότητα με την οποία δρα κάθε κατηγορία, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από ευρύτερους κοινωνικούς παράγοντες. Τους παράγοντες αυτούς μπορούμε να τους κατατάξουμε σε δύο κατηγορίες :

Οργανωτικοί : που σχετίζονται με τα μέσα και τις διαδικασίες πρόληψης των θανάτων.

Πολιτιστικοί : που σχετίζονται με τις αντιλήψεις που διαμορφώνουν τη στάση των ατόμων και του κοινωνικού συνόλου μπροστά στο θάνατο και των αιτιών του, την έκταση και αποτελεσματικότητα της χρήσης των υφιστάμενων μέσων και διαδικασιών πρόληψης θανάτων και την ανάληψη πρωτοβουλιών για τη διεύρυνση και αύξηση της αποτελεσματικότητας των μέσων και διαδικασιών πρόληψης θανάτων.

Στους οργανωτικούς παράγοντες περιλαμβάνονται :

1. Το πλαίσιο παροχής υγειονομικής προστασίας.
2. Το πλαίσιο παραγωγής και διανομής αγαθών (οικονομία τεχνολογία).
3. Το πλαίσιο πρόληψης (νομοθεσία , κανονισμοί).
4. Οι θεσμοί πρόληψης και καταστολής (αστυνομία, δικαιοσύνη).
5. Η τεχνολογία του πολέμου (επίθεση, άμυνα).
6. Η οργάνωση της περίθαλψης.

Στους πολιτιστικούς παράγοντες περιλαμβάνονται :

1. Οι αντιλήψεις και δοξασίες για τη φύση και το αναπόφευκτο της νόσου και του θανάτου.
2. Οι τρόποι ζωής (διατροφή, κατοικία).
3. Οι γνώσεις και το μορφωτικό επίπεδο.
4. Το σύστημα αξιών και ιδιαίτερα η αξία της ανθρώπινης ζωής.
5. Ο βαθμός πρόληψης και πιθανολογίας του κινδύνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

3.1 Ο ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Όπως προβάλλεται ο πληθυσμός της χώρας στο μέλλον, με την υπόθεση ότι η πολύ χαμηλή θνησιμότητα θα εξακολουθήσει να μειώνεται και η πολύ χαμηλή γονιμότητα θα βελτιωθεί σταδιακά και θα ανακτήσει τα επίπεδα αναπλήρωσης γενεών, στα τέλη της πρώτης ή στις αρχές της δεύτερης δεκαετίας του επόμενου αιώνα, δείχνει ότι οι διαδικασίες οι οποίες έχουν αρχίσει δεν είναι εύκολο να βελτιωθούν.

Ο συνολικός πληθυσμός θα κινηθεί στην τάξη μεγέθους των 10 εκατομμυρίων και ύστερα από μικρή αύξηση θα μειωθεί μάλλον παρα θα αυξηθεί. Η δημογραφική γήρανση προβλέπεται ότι θα συνεχιστεί. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος το έτος 2000 η αναλογία των ηλικιωμένων άνω των 65 ετών στον συνολικό πληθυσμό θα ανέρχεται σε 14,4% και η αναλογία των ηλικιωμένων άνω των 60 σε 19,7%, δηλαδή 1 στους 5 Έλληνες και Ελληνίδες μετά από 15 χρόνια θα είναι εξηντάρης, δηλαδή θα βρίσκεται ή θα πλησιάζει την ηλικία της συνταξιοδότησης. Ο παιδικός πληθυσμός θα πέσει κάτω από τα τωρινά επίπεδα.

Οι δημογραφικές αυτές προβολές δεν έχουν λάβει υπόψη τις επιδράσεις της μετανάστευσης, η οποία θα επηρεάσει τόσο το μέγεθος, όσο και τη σύνθεση του μελλοντικού πληθυσμού.

Παρατηρείται επίσης, ότι η μεν θνησιμότητα βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα και, επομένως, έχει μικρά περιθώρια για βελτίωση προς τις μεγαλύτερες ηλικίες, κυρίως με την ελπίδα της περαιτέρω

βελτίωσης των μεθόδων της προληπτικής και θεραπευτική ιατρικής. Η γονιμότητα, εξάλλου, έχει δυνατότητες να βελτιωθεί με το σχηματισμό της οικογένειας και τους μέσου αριθμού τέκνων κατά οικογένεια, ο οποίος να εξασφαλίζει το επίπεδο αναπλήρωσης των γενεών, δηλαδή 2,1 παιδιά ανα γυναίκα. Ο τελευταίος αυτός όρος είναι απαραίτητος όχι για το μέγεθος του πληθυσμού – δεν έχει μεγάλη σπουδαιότητα αν ο πληθυσμός της χώρας είναι κατά 500 χιλιάδες περισσότερος ή λιγότερος – αλλά έχει μεγάλη σημασία για την κατά ηλικία σύνθεση του πληθυσμού και την εξισορροπημένη κατανομή του μεταξύ παιδικού, παραγωγικού και γεροντικού πληθυσμού, μακροχρόνια.

3.2 ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ (ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ)

Με τον όρο “Μηχανική κίνηση του πληθυσμού” εννοούμε τις μεταβολές που υφίστανται τα διάφορα πληθυσμιακά μεγέθη, συνέπεια μη φυσικών γεγονότων (γεννήσεις – θάνατοι). Ειδικότερα αναφερόμαστε στις μεταβολές που προκαλούνται στον πληθυσμό συνέπεια της μετακινήσεως τους ή αλλιώς συνέπεια των υφισταμένων “μεταναστευτικών ρευμάτων”.

Με τον όρο κινητικότητα, πιο απλά δηλώνουμε την μετακίνηση από ένα σημείο σε ένα άλλο. Διακρίνουμε δύο βασικές μορφές κινητικότητας, την γεωγραφική και την κοινωνική. Η γεωγραφική κινητικότητα αναφέρεται στην μεταβολή θέσης στον χώρο ή το ίδιο με άλλη διατύπωση, κάθε είδους αυτόβουλη μετακίνηση ή επιβαλλόμενη μετατόπιση ενός ατόμου ή ενός κοινωνικού συνόλου από έναν τόπο σε έναν άλλο. Η κοινωνική κινητικότητα δηλώνει την μετακίνηση από ένα

σημείο σε ένα άλλο μέσα σε ένα κοινωνικό σύστημα ή ένα πλέγμα κοινωνικών σχέσεων. Είναι φανερό η αντιστοιχία της κοινωνικής με τη γεωγραφική κινητικότητα. Η αντιστοιχία περιορίζεται όμως στην περιοχή της πνευματικής παράστασης ή της αναλογίας. Ανάμεσα στις δύο έννοιες υπάρχει μια ουσιώδης διαφορά. Η γεωγραφική κινητικότητα αναφέρεται σε μια μονοδιάστατη, επίπεδη μετακίνηση. Η κοινωνική κινητικότητα έχει πολλές διαστάσεις που ορίζονται πάντα σε δύο άξονες : έναν οριζόντιο και έναν κάθετο.

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η μελέτη της επαγγελματικής κινητικότητας που είναι, μια επιμέρους μορφή της κοινωνικής κινητικότητας. Η μελέτη αυτή μας δείχνει τις μεταβολές που επέρχονται στην κατανομή και στην σύνθεση του εργατικού δυναμικού και , ως ένα σημείο, στην ταξική δομή μιας κοινωνίας σε μια δεδομένη στιγμή.

Η γεωγραφική κινητικότητα εμφανίζεται με διάφορες μορφές. Τα κυριότερα είδη της είναι η μετανάστευση, η περιήγηση, η μετοικεσία και η ημερήσια παλίνδρομη μετακίνηση.

Μετανάστευση : είναι η μόνιμη ή προσωρινή μεταβολή του τόπου εγκατάστασης ενός ατόμου ή ενός κοινωνικού συνόλου. Ως συνεχής ροή προσώπων από και προς μια περιοχή η μετανάστευση είναι μια απ τρεις βασικές δημογραφικές διαδικασίες. Είναι η διαδικασία εκείνη που συνεπάγεται τη μηχανική (ή τεχνητή) ανανέωση και φθορά ενός πληθυσμού.

Περιήγηση : είναι ο τουρισμός, η πρόσκαιρη μετακίνηση με αποκλειστικό σκοπό την αναψυχή. Σε παλιότερες εποχές η περιήγηση αποτελούσε χαρακτηριστικό φαινόμενο ορισμένων κοινωνικών στρωμάτων , των ευπόρων. Σήμερα αποτελεί χαρακτηριστικό

φαινόμενο των ευρέων στρωμάτων του πληθυσμού των σύγχρονων αστιακών – βιομηχανικών κοινωνιών με υψηλό κατά κεφαλή εισόδημα και υψηλό επίπεδο ευημερίας. Η σημασία του φαινομένου «περιήγηση», τόσο για τις κοινωνίες από τις οποίες ξεκινούν οι περιηγητές όσο και για τις κοινωνίες τις οποίες επισκέπτονται, γίνεται φανερή αν αναλογισθεί κανείς ότι σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Διεθνούς Ένωσης Τουριστικών Οργανώσεων ο αριθμός των περιηγητών σε ολόκληρο τον κόσμο, είχε φθάσει το 1971 σε 181 εκατομμύρια άτομα και ότι από το 1962 και εξής η διεθνής τουριστική κίνηση αυξάνεται με ετήσιο ρυθμό 9%.

Μετοικεσία : είναι η μεταβολή της περιοχής κατοικίας στον ίδιο πάντα τόπο εγκατάστασης. Μετοικεσία είναι π.χ. η μετακίνηση από μια γειτονιά σε μια άλλη, από το κέντρο σε ένα προάστιο κλπ. Αντίστοιχος με τον όρο μετοικεσία είναι ο όρος κινητικότητα της κατοικίας. Η μορφή αυτή γεωγραφικής κινητικότητας είναι συχνή στις σύγχρονες μεγαλουπόλεις, όπου συνδυάζεται με τις οικολογικές διαδικασίες της εισβολής και της διαδοχής. Η μεταβολή της περιοχής κατοικίας είναι συχνά ένας τρόπος εκδήλωσης της κοινωνικής κινητικότητας του ατόμου και της οικογένειάς του.

Ημερήσια παλίνδρομος μετακίνηση : είναι και αυτή μια μορφή γεωγραφικής κινητικότητας των σύγχρονων μεγαλουπόλεων και είναι αποτέλεσμα της διαστολής του τόπου εργασίας από τον τόπο κατοικίας. Η καθημερινή κίνηση μεγάλου αριθμού προσώπων μεταξύ των δύο αυτών τόπων συνιστά ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα των σημερινών μεγάλων αστικών κέντρων.

3.3 ΤΑ ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ

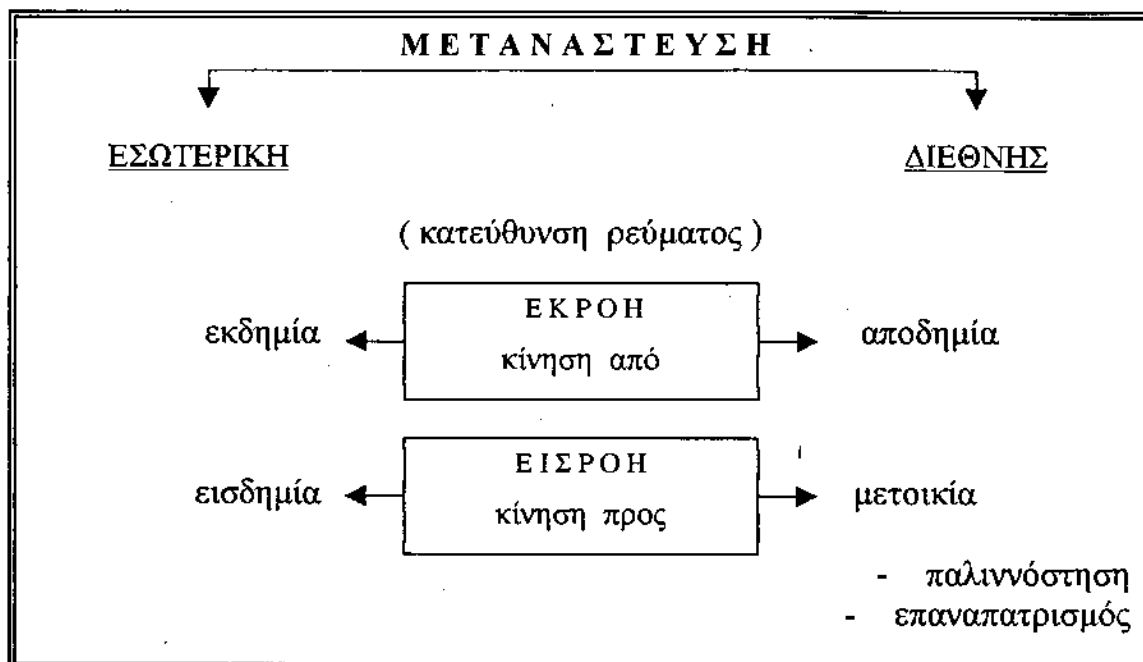
Τα μεταναστευτικά φαινόμενα μπορούν να καταταγούν σε διάφορες κατηγορίες, ανάλογα με τα κριτήρια διάκρισης που χρησιμοποιούμε κάθε φορά. Οι σημαντικότερες διακρίσεις είναι οι ακόλουθες :

α) Με κριτήριο το κράτος, ως γεωγραφική περιοχή παρατήρησης και μελέτης της μεταναστευτικής κίνησης, διακρίνουμε την διεθνή ή εξωτερική και την εσωτερική μεταναστευση. Διεθνής ή εξωτερική μετανάστευση είναι η κίνηση από ένα κράτος σε άλλο. Εσωτερική μετανάστευση είναι η κίνηση από έναν οικισμό σε έναν άλλο μέσα στα όρια του ίδιου κράτους. Η εσωτερική μετανάστευση από παλιά μέχρι και σήμερα διεθνώς εμφανίζεται με τη μορφή της εισροής ατόμων που κατοικούν στην ύπαιθρο προς τις πόλεις γι' αυτό ονομάζεται και αστυφιλία. Το φαινόμενο της αστυφιλίας είναι φυσιολογικό και κάτω από ορισμένες συνθήκες αναγκαίο. Το πρόβλημα της αστυφιλίας γίνεται δυσάρεστο όταν αυξάνει υπερβολικά ο πληθυσμός μιας πόλης, όταν οι προς τις πόλεις μετακινούμενοι δεν βρίσκουν παραγωγική εργασία και ασχολούνται με τον παρασιτισμό, όταν στη γεωργία δεν εφαρμόζονται σύγχρονοι μέθοδοι παραγωγής εντάσεως κεφαλαίου, κλπ. Στην μεταναστευτική λοιπόν κίνηση διακρίνουμε δύο ρεύματα : ένα ρεύμα εκροών και ένα ρεύμα εισροών (Σχήμα 3). Το ρεύμα εκροών, η αναχώρηση από την περιοχή εγκατάστασης (κράτος ή οικισμό) στην περίπτωση της διεθνούς μετανάστευσης, ονομάζεται αποδημία, ενώ στην περίπτωση της εσωτερικής μετανάστευσης

ε κ δ η μ ί α. Το ρεύμα εισροών, την άφιξη προς εγκατάσταση, το ονομάζουμε στην περίπτωση της διεθνούς μετανάστευσης μ ε τ ο ι - κ ί α (ή μετανάστευση από το εξωτερικό) και στην περίπτωση της εσωτερικής μετανάστευσης ε ι σ δ η μ ί α. Η π α λ ι ν ν ό σ τ η σ η και ο ε π α ν α πα τ ρ ι σ μ ό ς είναι δύο μικρότερες μορφές μετοικίας που υποδηλώνουν (και οι δυο) επιστροφή ατόμων ή κοινωνικών συνόλων στην γενέτειρα ή το τόπο καταγωγής. Έτσι, ενώ στην μετοικία ο εγκαθιστάμενος μπορεί να ανήκει σε διαφορετική εθνότητα ή φυλή από τον πληθυσμό του τόπου εγκατάστασής του, στην περίπτωση της παλιννόστησης και του επαναπατρισμού αυτός που επιστρέφει ανήκει στην ίδια εθνότητα ή φυλή που ανήκει και ο πληθυσμός της χώρα εγκατάστασής του – πρόκειται δηλαδή περί «ομογενούς». Στην πράξη ο όρος επαναπατρισμός τείνει να χρησιμοποιείται σε περιπτώσεις ομαδικής (ή και μαζικής) μετακίνησης ατόμων οργανωμένης από δημόσιες αρχές, όπως λ.χ. σε περίπτωση ανταλλαγής πληθυσμών, ενώ η παλιννόστηση αναφέρεται σε μεμονωμένες και κατά βάση εκούσιες μετακινήσεις επιστροφής. Ειδικότερη μορφή εσωτερικής μεταναστευτικής κίνησης είναι ο ε ξ α σ τ ι σ μ ό ς.

Σχήμα 3

Εσωτερική και διεθνής ή εξωτερική μεταναστευτική κίνηση

β) Με κριτήριο την προβλεπόμενη διάρκεια παραμονής κατά την αναχώρηση μπορούμε να διακρίνουμε τη μετανάστευση σε μόνιμη ή προσωρινή. Μόνιμη είναι η μετανάστευση σε μια χώρα του εξωτερικού για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους. Προσωρινή είναι η μετανάστευση σε μια χώρα του εξωτερικού όταν αυτή είναι μικρότερη του ενός έτους ή λόγο σπουδών ή λόγο ναυτολογήσεως. Από κοινωνιολογική πλευρά χρήσιμη είναι η εφαρμογή της νομικής διαστολής μεταξύ κατοικίας και διαμονής. Κατά τους σχετικούς ορισμούς του Αστικού Κώδικα κατοικία είναι ο τόπος της κύριας και μόνιμης εγκατάστασης, ενώ διαμονή είναι ο τόπος προσωρινής ή παροδικής εγκατάστασης. Θα μπορούσαμε να πούμε λοιπόν ότι έχουμε μόνιμη μετανάστευση σε περίπτωση μεταβολής του τόπου κατοικίας, ενώ σε περίπτωση μεταβολής του τόπου διαμονής

έχουμε προσωρινή μετανάστευση. Πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι ο κοινωνιολογικός αυτός ορισμός, δεν συμπίπτει απόλυτα με τον ορισμό της μόνιμης και της προσωρινής μετανάστευσης που χρησιμοποιεί η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία. Σύμφωνα με την Ε.Σ.Υ.Ε. θεωρούνται ως μόνιμοι μετανάστες «όσοι Έλληνες υπήκοοι, έχοντες ως μόνιμον κατοικίαν την Ελλάδα, μεταβαίνουν εις μίαν χώραν του εξωτερικού, ίνα εγκατασταθούν εκεί δια χρονικόν διάστημα πλέον του έτους» και ως προσωρινοί «όσοι Έλληνες, έχοντες ως μόνιμον κατοικίαν την Ελλάδα (α) μεταβαίνουν εις μίαν χώραν του εξωτερικού, δια να μείνουν εκεί ολιγώτερον του έτους, προς εργασίαν αμειβομένων εκ της χώρα ταύτης, και (β) αναχωρούν λόγω ναυτολογήσεως», ορισμοί που δόθηκαν και πιο πάνω. Ιδιαίτερη ίσως μορφή προσωρινής μετανάστευσης είναι η *π α ρ ε π ι δ η μ ί α*, η προσωρινή δηλαδή παραμονή σε έναν τόπο για λόγους βιοτικών ή επαγγελματικών. Είδη παρεπιδημίας είναι η εποχιακή παρεπιδημία και η περιπλάνηση. Στην *ε π ο χ ι α κ ή π α ρ ε π ι δ η μ ί α* περιλαμβάνεται ο ημινομαδισμός, που είναι η μετακίνηση μεταξύ δύο σταθερών τόπων διαμονής (τα χειμαδιά και τα ξεκαλοκαίρια) και η εποχιακή, αγροτική συνήθως, εργασία. Στην *π ε ρ ι π λ ά ν η σ η* κατατάσσονται ο νομαδισμός (επί κτηνοτρόφων), και ο πλάνης βίος (όπως λ.χ. των τσιγγάνων, στα αρχαία δε και μεσαιωνικά χρόνια των ρεμβών ή ρεμπετών – μισθοφορικών ομάδων που είχε λήξει η σύμβαση τους και μετακινούνταν σε αναζήτηση νέου μισθωτού των υπηρεσιών τους).

γ) Με κριτήριο την μεταβολή ή μη των τρόπων ζωής που ακολουθείτο πριν από την αναχώρηση διακρίνουμε την μετανάστευση σε συντηρητική και καινοτόμο. *Σ υ ν τ η ρ η τ ι κ ή* λ.χ. είναι η μετανάστευση των νομάδων κτηνοτρόφων. *Κ α ι ν ο τ ό μ ο ς*

μετανάστευση είναι αντίθετα εκείνη που μεταβάλλει τον τρόπο ζωής του μετανάστη, όπως λ.χ. στην περίπτωση του χωρικού που γίνεται βιομηχανικός εργάτης στον τόπο της εγκατάστασής του.

δ) Με κριτήριο το βαθμό εξάρτησης από τη φύση, ως παράγοντα προσδιοριστικό της απόφασης για μετανάστευση, διακρίνουμε την αρχαϊκή και την σύγχρονη μετανάστευση. Αρχαϊκή είναι η μετανάστευση που προκαλείται από την εποχιακή ή μόνιμη εξάντληση των φυσικών πόρων. Είδη της αρχαϊκής μετανάστευσης είναι ο ν ο μ α δ ι σ μ ό ς, που προκαλείται από την εποχιακή εξάντληση των πόρων, και η φ υ γ ή α π ό τ η γ η, που είναι επακόλουθο της οριστικής εξάντλησης των φυσικών πόρων διατροφής εξαιτίας παρατεταμένης ξηρασίας κλπ. Η σ ύ γ χ ρ ο ν η μετανάστευση προκαλείται από οικονομικά αίτια (αναζήτηση καλύτερα αμειβόμενης εργασίας κλπ) που είναι κατά κανόνα καινοτόμος.

ε) Με κριτήριο τον βαθμό και το είδος εξάρτησης από τη χώρα προέλευσης μπορούμε να διακρίνουμε την παροικία και την αποικία. Στην περίπτωση της παροικίας έχουμε έντονη συναισθηματική (και συχνά κοινωνική) εξάρτηση από τη χώρα προέλευσης, ενώ στην περίπτωση της αποικίας η εξάρτηση αυτή είναι και διοικητική. Ο υψηλός βαθμός εξάρτησης από τη χώρα προέλευσης έχει ως αποτέλεσμα τον χαμηλό βαθμό ένταξης του μετανάστη στο κοινωνικό σύνολο της χώρας όπου εγκαταστάθηκε. Η έλλειψη ένταξης και αφομοίωσης είναι εντονότερη στην περίπτωση της αποικίας. Όσον αφορά την τελευταία αυτή μορφή πρέπει να διακρίνουμε τον κλασικό αποικισμό, που συνεπαγόταν την εγκατάσταση ολόκληρης κοινότητας (τέτοιες ήταν οι περιπτώσεις των αρχαίων ελληνικών αποικιών, των

πρώτων αμερικανών αποίκων κλπ) από τον σύγχρονο αποικισμό που περιλαμβάνει βασικά την εγκατάσταση αρχών (διοικητικών, στρατιωτικών κ.α.) και υπηρεσιών (εμπόριο κλπ).

στ) Με κριτήριο το μέγεθος του μετακινούμενου πληθυσμού μπορούμε να διακρίνουμε την ανεξάρτητη από την μαζική μετανάστευση. Η ανεξάρτητη μπορεί να είναι ατομική ή ομαδική και περιλαμβάνει τις μετακινήσεις που είναι αποτέλεσμα της απόφασης μεμονωμένων ατόμων ή ομάδων. Η μαζική μετανάστευση αποτελεί μορφή μετακίνησης κατά μάζες (π.χ. ανταλλαγές πληθυσμών, μεγάλες μετακινήσεις των φυλών κλπ).

ζ) Με κριτήριο την πρόθεση μετανάστευσης μπορούμε να διακρίνουμε τρεις μορφές : την εκούσια, την αναγκαστική και την βίαιη μετανάστευση. Εκούσια είναι η μετανάστευση που είναι προϊόν ελεύθερης απόφασης του μετακινούμενου ατόμου ή συνόλου. Αναγκαστική είναι η μετανάστευση που προκαλείται από την ηθελημένη δημιουργία δυσμενών συνθηκών διαβίωσης σε βάρος ορισμένων κατηγοριών ατόμων ή μερίδας πληθυσμού. Στην περίπτωση αυτή τα θιγόμενα πρόσωπα αντιμετωπίζουν το δίλημμα ή να μείνουν και να ζουν υπο δυσμενείς όρους ή να φύγουν. Η μορφή αυτή μετανάστευσης που οφείλεται σε εσκεμμένη προσπάθεια ενός κράτους να απαλλαγεί από την παρουσία ορισμένων ομάδων, εμφανίζεται ως εκούσια αναχώρηση, ενώ στην πραγματικότητα είναι αποτέλεσμα εξαναγκασμού. Η βίαιη μετανάστευση είναι μια μορφή μετακίνησης που επιβάλλεται συνήθως από τις δημόσιες αρχές ενός κράτους και δεν αφήνει περιθώρια εκλογής στους μετακινούμενους. Περιπτώσεις βίαιης μετανάστευσης είναι οι μετατοπίσεις πληθυσμών, οι αναγκαστικοί εποικισμοί, οι απελάσεις και ξενηλασίες, οι

αναγκαστικές ανταλλαγές πληθυσμών κλπ. Τα άτομα που μετακινούνται με αυτόν τον τρόπο χαρακτηρίζονται πολλές φορές ως πρόσφυγες, εκτοπισμένα πρόσωπα κλπ.

Οι διακρίσεις που είδαμε δεν συνιστούν αμοιβαία αποκλειόμενες κατηγορίες. Αντίθετα, μια μεταναστευτική κίνηση μπορεί να χαρακτηριστεί κατά διάφορους ταυτόχρονα τρόπους, μια και καθένα από τα κριτήρια διάκρισης αποτελεί και διαφορετικό πρίσμα εξέτασης ενός φαινομένου. Κάτω από ποιες κατηγορίες θα καταταγεί μια συγκεκριμένη μεταναστευτική κίνηση είναι θέμα πραγματικό, που θα κριθεί με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης κίνησης.

3.4 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΤΗΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Στην θεωρία οι παράγοντες που προκαλούν τις μεταναστευτικές κινήσεις διακρίνονται συχνά σε παράγοντες έλξης προς έναν τόπο και σε παράγοντες απώθησης από έναν τόπο. Η διάκριση είναι αδόκιμη. Διότι προσπαθεί να χαρακτηρίσει το είδος των παραγόντων με βάση τις αντιδράσεις που προκαλούν και όχι ανάλογα με τα κύρια χαρακτηριστικά τους. Οι αντιδράσεις όμως δεν είναι ποτέ σταθερές. Πράγμα που σημαίνει ότι παράγοντες σταθεροί μπορεί να αλλάζουν χαρακτήρισμό, επειδή άλλαξε ο τρόπος που αντιδρούν οι άνθρωποι σ' αυτούς. Είναι ως εκ τούτου προτιμότερο να κατατάξουμε τους παράγοντες που οδηγούν στην μετανάστευση ανάλογα με τα εξωτερικά και αναντίρρητα αναγνωρίσιμα χαρακτηριστικά τους. Μπορούμε έτσι να διακρίνουμε τις ακόλουθες ενδεικτικές γενικές κατηγορίες :

α) Φυσικοί παράγοντες :

Μεταβολές στο φυσικό περιβάλλον που καθιστούν δύσκολη την επιβίωση – ξηρασία, πλημμύρες κλπ. Η σημασία των παραγόντων αυτών είναι μεγαλύτερη όσο χαμηλότερο είναι το επίπεδο της τεχνολογίας και επομένως εντονότερη η εξάρτηση ενός πληθυσμού από την φύση και την επιτόπια παραγωγή.

β) Οικονομικοί παράγοντες :

- έλλειψη επαρκών δυνατοτήτων απασχόλησης
- χαμηλό εισόδημα
- μετακίνηση που είναι αναπόσπαστο στοιχείο του επαγγέλματος

γ) Κοινωνικοί παράγοντες :

- θρησκευτικοί και πολιτικοί διωγμοί
- διακριτική μεταχείριση σε βάρος μιας ή περισσότερων κατηγοριών πληθυσμού
- αξία της μετανάστευσης ως προϋπόθεση κοινωνικής προκοπής

δ) Ψυχολογικοί παράγοντες :

- τυχοδιωκτισμός, φιλαποδημία
- μίμηση
- προσδοκίες από τον τόπο προορισμού κλπ.

3.4.1 Αποτελέσματα της μεταναστευτικής κίνησης

Τα αποτελέσματα της μετανάστευσης μπορούμε να τα κατατάξουμε σε τρεις κατηγορίες :

1. ατομικά
2. κοινωνικά και
3. δημογραφικά

Μπορούμε δε να τα μελετήσουμε σε δύο επίπεδα : στο επίπεδο της περιοχής προέλευσης και στο επίπεδο της περιοχής εγκατάστασης του μετανάστη.

Στα ατομικά αποτελέσματα στο επίπεδο του τόπου εγκατάστασης θα κατατάξουμε τα προβλήματα προσαρμογής και ένταξης του μετανάστη στο νέο του περιβάλλον όπου εγκαταστάθηκε. Η μελέτη των σχετικών προβλημάτων οδήγησε στην διαμόρφωση της θεωρίας του οριακού ανθρώπου, ένας από τους χαρακτηριστικότερους τύπους του οποίου είναι ο μετανάστης. Ο όρος οριακός άνθρωπος πρωτοδιατυπώθηκε από τον Ρ.Ε. Παρκ (1928), αναλύθηκε όμως και διευρύνθηκε σημαντικά από τον Έβερτ Στόνεκουεστ (1937). Υποδηλώνει τον άνθρωπο που μετέχει σε δύο ή περισσότερα συστήματα παιδείας ή πολιτισμού, με αποτέλεσμα να εμφανίζει έντονες συνειδησιακές συγκρούσεις και μη αποδεκτές μορφές συμπεριφοράς. Ο οριακός άνθρωπος είναι έτσι ένα άτομο κοινωνικά μετέωρο. Στο επίπεδο του τόπου προέλευσης του μετανάστη παρατηρούμε προβλήματα αποξένωσης, που είναι συνάρτηση διαφόρων παραγόντων όπως λ.χ. η απόσταση, η ευκολία (ή δυσχέρεια) και η συχνότητα επικοινωνίας, ο χρόνος παραμονής μακριά από τον τόπο προέλευσης, ο βαθμός της θετικής συναισθηματικής πρόσδεσης με τον τόπο αυτόν κατά τη στιγμή της αναχώρησης κλπ.

Στα κοινωνικά αποτελέσματα μπορούμε να κατατάξουμε φαινόμενα που αφορούν ολόκληρα κοινωνικά σύνολα. Μεταξύ αυτών τα κυριότερα είναι τα ακόλουθα :

(α) Η διατάραξη της κοινωνικής ισορροπίας και οι μεταβολές στην κοινωνική δομή, στον τόπο προέλευσης και στον τόπο εγκατάστασης. Η ένταση και η σημασία των φαινομένων αυτών εξαρτώνται άμεσα

από το είδος της μετανάστευσης και την έκταση και σύνθεση του μεταναστευτικού ρεύματος.

(β) Η τάση των μεταναστών να συσπειρώνονται σε εθνικά, φυλετικά ή τοπικά προσδιορισμένους οικισμούς ή να συγκροτούν εθνικές, γλωσσικές ή άλλες μειονότητες.

(γ) Τα προβλήματα αποδοχής και αφομοίωσης ορισμένων κατηγοριών μεταναστών από τον γηγενή πληθυσμό. Αρνητικές εκδηλώσεις των προβλημάτων αυτών αποτελούν τα φαινόμενα των φυλετικών, θρησκευτικών και άλλων διακρίσεων, τα συστήματα ελέγχου και ποσόστωσης των μεταναστών κατά φυλές ή εθνότητες καταγωγής ή κατά τόπο προέλευσης κλπ.

Η μετανάστευση έχει, τέλος, και δημογραφικά αποτελέσματα που μπορούμε να τα διακρίνουμε σε βραχυχρόνια ή άμεσα και σε μακροχρόνια ή έμμεσα. Στα βραχυχρόνια ή άμεσα αποτελέσματα ανήκουν :

- (α) η μείωση του πληθυσμού στον τόπο προέλευσης και η αύξησή του στον τόπο εγκατάστασης,
- (β) η αποκατάσταση ή διατάραξη της ισορροπίας μεταξύ των δύο φύλων στις αναπαραγωγικές ηλικίες και γενικά η μεταβολή στην δομή του πληθυσμού στους τόπους προέλευσης και εγκατάστασης,
- (γ) η μεταβολή του μεγέθους και της σύνθεσης του εργατικού δυναμικού του τόπου προέλευσης και του τόπου εγκατάστασης.

Το κυριότερο μακροχρόνιο ή έμμεσο δημογραφικό αποτέλεσμα της μετανάστευσης είναι ο κίνδυνος μείωσης της γεννητικότητας του πληθυσμού στον τόπο προέλευσης των μεταναστών, εξαιτίας της αναχώρησης ατόμων της αναπαραγωγικής ηλικίας που θα σχημάτιζαν οικογένειες. Ο κίνδυνος αυτός αποτελεί βέβαια συνάρτηση της

έκτασης και της σύνθεση του μεταναστευτικού ρεύματος από τη μια και την αναλογίας των φύλων από την άλλη. Εάν π.χ. στον τόπο προέλευσης υπάρχει πλεόνασμα ανύπαντρων νέων ανδρών η αναχώρησή τους δεν θα επηρεάσει σημαντικά την μελλοντική γεννητικότητα, αφού ούτως ή άλλως το πλεόνασμα αυτό θα είχε περιορισμένες δυνατότητες δημιουργίας οικογενειών. Από την άλλη μεριά η εγκατάσταση μεταναστών σε έναν τόπο δεν συνεπάγεται από μόνη της την άσκηση ευνοϊκής επίδρασης στην γεννητικότητα του τόπου εγκατάστασης. Δύο παραδείγματα από την ελληνική εμπειρία δείχνουν αρκετά χαρακτηριστικά ότι η τελική δημογραφική επίδραση της μετανάστευσης στον τόπο εγκατάστασης εξαρτάται από την συνδρομή ποικίλων παραγόντων, ιδιαίτερα δε των παραγόντων εκείνων που καθορίζουν την πρόθεση οριστικής εγκατάστασης σε ένα τόπο. Η εγκατάσταση των προσφύγων της Μικράς Ασίας στην Ελλάδα άσκησε ευεργετική επίδραση στην γεννητικότητα του Ελληνικού πληθυσμού. Αντίθετα, στα 1930 ο αριθμός των αγάμων Ελλήνων μεταναστών στις Η.Π.Α. ήταν κατά 40% ανώτερος από τον αντίστοιχο αριθμό των άλλων Ευρωπαίων μεταναστών πράγμα που σημαίνει ότι η συμμετοχή του Ελληνικού μεταναστευτικού ρεύματος στη διαμόρφωση της αμερικάνικης γεννητικότητας ήταν περιορισμένη.

3.5 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Με τον όρο πολιτική εννοούμε την εκ μέρους ενός οργανωμένου κοινωνικού συνόλου λήψη μέτρων που αποβλέπουν στην παραγωγή ή πρόληψη ενός συγκεκριμένου αποτελέσματος. Με τον όρο δημογραφική πολιτική εννοούμε τα μέτρα εκείνα που αναφέρονται

κατά κύριο λόγο στο μέγεθος, στη δομή, στην σύνθεση και στην κατανομή του πληθυσμού μιας κοινωνίας. Στα πλαίσια της γενικής αυτής έννοιας θα μπορούσαμε να διακρίνουμε μια ειδικότερη έννοια, την πληθυσμιακή πολιτική, για να δηλώσουμε εκείνα τα μέτρα που επιδιώκουν την εξασφάλιση μιας ορισμένης κατά κοινωνικές κατηγορίες σύνθεση του πληθυσμού. Μέτρα πληθυσμιακής πολιτικής είναι λ.χ. η ανταλλαγή των πληθυσμών μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας και 1923, η γενοκτονία των Αρμενίων στην Τουρκία, η εξόντωση των Εβραίων από τους ναζί, προκειμένου να εξασφαλισθεί η καθαρότητα της άριας φυλής, η άρνηση των βιομηχανικών χωρών να δεχτούν ως μετανάστες με δικαίωμα πολιτογράφησης τους ξένους εργάτες κλπ. Όλα αυτά είναι μέτρα που κατατείνουν είτε στην εξασφάλιση της φυλετικής, εθνικής, θρησκευτικής κλπ. ομοιογένειας ενός πληθυσμού είτε στην διατήρηση ενός συγκεκριμένου συσχετισμού δυνάμεων που να εξασφαλίζει την κυριαρχία ή την υπεροχή μιας πληθυσμιακής μερίδας απέναντι στις άλλες. Για πληθυσμιακή πολιτική, σε αντιδιαστολή προς την δημογραφική πολιτική, μπορεί να γίνει λόγος στις περιπτώσεις εκείνες που είναι έκδηλη η διακριτική μεταχείριση σε βάρος ορισμένων κατηγοριών πληθυσμού.

Υπάρχουν μέτρα που αναφέρονται άμεσα στον πληθυσμό, όπως είναι λ.χ. τα μέτρα μεταναστευτικής πολιτικής ή η απαγόρευση των αμβλώσεων και της διάδοσης του οικογενειακού προγραμματισμού. Υπάρχουν και μέτρα που ρυθμίζουν άλλα θέματα έχουν όμως έμμεσες επιπτώσεις στον πληθυσμό, όπως είναι λ.χ. τα μέτρα της δικαιότερης κατανομής του εισοδήματος. Στην έννοια της δημογραφικής πολιτικής εμπίπτουν κατ' αρχήν τα μέτρα της πρώτης κατηγορίας. Από τα μέτρα της δεύτερης θα πρέπει να περιλάβουμε εκείνα που παράγουν

επιδιωκόμενα έμμεσα δημογραφικά αποτελέσματα, όπως λ.χ. τα μέτρα περιφερειακής ανάπτυξης που αποβλέπουν και στην εξισορρόπηση της κατανομής του πληθυσμού στο χώρο. Θα πρέπει όμως να περιλάβουμε και τα μέτρα εκείνα που παράγουν πιθανά ή ενδεχόμενα έμμεσα δημογραφικά αποτελέσματα τα οποία θεωρούνται, αν επέλθουν, επιθυμητά ή τουλάχιστον αποδεκτά. Έμμεσα αποτελέσματα που είναι μη επιδιωκόμενα, απρόβλεπτα ή τυχαία δεν εμπίπτουν στην έννοια της δημογραφικής πολιτικής. Έτσι η προστασία της υγείας, που μειώνει τους άκαιρους θανάτους και επομένως την θνησιμότητα του πληθυσμού είναι και μέτρο δημογραφικής πολιτικής. Το ίδιο και η αποξήρανση μιας ελώδους περιοχής για αποκατάσταση ακτημόνων καλλιεργητών, που συμβάλει στην ανακοπή ενός μεταναστευτικού ρεύματος. Δεν εμπίπτει όμως στην έννοια της δημογραφικής πολιτικής η επέκταση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης ή η παράταση της στρατιωτικής θητείας, γιατί, όσο κι αν τέτοια μέτρα μπορούν να συμβάλλουν στον περιορισμό της γεννητικότητας, η λήψη τους δεν αποφασίστηκε με γνώμονα την επιδίωξη ή έστω και την αποδοχή ενός τέτοιου έμμεσου αποτελέσματος αλλά με εντελώς διαφορετικά κριτήρια.

Ο Αλφρέντ Σωβύ διακρίνει τους σκοπούς της δημογραφικής πολιτικής σε ποσοτικούς και ποιοτικούς. Στους ποσοτικούς κατατάσσει την μείωση της θνησιμότητας, την ρύθμιση της γεννητικότητας και την οργάνωση της μεταναστευτικής κίνησης. Στους ποιοτικούς κατατάσσει την εξασφάλιση στις ασθενέστερες τάξεις συνθηκών ικανοποιητικής ανάπτυξης και ικανοποιητικού βιοτικού επιπέδου και στην διασφάλιση συνθηκών αξιοκρατικής επιλογής. Η διάκριση είναι σχηματική και συστηματική αφού τελικά και οι ποιοτικοί σκοποί, που αναφέρονται

στον τρόπο και στην ποιότητα ζωής, παίρνουν ποσοτική έκφραση μέσα από την επίδραση που ασκούν στη διαμόρφωση των πληθυσμιακών μεγεθών.

Από την άποψη των μέσων που χρησιμοποιεί η δημογραφική πολιτική μπορούμε να διακρίνουμε τα κατασταλτικά μέτρα, τα κίνητρα και τα μέσα κοινωνικής πολιτικής. Κατασταλτικά είναι τα μέτρα που επιδιώκουν την παρεμπόδιση επέλευσης ενός αποτελέσματος με απαγόρευση της συμπεριφοράς που οδηγεί στο αποτέλεσμα αυτό. Τέτοια είναι λ.χ. τα μέτρα που επιδιώκουν τον περιορισμό των γεννήσεων με την απαγόρευση των αμβλώσεων ή της διάδοσης και χρήσης αντισυλληπτικών μεθόδων και μέσων. Τα κίνητρα επιδιώκουν, αντίθετα, την πρόκληση ενός αποτελέσματος με την προτροπή της αντίστοιχης συμπεριφοράς. Στην κατηγορία αυτή υπάγονται π.χ. τα οικογενειακά επιδόματα, οι φορολογικές απαλλαγές των πολυτέκνων κλπ., που αποσκοπούν στην διασφάλιση ενός σχετικά υψηλού επιπέδου γεννητικότητας. Τα μέσα κοινωνικής πολιτικής επιδιώκουν την εξασφάλιση ενός ικανοποιητικού και σταθερά βελτιούμενου βιοτικού επιπέδου του πληθυσμού που επιτρέπει την μείωση της θνησιμότητας, την διατήρηση της γεννητικότητας σε ικανοποιητικά επίπεδα και την συγκράτηση της αποδημίας του ενεργού πληθυσμού σε επίπεδα χαμηλά.

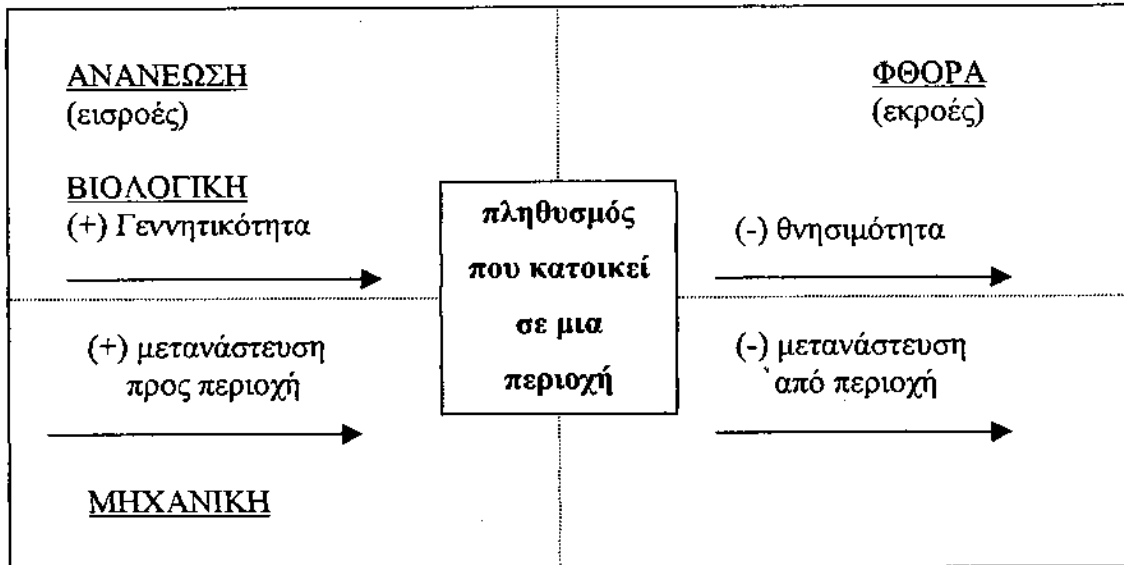
Η επιλογή των επιμέρους μέσων άσκησης μιας δημογραφικής πολιτικής πρέπει να γίνει με γνώμονα δύο βασικά κριτήρια : την προσφορότητα και το κοινωνικό κόστος τους. Από τα μέσα που είδαμε πιο πάνω τα προσφορότερα είναι τα μέσα κοινωνικής πολιτικής, γιατί εξασφαλίζουν ένα ικανοποιητικό επίπεδο διαβίωσης σε ολόκληρο τον πληθυσμό, εξισορροπώντας τις κοινωνικές ανισότητες και

περιορίζοντας έτσι την επίδραση των παραγόντων εκείνων που διαμορφώνουν ανισότητες απέναντι στην ζωή και το θάνατο (διαφορική γεννητικότητα και θνησιμότητα, διαφορεικά βιοτικά επίπεδα και διαφορική μετανάστευση). Τα μέσα κοινωνικής πολιτικής έχουν όμως και το χαμηλότερο κοινωνικό κόστος, γιατί η δαπάνη για την διατήρηση και την επέκτασή της επιμερίζεται σε ολόκληρο τον ενεργό πληθυσμό, ενώ τα κατασταλτικά μέτρα και τα κίνητρα, λειτουργούν τελικά σε βάρος των ασθενέστερων κοινωνικών στρωμάτων, ιδιαίτερα όταν στόχος τους είναι η υψηλή γεννητικότητα.

3.6 ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ Η ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Ο πληθυσμός τελεί υπο την ταυτόχρονη επίδραση τριών βασικών δημογραφικών διαδικασιών, που οδηγούν στην διαρκή εναλλαγή των προσώπων που τον αποτελούν και συνεχή αυξομείωση του αριθμού τους. Οι δυο από τις διαδικασίες αυτές συνδέονται με την βιολογική ανανέωση και φθορά του. Είναι η γεννητικότητα (συχνότητα γεννήσεων ζώντων) και η θνησιμότητα (συχνότητα θανάτων). Η τρίτη αναφέρεται στην τεχνητή ή μηχανική ανανέωση και φθορά. Πρόκειται για την μετανάστευση από και προς μια περιοχή. Οι διαδικασίες αυτές μεταβάλλουν την δομή του πληθυσμού (σύνθεση κατά τις βιολογικές κατηγορίες του φύλου και της ηλικίας), την σύνθεση του πληθυσμού κατά τις διάφορες κοινωνικές κατηγορίες, την κατανομή του πληθυσμού στον χώρο και το μέγεθός του.

Το διάγραμμα 4 δείχνει παραστατικά τον τρόπο με τον οποίο επενεργούν οι βασικές δημογραφικές διαδικασίες στην μεταβολή του μεγέθους ενός πληθυσμού.

Διάγραμμα 4 : Η μεταβολή του μεγέθους του πληθυσμού

Στην αριστερή μεριά του Διαγράμματος βρίσκονται οι διαδικασίες της βιολογικής και την μηχανικής ανανέωσης, ενώ στην δεξιά πλευρά έχουν τοποθετηθεί οι διαδικασίες της βιολογικής και της μηχανικής φθοράς. Οι πρώτες συνιστούν τις δημογραφικές «εισροές», οι δεύτερες τις δημογραφικές «εκροές» σημειώνονται δε με το αντίστοιχο θετικό ή αρνητικό πρόσημο. Το διάγραμμα διαιρείται και με μια διακεκομμένη οριζόντια γραμμή, έτσι που στο επάνω μέρος να βρίσκονται οι βιολογικές διαδικασίες ανανέωσης και φθοράς και στο κάτω μέρος οι μηχανικές. Αν προσθέσουμε (αλγεβρικά) τις τιμές που έχουν λάβει στην συγκεκριμένη περίοδο που εξετάζουμε κάθε φορά, το ζεύγος των διαδικασιών της βιολογικής και το ζεύγος των διαδικασιών της μηχανικής ανανέωσης και φθοράς, θα δούμε τότε την συμμετοχή του κάθε ζεύγους στην τελική αύξηση (ή μείωση) του πληθυσμού. Το

αλγεβρικό άθροισμα της τιμής της γεννητικότητας και της θνησιμότητας μας δίνει την φυσική αύξηση (ή μείωση) του πληθυσμού. Συχνά το άθροισμα αυτό το λέμε και «υπεροχή των γεννήσεων έναντι των θανάτων», διότι συνήθως οι γεννήσεις είναι περισσότερες από τους θανάτους. Το αλγεβρικό άθροισμα της μετανάστευσης προς και της μετανάστευσης από μια περιοχή μας δίνει την καθαρά μετανάστευση (προς ή από την περιοχή). Αν υπερέχουν οι μετακινήσεις προς την περιοχή το άθροισμα θα είναι θετικό. Αν, αντίθετα, υπερέχουν οι μετακινήσεις από την περιοχή (αναχωρήσεις), το άθροισμα θα είναι αρνητικό. Με μαθηματική μορφή οι σχέσεις που είδαμε εκφράζονται με τον ακόλουθο τρόπο :

Φυσική αύξηση (ή μείωση) = (+) Γεννητικότητα + (-) Θνησιμότητα

Καθαρά μετανάστευση = (+) Μετανάστευση προς + (-) Μετανάστευση από

Αν τώρα προσθέσουμε τα δύο αυτά αθροίσματα, θα έχουμε την καθαρά αύξηση (ή μείωση) του πληθυσμού, το τελικό δηλαδή αποτέλεσμα της επίδρασης των δημογραφικών διαδικασιών σε μια χρονική περίοδο.

Έτσι :

$$\text{Καθαρά αύξηση (ή μείωση)} = \text{Φυσική αύξηση (ή μείωση)} + \text{Καθαρά μετανάστευση}$$

Την καθαρά αύξηση (ή μείωση) του πληθυσμού μπορούμε να την υπολογίσουμε και με άλλο τρόπο. Αν από το άθροισμα των «εισροών» αφαιρέσουμε το άθροισμα των «εκροών».

Θα έχουμε τότε :

$$\text{Καθαρά αύξηση(ή μείωση)} = (\text{Γεννητικότητα} + \text{Μετανάστευση προς}) - (\text{Θνησιμότητα} + \text{Μετανάστευση από})$$

Είναι φυσικό πως η καθαρά αύξηση του πληθυσμού θα είναι μεγαλύτερη, μικρότερη ή ίση προς την φυσική αύξηση, ανάλογα με το αν η καθαρά μετανάστευση είναι θετική, αρνητική ή μηδενική. Οι τιμές που λαμβάνουν οι δημογραφικές διαδικασίες μπορεί να εκφράζονται σε απόλυτους αριθμούς ή σε ποσοστά (αναλογία επί χιλίων κατοίκων). Στην τελευταία περίπτωση οι τιμές αυτές μας δίνουν τον ρυθμό με τον οποίο εκτυλίσσονται οι δημογραφικές διαδικασίες και επιτρέπουν τις συγχρονικές (οριζόντιες) και τις διαχρονικές (κάθετες ή διαγώνιες) συγκρίσεις των σχετικών δεδομένων, μια και αναφέρονται πάντοτε σε σταθερό πληθυσμιακό μέγεθος (χίλιοι κάτοικοι).

3.7 ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΙΚΤΩΝ – ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΟΛΛΩΝ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ.

Εδώ σημαντική θα ήταν μια λεπτομερής ανάλυση στους δείκτες – συντελεστές, που χρησιμοποιούν οι δημογράφοι, και που θα χρησιμοποιήσουμε και εμείς προκειμένου να αναλύσουμε σημαντικά δημογραφικά φαινόμενα.

Για την ανάλυση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού οι “ειδικοί συντελεστές του εργατικού δυναμικού” αποτελούν πρωταρχικής

σημασίας στοιχεία. Με τους συντελεστές τούτους εκφράζεται το ποσοστό συμμετοχής των ενεργών, αρρένων ή θηλέων, κάθε ηλικίας ή ομάδας ηλικιών, σε σχέση προς τον αντίστοιχο συνολικό πληθυσμό. Οι συντελεστές του εργατικού δυναμικού (r) υπολογίζονται με βάση τον τύπο $r = pe / pt \times 100$ όπου με το pe εκφράζεται ο αριθμός των ενεργών ατόμων σε κάθε κατηγορία πληθυσμού και με το pt ο αντίστοιχος συνολικός πληθυσμός.

Τα ποσοστά θανάτων των δεικτών θνησιμότητας εκφράζουν τη σχέση συχνότητας των συμβάντων θανάτου με μερικά ειδικά διαστήματα χρόνου σε ορισμένο πληθυσμό. Ο παρανομαστής των ποσοστών θανάτων είναι αναφερόμενος στον κίνδυνο του πληθυσμού. Ο αριθμητής αντιπροσωπεύει μόνο εκείνους τους θανάτους που λαμβάνουν χώρα στον συγκεκριμένο πληθυσμό από τον παρονομαστή, όπου η αξία του K είναι συνήθως το 1000.

1. Το ετήσιο ποσοστό θανάτων ορίζεται ως εξής :

$$\frac{\text{Συνολικός αριθμός θανάτων κατά τη διάρκεια (1 Ιανουαρίου ως 31 Δεκεμβρίου)}}{\text{Συνολικός πληθυσμός ως 1 Ιουλίου}} \cdot K$$

Αυτό είναι το περισσότερο ευρύ χρησιμοποιούμενο ποσοστό για τη μέτρηση θανάτων σε μια κοινότητα. Για να συγκρίνεις το πρωτογενή ποσοστό θανάτων δύο κοινοτήτων είναι ριψοκίνδυνο, εκτός αν είναι γνωστό ότι οι κοινότητες είναι σεβαστά συγκρίσιμες σε πολλά χαρακτηριστικά, εκτός απ' τις καταστάσεις υγείας, που περιλαμβάνουν το ποσοστό θανάτων. Οι μεταβλητές που εμφανίζονται στην εικόνα περιλαμβάνουν ηλικία, γενιά, φύλο και κοινωνικοοικονομικά θέματα. Όταν δύο πληθυσμοί πρέπει να συγκριθούν με βάση τα ποσοστά

θανάτων, ρυθμίσεις πρέπει να γίνουν για να συμβιβαστούν οι πληθυσμιακές διαφορές σύμφωνα με τις μεταβλητές. Οι ίδιες προφυλάξεις πρέπει να παρθούν όταν συγκρίνεται το ετήσιο ποσοστό θανάτων για την ίδια κοινότητα για δύο διαφορετικά έτη.

2. Ετήσιο ειδικό ποσοστό θανάτων. Είναι συνήθως πιο κατανοητό και διαφωτιστικό να παρατηρείς τα μικρά ποσοστά θανάτων, για να ξεχωρίζουν οι υποομάδες του συνολικού πληθυσμού. Ποσοστά αυτού του τύπου, καλούνται ειδικά ποσοστά θανάτου και ορίζονται :

Συνολικός αριθμός θανάτων σε ειδική υποομάδα κατά τη διάρκεια του έτους · K
Συνολικός πληθυσμός σε ειδική υποομάδα ως 1 Ιουλίου

Συνολικός πληθυσμός σε ειδική υποομάδα ως 1 Ιουλίου όπου K είναι συνήθως το 1000. Οι υποομάδες για κάθε ειδικά ποσοστά θανάτων μπορεί να υπολογιστούν περιλαμβάνοντας και αυτές τις ομάδες που ίσως ξεχωρίζουν στη βάση φύλου, γενιάς και ηλικίας. Τα ειδικά ποσοστά μπορούν να υπολογιστούν για δύο ή περισσότερα χαρακτηριστικά ταυτοχρόνως. Για παράδειγμα, υπολογίζουμε το ποσοστό θανάτων για τους λευκούς άντρες, συνεπώς επιτυγχάνεται ειδικό ποσοστό φυλής και φύλου. Τα ειδικά ποσοστά αιτίας θανάτου υπολογίζονται περιλαμβάνοντας στον αριθμητή μόνο εκείνους του θανάτους που έχουν συγκεκριμένη αιτία θανάτου όπως καρκίνο, καρδιακά επεισόδια ή ατυχήματα. Εξαιτίας του μικρού κλάσματος η βάση K για τα ειδικά ποσοστά αιτίας θανάτου είναι συνήθως το 100.000 ή το 1.000.000.

3. Κανονισμένα ή τυποποιημένα ποσοστά θανάτου. Όπως έχουμε είδη σημειώσει η χρησιμότητα του ακατέργαστου ποσοστού θανάτου είναι περιορισμένη διότι δεν ανταποκρίνεται στη σύνθεση του πληθυσμού σε σχέση με ορισμένα χαρακτηριστικά από τα οποία επηρεάζεται. Είδαμε από την έννοια του ειδικού ποσοστού θανάτου ποικιλία τμημάτων του πληθυσμού που εξετάζονται ατομικά. Αν επιχειρήσουμε να αποκτήσουμε γενική εντύπωση της υγείας του πληθυσμού ψάχνοντας στα ατομικά ειδικά ποσοστά θανάτων, σύντομα θα κατακλυστούμε από μεγάλους αριθμούς. Αυτό που χρειάζεται είναι ένα μόνο ψηφίο να μετράει τις δυνάμεις της θνησιμότητας σε πληθυσμό ενώ να κρατάει σταθερό έναν ή περισσότερους συνθετικούς αντιπροσώπους όπως ηλικία, γενιά ή φύλο. Τέτοιο ψηφίο, ονομάζεται κανονισμένο ποσοστό θανάτων. Είναι περισσότερο κοινό ως κατευθυνόμενη μέθοδος της προσαρμογής. Η μέθοδος αποτελεί βασικά από εφαρμογή στο σταθερό πληθυσμό ειδικών ποσοστών παρατηρώντας τον ενδιαφερόμενο πληθυσμό. Από τους αποτελεσματικούς αναμενόμενους αριθμούς υπολογίζουμε ένα συμπεριληπτικό ποσοστό που μας λει ποιo θα ήταν το ποσοστό του ενδιαφερόμενου πληθυσμού αν αυτός ο πληθυσμός έχει την ίδια σύνθεση όπως ο κανονικός πληθυσμός. Αυτή η μέθοδος δεν περιορίζει στον υπολογισμό των κανονισμένων ποσοστών θανάτων μόνο, αλλά χρησιμοποιείται για να αποκτήσει άλλα κανονισμένα ποσοστά, για παράδειγμα, τα κανονισμένα ποσοστά γεννήσεων. Αν δύο ή περισσότεροι πληθυσμοί είναι κανονισμένοι με αυτόν τον τρόπο, είναι τότε άμεσα συγκρίσιμοι με τη βάση των προσαρμοσμένων συντελεστών. Οι απόψεις διαφέρουν για το ποιος πληθυσμός πρέπει να χρησιμοποιηθεί σαν δεδομένο. Ο πληθυσμός των Ηνωμένων

Πολιτειών κατά την απογραφή της τελευταίας δεκαετίας έχει χρησιμοποιηθεί συχνά. Για προσαρμοσμένους υπολογισμούς, πληθυσμός του 1.000.000 αντανakλά τη σύνθεση ενός δεδομένου πληθυσμού και ονομάζεται *standard million*. Στο παρακάτω παράδειγμα απεικονίζουμε την άμεση μέθοδο των προσαρμογών για την απόκτηση κανονισμένων ποσοστών θανάτων ανά ηλικία.

Παράδειγμα

Το 1970 το ακατέργαστο ποσοστό θανάτων για τη Georgia ήταν 9,1 θάνατοι για 1000 ανθρώπους. Αποκτήσαμε το κανονισμένο ποσοστό θανάτων ανά ηλικία χρησιμοποιώντας την απογραφή του 1970 σαν δεδομένο πληθυσμό. Με άλλα λόγια, θέλουμε το ποσοστό θανάτων που αναμένεται στη Georgia αν η σύνθεση της ηλικίας του πληθυσμού της Georgia ήταν η ίδια όπως αυτής των Η.Π.Α. το 1970.

Λύση

Τα απαραίτητα δεδομένα για τους υπολογισμούς δείχνοντας στον πίνακα 5.

Η διαδικασία για τον υπολογισμό των κανονισμένων ποσοστών θανάτων ανά ηλικία με την άμεση μέθοδο είναι η εξής :

1. Ο ενδιαφερόμενος πληθυσμός (στήλη 2) είναι ταξινομημένος σύμφωνα με την ομάδα ηλικίας (στήλη 1)
2. Οι θάνατοι του ενδιαφερόμενου πληθυσμού είναι ταξινομημένοι σύμφωνα με την ομάδα ηλικίας
3. Τα ειδικά ποσοστά ηλικίας θανάτου για κάθε ομάδα ηλικίας υπολογίζοντας διαιρώντας τη στήλη 3 με τη στήλη 2 και πολλαπλασιάζοντας το κλάσμα με 100.000.

4. Ο δεδομένος πληθυσμός (στήλη 5) είναι ταξινομημένος σύμφωνα με την ομάδα ηλικίας.

Πίνακας 5

Υπολογισμός του κανονισμένου ποσοστού θανάτου ανά ηλικία, της GEORGIA το 1970 με την άμεση μέθοδο.

1	2	3	4	5	6
Ηλικία	Πληθυσμός	Θάνατοι	Ειδικά ποσοστά θανάτων ανά ηλικία (ανά 100.000)	Δεδομένος πληθυσμός βασιζόμενος στον πληθυσμό των Η.Π.Α.	Νούμερο αναμενόμενων θανάτων σε δεδομένο πληθυσμό
0-4	424.600	2.483	584,8	84.416	494
5-14	955.000	449	47	200.508	94
15-24	863.000	1.369	158,6	174.406	277
25-34	608.000	1.360	223,6	122.569	274
35-44	518.400	2.296	442,9	113.614	503
45-54	486.400	4.632	952,3	114.265	1088
55-64	384.400	7.792	2.027,1	91.480	1854
65-74	235.900	9.363	3.969,1	61.195	2429
75 και άνω	132.900	12.042	9.060,9	37.547	3402
ΣΥΝΟΛΑ	4.608.700	41.786		1.000.000	10415

Πηγή : Στατιστική υπηρεσία της GEORGIA, τμήμα δημόσιας υγείας GEORGIA, ATLANTA.

Περιέχονται 44 θάνατοι σε όχι γνωστές κατηγορίες ηλικιών.

5. Ο αναμενόμενος αριθμός θανάτων σε δεδομένο πληθυσμό για κάθε ομάδα (στήλη 6) υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τη στήλη 4 με τη στήλη 5 και διαιρώντας με τις 100.000. Οι καταχωρήσεις στη στήλη 6 είναι οι θάνατοι που αναμένονται σε δεδομένο πληθυσμό αν τα άτομα σε αυτόν τον πληθυσμό έχουν εκτεθεί στην ίδια αιτία θανάτου με τον κανονισμένο πληθυσμό.
6. Οι καταχωρήσεις στη στήλη 6 έχουν προστεθεί για να επιτευχθεί το συνολικό νούμερο των αναμενόμενων θανάτων σε δεδομένο πληθυσμό.
7. Το κανονισμένο ποσοστό θανάτων ανά ηλικία έχει υπολογιστεί με τον ίδιο τρόπο όπως το ακατέργαστο ποσοστό θανάτων. Αυτό είναι, το κανονισμένο ποσοστό θανάτων ανά ηλικία και είναι ίσο με :

$$\frac{\text{Συνολικός αριθμός αναμενομενων θανατων}}{\text{Συνολικός δεδομενος πληθυσμος}} \cdot 1000$$

στο παράδειγμα έχουμε : $\frac{10.415}{1.000.000} \cdot 1000 = 10,4$

Βλέπουμε ότι ρυθμίζοντας τον πληθυσμό της Georgia το 1970 με τη διανομή ηλικίας του δεδομένου πληθυσμού, έχουμε ένα ρυθμισμένο ποσοστό θανάτων το οποίο είναι 1,3 ανά 1000 μεγαλύτερο από το ακατέργαστο ποσοστό θανάτων (10,4 - 9,1). Αυτή η αύξηση του ποσοστού θανάτων ακολουθώντας τις ρυθμίσεις αντανακλά το γεγονός ότι το 1970 ο πληθυσμός της Georgia ήταν ελαφρά νεότερος απ' ότι ο

πληθυσμός των Η.Π.Α. σαν σύνολο. Για παράδειγμα μόνο το 8% της Georgia ήταν 64 χρονών, ενώ στις Η.Π.Α. ήταν το 10%.

4. Ποσοστό θνησιμότητας κατά την εγκυμοσύνη.

Αυτό το ποσοστό ορίζεται ως :

$$\frac{\text{θανατοιαπολεθεις παιδικες αρρωστιες κατα τη διαρκεια του ετους}}{\text{Συνολο γεννησεων ζωντανων κατα τη διαρκεια του ετους}} \cdot K$$

όπου K είναι το 1000 ή το 100.000. Ο προτιμώμενος παρανομαστής γι' αυτό το ποσοστό είναι ο αριθμός των γυναικών που βρίσκονταν σε εγκυμοσύνη κατά τη διάρκεια του έτους. Αυτός ο παρανομαστής είναι αδύνατος να οριστεί. Ο θάνατος από παιδικές αρρώστιες είναι θάνατος ο οποίος μπορεί να αποδοθεί από μερικές φάσεις τοκετού. Λόγω πτώσης του ποσοστού θνησιμότητας κατά την εγκυμοσύνη στις Η.Π.Α. είναι πιο βολικό να χρησιμοποιούμε το $K = 100.000$. Σε μερικές χώρες το $K = 1000$ είναι πιο βολικό ποσοστό. Η πτώση αυτή έχει σαν αποτέλεσμα την μείωση της χρησιμότητας της διάκρισης μεταξύ κοινοτήτων με μεταβαλλόμενες ποιότητες των ιατρικών φροντίδων και των δραστηριοτήτων υγείας. Μερικοί περιορισμοί του ποσοστού της θνησιμότητας κατά την εγκυμοσύνη αναφέρονται παρακάτω :

- α) Οι εμβρυακοί θάνατοι δεν περιλαμβάνονται στον παρανομαστή
- β) Ο θάνατος κατά την εγκυμοσύνη μπορεί να υπολογιστεί μόνο μια φορά, αν και δίδυμα ή μεγαλύτερες πολλαπλάσιες γέννες μπορούν να συμβούν. Τέτοιες περιπτώσεις οδηγούν τον παρανομαστή σε μεγέθυνση και λόγω αυτού έχουμε μικρό ποσοστό.

γ) Υπο την καταγραφή ζωντανών γεννήσεων, έχουμε έναν μικρό παρανομαστή και κατά συνέπεια ένα μεγάλο ποσοστό.

δ) Ο θάνατος μπορεί να συμβεί ένα χρόνο αργότερα αφότου έγινε η γέννηση. Αν και υπάρχουν εξαιρέσεις στις περισσότερες υποθέσεις η μεταφορά των θανάτων κατά τη γέννα μπορούν να ισορροπηθούν στον δοσμένο χρόνο.

5. Ποσοστό θνησιμότητας νηπίων

Αυτό το ποσοστό ορίζεται :

$$\frac{\text{Αριθμος θανατων μεχρι 1ετους κατα τη διαρκεια του ετους}}{\text{Συνολικος αριθμος ζωντανων γεννησεων κατα τη διαρκεια του ετους}} \cdot K$$

όπου K είναι το 1000. Η χρήση και ερμηνεία αυτού του ποσοστού πρέπει να γίνονται υπο την καθοδήγηση των κάθε περιορισμών, οι οποίοι είναι όμοιοι με αυτούς που αναφέραμε στο ποσοστό θνησιμότητας κατά την εγκυμοσύνη. Πολλά απ' τα νήπια που πέθαναν κατά το τρέχον ημερολογιακό έτος, γεννήθηκαν κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους και παρομοίως πολλά παιδιά γεννήθηκαν στο τρέχον ημερολογιακό έτος και θα πεθάνουν κατά τη διάρκεια του επόμενου έτους. Σε πληθυσμούς με σταθερό ποσοστό γεννήσεων, αυτό δεν παρουσιάζει σοβαρό πρόβλημα. Σε περιόδους γρήγορων αλλαγών μερικοί κανονισμοί έχουν παρθεί. Ένας τρόπος για να φτιαχτεί ένας κανονισμός είναι να διανεύουμε τους θανάτους νηπίων στο ημερολογιακό έτος απ' το οποίο τα νήπια γεννήθηκαν πριν υπολογιστούν τα ποσοστά. Η βρεφική θνησιμότητα διακρίνεται σε νεογνική και σε μετανεογνική. Η πρώτη αναφέρεται στα παιδιά τα οποία καταλήγουν από την πρώτη έως την 28^η μέρα της ζωής τους, ενώ

η δεύτερη αναφέρεται στους θανάτους παιδιών 29 μέχρι και 365 ημέρες. Η διάκριση έχει σημασία γιατί οι θάνατοι που συμβαίνουν τις πρώτες 28 ημέρες της ζωής του βρέφους, σχετίζονται περισσότερο με συγγενείς ανωμαλίες, κακώσεις κατά τον τοκετό, ανοξία και γενικά με αιτίες που έχουν σχέση με την υγεία της μητέρας, την πορεία της κύησης και την εξέλιξη του τοκετού. Η μετανεογνική θνησιμότητα επηρεάζεται κυριότερα από το περιβάλλον που ζει και μεγαλώνει το

$$\frac{\text{Αριθμος θανατων πανω των 29 ημερων σε ενα χρονο}}{\text{συνολικος αριθμος γεννησεων σε ενα χρονο}} \cdot K$$

βρέφος. Έτσι, ο δείκτης μετανεογνικής θνησιμότητας ορίζεται ως :

6. Δείκτης αναλογίας θανατηφόρων θανάτων.

Αυτή η κλίμακα ορίζεται ως :

$$\frac{\text{συνολικος αριθμος θανατηφορων ν θανατων σε 1 χρονο}}{\text{συνολικες γεννησεις σε 1 χρονο}} \cdot K$$

όπου K υπολογίζεται συνήθως με το 1000. Ένας θανατηφόρος θάνατος ορίζεται σαν ένα προϊόν αντίληψης που δεν δείχνει κανένα σημάδι ζωής έπειτα από μια ολοκληρωμένη γέννα. Υπάρχουν αρκετά προβλήματα που συνδέονται με τη χρήση και την ερμηνεία αυτής της κλίμακας. Υπάρχει ποικιλομορφία ανάμεσα στους τομείς που αναφέρουν στοιχεία για την κλίμακα αυτή σε σχέση με τη διάρκεια της κυοφορίας. Μερικοί τομείς αναφέρουν θανατηφόρους θανάτους άσχετα με το μάκρος (διάρκεια) της κυοφορίας, ενώ άλλες έχουν ένα μέσο όρο κυοφορίας που πρέπει να φτάσει πριν χρειαστεί να αναφερθούν τα στοιχεία. Μια άλλη ένσταση στους θανατηφόρους θανάτους είναι ότι δεν υπολογίζει την διάσταση στην οποία η κοινωνία

προσπαθεί να αναπαράγει. Η αναλογία που ακολουθεί πρέπει να μελετηθεί σαν να μην υπάρχει η ένσταση αυτή.

7. Αναλογία θανατηφόρων θανάτων. Αυτή η αναλογία ορίζεται ως :

$$\frac{\text{συνολικός αριθμός θανατηφόρων θανάτων κατά τη διάρκεια 1 χρόνου}}{\text{συνολικός αριθμός των γεννήσεων κατά τη διάρκεια 1 χρόνου}} \cdot K$$

όπου $K = 100$ ή 1000 . Μερικές αρχές έχουν προτείνει ότι ο αριθμός των συνολικών θανάτων καθώς και ο αριθμός των γεννήσεων πρέπει να συμπεριλαμβάνονται σε έναν παρανομαστή σε μια προσπάθεια να συμπεριλάβουν όλες τις εγκυμοσύνες για τον υπολογισμό αυτής της αναλογίας. Η ένσταση σε αυτή την πρόταση έγκειται στη μη ολοκληρωμένη αναφορά των θανατηφόρων θανάτων.

8. Από τη στιγμή που οι θανατηφόροι θάνατοι που συμβαίνουν στα τελικά στάδια της εγκυμοσύνης και οι νεογνικοί θάνατοι συχνά έχουν τις ίδιες αιτίες, έχει προταθεί ότι ο συνδυασμός των δύο οδηγεί σε αυτό που ορίζουμε ως :

$$\frac{(\text{αριθμ. ανατηφ. θαν. απο 28εβδ. ή περισ.}) + (\text{παιδικη θνησ. κατω των 7ημερων})}{\text{αριθμ. θανατηφ. θαν. απο 28εβδομ. ή περισ.}) + (\text{αριθμ. γεννήσεων ζωντων})} \cdot K$$

όπου K είναι ίσο με 1000

9. Αναλογία αιτίων θανάτου. Αυτή η αναλογία ορίζεται ως :

$$\frac{\text{αριθμός θανάτων λόγω καποιας συγκεκριμενης αρρωστιας σε 1χρονο}}{\text{συνολικο αριθμο θανάτων απο διαφορες αιτιες σε 1χρονο}} \cdot K$$

όπου $K = 100$. Αυτός ο δείκτης χρησιμοποιείται για να μετρήσει τη σημασία ενός δεδομένου αίτιου θανάτου. Πρέπει να χρησιμοποιείται με προσοχή όταν συγκρίνεται μια κοινότητα με μια άλλη. Ένα υψηλότερο ποσοστό αιτίων θανάτου σε μια κοινότητα από μια άλλη, μπορεί να συναντάται επειδή η πρώτη κοινότητα έχει μικρότερη θνησιμότητα από άλλες αιτίες.

10. Λόγος ανάλογης θνησιμότητας. Αυτός ο δείκτης προτείνεται σαν ένα απλό μέτρο σύγκρισης των συνολικών καταστάσεων υγείας σε διαφορετικές κοινότητες. Ορίζεται σαν :

$$\frac{\text{αριθμος θανατων ατομων 50 χρονων και πανω}}{\text{συνολικος αριθμος θανατων}} \cdot K$$

όπου $K = 100$. Η συγκεκριμένη τάξη είναι συνήθως ένα γκρουπ περίπου 50 χρονών και πάνω ή μια κατηγορία αιτιών θανάτου, όπως ατυχήματα.

Εφαρμογή

Τα ακόλουθα ετήσια στοιχεία δημοσιεύτηκαν για μια συγκεκριμένη περιοχή (πίνακας 6)

	Σύνολο	Αριθμός	
		Λευκοί	Διάφοροι
Υπολογιζόμενος πληθ. μέχρι 1 ^η Ιουλίου	597.500	361.700	235.800
Συνολικές γεννήσεις ζώντων	12.437	6.400	6.037
Πρώιμες γεννήσεις	1.243	440	803
Οριστικοί θάνατοι	592	365	227
Σύνολο			
Κάτω από 20 εβδομάδες κυοφορίας	355	269	86
Από 20 έως 27 εβδομάδες κυοφορίας	103	42	61
28 εβδομάδες και πάνω	123	49	74
άγνωστη διάρκεια κυοφορίας	11	5	6
Θάνατοι	6.219	3.636	2.583
Σύνολο όλων των ηλικιών			
Κάτω του 1 χρόνου	267	97	170
Κάτω των 28 ημερών	210	79	130
Θάνατοι λόγω πρώιμης γέννησης	16	12	4
Μητρικοί θάνατοι	2	-	2
Αιτίες θανάτων			
Κακοήθης όγκος	948	626	322
Καρδιακές παθήσεις	1.697	1.138	559

Πηγή : Δημογραφική στατιστική υπηρεσία της Georgia 1970, Τμήμα δημόσιας υγείας Atlanta, Georgia.

Από αυτά τα στοιχεία υπολογίζονται τα ακόλουθα κλιμάκια και αναλογίες :

- α) ακατέργαστη αναλογία θανάτου
- β) αναλογία θανάτων συγκεκριμένης φυλής για λευκούς και μη
- γ) αναλογία μητρικής θνησιμότητας
- δ) αναλογία νηπιακής θνησιμότητας
- ε) αναλογία μετανεογνικής θνησιμότητας
- στ) αναλογία θανατηφόρων θανάτων
- ζ) αναλογία θανάτων που οφείλονται σε κακοήθη όγκο και καρδιακές παθήσεις

Εφαρμογή

Ο παρακάτω πίνακας 7 μας δείχνει τους θανάτους και τον υπολογισμένο πληθυσμό για την πολιτεία της Georgia των Η.Π.Α., για το 1971. Χρησιμοποιούμε αυτά τα στοιχεία για να υπολογίσουμε τις αναλογίες θανάτων συγκεκριμένων ηλικιών, κατοίκων της πολιτείας της Georgia κατά το 1971.

Πίνακας 7

Ηλικία (χρόνια)	Υπολογιζόμενος	
	πληθυσμός	Θάνατοι
0 έως 14	423.700	2.311
5 έως 14	947.900	480
15 έως 24	891.300	1.390
25 έως 34	623.700	1.307
35 έως 44	520.000	2.137
45 έως 54	494.200	4.640
55 έως 64	388.600	7.429
65 έως 74	243.000	9.389
75 και πάνω	136.000	12.411
Σύνολο	4.668.400	41.494^α

α : περιέχονται 42 θάνατοι σε κατηγορία ηλικιών μη γνωστές.

Πηγή : Τμήματα στατιστικής, Γραφείο υπολογισμών και ερευνών, τμήμα ανθρωπίνων πηγών της Georgia & Atlanta.

Ακολουθούν σημαντικοί δείκτες γονιμότητας:

1. Ακατέργαστη αναλογία γεννήσεων. Αυτή η αναλογία είναι η πιο διαδεδομένη στα μέτρα γονιμότητας.

Επιτυγχάνεται από :

$$\frac{\text{συνολικός αριθμός γεννήσεων σε 1 χρόνο}}{\text{συνολικός πληθυσμός ως 1 Ιουλίου}} \cdot K$$

όπου $K = 1000$. Για την επεξήγηση του υπολογισμού αυτού και των υπολοίπων 5 αναλογιών βλέπουμε τον πίνακα 8.

2. Αναλογία γενικής γονιμότητας. Αυτή η αναλογία ορίζεται ως :

$$\frac{\text{αριθμός γεννήσεων σε 1 χρόνο}}{\text{συνολικός αριθμός γυναικών που μπορούν να τεκνοποιήσουν}} \cdot K$$

όπου $K = 1000$ και η ηλικία τεκνοποίησης συνήθως ορίζεται από τις ηλικίες 15 έως 44 ή από 15 έως 49. Ένα στοιχείο αυτής της αναλογίας όταν συγκρίνεται με την 'ακατέργαστη' αναλογία γεννήσεων, είναι το γεγονός ότι ο παρονομαστής πλησιάζει τον αριθμό των ανθρώπων που πραγματικά εκτίθενται στον κίνδυνο του να κάνουν παιδιά.

3. Αναλογία γονιμότητας συγκεκριμένης ηλικίας. Από τη στιγμή που η αναλογία τεκνοποίησης δεν είναι ομοιόμορφη σε όλες τις ηλικίες τεκνοποίησης δεν είναι ομοιόμορφη σε όλες τις ηλικίες τεκνοποίησης, μια αναλογία που επιτρέπει την ανάλυση της αναλογίας της γονιμότητας για

μικρότερα διαλείμματα στη μητρική ηλικία είναι επιθυμητή. Η αναλογία που επιτυγχάνεται είναι η αναλογία γονιμότητας συγκεκριμένης ηλικίας που ορίζεται ως :

$$\frac{\text{αριθμος γεννησεων απο γυναικες συγκεκριμενης ηλικιας σε 1 χρονο}}{\text{συνολικος αριθμος γυναικων ορισμενης ηλικιας}} \cdot K$$

οπου $K = 1000$. Η αναλογία γονιμότητας συγκεκριμένης ηλικίας μπορεί να υπολογιστεί για μονά χρόνια ηλικίας ή οποιοδήποτε άλλο διάλειμμα ηλικίας. Αναλογίες συγκεκριμένης γονιμότητας υπολογίζονται επίσης για άλλες υποομάδες του πληθυσμού όπως αυτούς που ξεχωρίζουν λόγω της ράτσας τους, κοινωνικοοικονομικού status και άλλους δημογραφικούς παράγοντες.

Εφαρμογή

Πίνακας 8

Επεξήγηση των διαδικασιών για τον υπολογισμό 6 βασικών παραγόντων της γονιμότητας, για την Georgia, 1970

1	2	3	4	5	6	7
Ηλικία γυναικών (χρόνια)	Αριθμός γυναικών στον πληθυσμό ^α	Αριθμός γεννήσεων γυναικών μιας συγκεκρι- ηλικίας ^β	Συγκεκρ. ηλικία στην κλίμακα γεννησ. σε αναλογία 1000 γυν.	Συγκεκρ. πληθ. που βασίζεται στον πληθυσμό των ΗΠΑ το 1970	Αναμε- νόμενες γεννήσεις	Αθροιστική κλίμακα γονιμότητας
15 έως19	220.100	21.790	99,0	193.762	19.182	495,0
20 έως24	209.500	37.051	176,9	173.583	30.707	1.379,5
25 έως29	170.100	22.135	130,1	140.764	18.313	2.030,0
30 έως34	139.100	9.246	66,5	119.804	7.967	2.362,5
35 έως39	135.400	3.739	27,6	116.925	3.227	2.500,5
40 έως49	261.700	1.044	4,0	255.162	1.021	2.540,5
Σύνολο	1.135.900	95.005		1.000.000	80.417	

Υπολογισμός των 6 βασικών αναλογιών :

(1) Ακατέργαστη αναλογία θανάτων = συνολικές γεννήσεις
 διαιρούμενες με τον συνολικό πληθυσμό = $(95.005 / 4.608.700) \cdot$
 $(1000) = 21$

(2) Αναλογία γενικής γονιμότητας = $(95.005 / 1.335.900) \cdot (1000) =$
 84,1

(3) Αναλογία γονιμότητας συγκεκριμένης ηλικίας = δεδομένα της
 στήλης 3 διαιρεμένα με τα δεδομένα της στήλης 2 και

πολλαπλασιασμένα με το 1000, για κάθε κατηγορία ηλικίας. Τα αποτελέσματα εμφανίζονται στην στήλη 4.

(4) Αναλογία συνολικής γονιμότητας = το ποσό της αναλογίας κάθε συγκεκριμένης ηλικίας πολλαπλασιάζεται με την ενδιάμεση απόσταση των ετών στην στήλη 1 του παραπάνω πίνακα 8 και αθροίζονται : $(99,0)(5) + (176,9)(5) + (130,1)(5) + (66,5)(5) + (4,0)(10) = 2.540,5$

(5) Αθροιστική κλίμακα γονιμότητας = η αναλογία γεννήσεων συγκεκριμένης ηλικίας πολλαπλασιάζεται με την ενδιάμεση απόσταση των ετών της στήλης 1, όπως βλέπουμε στη στήλη 7.

(6) Σταθεροποιημένη αναλογία γενικής γονιμότητας = $(80.417 / 1.000.000)(1000) = 80,4$

α : Τμήμα στατιστικής, Γραφείο υπολογισμών και ερευνών, Τμήμα ανθρωπίνων πηγών Georgia, Atlanta

β : Δημογραφική στατιστική Georgia 1970, Τμήμα δημόσιας υγιεινής Georgia, Atlanta

γ : Απογραφή πληθυσμού, 1970.

4. Σ υ ν ο λ ι κ ή   α ν α λ ο γ ί α   γ ο ν ι μ ό τ η τ α ς . Εάν η αναλογία γονιμότητας συγκεκριμένης ηλικίας, για όλες τις ηλικίες προστεθεί και πολλαπλασιαστεί με το διάλειμμα στο οποίο οι ηλικίες ομαδοποιούνται, το αποτέλεσμα ονομάζεται αναλογία συνολικής γονιμότητας. Το αποτέλεσμα που προκύπτει είναι περίπου ένας αριθμός παιδιών, ένας αριθμός 1000 γυναικών που θα είχαν, κατά τη διάρκεια των γόνιμων χρόνων τους, θα αναπαρήγαν στις κλίμακες που παρουσιάζονται από τις αναλογίες

γονιμότητας συγκεκριμένων ηλικιών απ' όπου η ολική αναλογία γονιμότητας έχει υπολογιστεί.

5. **Αναλογία αθροιστικής γονιμότητας.** Η αναλογία αθροιστικής γονιμότητας υπολογίζεται με τον ίδιο τρόπο όπως και η συνολική αναλογία γονιμότητας εκτός από το γεγονός ότι η προσθετική διαδικασία μπορεί να τερματίσει στο τέλος οποιουδήποτε επιθυμητού γκρουπ ηλικία ανθρώπων. Τα νούμερα στη στήλη 7 του πίνακα 8 είναι αναλογίες, αθροιστικής ικανότητας σε ηλικίες που αναφέρονται στη στήλη 1. Η τελική είσοδος στη στήλη της αναλογίας αθροιστικής γονιμότητας είναι η τελική αναλογία γονιμότητας.
6. **Τυποποιημένη αναλογία γονιμότητας.** Όπως ακριβώς και η 'ακατέργαστη' αναλογία γεννήσεων μπορεί να τυποποιηθεί ή προσαρμοστεί, το ίδιο μπορούμε να τυποποιήσουμε με την αναλογία γενικής γονιμότητας. Η διαδικασία είναι ίδια ακριβώς σαν το θέμα που έχει αναφερθεί στην παράγραφο (παραπάνω), για την προσαρμογή της 'ακατέργαστης' αναλογίας γεννήσεων. Οι απαραίτητοι υπολογισμοί, για τον υπολογισμό της αναλογίας της γονιμότητας τυποποιημένης ηλικίας υπάρχουν στον πίνακα 8.

3.8 ΜΕΤΡΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ (νοσηρότητας).

Ένας άλλος τομέας που αφορά τον υγιή εργάτη ο οποίος αναλύει την υγεία της κοινωνίας είναι η "νοσηρότητα" (παθολογική κατάσταση). Η λέξη "νοσηρότητα" αναφέρεται στο status της κοινωνίας σε σχέση με την αρρώστια. Στοιχεία για την εξέταση

(μελέτη) της νοσηρότητας σε μια κοινωνία σαν κανόνας ή νόμος, δεν διατίθενται και είναι ημιτελή, ενώ τα στοιχεία για τις γεννήσεις και τους θανάτους είναι προσβάσιμα και ολοκληρωμένα. Αυτό οφείλεται στην ελλιπή ολοκλήρωση των αναφορών και στις διαφορές ανάμεσα στις πολιτείες σε σχέση με τους νόμους που ζητούν την αναφορά των ασθενειών. Οι δύο αναλογίες που συναντώνται και χρησιμοποιούνται συχνότερα για την μελέτη των ασθενειών σε μια κοινωνία είναι η “αναλογία επίπτωσης” και η “αναλογία επικράτησης” ή γενίκευσης.

1. **Αναλογία επίπτωσης**. Αυτή η αναλογία ορίζεται ως :

$$\frac{\text{συνολικός αριθμός νέων περιπτώσεων συγκεκρι. ασθενειών κατά τη διάρκεια έτους}}{\text{συνολικός πληθυσμός εως 1 Ιουλίου}} \cdot K$$

όπου η τιμή του K εξαρτάται από τη σπουδαιότητα και το μέγεθος του αριθμητή. Η βάση 1000 χρησιμοποιείται όπου βολεύει, αλλά το 100 μπορεί να χρησιμοποιηθεί για πιο κοινές ασθένειες και το 10.000 ή 100.000 μπορεί να χρησιμοποιηθεί για πιο σπάνιες. Αυτή η αναλογία η οποία μετράει το μέγεθος κατά το οποίο νέες περιπτώσεις συμβαίνουν σε μια κοινωνία, είναι χρήσιμη γιατί βοηθά να καθοριστεί η ανάγκη πρωτοβουλίας για προληπτικά μέτρα. είναι ένα σημαντικότατο μέτρο για χρόνιες και οξείες παθήσεις.

2. **Αναλογία επικράτησης**. Αν και αναφέρεται ως αναλογία, η αναλογία επικράτησης είναι ένας λόγος αφού προέρχεται από το :

$$\frac{\text{συνολικό αριθμό περιπτώσεων νέων ή παλιών που υπάρχουν σε 1 δεδομένη στιγμή}}{\text{συνολικό πληθυσμό σε εκείνη τη στιγμή}} \cdot K$$

όπου η αξία του K καθορίζεται από τα ίδια κριτήρια με την αναλογία επίπτωσης. Αυτή η αναλογία είναι ειδικά χρήσιμη για την εξέταση χρόνιων ασθενειών αλλά μπορεί να αναφερθεί και για οξείες ασθένειες.

3. Λόγος (αναλογία) συμφοράς. Αυτός ο λόγος (ή αναλογία) είναι χρήσιμη για τον καθορισμό της επιτυχημένη θεραπευτικής αγωγής για μια συγκεκριμένη ασθένεια. Ορίζεται ως :

$$\frac{\text{συνολικός αριθμός θανάτων από 1 ασθένεια}}{\text{συνολικός αριθμός περιπτώσεων από 1 ασθένεια}} \cdot K$$

όπου $K = 100$. Το χρονικό διάστημα που καλύπτεται είναι αυθαίρετο, εξαρτάται από τη φύση της ασθένειας και μπορεί να καλύψει αρκετά χρόνια για μια ενδημική ασθένεια. Σημειώστε ότι αυτή η αναλογία μπορεί να ερμηνευτεί ως η πιθανότητα κάποιας σύσπασης στην ασθένεια κι έτσι αποκαλύπτεται η σοβαρότητα της ασθένειας.

4. Αναλογία ανωριμότητας. Η αναλογία αυτή ορίζεται ως :

$$\frac{\text{αριθμός γεννήσεων πάνω από 2.500 γραμ. μέσα σε 1 χρόνο}}{\text{συνολικός αριθμός γεννήσεων μέσα σε 1 χρόνο}} \cdot K$$

όπου $K = 100$.

5. Αναλογία δευτερεύουσας επίθεσης. Η αναλογία αυτή μετράει τα συμβάντα μιας κολλητικής ασθένειας ανάμεσα σε επιρρεπή άτομα που έχουν εκτεθεί σε πρωταρχική κατάσταση (ασθένεια) και ορίζεται ως :

$$\frac{\text{αριθμ. επιπλ. περιπ. αναμ. σε ανθρ. που έχουν εκτεθεί σε πρωταρχ. κατ. με τη μεγίστη περίοδο}}{\text{συνολικός αριθμός φορέων}} \cdot K$$

όπου $K = 100$. Αυτή η αναλογία χρησιμοποιείται για να μετρήσουμε την εξάπλωση της μόλυνσης και συνήθως εφαρμόζεται σε κλειστές ομάδες όπως νοικοκυριά, τάξεις σχολείου όπου μπορεί να φανταστεί κανείς ότι όλα τα μέλη ήταν πραγματικά φορείς.

Την κατανομή του πληθυσμού κατά φύλο μας την δίνει ο δείκτης αναλογίας των φύλων. Ο δείκτης αυτός μας δείχνει πόσα άτομα του ενός φύλου αντιστοιχούν σε σταθερό μέγεθος (100 ή 1000) ατόμων του άλλου φύλου. Στις Η.Π.Α. ο δείκτης αυτός δείχνει κατά κανόνα τον αριθμό αρρένων επί 1000 θηλέων, ενώ στην Ευρώπη τον αριθμό των γυναικών επί 100 ανδρών. Υπολογίζεται με τους ακόλουθους τρόπους :

$$\text{Δείκτης αναλογίας φύλων} \frac{\text{άνδρες}}{\text{γυναίκες}} \cdot 1000 \text{ (Η.Π.Α.) ή } \frac{\text{γυναίκες}}{\text{άνδρες}} \cdot \text{(Ευρώπη)}$$

Ο δείκτης αναλογίας των φύλων δεν είναι σταθερός σε όλες τις ηλικίες. Κατά την γέννηση υπερτερούν οι άνδρες, ενώ από τις ενεργές ηλικίες και μετά ο δείκτης δείχνει όλο και μεγαλύτερη υπεροχή των γυναικών. (βλέπε πίνακα 9).

Πίνακας 9

Γυναίκες σε 100 άνδρες κατά 5ετής ομάδες ηλικιών.

Απογραφή 1981

0 - 4	94	50 - 54	105
5 - 9	95	55 - 59	108
10 - 14	95	60 - 64	117
15 - 19	96	65 - 69	115
20 - 24	100	70 - 74	122
25 - 29	100	75 +	139
30 - 34	103		
35 - 39	104	Σύνολο	
40 - 44	109	πληθυσμού	104
45 - 49	101		

Πηγή : Ε.Σ.Υ.Ε., 1984

Η διαφορά αυτή οφείλεται στη μεγαλύτερη συχνότητα θανάτων των ανδρών και στην μεγαλύτερη διάρκεια ζωής των γυναικών. Η περίπτωση μεγαλύτερης μακροβιότητας των ανδρών έναντι των γυναικών είναι ένδειξη χαμηλού επιπέδου κοινωνικής ανάπτυξης. Ο δείκτης αναλογίας των φύλων διαφέρει επίσης και ανάλογα με την κατηγορία του πληθυσμού. Στις χώρες όπου παρατηρείται έντονη μεταναστευτική κίνηση προς τα αστικά κέντρα, με υψηλή συμμετοχή των γυναικών στα αστικά κέντρα και υπέρ των ανδρών στα αγροτικά. Ο δείκτης αναλογίας των φύλων στον άγαμο πληθυσμό των αναπαραγωγικών ηλικιών δίνει μια ένδειξη της δυνατότητας ενός κοινωνικού συνόλου να δημιουργήσει νέα ζεύγη και επομένως, να αναπαραχθεί.

Ο δείκτης εξάρτησης μας δείχνει πόσοι συντηρούμενοι (παιδες και γέροντες) αντιστοιχούν σε 100 άτομα του ενεργού πληθυσμού. Μας δείχνει με άλλα λόγια το βάρος που φέρνει ο ενεργός πληθυσμός σε μια δεδομένη στιγμή. Για να υπολογίσουμε το δείκτη αυτόν προσθέτουμε τις δυο κατηγορίες συντηρούμενου πληθυσμού, διαιρούμε το άθροισμα με το σύνολο του ενεργού πληθυσμού και πολλαπλασιάζουμε το πηλίκον επί το σταθερό μέγεθος 100. Βλέπε πρώτα πίνακα 10.

Πίνακας 10

Κατανομή του Ελληνικού πληθυσμού κατά μείζονες ομάδες ηλικιών (εκατοστιαία αναλογία) και δείκτες εξάρτησης και γήρανσης του Ελληνικού πληθυσμού. Απογραφές 1907 – 1981

Έτος απογραφής	Συντηρούμενοι παιδες (0-14 ετών) (1)	Ενεργός πληθυσμός (15-64 ετών) (2)	Συντηρούμενοι γέροντες (65 ετών & άνω) (3)	Δείκτης εξάρτησης $(1)+(3) \cdot 100$ (2)	Δείκτης γήρανσης $(3) \cdot 100$ (1)
1907	38	58	4	75	11
1920	34	60	6	67	17
1928	32	62	6	61	18
1940	33	61	6	65	19
1951	28	65	7	54	24
1961	27	65	8	53	31
1971	25	64	11	56	45
1981	24	63	13	59	54

Πηγή : Ε.Σ.Υ.Ε. 1966 και 1983.

Έτσι :

$$\text{δεικτης εξάρτησης} = \frac{\text{πληθυσμος (0 - 14) + (65+) ετων}}{\text{πληθυσμος (15 - 64) ετων}} \cdot 100$$

Όσο ψηλός είναι ο δείκτης, τόσο μεγαλύτερο είναι το βάρος που φέρνει ο ενεργός πληθυσμός. Όταν ο δείκτης κατεβαίνει αυτό σημαίνει ότι ο ενεργός πληθυσμός έχει αυξημένη δυνατότητα αποταμίευσης και επομένως επένδυσης. Ο χαμηλός δείκτης εξάρτησης θεωρείται έτσι ένδειξη ικανοποιητικής προοπτικής για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Η διαμόρφωση του δείκτη εξαρτάται από την επίδραση που ασκούν οι τρεις βασικές δημογραφικές διαδικασίες (θνησιμότητα, γεννητικότητα, μετανάστευση) στην διάρθρωση των μεγεθών των επί μέρους μειζόνων ομάδων ηλικιών. Υψηλή γεννητικότητα συνεπάγεται την αύξηση της ομάδας των συντηρούμενων παιδών. Η υψηλή θνησιμότητα διατηρεί σε χαμηλά επίπεδα την ομάδα των συντηρούμενων γερόντων, περιορίζει όμως (λόγω των πολλών πρόωρων θανάτων) και την ομάδα του ενεργού πληθυσμού. Έτσι η υψηλή γεννητικότητα και η υψηλή θνησιμότητα συνεπάγονται υψηλό δείκτη εξάρτησης. (βλ. πίνακα 10, έτος 1907). Η πτώση της θνησιμότητας διευρύνει όχι μόνο την ομάδα των συντηρούμενων γερόντων, αλλά και, το κυριότερο, την ομάδα του ενεργού πληθυσμού, ενώ η πτώση της γεννητικότητας περιστέλλει την ομάδα των συντηρούμενων παιδών. Επομένως η μείωση της γεννητικότητας και η παράλληλη μείωση της θνησιμότητας οδηγούν στην μείωση του δείκτη εξάρτησης (βλ. πίνακα 10, έτη 1951 και 1961). Το υψηλό επίπεδο της αρνητικής καθαρής μετανάστευσης έχει ως αποτέλεσμα να μειώνεται η

συμμετοχή του ενεργού πληθυσμού στο σύνολο του πληθυσμού της χώρας, με συνέπεια την αύξηση της σχετικής βαρύτητας του συντηρούμενου παιδικού και γεροντικού πληθυσμού και την συνακόλουθη αύξηση του δείκτη εξάρτησης (βλ. πίνακα 10, έτος 1971).

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο δείκτης εξάρτησης είναι ένας πολύ αδρός δείκτης, αφού μας δίνει την αναλογία του συντηρούμενου προς τον ενεργό πληθυσμό και όχι προς τον πληθυσμό εκείνον που φέρνει πραγματικά το κοινωνικό βάρος της συντήρησης των παιδιών και των γερόντων, δηλαδή τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό. Έχουμε έτσι έναν δείκτη που μας δίνει μια αναλογία μικρότερη από την πραγματική αναλογία συντηρούμενων προς εργαζομένους, δηλαδή παραγωγούς. Ένας ακριβέστερος δείκτης θα ήταν αυτός που αναλογίζει τον παιδικό και τον οικονομικά μη ενεργό προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό. Ο υπολογισμός όμως ενός τέτοιου δείκτη παρουσιάζει σοβαρές δυσχέρειες, ιδιαίτερα όταν θέλουμε να κάνουμε διεθνείς συγκρίσεις. Γι' αυτό και κάνουμε συχνή χρήση του δείκτη γήρανσης.

Ο δείκτης γήρανσης του πληθυσμού είναι ένας δείκτης πολύ πιο εκλεπτυσμένος από το ποσοστό που αντιπροσωπεύει ο γεροντικός πληθυσμός στο σύνολο του πληθυσμού. Ο δείκτης αυτός που οφείλεται στον καθηγητή Β. Βαλαώρα, μας δίνει τη σχέση μεταξύ των δύο κατηγοριών συντηρούμενου πληθυσμού και μας δείχνει πόσοι συντηρούμενοι γέροντες αναλογούν σε 100 συντηρούμενους νέους. Ο υπολογισμός του δείκτη γίνεται με την διαίρεση του αριθμού των συντηρούμενων γερόντων δια του αριθμού των συντηρούμενων παιδών και τον πολλαπλασιασμό του πηλίκου που προκύπτει επί το σταθερό μέγεθος 100. Δηλαδή :

$$\text{δεικτης γηρανσης} = \frac{\text{πληθυσμος (65+) ετων}}{\text{πληθυσμος (0-14) ετών}} \cdot 100$$

Όσο μικρότερος είναι ο δείκτης τόσο νεαρότερος είναι ο πληθυσμός. Όσο ο δείκτης αυξάνει τόσο ο πληθυσμός ωριμάζει ή και γερνάει (ανάλογα με το ύψος του δείκτη). Το ύψος του δείκτη εξαρτάται από τον τρόπο που οι διαδικασίες της γεννητικότητας και της θνησιμότητας διαμορφώνουν τα μεγέθη των δύο κατηγοριών συντηρούμενου πληθυσμού. Η μείωση της γεννητικότητας (μείωση του παρανομαστή) όπως και η παράταση της διάρκειας της ζωής και η μείωση της θνησιμότητας των μεγάλων ηλικιών (αύξηση του αριθμητή) συντελούν από διαφορετική κατεύθυνση η καθεμιά τους, στην αύξηση του δείκτη. Αντίθετα, η αύξηση της γεννητικότητας (αύξηση του παρανομαστή) όπως και η αύξηση της θνησιμότητας των μεγάλων ηλικιών (μείωση του αριθμητή) επενεργούν πτωτικά στον δείκτη (βλ. πίνακα 10).

Κεφάλαιο 4ο

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΑΧΑΪΑΣ, ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΪΑΣ

Πρόλογος Εργασίας

Στο κεφάλαιο αυτό θα προσπαθήσουμε να εκθέσουμε με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη σαφήνεια τα πληθυσμιακά στοιχεία των Νομών Αχαΐας, Αιτωλοακαρνανίας και Ηλείας, έτσι όπως τα συλλέξαμε μέσα από έρευνα που πραγματοποιήσαμε. Η έρευνά μας ήταν αρκετά δυσχερής. Δεν είχαμε την πολυτέλεια, ούτε της πληθώρας των στοιχείων, ούτε των πηγών. Πέρα απ' αυτό, τα στοιχεία που βρέθηκαν, αρκετά απ' αυτά ήταν υπερβολικά ελλιπή. Περιοριστήκαμε σε στοιχεία που υπήρχαν στην ευχέρεια της Στατιστικής Υπηρεσίας Αθηνών.

Παρακάτω παραθέτουμε πίνακες τόσο για τους Νομούς Αχαΐας, Αιτωλοακαρνανίας και Ηλείας όσο και για τις επιμέρους επαρχίες αυτών.

Τ. Ε. Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ
ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ
ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ 17^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ 1991

Πίνακας 1. Πληθυσμός κατά φύλο και ομάδες ηλικιών. Αγροτικές περιοχές κατά δήμους και κοινότητες. Απογραφή Πληθυσμού της 17^{ης} Μαρτίου 1991.

Δήμοι - Κοινότητες	Αμφότερων των φύλων	Αρρενες						Θήλειες					
		Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65
2.3 ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ													
ΣΥΝΟΛΟ	91.682	47.186	9.490	9.801	8.853	11.143	7.899	44.496	8.993	8.964	7.331	10.682	8.526
2.3.1 ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ													
ΣΥΝΟΛΟ	20.795	10.477	1.956	2.057	1.953	2.731	1.780	10.318	1.834	2.025	1.870	2.669	1.920
ΔΗΜΟΙ													
ΑΚΡΑΤΑΣ	3.059	1.514	319	264	319	347	265	1.545	287	301	314	357	286
ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ													
ΑΙΓΕΙΡΑΣ	1.696	818	165	157	180	202	114	878	183	171	185	224	115
ΑΙΓΩΝ	547	283	58	54	55	80	36	264	40	59	56	59	50
ΑΜΠΕΛΟΥ	244	117	13	24	21	24	35	127	28	22	25	24	28
ΑΝΩ ΔΙΑΚΟΠΤΟΥ	329	166	28	26	33	44	35	163	33	29	23	45	33
ΒΑΛΙΜΗΣ	76	36	8	5	6	10	7	40	8	6	10	10	6
ΒΕΛΑΣ	73	41	8	9	11	6	7	32	9	6	6	5	6
ΒΟΥΤΣΙΜΟΥ	107	55	8	11	6	17	13	52	3	14	7	11	17
ΓΚΡΑΙΚΑΣ	76	40	6	11	5	9	9	36	8	6	7	10	5
ΓΡΗΓΟΡΗΣ	159	90	22	21	13	20	14	69	8	15	15	16	15
ΔΑΦΝΩΝ	391	203	26	50	26	62	39	188	21	37	28	55	47
ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ	395	201	38	30	40	52	41	194	24	32	32	66	40
ΕΛΑΪΩΝΟΣ	857	437	81	81	72	121	82	420	66	80	77	116	81
ΕΛΙΚΗΣ	553	292	55	52	49	76	60	261	35	42	42	83	59
ΕΞΟΧΗΣ	80	45	6	10	12	10	7	35	7	6	7	8	7
ΖΑΧΑΡΩΡΙΤΙΚΩΝ	568	296	66	43	58	80	49	272	55	46	56	66	49
ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ	148	77	12	19	12	26	8	71	9	23	14	19	6
ΚΑΛΑΜΙΑ	512	277	56	52	57	68	44	235	44	48	48	54	41
ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ	401	202	29	44	28	54	47	199	33	40	26	60	40

Δήμοι - Κοινότητες	Αμφότερων των φύλων	Αρρένες					Θήλειες							
		Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65	
ΚΟΥΜΑΡΗ	190	93	20	14	17	27	15	97	17	16	15	21	28	
ΚΟΥΝΙΝΑΣ	577	294	58	57	53	73	53	283	51	49	41	79	63	
ΚΡΗΝΗΣ	281	143	30	29	28	38	18	138	45	25	19	35	14	
ΛΟΓΓΟΥΣ	729	356	59	73	69	105	50	373	64	67	66	107	69	
ΜΑΜΟΥΣΙΑΣ	352	186	40	44	23	44	35	166	23	40	27	37	39	
ΜΑΥΡΙΚΙΟΥ	526	260	47	40	40	74	59	266	45	32	43	69	77	
ΜΕΛΙΣΣΙΩΝ	533	262	49	43	38	79	53	271	56	58	47	66	44	
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ	305	152	23	42	28	39	20	153	13	55	36	37	12	
ΝΕΡΑΝΤΖΙΩΝ	341	171	44	31	30	40	26	170	29	36	34	44	27	
ΝΙΚΟΛΑΪΚΩΝ	458	217	37	47	50	46	37	241	57	46	42	45	51	
ΘΑΣΕΩΣ	265	120	17	27	29	31	16	145	35	30	29	36	15	
ΠΑΡΑΛΙΑΣ ΠΛΑΤΑΝΟΥ	456	220	42	36	39	73	30	236	40	39	50	66	41	
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	309	166	24	45	28	49	20	143	25	26	30	39	23	
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ	142	75	15	40	19	18	13	67	11	13	9	18	16	
ΠΛΑΤΑΝΟΥ	445	231	31	52	45	63	40	214	36	52	40	52	34	
ΠΤΕΡΗΣ	690	367	74	73	50	96	74	323	56	53	43	103	68	
ΡΙΖΟΜΥΛΟΥ	375	185	33	41	33	51	27	190	33	31	31	50	45	
ΡΟΔΙΑΣ	467	239	48	49	46	57	39	228	49	47	44	49	39	
ΣΕΛΙΑΝΑΣ	153	75	18	9	12	23	13	78	12	18	13	17	18	
ΣΕΛΙΑΝΙΤΙΚΩΝ	997	488	73	106	98	132	79	509	85	111	78	132	103	
ΣΕΛΙΝΟΥΝΤΟΣ	561	284	63	53	53	57	58	277	59	66	27	77	48	
ΣΙΝΕΒΡΟΥ	135	69	16	11	17	16	9	66	7	11	17	16	15	
ΤΟΥΜΠΑΣ	99	56	9	17	7	13	10	43	6	3	13	13	8	
ΤΡΑΠΕΖΗΣ	273	132	17	26	17	50	22	141	21	26	21	45	28	
ΧΑΤΖΗΩΝ	50	27	7	3	4	6	7	23	2	4	6	7	4	
ΧΡΥΣΑΜΠΕΛΩΝ	815	419	58	116	77	123	45	396	56	88	71	121	60	
			2.3.2-ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ											
ΣΥΝΟΛΟ	15.525	8.102	1.242	1.381	1.408	2.067	2.004	7.423	1.171	1.188	1.048	2.014	2.002	
ΔΗΜΟΙ														

Δήμοι - Κοινότητες	Αμφότερων των φύλων	Άρρενες					Θήλειες						
		Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65
ΔΑΦΝΗΣ	1.333	660	110	86	110	194	160	673	101	105	95	190	182
ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ													
ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ	224	124	18	23	35	30	18	100	17	14	21	28	20
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	139	72	9	8	15	22	18	67	10	10	7	19	21
ΑΓΡΑΜΠΕΛΩΝ	219	113	25	28	16	27	17	106	26	24	18	19	19
ΑΓΡΙΔΙΟΥ	121	61	4	10	8	18	21	60	4	7	4	18	27
ΑΛΕΣΤΑΙΝΗΣ	52	26	9	3	6	2	6	26	6	0	5	6	9
ΑΜΥΓΔΑΛΕΑΣ	69	36	3	6	4	16	7	33	5	2	6	13	7
ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ	116	59	6	8	5	15	25	57	7	5	6	19	20
ΑΝΩ ΒΛΑΣΙΑΣ	329	186	29	41	38	42	36	143	20	37	23	45	18
ΑΝΩ ΚΛΕΙΤΟΡΙΑΣ	125	67	4	7	13	19	24	58	5	1	6	19	27
ΑΝΩ ΛΟΥΣΩΝ	184	92	10	27	12	21	22	92	12	19	10	20	31
ΑΡΜΠΟΥΝΑ	81	44	6	9	6	12	11	37	9	3	5	12	8
ΑΡΟΑΝΙΑΣ	159	77	4	2	16	33	22	82	9	8	14	31	20
ΒΑΛΤΑΣ	121	60	7	9	13	22	9	61	12	10	11	15	13
ΒΙΛΙΒΙΝΗΣ	59	32	5	4	8	8	7	27	7	4	5	5	6
ΓΛΑΣΤΡΑΣ	163	76	10	10	6	25	25	87	12	12	12	28	23
ΓΟΥΜΕΝΙΣΣΑΣ (ΒΡΥΣΑΡΙΟΥ)	203	107	21	20	13	33	20	96	16	21	11	29	19
ΔΕΣΙΝΟΥ	32	19	1	4	3	3	8	13	0	3	1	4	5
ΔΟΥΜΕΝΩΝ	153	91	21	21	16	17	16	62	15	8	15	13	11
ΔΡΟΣΑΤΟΥ	178	95	15	21	13	29	17	83	17	13	16	17	20
ΔΡΥΜΟΥ	112	61	8	6	11	14	22	51	5	5	4	17	20
ΖΑΡΟΥΧΛΗΣ	96	50	5	14	6	16	9	46	12	8	7	19	10
ΚΑΛΛΙΦΩΝΙΟΥ	158	83	11	15	19	24	24	75	10	18	12	22	23
ΚΑΜΕΝΙΑΝΩΝ	132	69	11	7	16	20	15	63	8	8	10	12	25
ΚΑΝΔΑΛΟΥ	89	43	10	6	9	5	13	46	10	9	5	8	14
ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ	63	37	2	3	7	11	14	26	0	1	2	10	13
ΚΑΣΤΡΙΩΝ	130	68	7	13	11	14	23	62	7	6	6	21	22
ΚΑΤΩ ΒΛΑΣΙΑΣ	211	117	13	14	23	35	32	94	10	15	13	35	21
ΚΑΤΩ ΖΑΧΛΩΡΟΥΣ	96	55	5	11	13	19	7	41	5	8	10	11	7
ΚΑΤΩ ΛΟΥΣΩΝ	106	56	4	14	12	19	10	50	7	11	10	13	9
ΚΕΡΠΙΝΗΣ	235	136	22	30	17	34	33	99	12	16	11	31	29
ΚΕΡΤΕΖΗΣ	542	291	47	57	48	69	70	251	39	39	35	71	67

Δήμοι - Κοινότητες	Αμφότερων των φύλων	Αρρένες					Θήλειες						
		Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65
ΚΛΕΙΤΟΡΙΑΣ	999	504	86	87	93	129	109	495	74	90	88	132	111
ΚΛΕΙΤΟΡΟΣ	113	67	18	6	14	11	18	46	6	7	8	11	14
ΚΟΡΦΩΝ	167	98	20	23	25	12	18	69	8	16	16	12	17
ΚΟΥΤΕΛΗΣ	152	82	8	16	12	20	26	70	8	10	3	27	22
ΚΡΙΝΟΦΥΤΩΝ	219	112	12	23	13	23	41	107	18	13	9	27	40
ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΥ	154	72	11	7	21	15	18	82	21	9	13	17	22
ΛΑΓΟΒΟΥΝΙΟΥ	141	67	3	14	11	15	24	74	4	10	7	24	29
ΛΑΠΑΝΑΓΩΝ	60	37	7	6	2	13	9	23	3	4	2	10	4
ΛΕΥΚΑΣΙΟΥ	129	63	7	10	8	18	20	66	13	8	7	17	21
ΛΕΧΟΥΡΙΟΥ	201	106	16	12	19	32	27	95	15	11	13	27	29
ΛΙΒΑΡΤΖΙΟΥ	349	174	22	21	33	43	55	175	21	25	16	56	57
ΛΥΚΟΥΡΙΑΣ	597	305	45	65	56	61	78	292	46	55	26	178	87
ΜΑΝΕΣΙΟΥ	331	176	35	29	39	31	42	155	33	17	28	47	30
ΜΕΣΟΡΡΟΥΓΙΟΥ	128	65	12	14	15	15	9	63	15	13	14	13	8
ΜΙΚΡΟΥ ΠΟΝΤΙΑ	364	197	40	34	37	43	43	167	32	31	25	32	47
ΝΑΣΙΩΝ	87	47	6	4	6	15	16	40	3	6	2	18	11
ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ	372	182	9	18	32	53	70	190	13	22	22	64	69
ΠΑΟΥ	558	290	32	45	35	101	77	268	37	47	37	86	61
ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΣ	145	78	10	22	18	17	11	167	12	13	15	17	10
ΠΕΤΣΑΚΩΝ	220	119	27	38	12	31	11	101	18	23	12	31	17
ΠΕΥΚΟΥ	129	70	11	14	5	21	19	159	4	4	3	19	29
ΠΛΑΚΑΣ	175	101	30	21	25	17	18	174	22	12	9	16	15
ΠΛΑΝΗΤΕΡΟΥ	258	132	19	25	18	30	40	126	35	16	19	19	37
ΠΛΑΤΑΝΙΩΤΙΣΣΗΣ	121	64	9	10	17	17	11	57	12	9	13	12	11
ΠΡΙΟΛΙΘΟΥ	176	90	10	15	9	31	25	186	10	17	10	24	25
ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΟΥ	142	73	13	14	12	24	10	169	11	14	16	19	9
ΡΟΓΩΝ	158	85	12	15	15	32	11	173	15	12	14	21	11
ΣΕΙΡΩΝ	305	162	28	32	27	36	39	143	23	24	15	32	49
ΣΙΓΟΥΝΙΟΥ	121	69	11	19	9	14	16	152	8	9	6	15	14
ΣΚΕΠΑΣΤΟΥ	691	345	56	69	68	73	79	346	50	60	54	70	92
ΣΚΟΤΑΝΗΣ	174	84	16	7	9	18	34	190	14	9	9	18	40
ΤΟΥΡΛΑΔΑΣ	77	39	4	15	4	10	16	138	1	5	4	12	16
ΤΡΕΧΛΟΥ	201	107	19	19	17	24	28	194	22	13	12	20	27
ΦΙΛΙΩΝ	317	174	20	19	22	55	58	143	18	17	14	47	47

Δήμοι - Κοινότητες	Αμφότερων των φύλων	Αρρένες					Θήλειες						
		Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65
ΦΛΑΜΠΟΥΡΩΝ	237	125	24	12	27	31	31	112	20	19	16	28	29
ΧΟΒΟΛΗΣ	273	139	17	23	31	28	40	134	21	19	23	33	38
ΨΩΦΙΔΟΣ	454	239	55	44	44	50	46	215	50	39	32	53	41
			2.3.3 ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΤΡΩΝ										
ΣΥΝΟΛΟ	55.362	28.607	6.292	6.363	5.492	6.345	4.115	26.755	5.988	5.751	4.413	5.999	4.604
ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ													
ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ	283	125	27	23	28	30	17	158	41	36	25	28	28
ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ	91	42	3	6	7	14	12	49	9	9	4	14	13
ΑΓΙΟΒΛΑΣΙΤΙΚΩΝ	358	180	36	35	26	44	39	178	47	20	36	37	38
ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	1.491	721	167	146	163	179	66	770	179	176	165	174	76
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΡΑΛΗΣ	471	230	39	56	33	68	34	241	46	60	37	52	46
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΠΑΤΩΝ	447	236	52	60	36	65	23	211	52	43	39	49	28
ΑΓΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ	798	650	28	193	276	113	40	148	22	31	21	41	33
ΑΛΕΠΟΧΩΡΙΟΥ	334	177	50	42	29	38	18	157	46	34	19	27	31
ΑΛΙΣΣΟΥ	783	394	79	65	68	88	94	389	68	61	59	109	92
ΑΛΣΟΥΣ	173	79	12	21	7	24	15	94	18	24	9	24	19
ΑΝΩ ΑΧΑΪΑΣ	233	125	19	20	15	35	36	108	8	19	14	35	32
ΑΝΩ ΚΑΣΤΡΙΤΣΙΟΥ	764	373	63	87	66	94	63	391	84	93	58	83	73
ΑΝΩ ΣΟΥΔΕΝΑΪΚΩΝ	354	164	29	22	36	43	34	190	33	44	24	46	43
ΑΠΙΔΕΩΝΟΣ	411	209	49	50	34	57	19	202	41	51	38	47	25
ΑΡΑΞΟΥΣ	560	390	62	220	51	35	22	170	41	35	33	29	32
ΑΡΑΧΟΒΙΤΙΚΩΝ	734	353	74	70	73	91	45	381	91	81	68	98	43
ΑΡΙΓΥΡΑΣ	275	139	31	23	20	33	32	136	23	23	21	30	39
ΑΡΛΑΣ	350	192	28	51	32	50	31	158	25	30	23	46	34
ΑΡΡΑΒΩΝΙΤΣΗΣ	362	179	37	27	31	51	33	183	33	31	34	37	48
ΑΧΑΪΚΟΥΣ	261	135	27	22	27	33	26	126	28	19	17	31	31
ΒΑΣΙΛΙΚΟΥΣ	945	493	116	96	82	103	96	452	98	82	65	108	99
ΒΕΛΙΜΑΧΙΟΥ	114	62	12	16	12	13	9	52	9	10	11	9	13
ΒΕΛΙΤΣΩΝ	453	236	57	56	45	54	24	217	53	49	36	50	29
ΒΕΡΙΝΟΥ	165	74	11	12	13	20	18	91	14	13	20	26	18

Δήμοι - Κοινότητες	Αρρενες						Θήλειες						
	Αμφότερων των φύλων	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65
ΔΑΜΑΚΙΝΙΟΥ	111	58	2	23	7	16	10	53	7	14	6	16	10
ΔΕΜΕΣΤΙΧΩΝ	140	74	22	15	15	16	6	66	14	16	11	14	11
ΔΟΥΚΑΝΑΙΚΩΝ	147	72	8	19	15	20	10	75	6	23	16	15	15
ΔΡΕΠΑΝΟΥ	601	308	74	50	75	66	43	293	77	64	51	50	51
ΔΡΟΣΙΑΣ	673	337	49	86	58	79	65	336	64	70	39	91	72
ΕΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ	307	155	46	21	41	20	27	152	42	28	31	21	30
ΕΛΙΚΙΣΤΡΑΣ	1.312	660	179	153	125	126	77	652	179	159	114	126	74
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ	347	183	31	32	29	47	44	164	29	28	17	49	41
ΕΡΥΜΑΝΘΕΙΑΣ	212	104	17	16	16	23	32	108	13	15	15	33	32
ΖΗΡΙΑΣ	1.014	526	87	122	97	135	85	488	86	86	80	142	94
ΘΕΑΣ	438	217	41	53	40	57	26	221	52	46	38	52	33
ΘΕΡΙΑΝΟΥ	258	140	26	40	17	39	18	118	19	35	13	35	16
ΙΣΩΜΑΤΟΣ	509	261	49	48	46	55	63	248	40	49	33	64	62
ΚΑΓΚΑΔΙΟΥ	518	269	52	65	44	66	42	249	47	50	42	63	47
ΚΑΛΑΝΙΣΤΡΑΣ	219	116	27	30	17	22	20	103	28	15	16	23	21
ΚΑΛΑΝΟΥ	158	75	12	13	13	24	13	83	21	13	11	15	23
ΚΑΛΕΝΤΖΙΟΥ	482	240	56	26	48	49	61	242	50	44	31	50	67
ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	561	280	72	43	59	63	43	281	65	58	55	55	48
ΚΑΛΟΥΣΙΟΥ	276	148	19	47	27	25	30	128	22	36	5	35	30
ΚΑΛΦΑΣ	342	188	47	37	40	36	28	154	39	26	27	33	29
ΚΑΜΑΡΩΝ	1.401	704	128	156	142	168	110	697	133	154	119	184	107
ΚΑΜΙΝΙΩΝΣ	635	308	60	59	75	75	39	327	65	70	65	75	52
ΚΑΡΑΪΚΩΝ	896	443	92	92	69	116	74	453	89	102	73	116	73
ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΟΥ	193	98	31	5	30	25	7	95	24	10	23	25	13
ΚΑΤΩ ΑΔΙΣΣΟΥ	542	271	49	66	38	74	44	271	55	67	39	69	41
ΚΑΤΩ ΚΑΣΤΡΙΤΣΙΟΥ	677	379	70	163	59	61	26	298	48	116	58	48	28
ΚΡΗΝΗΣ	866	441	123	192	95	83	48	425	111	95	77	82	60
ΚΡΙΘΑΡΑΚΙΩΝ	278	152	39	35	22	32	24	126	24	30	14	34	24
ΚΡΙΝΟΥ	393	197	37	31	33	49	47	196	39	40	27	48	42
ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΒΡΥΣΗΣ	71	40	8	15	6	7	4	31	9	7	4	8	3
ΛΑΚΚΑΣ	263	135	17	22	28	33	35	128	27	18	20	31	32
ΛΑΚΚΟΠΕΤΡΑΣ	955	518	134	141	98	107	38	437	113	97	78	94	55
ΛΑΚΚΩΜΑΤΩΝ	148	74	16	12	10	24	12	74	13	12	10	22	17
ΛΕΟΝΤΙΟΥ	450	238	32	46	37	77	46	212	44	36	22	60	50

Δήμοι - Κοινότητες	Αμφότερων των φύλων	Αρρένες					Θήλειες						
		Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65
ΛΙΜΝΟΧΩΡΙΟΥ	1.131	622	155	182	117	118	50	509	135	113	98	93	70
ΛΟΥΣΙΚΩΝ	852	422	74	97	53	94	104	430	63	83	66	115	103
ΜΑΓΕΙΡΑ	113	58	8	10	13	13	14	55	13	11	9	12	10
ΜΑΖΑΡΑΚΙΟΥ	942	484	102	104	85	124	69	458	103	90	73	111	81
ΜΑΝΕΣΙΟΥ	494	255	59	58	41	57	40	239	53	44	39	44	59
ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ	421	211	43	50	36	55	27	210	48	48	31	46	37
ΜΕΤΟΧΙΟΥ	1.863	957	244	181	183	213	136	906	189	211	154	209	143
ΜΙΡΑΛΙΟΥ	165	98	15	24	20	21	18	67	10	14	7	16	20
ΜΙΤΟΠΟΛΕΩΣ	550	288	68	66	52	61	41	262	50	62	42	68	40
ΜΙΧΟΙΟΥ	690	362	89	80	71	69	53	328	78	71	45	72	62
ΜΟΙΡΑΣ	220	118	30	24	21	26	17	102	26	19	16	22	19
ΜΥΡΟΒΡΥΣΗΣ	252	125	20	24	23	29	29	127	26	31	21	32	17
ΜΥΡΤΟΥ	452	243	48	54	39	56	46	209	35	38	34	53	49
ΝΕΟΥ ΕΡΙΝΕΟΥ	443	200	28	34	37	60	41	243	46	44	39	63	51
ΝΕΟΥ ΚΟΜΠΗΓΑΔΙΟΥ	232	133	33	37	15	24	24	99	17	20	19	23	20
ΝΙΦΟΡΑΙΚΩΝ	462	238	45	54	44	55	40	224	47	51	33	56	37
ΠΕΤΑ	371	198	44	36	35	46	37	173	39	30	33	42	29
ΠΕΤΡΟΧΩΡΙΟΥ	836	437	96	91	71	96	83	399	85	73	67	96	78
ΠΕΤΡΩΤΟΥ	414	223	59	61	36	51	16	191	50	45	43	39	14
ΠΙΠΙΤΣΗΣ	168	186	24	14	18	21	9	82	16	24	16	17	9
ΠΛΑΤΑΝΙΟΥ	370	180	50	29	34	51	16	190	44	44	46	57	19
ΠΛΑΤΑΝΟΒΡΥΣΗΣ	425	207	38	46	40	48	35	218	40	46	28	49	55
ΠΟΡΤΩΝ	393	203	41	43	25	57	37	190	39	36	22	57	36
ΡΙΟΛΟΥ	725	374	69	100	67	102	36	351	75	79	52	90	55
ΡΟΥΠΑΚΙΑΣ	318	169	45	28	35	32	29	149	35	24	28	32	30
ΣΑΓΑΙΚΩΝ	1.846	944	287	174	198	181	104	902	261	211	145	174	111
ΣΑΛΜΕΝΙΚΟΥ	471	231	43	46	37	64	41	240	48	51	44	55	42
ΣΑΝΤΟΜΕΡΙΟΥ	511	276	59	51	55	56	55	235	55	43	43	42	52
ΣΑΡΑΒΑΛΙΟΥ	3.300	1.644	562	332	381	260	109	1.656	516	411	334	244	151
ΣΕΛΛΩΝ	384	202	43	35	48	47	29	182	36	39	39	27	41
ΣΚΙΑΔΑΣ	1.100	596	143	132	128	104	89	504	125	107	81	98	93
ΣΚΟΥΡΑΣ	241	129	25	32	23	31	18	112	16	30	19	25	22
ΣΟΥΛΙΟΥ	821	428	135	87	91	76	39	393	126	85	78	65	39
ΣΠΑΡΤΙΑΣ	198	101	15	21	14	22	29	97	23	18	15	19	32

Δήμοι - Κοινότητες	Αμφοτέρων των φύλων	Σύνολο	Αρρένες					Θήλειες					
			0-14	15-29	30-44	45-64	65	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65
ΣΤΑΡΟΧΩΡΙΟΥ	656	342	70	92	57	81	42	314	64	80	43	83	44
ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙΟΥ	457	221	57	36	54	34	40	236	69	50	39	32	46
ΦΑΡΩΝ	629	302	64	66	57	74	41	327	69	81	43	75	59
ΦΛΟΚΑ	218	117	25	26	23	27	16	101	21	23	8	28	21
ΦΡΑΓΚΑΣ	422	212	53	46	43	37	33	210	59	46	32	42	31
ΦΩΣΤΑΙΝΗΣ	259	132	26	27	23	38	18	127	24	21	21	29	32
ΧΑΙΚΑΛΙΟΥ	448	228	46	51	41	56	34	220	39	50	29	57	45
ΧΑΛΛΑΝΔΡΙΤΣΗΣ	1.165	584	124	147	101	132	80	581	127	125	80	143	106
ΧΑΡΑΥΓΗΣ	449	231	51	44	36	59	41	218	48	41	36	46	47
ΧΙΟΝΑΣ	194	95	12	22	21	20	20	99	20	19	11	27	22
ΧΡΥΣΟΠΗΓΗΣ	138	67	14	13	13	13	14	71	19	16	8	15	13
ΨΑΘΟΠΥΡΓΟΥ	550	267	51	63	56	64	33	283	58	60	48	71	46

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΚΑΙ ΜΕΛΗ ΑΥΤΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΜΕΝΟΥΝ ΣΕ
ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΑΝΑΓΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΤΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΝΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ
ΝΟΜΟΙ, ΑΣΤΙΚΟΙ, ΗΜΙΑΣΤΙΚΟΙ ΔΗΜΟΙ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ,
ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ, ΠΕΔΙΝΕΣ ΗΜΙΟΡΕΙΝΕΣ ΚΑΙ ΟΡΕΙΝΕΣ
ΠΕΡΙΟΧΕΣ.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ 17^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ 1991

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Ανάσεις Νοικοκυριών Υδρευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφοντας		Αποχ/τήριο με υδρεγκ. Μέσα στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)	
	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη
	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1
3,0 - 3,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4,0 και άνω	1	4	0	0	1	4	1	4	1	4	0	0	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	211	744	8	18	210	741	211	744	183	652	199	714	208	740	82	221	68	289	200	709	5	16
Κάτω του 1,0	140	411	0	0	139	408	140	411	126	385	132	388	138	408	51	172	48	162	133	394	4	11
1,0 - 1,4	57	267	2	6	57	267	57	267	48	227	54	254	56	266	11	49	16	83	54	251	1	5
1,5 - 1,9	11	52	4	12	11	52	11	52	9	40	11	52	11	52	0	0	0	0	11	52	0	0
2,0 - 2,9	3	14	0	0	3	14	3	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	12	0	0
3,0 - 3,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4,0 και άνω	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	733	2.533	8	27	731	2.526	727	2.522	545	1.937	818	2.177	711	2.477	154	575	185	705	629	2.210	7	18
Κάτω του 1,0	445	1.181	1	2	445	1.181	443	1.179	340	931	391	1.071	433	1.162	102	318	121	373	394	1.072	6	15
1,0 - 1,4	208	928	2	8	207	923	205	920	150	687	172	810	202	906	44	215	53	268	177	826	0	0
1,5 - 1,9	52	273	3	11	52	273	52	273	37	206	40	215	51	270	6	34	7	42	42	223	1	3
2,0 - 2,9	25	135	2	8	24	131	25	135	17	84	14	72	23	124	2	8	4	22	15	80	0	0
3,0 - 3,9	3	18	0	0	3	18	2	15	1	9	1	9	2	15	0	0	0	0	1	9	0	0
4,0 και άνω	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	348	1.106	8	28	348	1.106	348	1.106	278	889	282	958	346	1.089	72	273	96	358	302	990	3	10
Κάτω του 1,0	219	537	1	4	219	537	219	537	179	460	184	478	219	537	48	158	60	188	193	494	2	4
1,0 - 1,4	95	396	3	8	95	396	95	396	77	330	84	367	93	389	20	98	31	149	84	367	1	6
1,5 - 1,9	21	99	3	13	21	99	21	99	15	69	17	81	21	99	2	10	4	17	17	81	0	0
2,0 - 2,9	12	69	1	4	12	69	12	69	7	40	7	32	12	69	2	7	1	4	8	48	0	0
3,0 - 3,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4,0 και άνω	1	5	0	0	1	5	1	5	0	0	0	0	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	673	2.161	4	13	669	2.152	667	2.146	543	1.780	606	1.964	651	2.102	172	579	196	660	628	2.006	6	21
Κάτω του 1,0	449	1.158	0	0	449	1.158	448	1.157	378	1.008	414	1.089	438	1.140	130	375	148	426	424	1.101	3	8
1,0 - 1,4	169	748	1	2	167	744	167	743	134	610	154	682	163	728	39	191	44	215	159	704	2	7
1,5 - 1,9	26	137	0	0	25	134	25	134	19	110	20	114	23	128	1	3	3	17	22	123	1	6
2,0 - 2,9	24	94	2	7	23	92	22	88	11	64	15	67	22	84	2	10	2	22	18	66	0	0
3,0 - 3,9	2	10	0	0	2	10	2	10	1	3	1	3	2	10	0	0	0	0	1	3	0	0
4,0 και άνω	3	14	1	4	3	14	3	14	0	0	2	9	3	14	0	0	0	0	2	9	0	0
Σύνολο	5.768	18.732	98	316	5.717	18.618	5.681	18.601	3.981	13.205	4.648	15.454	5.473	17.947	977	3.342	1.190	4.264	4.642	15.983	36	101
Κάτω του 1,0	3.570	8.615	24	49	3.580	8.604	3.534	8.553	2.832	8.858	2.943	7.428	3.427	8.382	644	1.806	787	2.275	3.068	7.640	25	56
1,0 - 1,4	1.637	7.082	30	82	1.613	7.032	1.603	6.983	1.058	4.900	1.331	5.954	1.551	6.824	284	1.282	353	1.690	1.383	6.153	9	33
1,5 - 1,9	308	1.670	11	28	308	1.664	301	1.645	191	1.081	215	1.208	285	1.572	127	156	35	216	223	1.280	2	12
2,0 - 2,9	207	1.090	25	93	197	1.062	200	1.063	85	481	127	680	172	935	18	80	12	60	136	737	0	0
3,0 - 3,9	25	155	4	22	22	142	23	141	10	69	17	105	21	136	2	16	3	23	18	102	0	0
4,0 και άνω	21	120	4	23	19	112	20	116	5	26	15	79	17	98	2	12	0	16	91	0	0	
Σύνολο	1.390	4.297	29	74	1.388	4.294	1.385	4.280	1.109	3.529	1.303	4.078	1.366	4.239	403	1.336	898	1.353	1.322	4.116	7	16
Κάτω του 1,0	906	2.210	4	9	905	2.208	903	2.205	755	1.927	844	2.093	890	2.184	264	746	282	819	861	2.124	7	16
1,0 - 1,4	380	1.598	12	23	379	1.595	378	1.584	294	1.283	362	1.831	375	1.577	118	482	104	478	362	1.528	0	0
1,5 - 1,9	46	234	0	0	46	234	46	234	34	176	44	222	46	234	8	42	8	42	45	228	0	0
2,0 - 2,9	45	184	1	35	45	184	45	184	22	111	41	165	43	177	11	45	4	42	42	171	0	0
3,0 - 3,9	5	29	1	3	5	29	5	29	2	12	5	29	5	29	1	3	0	5	29	0	0	
4,0 και άνω	78	244	1	4	78	244	78	244	2	10	7	38	17	38	1	8	0	7	38	0	0	

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών				Ανάσεις Νοικοκυριών										Αποχ/τήριο με υδρ/γκ. Μέσα στην κατ.				Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)			
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδροεση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνας		Αποχ/τήριο με υδρ/γκ. Μέσα στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)	
	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη
	γγ. Αγροτικές Περιοχές 500-999																					
Σύνολο	1.599	4.949	49	175	1.587	4.923	1.584	4.920	1.197	3.828	1.302	4.170	1.545	4.828	266	902	359	1.240	1.378	4.361	10	31
Κάτω του 1,0	1.029	2.447	14	29	1.024	2.445	1.019	2.437	801	1.995	838	2.113	995	2.403	167	453	242	700	884	2.182	8	16
1,0 - 1,4	445	1.865	13	42	441	1.857	437	1.846	313	1.404	367	1.558	430	1.819	84	376	104	473	391	1.656	4	15
1,5 - 1,9	77	365	8	35	76	382	77	385	57	308	50	314	75	379	10	58	9	50	62	322	0	0
2,0 - 2,9	36	168	8	31	33	162	36	168	22	100	26	131	31	147	4	14	2	8	27	135	0	0
3,0 - 3,9	6	28	3	19	5	25	6	28	2	9	5	21	8	28	1	3	2	9	5	21	0	0
4,0 και άνω	9	56	3	19	8	52	9	58	2	12	6	33	8	52	0	0	0	0	7	45	0	0
	γγ. Αγροτικές Περιοχές κάτω των 500																					
Σύνολο	2.779	9.486	20	66	2.742	9.399	2.712	9.301	1.675	5.848	2.043	7.206	2.562	8.880	308	1.104	433	1.671	2.144	7.506	19	54
Κάτω του 1,0	1.638	3.958	6	11	1.631	3.951	1.612	3.911	1.076	2.736	1.261	3.222	1.542	3.795	213	607	263	756	1.323	3.334	12	24
1,0 - 1,4	812	3.821	5	17	793	3.580	788	3.553	451	2.203	602	2.885	746	3.428	82	414	45	1.741	830	2.971	5	18
1,5 - 1,9	185	1.051	3	11	184	1.048	178	1.028	100	597	111	672	164	959	9	58	18	124	116	710	2	12
2,0 - 2,9	128	738	6	27	119	716	119	711	41	270	80	384	98	611	3	21	6	36	67	431	0	0
3,0 - 3,9	14	98	0	0	12	88	12	84	6	38	7	55	10	79	0	0	0	14	6	52	0	0
4,0 και άνω	4	20	0	0	3	16	3	16	1	4	2	8	2	8	1	4	0	0	2	8	0	0
	Υ1. Πεδινές Περιοχές																					
Σύνολο	10.322	32.874	117	372	10.289	32.822	10.298	32.813	8.384	27.448	9.189	29.903	10.103	32.335	3.415	11.308	2.589	9.308	8.512	30.719	13.869	11.016
Κάτω του 1,0	6.856	16.742	24	45	6.848	16.731	6.845	16.724	5.509	14.391	5.943	15.449	6.529	16.514	2.324	6.514	1.740	5.188	6.177	15.843	2.453	5.970
1,0 - 1,4	2.925	12.292	41	105	2.917	12.274	2.914	12.262	2.339	10.213	2.625	11.308	2.859	12.096	973	4.207	746	3.513	2.710	11.581	1.022	4.123
1,5 - 1,9	436	2.257	20	75	434	2.251	435	2.254	341	1.812	372	1.988	424	2.216	76	398	77	422	385	2.023	115	567
2,0 - 2,9	243	1.250	21	89	240	1.240	242	1.246	168	891	187	962	237	1.220	35	156	31	162	198	1.037	66	300
3,0 - 3,9	40	201	4	22	39	198	38	195	21	110	30	145	36	162	5	21	5	21	28	142	10	43
4,0 και άνω	22	132	7	36	21	128	22	132	6	31	12	71	18	107	2	12	0	0	14	93	3	13
	Υ2. Ημιορεινές Περιοχές																					
Σύνολο	1.734	5.493	35	114	1.730	5.487	1.715	5.439	1.361	4.441	1.550	5.032	1.669	5.349	412	1.403	506	1.766	1.574	5.091	11	34
Κάτω του 1,0	1.151	2.864	9	21	1.150	2.863	1.145	2.854	938	2.428	1.029	2.635	1.112	2.802	278	788	358	1.054	1.046	2.664	9	26
1,0 - 1,4	471	2.074	12	37	469	2.071	462	2.046	356	1.846	423	1.905	454	2.025	119	547	136	654	433	1.944	2	8
1,5 - 1,9	60	316	4	19	60	316	59	311	43	233	53	281	58	306	7	31	7	38	51	274	0	0
2,0 - 2,9	46	208	10	37	45	208	43	197	22	121	39	180	40	188	8	37	5	20	38	178	0	0
3,0 - 3,9	2	12	0	0	2	12	2	12	1	9	2	12	1	9	0	0	0	0	2	12	0	0
4,0 και άνω	4	19	0	0	4	19	4	19	1	4	2	19	4	19	0	0	0	0	4	19	0	0
	Υ3. Ορεινές Περιοχές																					
Σύνολο	2.538	8.650	34	97	2.501	8.580	2.478	8.481	1.455	5.084	1.811	6.347	2.345	8.099	291	1.011	375	1.358	1.920	6.670	21	62
Κάτω του 1,0	1.488	3.808	12	20	1.483	3.801	1.463	3.584	935	2.402	1.128	2.900	1.403	3.488	208	571	250	703	1.188	3.007	12	24
1,0 - 1,4	729	3.264	7	22	710	3.221	709	3.207	383	1.864	522	2.473	673	3.091	73	367	108	542	551	2.593	6	20
1,5 - 1,9	164	1.010	5	17	162	1.004	178	990	98	568	108	624	168	933	10	83	13	83	115	678	3	18
2,0 - 2,9	119	649	9	34	111	627	113	627	35	206	49	290	90	513	2	10	3	14	58	332	0	0
3,0 - 3,9	12	90	0	0	10	80	10	76	4	26	6	46	9	74	0	0	1	14	5	48	0	0
4,0 και άνω	6	31	1	4	5	27	5	27	0	0	3	14	4	19	0	0	0	0	3	14	0	0
	2.3.2 Επαρχία Καλαβρύτων																					
Σύνολο	5.253	14.903	35	124	5.096	14.545	5.160	14.650	1.813	5.351	3.162	9.343	4.642	13.310	385	1.262	272	929	3.379	9.790	320	934
Κάτω του 1,0	3.518	7.153	5	7	3.454	7.075	3.484	7.102	1.297	2.904	2.221	4.815	3.204	6.652	271	705	179	470	2.408	5.149	219	474
1,0 - 1,4	1.193	4.659	9	21	1.137	4.525	1.155	4.585	385	1.881	668	2.893	1.012	4.156	89	411	73	334	693	2.984	61	236
1,5 - 1,9	317	1.693	8	31	300	1.640	308	1.656	91	502	176	1.015	285	1.483	14	74	14	85	186	1.085	25	140
2,0 - 2,9	190	1.152	8	33	172	1.089	178	1.081	34	221	87	552	139	868	9	61	8	40	87	538	15	84
3,0 - 3,9	26	181	5	32	24	171	26	181	4	27	6	41	16	113	1	6	0	0	4	30	0	0
4,0 και άνω	9	65	0	0	9	65	9	65	2	16	4	27	6	40	1	6	0	0	4	30	0	0
	β. Ημιαστικές Περιοχές																					
	Δήμος Καλαβρύτων																					

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών				Ανάσεις Νοικοκυριών																Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)	
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδρευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνας		Αποχ/τήριο με υδροεγκ. Μέσα στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)	
	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη
Σύνολο	554	1.632	8	29	554	1.632	554	1.632	370	1.161	495	1.500	540	1.606	211	889	85	277	509	1.528	2	4
Κάτω του 1,0	389	917	0	0	389	917	389	917	256	643	350	850	381	908	154	422	62	173	360	864	2	4
1,0 - 1,4	139	673	3	8	139	673	139	673	97	421	123	530	134	569	47	211	22	98	126	538	0	0
1,5 - 1,9	16	88	2	8	16	88	16	88	9	49	12	66	15	83	4	19	1	6	13	72	0	0
2,0 - 2,9	9	50	3	13	9	50	9	50	7	44	9	50	9	50	6	37	0	0	9	50	0	0
3,0 - 3,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4,0 και άνω	1	4	0	0	1	4	1	4	1	4	1	4	1	4	0	0	0	0	1	4	0	0
γ. Αγροτικές Περιοχές (Σύνολο)																						
Σύνολο	4.699	13.271	27	95	4.642	12.913	4.608	13.018	1.443	4.190	2.607	7.843	4.102	11.704	174	673	87	652	2.970	8.262	318	930
Κάτω του 1,0	3.129	6.236	5	7	3.065	6.158	3.085	6.185	1.041	2.261	1.671	3.965	2.623	6.746	117	283	17	297	2.048	4.285	217	470
1,0 - 1,4	1.054	4.086	6	13	998	3.952	1.016	3.992	288	1.260	545	2.363	878	3.593	42	200	51	236	567	2.446	61	236
1,5 - 1,9	301	1.605	8	23	284	1.552	292	1.568	82	453	184	949	250	1.400	10	55	13	79	173	1.013	25	140
2,0 - 2,9	181	1.102	5	20	163	1.019	169	1.031	27	177	78	502	130	816	3	24	6	40	78	488	15	84
3,0 - 3,9	28	181	5	32	24	171	28	181	4	27	16	71	16	113	0	8	0	0	4	30	0	0
4,0 και άνω	8	81	0	0	8	61	8	61	1	12	3	23	5	36	1	5	0	0	0	0	0	0
Σελίδα 8																						
γα. Αγροτικές Περιοχές 1.000 - 1.999																						
Σύνολο	393	948	0	0	371	892	383	925	166	433	277	694	336	811	8	24	5	10	291	710	2	5
Κάτω του 1,0	290	542	0	0	285	536	288	538	133	274	217	425	268	501	8	24	5	10	233	446	1	2
1,0 - 1,4	70	243	0	0	69	217	83	230	22	87	40	160	79	191	0	0	0	0	39	156	0	0
1,5 - 1,9	22	105	0	0	19	94	22	105	9	47	14	70	15	80	0	0	0	0	13	69	1	3
2,0 - 2,9	11	58	0	0	8	45	10	52	2	16	6	39	8	39	0	0	0	0	6	39	0	0
3,0 - 3,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4,0 και άνω	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
γβ. Αγροτικές Περιοχές 500 - 999																						
Σύνολο	859	2.494	0	0	821	2.405	847	2.471	451	1.343	605	1.854	779	2.296	162	216	78	269	666	1.967	158	459
Κάτω του 1,0	588	1.278	0	0	572	1.281	588	1.276	327	764	429	990	550	1.222	40	112	53	157	473	1.066	109	239
1,0 - 1,4	202	838	0	0	188	803	194	824	101	448	140	641	176	772	20	95	19	90	149	662	30	118
1,5 - 1,9	44	232	0	0	41	223	43	229	16	83	25	147	36	203	2	9	3	18	31	181	11	58
2,0 - 2,9	21	118	0	0	17	97	20	114	6	32	12	76	15	87	0	0	1	4	13	78	8	44
3,0 - 3,9	4	28	0	0	3	21	4	28	1	8	0	0	2	12	0	0	0	0	0	0	0	0
4,0 και άνω	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
γγ. Αγροτικές Περιοχές κάτω των 500																						
Σύνολο	3.447	9.829	27	95	3.350	9.616	3.376	9.622	826	2.414	1.785	5.295	2.987	8.597	104	333	106	373	1.913	5.565	158	466
Κάτω του 1,0	2.251	4.416	5	7	2.208	4.361	2.221	4.371	581	1.223	1.226	2.550	2.007	4.023	69	147	59	130	1.342	2.773	107	229
1,0 - 1,4	782	3.005	6	13	751	2.932	759	2.938	165	715	385	1.562	653	2.630	22	105	32	148	379	1.628	31	118
1,5 - 1,9	235	1.268	6	23	224	1.235	227	1.234	57	313	125	732	199	1.117	8	46	10	61	129	763	13	79
2,0 - 2,9	149	826	5	20	138	877	139	865	19	130	60	387	109	690	3	24	5	38	59	371	7	40
3,0 - 3,9	22	153	5	32	21	150	22	153	3	21	6	41	14	101	1	6	0	0	4	30	0	0
4,0 και άνω	8	61	0	0	8	61	8	61	1	12	3	23	5	36	1	5	0	0	0	0	0	0
γδ. Περιφέρειες																						
Σύνολο	45	121	0	0	45	121	43	112	2	3	20	50	41	105	1	4	1	6	18	51	0	0
Κάτω του 1,0	29	57	0	0	29	57	29	57	2	3	15	27	28	56	1	4	0	0	12	24	0	0
1,0 - 1,4	11	33	0	0	11	33	10	29	0	0	3	10	9	23	0	0	0	0	3	7	0	0
1,5 - 1,9	4	25	0	0	4	25	3	20	0	0	1	7	3	20	0	0	1	6	2	14	0	0
2,0 - 2,9	1	6	0	0	1	6	1	6	0	0	1	6	1	6	0	0	0	0	1	6	0	0
3,0 - 3,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4,0 και άνω	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
γε. Ημιορεινές Περιοχές																						
Σύνολο	128	287	0	0	117	266	125	281	11	25	57	129	103	235	4	9	3	9	57	134	3	6
Κάτω του 1,0	103	193	0	0	98	187	102	191	9	18	51	101	84	161	3	3	2	4	50	103	2	3
1,0 - 1,4	15	62	0	0	13	48	14	51	2	7	3	12	12	45	0	0	0	0	3	12	0	0
1,5 - 1,9	6	23	0	0	3	14	5	20	0	0	1	6	4	17	1	6	1	5	2	9	1	3

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών				Υ3. Ορεινές Περιοχές										Ανέσεις Νοικοκυριών				Αποχή/τήριο με υδρείκ. Μέσα στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)	
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδρευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνα		Αποχή/τήριο με υδρείκ. Μέσα στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)	
	Νοίκια	Μέλη	Νοίκια	Μέλη	Νοίκια	Μέλη	Νοίκια	Μέλη	Νοίκια	Μέλη	Νοίκια	Μέλη	Νοίκια	Μέλη	Νοίκια	Μέλη	Νοίκια	Μέλη	Νοίκια	Μέλη	Νοίκια	Μέλη
2,0 - 2,9	4	19	0	0	3	17	4	19	0	0	2	10	3	12	0	0	0	0	2	10	0	0
3,0 - 3,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4,0 και άνω	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο	5.080	14.495	35	124	4.934	14.158	4.992	14.257	1.800	5.323	3.085	9.184	4.498	12.970	380	1.249	268	914	3.304	9.605	317	928
Κάτω του 1,0	3.386	8.903	5	7	3.327	8.831	3.353	8.854	1.286	2.883	2.155	4.887	3.092	6.435	267	698	177	466	2.346	5.022	217	471
1,0 - 1,4	1.167	4.574	19	21	1.113	4.444	1.131	4.485	383	1.874	682	2.871	991	4.088	89	411	73	334	687	2.985	61	238
1,5 - 1,9	307	1.645	8	31	293	1.601	300	1.618	91	502	174	1.002	258	1.448	13	68	12	74	182	1.062	24	137
2,0 - 2,9	185	1.127	6	33	188	1.046	173	1.056	34	221	84	538	135	848	9	181	6	40	84	522	15	84
3,0 - 3,9	26	181	5	32	24	171	26	181	4	27	6	41	16	113	1	5	0	4	30	0	0	
4,0 και άνω	9	85	0	0	9	85	9	85	2	18	4	27	8	40	1	5	0	1	4	0	0	
Σύνολο	65.572	213.478	920	2.058	65.452	213.155	65.283	212.493	49.890	166.748	157.625	188.078	64.022	208.547	31.891	98.783	21.824	44.757	59.062	191.792	43.180	131.643
Κάτω του 1,0	38.262	94.267	317	384	38.237	94.236	38.187	94.131	29.274	78.719	34.311	86.858	37.597	93.070	20.001	50.826	7.131	21.616	35.168	88.143	25.938	61.659
1,0 - 1,4	21.521	87.105	357	635	21.474	87.019	21.422	86.826	16.528	70.203	19.167	78.590	21.054	85.601	10.354	40.293	4.056	18.703	19.551	79.853	14.291	54.899
1,5 - 1,9	3.518	19.184	74	274	3.514	19.166	3.490	19.061	2.571	14.267	2.755	15.188	3.368	18.468	1.043	5.401	537	3.218	2.876	15.758	1.867	9.752
2,0 - 2,9	1.887	10.365	108	442	1.858	10.269	1.830	10.101	1.131	6.341	1.226	6.642	1.705	9.429	446	2.009	177	1.071	1.286	6.920	933	4.541
3,0 - 3,9	250	1.848	23	110	241	1.808	235	1.863	131	857	117	711	203	1.347	39	1.192	21	132	610	93	536	
4,0 και άνω	134	909	41	213	128	857	119	811	55	359	49	293	95	634	8	42	2	49	308	38	256	
α. Αστικές Περιοχές - α85 Πολεοδομικό Συγκρότημα Πατρών																						
Σύνολο	50.836	157.752	722	1.320	50.582	157.833	50.600	157.667	40.462	133.155	48.314	151.839	50.288	156.745	29.916	91.162	9.368	33.978	49.255	153.938	41.687	125.898
Κάτω του 1,0	30.437	74.385	293	343	30.429	74.377	30.416	74.358	24.189	62.776	29.115	72.118	30.278	74.091	18.765	46.956	5.749	17.244	29.710	73.058	25.087	59.335
1,0 - 1,4	16.756	65.745	308	485	16.725	65.703	16.745	65.707	13.592	58.251	16.108	63.727	16.645	65.435	9.734	37.284	3.120	13.878	16.331	64.369	13.848	52.834
1,5 - 1,9	2.222	11.623	41	147	2.220	11.615	2.221	11.617	1.819	9.759	2.070	10.965	2.200	11.526	960	4.921	372	2.170	2.137	11.240	1.782	9.119
2,0 - 2,9	1.058	5.101	52	206	1.050	5.088	1.057	5.099	764	3.858	911	4.436	1.023	4.926	418	1.817	12	612	958	4.842	862	4.029
3,0 - 3,9	107	579	8	36	104	567	106	576	72	383	79	420	99	541	34	167	13	74	90	484	82	437
4,0 και άνω	58	319	20	103	54	303	55	312	26	128	33	173	43	226	7	37	0	0	29	145	28	144
Σύνολο	46.198	141.800	864	1.118	46.147	141.887	46.188	141.725	36.802	119.667	44.201	136.810	45.900	140.954	28.188	84.805	7.920	28.419	45.054	138.678	41.826	125.876
Κάτω του 1,0	27.698	66.530	283	323	27.689	66.523	27.678	66.506	21.907	56.010	26.554	64.588	27.559	66.280	17.555	43.199	4.811	14.241	27.101	65.458	25.048	59.228
1,0 - 1,4	15.378	59.488	289	432	15.348	59.447	15.368	59.455	12.456	50.937	14.823	57.775	15.285	59.223	9.250	34.967	2.690	11.782	15.027	58.359	13.829	52.749
1,5 - 1,9	2.007	10.398	31	111	2.005	10.380	2.008	10.392	1.654	8.795	1.882	9.875	1.988	10.314	918	4.862	315	1.832	1.839	10.104	1.781	9.113
2,0 - 2,9	977	4.639	43	162	969	4.606	976	4.637	699	3.477	843	4.038	944	4.475	407	1.776	92	493	883	4.208	858	4.007
3,0 - 3,9	95	4.486	6	30	92	4.484	94	4.493	65	341	72	378	88	465	33	164	12	171	81	427	82	437
4,0 και άνω	45	249	12	60	44	237	44	242	21	107	27	148	36	197	7	37	0	0	23	120	28	144
Κοινότητα Ακταίου (Βερναρδικών)																						
Σύνολο	176	593	2	6	175	592	176	593	150	518	166	571	176	593	96	345	64	232	167	570	1	4
Κάτω του 1,0	127	371	1	2	126	370	127	371	111	333	122	364	127	371	70	221	51	167	123	363	1	4
1,0 - 1,4	44	187	4	4	44	187	44	187	35	155	39	172	44	187	23	104	12	58	39	172	0	0
1,5 - 1,9	4	28	0	0	4	28	4	28	3	23	4	28	4	28	3	20	0	0	4	28	0	0
2,0 - 2,9	1	7	0	0	1	7	1	7	1	7	1	7	1	7	0	10	11	7	1	7	0	0
3,0 - 3,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4,0 και άνω	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Κοινότητα Βραχναϊκών																						
Σύνολο	588	2.167	2	18	587	2.166	588	2.167	473	1.784	482	1.844	570	2.098	185	703	72	687	522	1.989	12	51
Κάτω του 1,0	388	1.065	0	0	388	1.065	388	1.065	298	901	308	948	362	1.056	138	484	19	400	334	1.004	7	22
1,0 - 1,4	168	780	0	0	167	779	168	780	141	681	140	688	163	772	45	228	45	239	149	724	5	29
1,5 - 1,9	35	206	0	0	35	206	35	206	23	134	26	157	33	186	2	11	8	148	29	176	0	30
2,0 - 2,9	9	55	0	0	9	55	9	55	8	53	6	39	8	46	0	0	0	7	44	0	0	
3,0 - 3,9	5	35	0	0	6	35	5	35	2	16	2	12	2	28	0	0	0	3	21	0	0	
4,0 και άνω	3	26	2	18	3	26	3	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Κοινότητα Μιντιλογίου																						

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών				Ανάσεις Νοικοκυριών												Αποχ/τήριο με υδρ/εγκ. Μέσα στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)			
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδρευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνα		Νοικ/ρία	Μέλη	Νοικ/ρία	Μέλη
	Νοικ/ρία	Μέλη	Νοικ/ρία	Μέλη	Νοικ/ρία	Μέλη	Νοικ/ρία	Μέλη	Νοικ/ρία	Μέλη	Νοικ/ρία	Μέλη	Νοικ/ρία	Μέλη	Νοικ/ρία	Μέλη	Νοικ/ρία	Μέλη				
Σύνολο	429	1.534	0	0	429	1.534	427	1.528	371	1.359	390	1.413	423	1.514	115	415	48	557	403	1.449	6	21
Κάτω του 1,0	285	756	0	0	265	756	264	755	231	674	245	719	281	742	86	270	99	303	253	736	4	9
1,0 - 1,4	129	596	0	0	129	596	128	591	110	522	117	550	127	590	28	138	37	184	119	553	2	12
1,5 - 1,9	25	132	0	0	25	132	25	132	22	120	21	109	25	132	1	7	8	48	23	121	0	0
2,0 - 2,9	10	50	0	0	10	50	10	50	8	43	7	35	10	50	0	0	4	22	8	39	0	0
3,0 - 3,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4,0 και άνω	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Κοινότητα Μονοδενδρίου																						
Σύνολο	145	500	0	0	145	500	145	500	116	409	131	455	145	500	69	250	52	189	132	452	1	5
Κάτω του 1,0	95	268	0	0	95	268	95	268	81	232	91	260	95	268	48	145	38	116	91	260	0	0
1,0 - 1,4	44	204	0	0	44	204	44	204	32	162	38	175	44	204	21	105	13	70	37	175	1	5
1,5 - 1,9	5	24	0	0	5	24	5	24	3	15	3	16	5	24	0	0	1	3	3	13	0	0
2,0 - 2,9	1	4	0	0	1	4	1	4	0	0	1	4	1	4	0	0	0	0	1	4	0	0
3,0 - 3,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4,0 και άνω	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Κοινότητα Θοβριάς																						
Σύνολο	971	3.853	11	39	971	3.853	971	3.853	780	3.200	908	3.684	958	3.821	329	1.285	303	1.297	922	3.701	8	31
Κάτω του 1,0	502	1.518	0	0	502	1.518	502	1.518	395	1.232	489	1.452	496	1.507	187	593	159	530	478	1.464	4	12
1,0 - 1,4	379	1.769	6	18	379	1.769	379	1.769	315	1.513	359	1.703	373	1.750	117	554	116	574	364	1.719	3	13
1,5 - 1,9	70	427	4	14	70	427	70	427	54	337	64	398	70	427	22	124	22	150	64	393	1	6
2,0 - 2,9	19	127	1	7	19	127	19	127	15	106	16	113	18	125	3	14	6	43	18	125	0	0
3,0 - 3,9	1	12	0	0	1	12	1	12	1	12	0	0	1	12	0	0	0	0	0	12	0	0
4,0 και άνω	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Κοινότητα Παραλίας																						
Σύνολο	869	3.079	17	59	869	3.079	868	3.078	705	2.553	836	2.993	862	3.052	340	1.202	282	1.054	840	3.001	10	37
Κάτω του 1,0	535	1.528	2	5	535	1.528	534	1.527	435	1.293	514	1.493	530	1.519	233	700	172	540	514	1.483	7	23
1,0 - 1,4	266	1.172	3	6	266	1.172	266	1.172	216	973	260	1.160	266	1.172	95	433	97	448	260	1.157	3	14
1,5 - 1,9	43	239	2	6	43	239	43	239	33	189	39	221	42	236	11	66	9	45	42	236	0	0
2,0 - 2,9	15	80	3	15	15	80	15	80	13	68	14	74	15	80	0	0	3	18	15	80	0	0
3,0 - 3,9	4	24	2	6	4	24	4	24	3	9	4	24	4	24	1	3	1	3	4	24	0	0
4,0 και άνω	6	36	5	21	6	36	6	36	5	21	5	21	5	21	0	0	0	0	5	21	0	0
Κοινότητα Ρίου (Αγίου Γεωργίου Ρίου)																						
Σύνολο	1.860	2.833	18	51	1.859	2.829	1.860	2.833	732	2.487	827	2.758	857	2.828	484	1.678	314	1.133	839	2.785	17	55
Κάτω του 1,0	588	1.629	4	5	588	1.629	588	1.629	508	1.471	569	1.593	588	1.629	362	1.101	218	683	575	1.602	12	31
1,0 - 1,4	225	962	7	17	225	962	225	962	188	828	216	942	222	957	111	517	81	377	218	945	2	6
1,5 - 1,9	28	140	3	11	28	140	28	140	22	117	28	134	28	140	5	31	9	44	28	140	0	0
2,0 - 2,9	17	92	4	18	17	92	17	92	13	65	15	83	17	92	6	27	6	29	17	92	0	0
3,0 - 3,9	1	6	0	0	1	6	1	6	1	6	1	6	1	6	0	0	0	0	1	6	0	0
4,0 και άνω	1	4	0	0	1	4	1	4	0	0	0	0	1	4	0	0	0	0	0	4	0	0
Κοινότητα Ρογιτικών																						
Σύνολο	262	958	0	0	262	958	261	955	220	815	250	926	261	955	95	370	81	310	251	931	5	14
Κάτω του 1,0	172	501	0	0	172	501	171	498	149	445	164	488	172	501	62	199	60	199	164	488	4	8
1,0 - 1,4	85	424	0	0	85	424	85	424	67	343	82	411	84	421	33	171	21	111	82	410	1	6
1,5 - 1,9	2	12	0	0	2	12	2	12	2	12	2	12	2	12	0	0	0	0	2	12	0	0
2,0 - 2,9	2	15	0	0	2	15	2	15	2	15	2	15	2	15	0	0	0	0	2	15	0	0
3,0 - 3,9	1	6	0	0	1	6	1	6	0	0	0	0	1	6	0	0	0	0	1	6	0	0
4,0 και άνω	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Κοινότητα Λαοκαλαϊκών																						
Σύνολο	138	435	8	29	138	435	138	435	113	363	123	405	136	430	35	111	30	100	125	404	1	4
Κάτω του 1,0	89	219	3	8	89	219	89	219	73	185	79	205	88	218	24	64	22	65	79	200	0	0
1,0 - 1,4	38	163	2	8	38	163	38	163	32	137	34	151	37	159	11	47	8	35	36	155	0	0

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών				Ανάσεις Νοικοκυριών																		
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδρευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνας		Αποχή/τήριο με υδρείο/γκ. Μέσα στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)		
	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	
1,5 - 1,9	3	17	1	5	3	17	3	17	3	17	3	17	3	17	0	0	0	0	0	0	0	0	
2,0 - 2,9	7	32	1	4	7	32	7	32	5	24	18	28	17	32	0	0	0	0	0	8	28	11	4
3,0 - 3,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4,0 και άνω	1	4	1	4	1	4	1	4	0	0	1	4	1	4	0	0	0	0	0	1	4	0	0
β. Ημιαστικές Περιοχές																							
Δήμος Κάτω Αχαΐας																							
Σύνολο	1.327	5.011	4	10	1.321	4.982	1.320	5.000	1.083	4.127	1.103	4.185	1.302	4.940	330	1.214	341	1.331	1.192	4.547	1.169	4.434	
Κάτω του 1,0	785	2.126	1	1	783	2.122	781	2.122	634	1.791	669	1.890	773	2.104	221	693	208	650	711	1.978	697	1.912	
1,0 - 1,4	369	1.667	0	0	369	1.667	366	1.660	299	1.379	314	1.451	362	1.644	93	422	117	570	338	1.555	324	1.464	
1,5 - 1,9	86	506	3	9	86	506	86	506	65	392	68	396	84	497	8	48	12	72	78	465	74	436	
2,0 - 2,9	62	466	0	0	61	464	62	466	48	382	44	339	60	460	7	47	4	39	50	388	54	418	
3,0 - 3,9	13	121	0	0	12	118	13	121	11	108	7	66	12	118	1	6	0	0	7	67	10	92	
4,0 και άνω	12	125	0	0	10	105	12	125	8	75	3	43	11	117	0	0	0	0	8	94	10	112	
γ. Αγροτικές Περιοχές (Σύνολο)																							
Σύνολο	13.609	50.715	194	728	13.549	50.540	13.343	49.826	8.165	31.464	8.208	32.054	12.432	46.862	1.645	6.387	2.217	9.448	8.615	33.307	324	1.311	
Κάτω του 1,0	7.040	17.756	23	40	7.025	17.737	6.970	17.653	4.451	12.152	4.527	12.648	6.546	16.875	1.015	3.177	1.174	3.722	4.747	13.107	154	412	
1,0 - 1,4	4.368	18.693	49	150	4.360	18.649	4.311	18.458	2.637	12.573	2.747	13.412	4.047	18.522	527	2.607	819	4.255	2.882	13.929	121	601	
1,5 - 1,9	1.210	7.055	30	118	1.208	7.045	1.183	6.938	687	4.116	619	3.825	1.084	6.443	75	434	153	874	661	4.053	31	197	
2,0 - 2,9	767	4.788	56	236	747	4.737	711	4.536	319	2.101	271	1.867	622	4.043	23	145	61	420	278	1.890	17	94	
3,0 - 3,9	130	948	15	74	125	923	116	866	48	366	31	225	92	688	4	19	8	67	35	259	1	7	
4,0 και άνω	66	465	21	110	64	449	62	374	23	156	13	77	41	281	1	5	2	10	12	69	20	20	
γα. Αγροτικές Περιοχές 1.000 - 1.999																							
Σύνολο	1.971	7.523	10	30	1.968	7.507	1.958	7.481	1.542	6.042	1.696	6.607	1.907	7.305	562	2.213	570	2.346	1.729	6.709	28	120	
Κάτω του 1,0	1.115	3.177	3	6	1.114	3.176	1.111	3.170	669	2.581	965	2.863	11.085	3.123	348	1.121	320	1.014	978	2.885	11	34	
1,0 - 1,4	679	3.199	4	12	679	3.199	674	3.183	548	2.651	599	2.879	662	3.145	180	868	209	1.069	614	2.939	11	59	
1,5 - 1,9	124	775	0	0	124	775	124	775	94	589	101	645	119	752	28	175	36	229	103	657	3	21	
2,0 - 2,9	40	265	3	12	39	260	37	254	27	189	29	207	36	246	6	49	5	34	31	215	1	6	
3,0 - 3,9	4	28	0	0	4	28	4	28	3	18	2	13	4	28	0	0	0	0	2	13	0	0	
4,0 και άνω	9	79	0	0	8	69	6	51	1	14	0	0	1	11	0	0	0	0	0	0	0	0	
γβ. Αγροτικές Περιοχές 500 - 999																							
Σύνολο	4.411	16.666	43	155	4.397	16.628	4.355	16.481	2.913	11.208	2.975	11.643	4.132	15.760	599	2.309	835	3.548	3.110	12.069	108	439	
Κάτω του 1,0	2.317	6.079	6	12	2.312	6.071	2.303	6.058	1.617	4.441	1.657	4.670	2.206	5.890	366	1.129	443	1.407	1.732	4.810	56	166	
1,0 - 1,4	1.481	6.716	16	44	1.455	6.701	1.442	6.668	942	4.548	989	4.871	1.361	6.385	198	985	298	1.629	1.035	5.064	41	197	
1,5 - 1,9	383	2.249	2	6	382	2.242	374	2.206	243	1.463	222	1.376	359	2.133	27	145	61	378	236	1.451	7	50	
2,0 - 2,9	205	1.321	13	56	204	1.319	198	1.284	94	630	94	634	178	1.182	8	50	28	184	81	627	14	28	
3,0 - 3,9	32	223	3	16	31	217	27	195	13	107	8	67	19	126	0	0	4	35	12	96	0	0	
4,0 και άνω	13	78	4	21	13	78	11	69	4	19	5	25	8	44	0	0	5	6	4	21	0	0	
γγ. Αγροτικές Περιοχές κάτω των 500																							
Κάτω του 1,0	3.608	8.500	14	22	3.598	8.490	3.556	8.425	1.965	5.130	1.905	5.115	3.255	7.862	301	927	411	1.301	2.038	5.412	67	212	
1,0 - 1,4	2.256	9.778	30	94	2.246	9.749	2.195	9.607	1.147	5.374	1.159	5.662	2.024	8.992	149	754	312	1.657	1.233	5.928	89	345	
1,5 - 1,9	703	4.031	28	112	702	4.028	685	3.957	350	2.064	298	1.804	608	3.558	20	114	58	387	322	1.945	21	126	
2,0 - 2,9	522	3.212	40	168	504	3.158	478	2.898	198	1.282	148	1.026	407	2.615	19	48	28	192	158	1.048	12	62	
3,0 - 3,9	94	697	12	58	90	678	85	643	32	241	21	145	69	534	4	19	4	32	21	150	1	7	
4,0 και άνω	44	308	17	89	43	302	35	254	18	123	8	52	32	236	1	5	11	6	48	0	0		
ΥΙ. Πεδινές Περιοχές																							
Σύνολο	59.235	189.682	792	1.580	59.146	189.446	59.128	189.388	48.491	156.223	54.514	175.587	58.470	187.400	31.498	97.184	11.269	41.810	55.780	178.749	43.031	131.008	
Κάτω του 1,0	35.301	87.276	304	382	35.283	87.252	35.259	87.221	27.699	72.657	32.734	82.415	34.931	86.806	19.774	50.131	16.834	20.688	33.483	83.659	25.670	61.480	
1,0 - 1,4	19.483	78.286	327	540	19.424	78.219	19.428	78.190	15.490	65.348	18.118	73.460	19.245	77.606	10.227	39.631	3.801	17.360	18.441	74.498	14.234	54.593	
1,5 - 1,9	2.841	15.330	55	204	2.838	15.315	2.835	15.304	2.212	12.140	2.455	13.325	2.778	15.037	1.015	5.239	476	2.826	2.554	13.791	1.872	9.649	
2,0 - 2,9	1.361	7.214	67	273	1.363	7.184	1.370	7.180	949	5.179	1.065	5.540	1.310	6.665	437	1.666	441	822	1.129	5.865	1624	4.492	
3,0 - 3,9	161	980	15	76	155	956	156	959	104	653	101	600	145	896	35	173	17	116	113	679	93	536	
4,0 και άνω	66	586	24	125	63	550	60	534	38	248	41	247	61	390	8	42	0	0	40	257	38	256	

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών				Ανάσεις Νοικοκυριών																	
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδρευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνας		Αποχ/τήριο με υδρ/γκ. Μέσα στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)	
	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη
	Υ2. Ημιορεινές Περιοχές																					
Σύνολο	2.648	10.027	35	147	2.634	8.999	2.553	9.708	1.502	5.978	1.195	4.846	2.378	9.099	119	504	235	1.075	1.258	5.013	37	149
Κάτω του 1,0	1.247	2.882	3	7	1.245	2.880	1.222	2.844	734	1.860	609	1.598	1.144	2.887	63	188	107	333	652	1.898	17	39
1,0 - 1,4	848	3.713	8	25	844	3.704	816	3.617	482	2.282	396	1.979	758	3.396	42	232	93	520	408	2.026	12	64
1,5 - 1,9	286	1.710	4	17	286	1.710	289	1.877	179	1.068	127	801	275	1.803	12	75	22	143	133	824	5	29
2,0 - 2,9	195	1.273	9	37	190	1.259	176	1.174	84	584	56	418	157	1.063	2	11	10	62	58	415	3	17
3,0 - 3,9	38	303	2	12	37	300	32	268	15	122	13	31	26	227	0	0	2	12	3	24	0	0
4,0 και άνω	22	146	9	49	22	146	18	127	8	62	3	21	18	123	0	0	1	5	4	26	0	0
	Υ3. Ορεινές Περιοχές																					
Σύνολο	3.691	13.769	93	331	3.672	13.710	3.582	13.397	1.897	6.547	1.916	7.645	3.174	12.048	276	1.075	420	1.872	2.044	8.030	112	488
Κάτω του 1,0	1.714	4.109	10	15	1.709	4.104	1.686	4.066	842	2.202	968	2.643	1.522	3.777	164	509	190	597	1.033	2.786	51	140
1,0 - 1,4	1.210	5.108	22	70	1.208	5.098	1.178	5.019	558	2.573	653	3.151	1.051	4.699	85	430	182	823	702	3.329	45	242
1,5 - 1,9	381	2.144	15	53	380	2.141	366	2.080	180	1.061	173	1.060	315	1.826	16	87	39	247	189	1.143	10	74
2,0 - 2,9	311	1.878	32	132	305	1.858	284	1.747	98	578	105	686	238	1.501	7	30	26	187	99	640	6	32
3,0 - 3,9	51	365	6	22	49	352	47	335	12	82	12	80	32	224	4	19	2	13	16	107	0	0
4,0 και άνω	24	187	8	38	23	181	21	150	9	51	5	25	18	121	0	0	1	6	5	25	0	0

ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ
ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ
ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ 17^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ 1991

Πίνακας 1. Πληθυσμός κατά φύλο και ομάδες ηλικιών. Αγροτικές περιοχές κατά δήμους και κοινότητες. Απογραφή Πληθυσμού της 17^{ης} Μαρτίου 1991:

Δήμοι - Κοινότητες	Αμφότερων φύλων	Άρρενες						Θήλειες					
		Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65
1.1 ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ													
ΣΥΝΟΛΟ	113.970	57.540	11.761	12.605	10.879	13.743	8.552	56.430	11.108	11.112	8.603	14.546	11.061
1.1.1 ΕΠΑΡΧΙΑ ΒΑΛΤΟΥ													
ΣΥΝΟΛΟ	21.377	10.711	2.245	2.597	2.098	2.530	1.241	10.666	2.239	2.256	1.617	2.865	1.689
ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ													
ΑΓΡΙΔΙΟΥ	503	261	48	69	48	65	31	242	40	64	36	73	29
ΑΛΕΥΡΑΔΑΣ	301	155	28	30	33	36	28	146	23	34	22	39	28
ΑΜΟΡΓΙΑΝΩΝ	648	331	82	74	72	70	33	317	71	68	52	70	56
ΑΜΠΕΛΑΚΙΟΥ	1.096	542	94	161	111	112	64	554	112	129	74	139	100
ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΟΥ	1.711	834	201	193	182	176	82	877	220	202	124	230	101
ΒΑΡΕΤΑΔΑΣ	582	298	71	79	64	62	22	284	72	63	42	72	35
ΒΡΟΥΒΙΑΝΩΝ	429	211	42	40	46	57	26	218	44	39	24	73	38
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΩΝ	293	142	34	29	29	32	18	151	32	37	24	32	26
ΕΜΠΕΣΟΥ	811	404	70	96	86	103	49	407	73	79	50	130	75
ΚΑΣΤΡΑΚΙΟΥ	585	285	50	64	58	74	39	300	51	72	48	77	52
ΚΕΧΡΙΝΙΑΣ	852	418	87	106	83	95	47	434	103	93	77	85	76
ΚΥΨΕΛΗΣ (ΣΦΗΝΑΣ)	504	259	62	61	51	63	22	245	55	63	34	66	27
ΛΟΥΤΡΟΥ	1.416	686	138	192	138	142	76	730	152	170	114	181	113
ΜΑΛΕΣΙΑΔΑΣ	538	287	59	72	51	75	30	251	53	55	30	78	35
ΜΑΤΣΟΥΚΙΟΥ	325	168	43	39	26	41	19	157	37	29	24	50	17
ΜΕΝΙΔΙΟΥ	1.514	752	133	166	163	203	87	762	155	140	122	223	122
ΜΠΑΜΠΑΛΙΟΥ	159	78	13	14	17	23	11	81	14	14	17	25	11
ΟΧΘΙΩΝ	580	281	63	65	62	67	24	299	71	76	51	69	32
ΠΑΤΙΟΦΟΥΛΟΥ	685	341	50	111	53	84	43	344	58	87	45	97	57
ΠΕΡΔΙΚΑΚΙΟΥ	577	280	47	72	50	76	35	297	60	58	36	88	55
ΠΕΤΡΩΝΑΣ	270	135	38	19	25	34	19	135	34	29	21	36	15
ΣΑΡΔΙΝΙΩΝ	976	496	122	118	79	128	49	480	87	87	81	129	96
ΣΠΑΡΤΟΥ	795	401	79	95	92	97	38	394	81	76	66	102	69
ΣΤΑΘΑ	496	233	50	46	37	49	51	263	56	65	33	57	52
ΣΤΑΝΟΥ	1.345	699	157	166	134	159	83	646	131	114	128	167	106

Δήμοι - Κοινότητες	Αμφότερων των φύλων	Αρρενες						Θήλειες					
		Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65
ΣΤΡΑΤΟΥ	1.101	552	139	134	105	138	36	549	135	126	93	132	64
ΤΡΙΚΛΙΝΟΥ	253	142	26	30	17	39	30	111	11	13	11	53	23
ΦΛΩΡΙΑΔΟΣ	890	463	88	109	86	111	69	427	83	63	58	139	84
ΧΑΛΚΙΟΠΟΥΛΩΝ	1.142	577	131	147	100	119	80	565	125	112	80	153	95
1.1.2 ΕΠΑΡΧΙΑ ΒΟΝΙΤΣΗΣ ΚΑΙ ΞΗΡΟΜΕΡΟΥ													
ΣΥΝΟΛΟ	26.380	13.358	2.883	3.088	2.489	3.177	1.721	13.022	2.635	2.633	2.044	3.381	2.329
ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ													
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	448	240	56	56	45	58	25	208	45	38	36	52	37
ΑΓΡΑΜΠΕΛΩΝ	320	147	8	35	41	53	10	173	16	53	33	52	19
ΑΕΤΟΥ	803	426	123	99	83	81	41	377	83	86	73	82	53
ΑΡΧΟΝΤΟΧΩΡΙΟΥ	1.194	614	120	150	138	109	97	580	119	138	86	125	112
ΒΑΡΝΑΚΑ (ΓΕΩΡΓΟΥΛΑΪΚΩΝ)	408	203	34	45	42	54	28	205	44	38	22	63	38
ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ	636	322	62	75	52	81	52	314	53	59	51	91	60
ΒΑΤΟΥ	125	66	21	15	15	10	5	59	20	16	7	13	3
ΒΑΙΖΙΑΝΩΝ	312	168	39	44	32	35	18	144	28	26	24	40	26
ΓΟΥΡΙΩΤΙΣΣΗΣ	756	377	65	91	71	104	46	379	68	70	50	107	84
ΔΡΥΜΟΥ	688	349	60	77	51	93	38	339	58	81	48	109	43
ΘΥΡΙΟΥ	1.330	671	151	169	134	140	77	659	135	165	107	153	99
ΚΑΝΔΗΛΑΣ	1.324	681	171	132	138	151	89	643	129	117	117	152	128
ΚΑΡΑΙΣΚΑΚΗ	742	370	86	82	63	92	47	372	86	67	57	94	68
ΚΟΜΠΩΤΗΣ	516	261	69	77	39	58	18	255	65	55	33	67	35
ΚΟΝΟΠΙΝΑΣ	667	334	63	74	45	100	52	333	65	68	36	107	57
ΛΕΣΙΝΙΟΥ	943	484	117	118	104	97	48	459	102	97	70	115	75
ΜΑΧΑΙΡΑΣ	573	292	54	53	53	85	47	281	39	55	32	102	53
ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙΟΥ	1.802	908	205	194	161	231	117	894	200	174	161	202	157
ΜΠΑΜΠΙΝΗΣ	467	230	44	43	36	61	46	237	44	41	32	69	51
ΜΥΤΙΚΑΣ	684	341	77	50	67	92	55	343	58	59	65	85	76
ΠΑΛΑΙΟΜΑΝΙΝΑΣ	983	483	93	84	100	129	77	500	107	78	67	144	104
ΠΑΛΙΑΜΠΕΛΩΝΣ	1.062	536	126	129	90	131	60	526	98	110	80	139	99
ΠΑΝΑΓΟΥΛΑΣ	303	151	27	35	29	42	18	152	30	33	20	37	32
ΠΑΠΠΑΔΑΤΟΥ	1.059	538	125	104	91	144	74	521	120	90	74	140	97
ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ	1.233	621	110	176	102	150	83	612	95	138	89	189	101

Δήμοι - Κοινότητες	Άρρενες							Θήλειες						
	Αμφότερων των φύλων	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65	
ΠΕΡΑΤΙΑΣ	343	177	27	45	20	48	37	166	30	22	21	52	41	
ΠΛΑΓΙΑΣ	950	484	129	99	117	92	47	466	120	97	97	81	71	
ΠΟΓΩΝΙΑΣ	387	198	40	48	40	44	26	189	49	25	36	42	37	
ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ	346	184	27	57	23	49	28	162	26	31	24	59	22	
ΡΙΓΑΝΗΣ	599	308	70	74	70	56	38	291	69	53	53	73	43	
ΣΚΟΥΡΤΟΥΣ	460	227	53	48	49	42	35	233	51	43	40	57	42	
ΣΤΡΟΓΓΥΛΟΒΟΥΝΙΟΥ	348	178	34	43	31	45	25	170	35	35	25	48	27	
ΤΡΥΦΟΥ	1.011	495	105	111	90	125	64	516	98	108	75	130	105	
ΦΥΤΕΙΩΝ	2.077	1.054	236	269	188	240	121	1.023	197	220	163	258	185	
ΧΡΥΣΟΒΙΤΣΗΣ	481	240	56	58	39	55	32	241	53	47	40	52	49	
			113 ΕΠΑΡΧΙΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ											
ΣΥΝΟΛΟ	25.632	12.834	2.737	2.790	2.411	2.970	1.926	12.798	2.521	2.552	1.996	3.172	2.557	
ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ														
ΑΓΓΕΛΟΚΑΣΤΡΟΥ	1.849	961	218	241	188	193	121	888	182	195	160	208	143	
ΑΠΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ	829	412	90	91	61	99	71	417	67	78	55	120	97	
ΑΠΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	941	470	100	102	98	111	59	471	93	108	74	109	87	
ΑΠΟΥ ΗΛΙΑ	311	155	40	31	36	27	21	156	41	33	21	37	24	
ΑΠΟΥ ΘΩΜΑ	679	340	64	77	69	75	55	339	66	66	61	85	61	
ΑΚΡΩΝΙ (ΛΙΘΟΒΟΥΝΙΟΥ)	204	102	19	10	16	22	35	102	13	10	15	32	32	
ΑΝΩ ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ	511	277	62	60	61	62	32	234	55	58	35	48	38	
ΑΝΩ ΚΟΥΔΟΥΝΙΟΥ	163	85	25	14	19	16	11	78	20	15	11	17	15	
ΓΑΒΑΛΟΥΣ	1.376	670	141	128	116	167	118	706	133	102	109	197	165	
ΓΑΛΑΤΑ	1.271	648	140	163	106	158	81	623	119	117	98	174	115	
ΓΟΥΡΙΑΣ	1.007	495	97	110	92	117	79	512	120	93	68	125	106	
ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥΣ	1.037	492	96	83	83	148	82	545	111	98	88	120	128	
ΔΑΦΝΙΑ	403	189	39	22	36	48	44	214	38	40	36	51	49	
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ	479	246	54	60	50	50	32	233	52	49	38	54	40	
ΕΥΗΝΟΧΩΡΙΟΥ	2.012	1.012	212	237	189	234	140	1.000	194	223	165	235	183	
ΖΕΥΓΑΡΑΚΙΟΥ	1.047	531	117	134	99	124	57	516	112	113	75	137	79	
ΚΑΤΩ ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ	623	308	76	78	61	56	37	315	72	71	56	59	57	
ΚΑΤΩ ΜΑΚΡΙΝΟΥΣ	852	412	97	75	61	95	84	440	89	78	57	106	110	
ΚΑΦΟΡΑΧΗΣ (ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ)	370	192	35	31	45	46	35	178	25	33	28	48	44	
ΚΛΕΙΣΟΡΡΕΥΜΑΤΩΝ	539	279	56	63	63	53	44	260	52	44	52	50	62	

Δήμοι - Κοινότητες	Αμφότερων των φύλων	Άρρενες						Θήλειες					
		Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65
ΛΥΣΙΜΑΧΕΙΑΣ	659	310	72	54	69	58	57	349	79	58	56	75	81
ΜΑΚΡΙΝΟΥΣ	417	200	40	36	43	46	35	217	47	30	26	50	64
ΜΑΣΤΡΟΥ	627	338	70	89	68	71	40	289	63	63	53	60	50
ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ	2.057	1.030	220	227	175	259	149	1.027	189	200	157	282	199
ΜΕΣΑΡΙΣΤΗΣ	455	223	38	49	44	55	37	232	44	51	29	58	50
ΜΟΥΣΟΥΡΩΝ	274	149	30	32	33	38	16	125	24	18	23	40	20
ΠΑΠΠΑΔΑΤΩΝ	1.733	854	174	219	152	196	113	879	176	194	139	217	153
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ	271	148	39	27	26	33	23	123	14	26	25	36	22
ΠΟΤΑΜΟΥΛΑΣ	51	27	9	7	5	3	3	24	5	8	0	4	7
ΡΕΤΣΙΝΩΝ	208	106	21	23	19	26	17	102	19	16	21	26	20
ΣΤΑΜΝΑΣ	1.291	648	126	128	119	165	110	643	103	127	82	184	147
ΤΡΙΧΩΝΙΟΥ	325	153	29	17	34	39	34	172	25	42	28	38	39
ΦΡΑΓΚΟΥΛΑΙΚΩΝ	120	58	17	7	12	5	17	62	14	11	11	13	13
ΧΡΥΣΟΒΕΡΓΙΟΥ	641	314	74	65	63	75	37	327	65	84	44	77	57
1.1.4. ΕΠΑΡΧΙΑ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ													
ΣΥΝΟΛΟ	15.130	7.782	1.279	1.354	1.517	2.051	1.581	7.348	1.256	1.275	1.052	1.914	1.851
ΔΗΜΟΙ													
ΑΝΤΙΡΡΙΟΥ	2.531	1.264	300	259	246	298	161	1.267	283	284	212	270	218
ΠΥΛΛΗΝΗΣ	884	437	54	47	59	120	157	447	47	40	31	147	182
ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ													
ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	169	90	6	13	23	35	13	79	5	14	16	32	12
ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΤΙΣΣΗΣ	171	90	8	8	20	27	27	81	10	9	12	22	28
ΑΝΑΒΡΥΤΗΣ	83	42	6	4	6	17	9	41	4	3	8	9	17
ΑΝΘΟΦΥΤΟΥ	156	78	11	5	25	17	20	78	13	7	10	22	26
ΑΝΩ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ	183	87	17	14	10	22	24	96	14	13	16	28	25
ΑΝΩ ΧΩΡΑΣ	489	252	29	39	61	63	60	237	45	35	38	58	61
ΑΡΑΧΟΒΗΣ	280	147	9	20	24	61	33	133	9	10	17	51	46
ΑΣΠΡΙΑΣ	194	98	20	9	19	27	23	96	20	12	13	21	30
ΑΦΡΟΞΥΛΙΑΣ	307	156	27	43	26	37	23	151	33	36	25	33	24
ΑΧΛΑΔΟΚΑΣΤΡΟΥ	142	73	11	6	18	21	17	69	7	11	18	20	13
ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ	339	180	29	33	32	54	32	159	15	25	21	58	40

Δήμοι - Κοινότητες	Αμφότερων των φύλων	Άρρενες					Θήλειες						
		Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65
ΒΕΛΒΙΝΑΣ	112	55	10	7	9	17	12	57	10	9	10	14	14
ΒΛΑΧΟΜΑΝΔΡΑΣ	210	110	15	26	20	30	19	100	19	22	16	24	19
ΒΟΜΒΟΚΟΥΣ	177	93	15	18	16	22	22	84	9	12	7	28	28
ΓΑΒΡΟΛΙΜΝΗΣ	436	213	32	28	53	52	48	223	44	39	30	54	56
ΓΑΒΡΟΥ	87	43	1	13	6	16	7	44	8	5	4	14	13
ΓΡΑΜΜΕΝΗΣ ΟΕΥΑΣ	101	60	7	8	19	12	14	41	5	4	6	8	18
ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ	42	33	2	4	3	18	6	9	0	1	1	6	1
ΔΑΦΝΗΣ	692	333	64	80	43	77	69	359	84	72	48	88	67
ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙΟΥ	15	9	1	0	1	2	5	6	0	1	1	2	2
ΔΙΑΣΕΛΛΑΚΙΟΥ	136	66	13	5	17	15	16	70	13	9	8	15	25
ΕΛΑΤΟΒΡΥΣΗΣ	102	55	2	9	12	13	19	47	5	4	4	12	22
ΕΛΑΤΟΥΣ	130	67	6	9	10	21	21	63	7	3	10	24	19
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝΗΣ	265	144	14	13	23	43	51	121	9	16	11	40	45
ΚΑΛΑΒΡΟΥΖΗΣ	178	100	19	22	20	21	18	78	14	19	22	17	16
ΚΑΛΩΝΗΣ	61	35	4	5	6	15	5	26	1	5	3	15	2
ΚΑΣΤΑΝΕΑΣ	81	51	7	6	14	15	9	30	4	7	3	5	11
ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΥ	340	174	26	32	36	45	35	166	29	26	25	38	48
ΚΑΤΩΧΩΡΑΣ	54	22	2	1	6	8	5	32	5	4	3	12	8
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ	211	100	22	15	23	20	20	111	22	16	22	31	20
ΚΛΕΠΑΣ	146	79	11	9	16	25	18	67	9	7	8	16	27
ΚΟΚΚΙΝΟΧΩΡΙΟΥ	109	55	4	4	13	14	20	54	9	5	5	14	21
ΚΡΥΘΟΝΕΡΙΩΝ	78	48	3	18	6	16	5	30	2	12	2	12	2
ΚΥΔΩΝΕΑΣ	43	32	4	5	7	9	7	31	0	1	0	7	3
ΛΕΥΚΑΣ	97	65	7	16	10	25	7	32	5	14	7	13	3
ΛΙΒΑΔΑΚΙΟΥ	86	51	6	9	10	21	5	35	4	12	3	14	2
ΛΙΜΝΙΤΣΗΣ	89	44	4	2	8	10	20	45	6	3	1	7	28
ΛΥΓΙΑΣ	695	363	81	92	72	80	38	332	79	83	65	60	45
ΜΑΜΟΥΛΑΔΑΣ	334	169	34	27	36	39	33	165	30	43	22	32	38
ΜΑΝΔΡΙΝΗΣ	75	51	13	5	16	13	4	24	10	2	8	3	1
ΝΕΟΚΑΣΤΡΟΥ	209	127	34	21	35	25	12	82	23	20	17	13	9
ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ	172	81	12	14	15	25	15	91	16	12	8	24	31
ΞΗΡΟΠΗΓΑΔΟΥ	518	263	56	61	56	69	21	255	57	47	39	65	47
ΠΑΛΑΙΟΠΥΡΓΟΥ	232	122	8	9	20	40	45	110	12	13	5	34	46
ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑΚΙΟΥ	211	116	17	13	23	20	23	95	26	24	13	15	17
ΠΕΡΔΙΚΟΒΡΥΣΗΣ	39	19	1	0	3	10	5	20	1	3	1	9	6
ΠΕΡΙΣΤΗΣ	168	81	11	6	15	24	25	87	9	10	13	29	26
ΠΕΡΚΟΥ	65	30	1	4	5	9	11	35	2	2	3	8	20

Δήμοι - Κοινότητες			Άρρενες					Θήλειες						
	Αμφοτέρων των φύλων	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65	
ΠΗΤΣΙΝΑΙΚΩΝ	244	125	24	19	14	36	32	119	19	28	14	28	30	
ΠΛΑΤΑΝΟΥ	285	144	20	18	28	45	33	141	10	14	16	49	52	
ΠΟΔΟΥ	32	16	2	1	2	5	6	16	2	2	1	9	2	
ΡΙΓΑΝΙΟΥ	325	172	23	23	32	53	41	153	18	28	18	38	51	
ΣΚΑΛΑΣ	517	266	54	45	79	48	40	251	48	58	59	41	45	
ΣΤΥΛΙΑΣ	162	83	5	17	12	32	17	79	7	15	9	29	19	
ΤΕΡΨΙΘΕΑΣ	247	129	10	25	20	35	39	118	7	13	11	45	42	
ΤΡΙΚΟΡΦΟΥ	483	235	42	63	44	44	42	248	48	49	30	62	59	
ΧΟΜΟΡΗΣ	111	59	3	7	14	18	17	52	4	2	3	20	23	
			1:15 ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΡΙΧΩΝΙΔΟΣ											
ΣΥΝΟΛΟ	25.451	12.855	2.617	2.776	2.364	3.015	2.083	12.596	2.457	2.396	1.894	3.214	2.635	
ΔΗΜΟΙ														
ΘΕΡΜΟΥ	2.211	1.091	220	211	195	257	208	1.120	215	220	150	287	248	
ΠΑΡΑΒΟΛΑΣ	2.439	1.212	261	314	208	276	153	1.227	240	263	190	313	221	
ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ														
ΑΒΑΡΙΚΟΥ	307	158	20	34	27	39	38	149	16	23	13	47	50	
ΑΓΑΛΙΑΝΟΥ	133	71	16	7	14	16	18	62	9	7	9	14	23	
ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ	181	94	26	23	20	16	9	87	24	20	15	16	12	
ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	301	156	26	41	30	33	26	145	27	31	20	35	32	
ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ	490	254	48	48	50	57	51	236	37	43	28	54	74	
ΑΓΙΟΥ ΒΛΑΣΙΟΥ	445	228	37	44	37	57	53	217	39	33	30	70	45	
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ	231	106	30	16	19	20	21	125	26	24	17	24	34	
ΑΕΤΟΠΕΤΡΑΣ	322	152	26	26	33	41	26	170	39	23	32	43	33	
ΑΜΒΡΑΚΙΑΣ	164	86	12	14	17	23	20	78	10	18	16	18	26	
ΑΜΠΕΛΙΩΝ	418	217	38	56	41	47	35	201	40	28	37	53	43	
ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ	1.074	509	74	84	97	134	120	565	79	83	82	155	166	
ΑΡΓΥΡΟΥ ΠΗΓΑΔΙΟΥ	89	50	5	9	4	13	19	39	5	4	3	18	9	
ΔΙΠΛΑΤΑΝΟΥ	128	69	9	20	19	13	8	59	14	19	5	15	16	
ΔΡΥΜΩΝΟΣ	377	191	47	26	47	27	44	186	42	28	29	34	53	
ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	378	181	27	41	19	51	43	197	35	37	16	58	51	
ΚΑΛΟΥΔΙΟΥ	497	251	58	54	49	62	28	246	47	47	38	66	48	

Δήμοι - Κοινότητες	Αμφότερων των φύλων	Αρρενες						Θήλειες					
		Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65
ΚΑΛΥΒΙΩΝ	2.006	1.013	249	232	210	235	87	993	259	213	184	214	123
ΚΑΜΑΡΟΥΛΑΣ	922	485	96	122	108	96	63	437	85	110	66	100	76
ΚΑΣΤΑΝΟΥΛΑΣ	165	87	22	13	15	19	18	78	19	11	12	15	21
ΚΑΤΩ ΧΡΥΣΟΒΙΤΣΗΣ	385	187	36	34	27	46	44	198	25	28	37	55	53
ΚΕΡΑΣΕΑΣ	221	114	27	21	20	27	19	107	24	20	10	31	22
ΚΟΚΚΙΝΟΒΡΥΣΗΣ	216	122	13	33	22	34	20	94	10	20	11	31	22
ΚΟΝΙΣΚΗΣ	317	158	24	29	22	46	37	159	26	27	25	35	46
ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΥ	324	164	43	40	27	35	19	160	40	36	22	37	25
ΚΥΡΑ ΒΓΕΝΑΣ	180	84	13	10	15	22	24	96	19	12	11	28	26
ΛΑΜΠΡΙΟΥ	258	129	22	22	29	38	18	129	34	28	22	28	17
ΛΕΥΚΟΥ	163	78	22	14	6	22	14	85	11	10	7	29	28
ΜΥΡΤΕΑΣ	880	436	78	100	73	108	77	444	81	74	62	117	110
ΝΕΑΣ ΑΒΟΡΑΝΗΣ	943	460	100	97	80	119	64	483	87	99	74	131	92
ΝΕΡΟΜΑΝΝΑΣ	527	258	59	31	48	67	53	269	44	47	35	67	76
ΝΕΡΟΧΩΡΙΟΥ	116	65	9	18	10	12	16	51	8	6	7	18	12
ΠΑΛΛΙΟΚΑΡΥΑΣ	312	160	34	38	17	42	29	152	26	28	22	39	37
ΠΑΜΦΙΟΥ	157	78	13	14	9	23	19	79	13	8	13	29	16
ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΗΣ	805	416	113	97	70	89	47	389	82	85	65	94	63
ΠΕΝΤΑΚΟΡΦΟΥ	409	212	43	49	41	44	35	197	48	33	30	46	40
ΠΕΤΡΟΧΩΡΙΟΥ	525	251	46	63	28	72	42	274	54	50	38	64	68
ΠΟΤΑΜΟΥΛΑΣ	496	243	59	49	48	62	25	253	64	55	30	60	44
ΠΡΟΣΗΛΙΩΝ	72	40	2	11	9	11	7	32	7	3	5	11	6
ΣΑΡΓΙΑΔΑΣ	373	203	41	62	45	38	17	170	39	40	25	41	25
ΣΙΔΗΡΩΝ	89	48	7	11	11	12	17	41	9	2	6	11	13
ΣΙΤΑΡΑΛΩΝΩΝ	333	154	16	27	19	50	42	179	28	26	18	62	45
ΣΙΤΟΜΕΝΩΝ	384	208	49	61	32	45	21	176	37	42	28	38	31
ΣΚΟΥΤΕΡΑΣ	810	415	100	95	83	83	54	395	78	87	83	81	66
ΣΚΟΥΤΕΣΙΑΔΑΣ	395	201	40	53	38	44	26	194	34	56	20	52	32
ΣΠΑΡΤΙΑ	220	122	16	33	13	28	32	98	17	17	9	26	29
ΣΠΟΛΑΙΤΗΣ	1.169	596	151	134	138	106	67	573	131	127	108	134	73
ΧΑΛΙΚΙΟΥ ΑΜΒΡΑΚΙΑΣ	133	79	8	23	10	20	18	54	5	9	5	23	12
ΧΟΥΝΗΣ	563	308	57	52	78	80	41	255	44	27	50	84	50
ΧΡΥΣΟΒΙΤΣΗΣ	237	125	19	16	23	34	33	112	10	12	18	36	36
ΨΗΛΟΒΡΑΧΟΥ	161	80	10	14	14	24	18	81	15	17	6	27	16

ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ ΚΑΙ ΜΕΛΗ ΑΥΤΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΜΕΝΟΥΝ ΣΕ ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ
ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ ΚΑΤΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ
ΤΙΣ ΑΝΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ

ΝΟΜΟΙ, ΑΣΤΙΚΟΙ, ΗΜΙΑΣΤΙΚΟΙ ΔΗΜΟΙ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ,
ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ, ΠΕΔΙΝΕΣ ΗΜΙΟΡΕΙΝΕΣ ΚΑΙ ΟΡΕΙΝΕΣ
ΠΕΡΙΟΧΕΣ.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ 17^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ 1991

Πίνακας 10 - Νοικοκυριά και μέλη αυτών που διαμένουν σε κανονικές κατοικίες, ανάλογα με την πυκνότητα κατοικήσεως και τις ανέσεις που διαθέτουν. Νομοί, αστικοί, ημιαστικοί δήμοι και κοινότητες, αγροτικές περιοχές, πεδινές ημιορεινές και ορεινές περιοχές. Απογραφή Πληθυσμού της 17ης Μαρτίου 1991.

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών								Ανέσεις Νοικοκυριών														
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδρευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνα		Αποχ/τήριο με υδρ. εγκ. Μέσα στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)		
	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	
	1.1 Νομός Αιτωλίας και Ακαρνανίας																						
Σύνολο	62.780	213.553	1.828	6.074	62.237	212.068	61.879	210.933	33.476	115.973	41.942	147.623	55.632	191.317	11.619	41.068	8.615	33.347	44.204	154.325	20.443	68.813	
	1.1.1 Επαρχία Βάλτου																						
Σύνολο	7.671	27.261	330	1.116	7.460	26.642	7.435	26.502	3.286	12.043	4.011	14.729	5.824	21.178	472	1.747	644	2.522	4.183	15.197	704	2.536	
Κάτω του 1,0	3.157	7.339	37	72	3.121	7.288	3.111	7.254	1.531	3.951	1.932	4.954	2.633	6.414	263	773	325	945	2.024	5.121	315	768	
1,0 - 1,4	2.640	10.382	94	220	2.578	10.268	2.569	10.196	1.178	4.880	1.471	6.448	2.075	6.706	158	693	241	1.132	1.500	6.489	240	879	
1,5 - 1,9	848	4.297	38	152	824	4.212	823	4.203	324	1.752	364	1.989	600	3.216	36	207	47	278	384	2.084	75	387	
2,0 - 2,9	725	3.614	103	403	684	3.477	674	3.422	191	1.033	200	1.099	402	2.210	10	50	23	133	228	1.243	63	342	
3,0 - 3,9	161	831	27	125	138	739	136	731	33	170	24	135	63	352	2	9	5	24	27	159	5	28	
4,0 και άνω	140	798	31	144	117	658	122	698	29	147	20	103	51	280	3	15	2	10	20	101	6	32	
	β. Ημιαστικές Περιοχές																						
Σύνολο	1.974	7.188	31	98	1.951	7.119	1.951	7.115	1.321	4.881	1.345	4.980	1.781	6.541	255	955	210	800	1.396	5.107	112	375	
Κάτω του 1,0	862	2.222	3	5	859	2.219	856	2.210	821	1.694	638	1.761	610	2.140	142	444	111	328	678	1.841	63	159	
1,0 - 1,4	779	3.204	16	43	772	3.189	771	3.181	510	2.169	556	2.405	708	2.973	91	389	82	381	559	2.408	38	162	
1,5 - 1,9	194	1.023	3	13	190	1.008	192	1.013	120	634	99	541	159	859	19	105	32	67	103	558	9	48	
2,0 - 2,9	119	620	9	37	114	601	114	598	63	341	48	257	91	490	2	11	5	24	52	273	2	6	
3,0 - 3,9	13	72	0	0	10	60	11	66	5	27	3	18	8	45	1	6	0	0	4	27	0	0	
4,0 και άνω	7	47	0	0	6	42	7	47	2	16	1	8	5	34	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Δήμος Αμφιλοχίας																						
Σύνολο	1.394	4.818	25	84	1.394	4.818	1.381	4.776	991	3.507	1.094	3.924	1.316	4.590	250	934	169	630	1.139	4.030	108	355	
Κάτω του 1,0	664	1.687	1	2	664	1.687	661	1.682	498	1.338	534	1.452	637	1.646	139	433	93	271	565	1.509	62	156	
1,0 - 1,4	540	2.182	14	39	540	2.182	535	2.168	369	1.531	441	1.848	572	2.095	89	379	61	280	448	1.872	36	151	
1,5 - 1,9	108	536	3	13	108	536	107	531	75	380	73	384	98	496	19	105	10	55	77	401	8	42	
2,0 - 2,9	71	344	7	30	71	344	68	329	43	218	42	214	61	301	2	11	5	24	45	221	2	6	
3,0 - 3,9	8	45	0	0	8	45	7	42	4	24	3	18	6	36	1	6	0	0	4	27	0	0	
4,0 και άνω	3	24	0	0	3	24	3	24	2	16	1	8	2	16	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Κοινότητα Λεπένους																						
Σύνολο	580	2.370	6	14	557	2.301	570	2.339	330	1.374	251	1.066	465	1.951	5	21	41	170	257	1.077	4	20	
Κάτω του 1,0	198	535	2	3	195	532	195	528	123	358	104	309	173	494	3	11	18	57	113	332	1	3	
1,0 - 1,4	239	1.022	2	4	232	1.007	236	1.013	141	638	115	557	196	878	2	10	21	101	111	536	2	11	
1,5 - 1,9	65	487	0	0	62	472	65	482	45	254	26	157	61	363	0	0	0	0	12	26	157	0	6
2,0 - 2,9	48	276	2	7	43	257	46	269	20	123	6	43	30	189	0	0	0	0	7	52	0	0	
3,0 - 3,9	5	27	0	0	2	15	4	24	1	3	0	0	2	9	0	0	0	0	0	0	0	0	
4,0 και άνω	4	23	0	0	3	18	4	23	0	0	0	0	3	18	0	0	0	0	0	0	0	0	
	γ. Αγροτικές Περιοχές (Σύνολο)																						
Σύνολο	5.697	20.073	299	1.018	5.509	19.523	5.484	19.387	1.965	7.162	2.666	9.739	4.043	14.637	217	792	434	1.722	2.787	10.090	592	2.161	
Κάτω του 1,0	2.295	5.117	34	67	2.262	5.069	2.255	5.044	910	2.257	1.294	3.193	1.823	4.274	121	329	215	617	1.346	3.280	252	609	
1,0 - 1,4	1.861	7.178	78	177	1.804	7.079	1.798	7.015	868	2.821	915	4.044	1.387	5.733	67	304	159	751	941	4.081	202	817	
1,5 - 1,9	654	3.274	35	139	634	3.204	631	3.190	204	1.118	265	1.448	441	2.357	17	102	35	211	281	1.526	66	339	
2,0 - 2,9	606	2.994	84	366	570	2.876	560	2.824	128	692	152	842	311	1.720	6	39	18	108	178	970	81	336	
3,0 - 3,9	148	759	27	125	128	679	125	665	28	143	21	117	55	307	1	3	5	24	23	132	5	28	
4,0 και άνω	133	751	31	144	111	618	115	649	27	131	19	95	46	246	3	15	2	10	20	101	6	32	

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών								Ανέσεις Νοικοκυριών								Αποχ/τήριο με υδρ. εγκ. Μέσα στην κατ.		Αποχ/τευση (Σύνδεση με δίκτυο)			
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδρευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνας		Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη
	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη						
γα. Αγροτικές Περιοχές 1.000 - 1.999																						
Σύνολο	1.034	3.760	34	136	1.020	3.714	1.003	3.651	550	2.017	651	2.461	965	3.522	44	167	113	468	686	2.566	249	975
Κάτω του 1,0	474	1.170	2	3	472	1.166	474	1.170	282	724	323	859	463	1.145	29	94	52	162	333	864	124	357
1,0 - 1,4	365	1.580	7	18	361	1.569	355	1.552	194	880	237	1.093	342	1.509	11	51	47	224	243	1.096	91	418
1,5 - 1,9	111	594	6	26	111	594	107	580	47	274	66	374	101	552	4	22	12	68	75	418	20	114
2,0 - 2,9	61	303	14	62	57	281	55	287	20	106	21	114	45	244	0	0	0	8	29	157	12	74
3,0 - 3,9	11	60	3	18	10	54	6	36	2	12	2	12	7	42	0	0	0	6	3	18	2	12
4,0 και άνω	12	53	2	9	8	40	6	26	5	21	2	9	7	30	0	0	0	0	3	13	0	0
γβ. Αγροτικές Περιοχές 500 - 999																						
Σύνολο	2.212	7.482	113	391	2.152	7.306	2.156	7.316	703	2.481	1.094	3.768	1.631	5.310	119	415	211	773	1.178	4.050	208	657
Κάτω του 1,0	989	2.195	12	24	959	2.178	957	2.176	342	879	594	1.464	760	1.814	70	180	124	344	625	1.524	102	194
1,0 - 1,4	707	2.697	29	66	689	2.662	693	2.655	250	1.026	363	1.569	508	2.111	33	145	66	299	393	1.661	69	257
1,5 - 1,9	240	1.155	12	49	234	1.131	232	1.126	66	353	85	454	143	759	11	66	12	79	95	510	19	99
2,0 - 2,9	213	1.020	32	132	200	979	201	977	34	171	45	247	96	505	5	24	7	42	55	298	18	107
3,0 - 3,9	48	232	15	63	42	211	43	214	8	39	6	30	18	90	0	0	2	9	7	39	0	0
4,0 και άνω	35	183	13	57	28	145	30	158	3	13	1	4	6	31	0	0	0	0	3	18	0	0
γγ. Αγροτικές Περιοχές κάτω των 500																						
Σύνολο	2.451	8.831	152	491	2.337	8.503	2.325	8.420	712	2.664	921	3.510	1.547	5.805	54	210	110	481	923	3.474	135	529
Κάτω του 1,0	852	1.752	20	40	831	1.725	824	1.698	286	654	377	870	600	1.315	22	55	39	111	388	892	26	58
1,0 - 1,4	789	2.901	42	93	754	2.848	750	2.798	224	915	315	1.382	617	2.113	23	108	46	228	305	1.324	42	142
1,5 - 1,9	303	1.525	17	64	289	1.479	292	1.484	91	491	114	620	197	1.046	2	14	11	64	111	598	27	126
2,0 - 2,9	332	1.671	48	172	313	1.606	304	1.560	74	415	66	481	170	971	3	15	10	59	92	515	31	155
3,0 - 3,9	89	467	9	44	76	414	76	415	18	92	13	75	30	175	1	3	2	9	13	75	3	16
4,0 και άνω	86	515	16	78	74	431	79	465	18	97	16	82	33	185	3	15	2	10	14	70	6	32
Υ1. Πεδινές Περιοχές																						
Σύνολο	340	1.308	10	37	335	1.300	334	1.285	225	905	212	849	316	1.242	9	42	50	233	209	826	1	7
Κάτω του 1,0	170	425	4	10	165	419	170	425	111	301	112	318	157	404	4	14	21	67	111	313	0	0
1,0 - 1,4	107	501	1	4	107	501	104	493	75	359	77	380	104	494	3	13	22	118	76	373	1	7
1,5 - 1,9	35	211	2	11	35	211	35	211	24	132	16	102	34	206	1	9	3	22	16	104	0	0
2,0 - 2,9	20	126	2	6	20	126	19	124	11	69	5	37	18	120	1	6	4	26	4	26	0	0
3,0 - 3,9	6	33	1	6	6	33	5	27	4	24	2	12	3	18	0	0	0	0	2	12	0	0
4,0 και άνω	2	10	0	0	2	10	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Υ2. Ημιορεινές Περιοχές																						
Σύνολο	3.554	12.843	97	341	3.513	12.717	3.488	12.624	2.078	7.640	2.250	8.399	3.174	11.605	339	1.249	370	1.454	2.385	8.811	363	1.354
Κάτω του 1,0	1.564	3.905	8	14	1.558	3.897	1.556	3.890	996	2.649	1.079	2.936	1.457	3.736	192	587	187	567	1.145	3.058	188	518
1,0 - 1,4	1.328	5.607	32	77	1.316	5.480	1.307	5.449	780	3.364	884	3.901	1.201	5.095	116	484	145	674	912	3.874	130	582
1,5 - 1,9	366	1.916	12	48	362	1.901	358	1.886	189	1.023	186	1.023	307	1.657	25	138	28	159	206	1.124	29	162
2,0 - 2,9	234	1.166	33	145	224	1.151	220	1.138	96	513	88	470	171	908	5	24	8	45	106	562	14	80
3,0 - 3,9	34	180	7	36	30	162	27	150	10	54	9	48	21	117	1	6	2	9	11	66	2	12
4,0 και άνω	28	149	5	21	23	128	20	113	7	37	4	21	17	91	0	0	0	0	5	27	0	0
Υ3. Ορεινές Περιοχές																						
Σύνολο	3.777	13.112	223	738	3.612	12.625	3.613	12.593	983	3.498	1.549	5.481	2.334	8.331	124	456	224	835	1.589	5.558	340	1.175
Κάτω του 1,0	1.423	3.009	25	48	1.398	2.972	1.385	2.939	424	1.001	741	1.700	1.019	2.274	87	172	118	311	768	1.750	127	250
1,0 - 1,4	1.205	4.374	61	139	1.153	4.287	1.158	4.254	323	1.267	510	2.168	770	3.117	39	186	74	340	512	2.142	109	390
1,5 - 1,9	447	2.170	24	93	427	2.100	430	2.106	111	577	182	864	289	1.353	10	60	16	97	162	856	46	225

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών				Ανέσεις Νοικοκυριών																	
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδρευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνας		Αποχ/τήριο με υδρ. εγκ. Μέσα στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)	
	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη
2,0 - 2,9	471	2.302	68	252	440	2.200	435	2.162	84	451	107	592	213	1.181	4	20	11	62	118	655	49	252
3,0 - 3,9	121	618	19	83	102	544	104	554	19	92	13	75	39	217	1	3	3	15	14	81	3	16
4,0 και άνω	110	639	26	123	92	522	101	578	22	110	16	82	34	189	3	15	2	10	15	74	6	32
1.1.2 Επαρχία Βονίτσας και Επρωμέρου																						
Σύνολο	11.025	39.236	543	1.871	10.898	38.863	10.899	38.834	4.796	17.233	6.023	22.308	9.040	32.570	510	1.959	1.141	4.476	6.450	23.667	1.196	4.274
Κάτω του 1,0	5.008	12.143	98	180	4.983	12.108	4.966	12.062	2.466	6.397	2.980	7.872	4.306	10.730	278	849	570	1.730	3.182	8.281	557	1.420
1,0 - 1,4	3.637	15.854	148	431	3.782	15.724	3.805	15.761	1.643	7.184	2.199	9.815	3.201	13.746	160	680	449	2.081	2.312	10.232	413	1.689
1,5 - 1,9	1.043	5.395	67	247	1.025	5.322	1.028	5.325	364	1.950	490	2.694	800	4.245	25	149	86	481	549	2.992	105	567
2,0 - 2,9	832	4.248	139	583	815	4.175	815	4.183	242	1.278	286	1.581	556	2.933	11	55	28	151	326	1.753	88	455
3,0 - 3,9	172	876	42	185	163	837	160	824	48	255	40	201	104	537	2	9	5	22	42	213	13	63
4,0 και άνω	133	720	49	245	130	697	129	679	33	169	28	145	73	378	4	17	3	13	39	186	20	100
β. Ημιαστικές Περιοχές																						
Σύνολο	4.010	14.211	131	419	3.880	14.161	3.977	14.114	2.214	7.910	2.889	10.637	3.700	13.275	333	1.269	587	2.337	3.094	11.293	836	2.921
Κάτω του 1,0	1.886	4.700	28	41	1.884	4.698	1.871	4.673	1.139	3.007	1.408	3.748	1.763	4.476	183	564	293	917	1.499	3.932	399	1.022
1,0 - 1,4	1.470	6.150	34	89	1.460	6.137	1.463	6.131	817	3.547	1.124	4.948	1.375	5.860	133	599	235	1.081	1.178	5.139	306	1.232
1,5 - 1,9	342	1.805	15	51	340	1.795	339	1.787	155	838	228	1.230	315	1.673	14	89	46	282	249	1.349	65	347
2,0 - 2,9	225	1.104	31	125	222	1.091	222	1.092	76	373	106	576	183	938	3	17	9	48	133	692	48	235
3,0 - 3,9	54	284	10	49	51	272	51	275	16	92	17	92	44	232	0	0	2	9	20	108	9	45
4,0 και άνω	33	168	13	64	33	168	31	156	11	55	8	43	20	96	0	0	0	0	15	73	9	40
Δήμος Βόνιτσας (Βονίτσας)																						
Σύνολο	1.066	3.928	12	46	1.064	3.924	1.064	3.924	793	3.028	856	3.266	1.010	3.767	191	746	233	947	873	3.291	99	344
Κάτω του 1,0	507	1.335	1	3	507	1.335	505	1.331	367	1.031	404	1.132	482	1.290	102	317	112	362	422	1.163	56	151
1,0 - 1,4	423	1.826	2	6	422	1.825	423	1.826	333	1.463	361	1.601	406	1.769	78	357	94	428	361	1.598	37	153
1,5 - 1,9	83	472	1	3	83	472	83	472	62	354	64	372	79	455	10	66	22	129	65	376	5	37
2,0 - 2,9	40	226	4	14	40	226	40	226	25	146	23	142	33	200	1	6	4	22	21	135	0	0
3,0 - 3,9	9	51	1	6	8	48	9	51	5	30	2	9	7	39	0	0	1	6	2	9	1	3
4,0 και άνω	4	18	3	14	4	18	4	18	1	4	2	10	3	14	0	0	0	0	2	10	0	0
Δήμος Κατόνας																						
Σύνολο	754	2.741	30	121	752	2.731	751	2.736	355	1.299	466	1.744	662	2.443	7	24	46	190	489	1.819	88	321
Κάτω του 1,0	317	784	3	5	317	784	316	782	173	461	219	569	292	721	6	20	19	54	228	585	43	110
1,0 - 1,4	279	1.199	2	4	279	1.199	278	1.198	126	575	186	864	247	1.105	1	4	24	120	188	874	36	166
1,5 - 1,9	73	369	4	14	71	359	73	359	24	120	36	182	62	318	0	0	2	6	42	210	6	27
2,0 - 2,9	57	261	10	44	57	261	56	259	23	99	20	107	43	211	0	0	1	7	23	114	3	18
3,0 - 3,9	16	82	4	18	16	82	16	82	4	22	4	18	13	64	0	0	0	4	18	0	0	0
4,0 και άνω	12	66	7	36	12	66	12	66	5	22	1	4	5	24	0	0	0	4	18	0	0	0
Κοινότητα Αστακού																						
Σύνολο	783	2.456	27	66	779	2.445	774	2.435	558	1.752	577	1.873	703	2.226	50	178	65	233	612	1.990	237	782
Κάτω του 1,0	434	1.012	9	13	433	1.011	429	1.003	333	803	324	801	394	930	29	84	40	117	341	830	137	338
1,0 - 1,4	260	1.006	11	28	258	1.002	259	1.005	173	688	204	622	236	933	19	62	21	95	211	853	70	285
1,5 - 1,9	53	260	3	9	53	260	53	260	36	180	36	184	50	244	2	12	3	18	40	205	20	100
2,0 - 2,9	28	138	3	13	27	132	27	136	13	65	10	63	19	100	0	0	0	17	89	10	69	
3,0 - 3,9	6	29	1	3	6	29	5	26	2	13	3	13	4	19	0	0	1	3	3	13	0	0
4,0 και άνω	2	11	0	0	2	11	2	11	1	8	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Κοινότητα Κατοχής																						

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών				Ανάσεις Νοικοκυριών																Αποχήτριο με υδρ. εγκ. Μέσα στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)	
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδρευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνα		Νοικ/ρία	Μέλη	Νοικ/ρία	Μέλη		
	Νοικ/ρία	Μέλη	Νοικ/ρία	Μέλη	Νοικ/ρία	Μέλη	Νοικ/ρία	Μέλη	Νοικ/ρία	Μέλη	Νοικ/ρία	Μέλη	Νοικ/ρία	Μέλη	Νοικ/ρία	Μέλη	Νοικ/ρία	Μέλη	Νοικ/ρία	Μέλη	Νοικ/ρία	Μέλη		
Σύνολο	815	2.917	26	75	804	2.898	805	2.893	256	912	570	2.168	763	2.780	59	233	141	560	657	2.448	400	1.426		
Κάτω του 1,0	299	743	3	4	298	742	295	737	115	306	231	617	280	715	29	99	61	181	255	668	154	394		
1,0 - 1,4	316	1.206	11	27	309	1.198	313	1.203	100	400	229	965	302	1.177	29	129	66	294	281	1.061	160	609		
1,5 - 1,9	94	482	4	14	94	482	93	476	22	120	65	349	88	454	0	0	12	74	74	396	34	183		
2,0 - 2,9	74	326	4	12	72	319	74	326	12	49	36	179	65	292	1	5	2	11	51	233	35	158		
3,0 - 3,9	19	100	2	9	18	97	18	97	4	21	6	42	18	97	0	0	0	0	9	58	8	42		
4,0 και άνω	13	60	2	9	13	60	12	54	3	16	3	18	10	45	0	0	0	0	7	32	9	40		
Κοινότητα Παλαίου																								
Σύνολο	592	2.169	36	111	591	2.163	583	2.126	252	818	420	1.586	562	2.059	26	88	102	407	463	1.745	12	48		
Κάτω του 1,0	329	846	12	16	329	846	326	840	151	406	230	629	315	820	17	44	61	203	253	888	9	29		
1,0 - 1,4	192	913	8	24	192	913	190	899	85	423	144	696	184	876	6	27	30	144	157	753	3	19		
1,5 - 1,9	39	222	3	11	39	222	37	210	11	62	25	143	36	202	2	11	9	52	28	162	0	0		
2,0 - 2,9	26	153	10	42	26	153	25	145	3	14	17	95	23	135	1	6	2	8	21	121	0	0		
3,0 - 3,9	4	22	2	13	3	16	3	19	1	6	2	10	2	13	0	0	0	0	2	10	0	0		
4,0 και άνω	2	13	1	5	2	13	2	13	1	8	2	13	2	13	0	0	0	0	2	13	0	0		
γ. Αγροτικές Περιοχές (Σύνολο)																								
Σύνολο	7.015	25.025	412	1.452	6.908	24.702	6.922	24.720	2.582	9.323	3.134	11.671	5.340	19.295	177	690	554	2.141	3.356	12.374	360	1.353		
Κάτω του 1,0	3.122	7.443	70	139	3.099	7.410	3.095	7.389	1.327	3.390	1.572	4.124	2.543	6.254	95	285	277	813	1.683	4.349	158	398		
1,0 - 1,4	2.367	9.704	114	342	2.322	9.587	2.342	9.630	826	3.637	1.075	4.667	1.826	7.886	57	281	214	1.000	1.134	5.093	107	437		
1,5 - 1,9	701	3.590	52	196	685	3.527	689	3.538	209	1.114	264	1.464	485	2.572	11	60	38	199	300	1.643	40	220		
2,0 - 2,9	607	3.144	108	458	593	3.084	593	3.091	166	905	180	1.005	373	1.995	8	38	19	103	193	1.061	40	220		
3,0 - 3,9	118	592	32	136	112	565	109	549	32	163	23	109	60	305	2	9	3	13	22	105	4	18		
4,0 και άνω	100	552	36	181	97	529	94	523	22	114	20	102	53	283	4	17	3	13	24	123	11	60		
γδ. Αγροτικές Περιοχές 1.000 - 1.999																								
Σύνολο	2.603	9.401	81	278	2.547	9.239	2.572	9.307	1.120	4.200	2.115	4.233	2.038	7.539	74	282	183	725	1.213	4.559	27	106		
Κάτω του 1,0	1.098	2.841	14	24	1.086	2.622	1.093	2.634	534	1.382	553	1.473	917	2.288	37	116	92	273	598	1.571	9	21		
1,0 - 1,4	925	3.744	13	42	897	3.675	917	3.732	392	1.747	386	1.775	727	3.142	25	116	65	307	412	1.864	10	44		
1,5 - 1,9	279	1.443	11	38	271	1.411	275	1.427	99	536	97	550	201	1.070	2	10	13	73	122	685	4	20		
2,0 - 2,9	213	1.128	22	92	208	1.098	208	1.108	71	403	61	356	140	768	5	20	10	60	61	347	1	9		
3,0 - 3,9	46	222	10	33	44	218	41	201	16	86	9	39	27	134	1	3	1	3	11	52	1	3		
4,0 και άνω	42	223	11	49	41	217	38	205	8	44	9	40	26	137	4	17	2	9	9	40	2	9		
γδ. Αγροτικές Περιοχές 500 - 999																								
Σύνολο	3.158	11.139	265	922	3.112	10.985	3.119	11.024	1.032	3.516	1.530	5.601	2.469	8.754	66	274	259	996	1.632	5.943	264	994		
Κάτω του 1,0	1.422	3.353	45	90	1.412	3.340	1.407	3.326	571	1.411	754	1.949	1.173	2.841	31	91	122	363	801	2.038	101	232		
1,0 - 1,4	1.041	4.238	79	224	1.028	4.198	1.031	4.210	297	1.252	516	2.251	824	3.460	27	139	105	477	547	2.393	80	311		
1,5 - 1,9	308	1.579	35	134	300	1.548	304	1.562	84	448	133	725	227	1.199	7	39	21	105	145	774	33	182		
2,0 - 2,9	288	1.428	69	287	277	1.398	281	1.410	68	293	103	550	189	958	1	5	6	37	115	611	38	203		
3,0 - 3,9	52	265	15	67	48	244	49	249	10	50	13	64	29	150	0	0	2	10	9	44	3	15		
4,0 και άνω	49	278	22	120	47	281	47	267	12	62	11	62	27	146	0	0	1	4	15	83	9	51		
γδ. Αγροτικές Περιοχές κάτω των 500																								
Σύνολο	1.254	4.485	66	252	1.249	4.478	1.231	4.388	430	1.607	489	1.837	833	3.002	37	134	112	420	611	1.872	69	253		
Κάτω του 1,0	602	1.449	11	25	601	1.448	595	1.429	222	697	265	702	453	1.125	27	78	63	177	284	740	48	145		
1,0 - 1,4	401	1.722	22	76	397	1.716	394	1.688	137	638	173	841	275	1.284	5	26	44	216	175	836	17	82		
1,5 - 1,9	114	568	6	24	114	568	110	549	26	128	34	189	57	303	2	11	4	21	33	184	3	18		

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών										Ανάσεις Νοικοκυριών											
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδρευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνας		Αποχ/τήριο με υδρ. εγκ. Μέσα στην κατ.		Αποχ/τευση (Σύνδεση με δίκτυο)	
	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη
2,0 - 2,9	108	590	17	79	108	590	104	573	37	209	16	99	44	269	2	13	1	6	17	103	1	8
3,0 - 3,9	20	105	7	38	20	105	19	99	6	27	1	6	4	21	6	0	0	0	2	9	0	0
4,0 και άνω	9	51	3	12	9	51	9	51	2	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Υ1. Πεδινές Περιοχές																						
Σύνολο	4.897	16.689	86	295	4.667	16.600	4.648	16.533	2.195	8.122	2.952	10.997	4.235	15.240	351	1.362	658	2.602	3.211	11.798	653	2.328
Κάτω του 1,0	2.178	5.362	10	20	2.174	5.358	2.161	5.327	1.102	2.947	1.439	3.845	1.985	4.974	186	580	309	951	1.562	4.096	296	757
1,0 - 1,4	1.633	6.899	24	69	1.620	6.879	1.619	6.681	779	3.426	1.096	4.818	1.508	6.318	141	647	276	1.254	1.164	6.049	238	943
1,5 - 1,9	447	2.363	9	29	444	2.350	442	2.343	183	1.013	260	1.454	398	2.141	14	88	53	294	292	1.620	55	313
2,0 - 2,9	321	1.649	25	89	317	1.632	317	1.635	108	601	130	734	259	1.358	8	39	16	85	157	847	44	218
3,0 - 3,9	70	365	10	43	66	347	66	343	18	94	15	85	53	288	0	0	2	9	21	117	9	45
4,0 και άνω	48	251	8	35	46	234	43	224	7	41	12	61	32	182	2	8	2	9	15	69	11	52
Υ2. Ημιορεινές Περιοχές																						
Σύνολο	5.369	18.805	369	1.281	5.315	18.657	5.309	18.603	2.388	8.292	2.827	10.287	4.293	15.291	152	570	468	1.816	3.009	10.910	633	1.901
Κάτω του 1,0	2.537	6.051	77	133	2.527	6.037	2.518	6.015	1.285	3.240	1.452	3.768	2.150	5.299	91	268	252	751	1.534	3.936	260	660
1,0 - 1,4	1.823	7.589	95	266	1.793	7.517	1.811	7.548	776	3.385	1.005	4.534	1.480	6.493	49	233	168	804	1.056	4.749	172	715
1,5 - 1,9	471	2.406	43	163	466	2.385	463	2.366	166	858	201	1.079	341	1.790	9	52	33	167	231	1.226	48	244
2,0 - 2,9	389	1.981	94	409	384	1.958	377	1.934	116	576	135	737	247	1.324	2	11	11	57	149	801	43	228
3,0 - 3,9	78	395	26	118	75	383	72	371	22	118	21	98	40	194	1	6	3	13	18	84	3	15
4,0 και άνω	71	383	34	172	70	377	68	369	23	115	13	71	35	191	0	0	1	4	21	114	7	39
Υ3. Ορεινές Περιοχές																						
Σύνολο	959	3.742	88	315	916	3.606	942	3.698	213	819	244	1.024	512	2.039	7	27	15	60	230	959	10	45
Κάτω του 1,0	293	730	11	27	282	713	287	720	79	210	89	259	171	457	1	1	9	28	86	249	1	3
1,0 - 1,4	381	1.566	29	96	369	1.528	375	1.552	88	373	98	463	213	937	0	0	5	23	92	434	3	11
1,5 - 1,9	125	626	15	55	115	587	123	616	15	79	29	161	61	314	2	9	0	0	26	146	2	10
2,0 - 2,9	122	618	20	75	114	585	121	614	20	101	21	110	50	250	1	5	1	9	20	105	1	9
3,0 - 3,9	24	116	6	24	22	107	22	110	8	43	4	18	11	55	1	3	0	0	3	12	1	3
4,0 και άνω	14	86	7	38	14	86	14	86	3	13	3	13	6	26	2	9	0	0	3	13	2	9
1.1.3. Επαρχία Μεσολογγίου																						
Σύνολο	13.070	43.750	472	1.547	13.018	43.611	12.925	43.305	8.418	28.586	8.929	30.945	12.093	40.697	1.847	6.352	1.739	6.796	9.802	33.618	3.928	12.675
Κάτω του 1,0	7.162	17.205	101	183	7.144	17.177	7.100	17.102	4.872	12.309	5.087	13.100	6.736	16.467	1.149	3.260	989	3.003	5.543	14.000	2.210	5.275
1,0 - 1,4	4.259	17.706	154	434	4.236	17.655	4.220	17.615	2.709	11.716	3.024	13.279	3.963	16.756	592	2.583	622	2.959	3.273	14.212	1.275	5.084
1,5 - 1,9	885	4.711	68	259	891	4.695	882	4.644	495	2.683	509	2.779	811	4.325	58	308	35	530	586	3.239	235	1.200
2,0 - 2,9	592	3.080	95	392	587	3.059	573	2.988	277	1.502	273	1.464	474	2.508	42	178	40	230	314	1.664	164	802
3,0 - 3,9	88	509	24	121	86	497	81	467	32	179	33	189	58	330	3	12	3	27	41	241	25	147
4,0 και άνω	74	539	30	158	72	528	69	489	33	217	23	134	51	311	3	13	8	47	35	262	17	167
α. Αστικές Περιοχές																						
Δήμος Μεσολογγίου																						
Σύνολο	3.466	11.050	69	171	3.461	11.035	3.434	10.960	2.760	8.964	3.068	9.856	3.348	10.592	1.095	3.531	475	1.759	3.211	10.263	2.224	6.871
Κάτω του 1,0	2.063	5.031	23	31	2.063	5.031	2.044	5.001	1.681	4.290	1.849	4.659	2.016	4.955	718	1.960	306	992	1.938	4.798	1.348	3.187
1,0 - 1,4	1.107	4.435	28	57	1.104	4.430	1.099	4.414	898	3.715	995	4.074	1.075	4.338	325	1.335	186	651	1.029	4.174	691	2.691
1,5 - 1,9	158	784	8	30	158	784	157	779	109	566	132	670	150	755	28	142	17	88	138	702	96	479
2,0 - 2,9	106	516	9	29	105	512	105	512	63	317	78	378	81	434	21	82	3	22	86	416	71	336
3,0 - 3,9	19	114	1	6	18	108	18	108	5	28	11	55	10	52	3	12	1	6	12	65	10	64
4,0 και άνω	13	170	2	18	13	170	11	146	4	48	3	22	8	68	0	0	0	0	8	108	8	114

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών				Ανέσεις Νοικοκυριών																Αποχήτριο με υδρ. εγκ. Μέσα στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)	
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδρευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνας		Νοικίρια	Μέλη	Νοικίρια	Μέλη		
	Νοικίρια	Μέλη	Νοικίρια	Μέλη	Νοικίρια	Μέλη	Νοικίρια	Μέλη	Νοικίρια	Μέλη	Νοικίρια	Μέλη	Νοικίρια	Μέλη	Νοικίρια	Μέλη								
	β. Ημιαστικές Περιοχές																							
Σύνολο	2.493	8.826	123	432	2.479	8.783	2.471	8.751	1.549	5.522	1.855	6.747	2.374	8.384	344	1.285	377	1.475	2.067	7.424	685	2.283		
Κάτω του 1,0	1.188	2.972	17	34	1.182	2.957	1.177	2.948	794	2.084	919	2.445	1.143	2.888	183	552	195	577	1.013	2.643	333	824		
1,0 - 1,4	896	3.718	38	106	892	3.708	891	3.704	547	2.345	696	3.043	865	3.606	132	583	139	671	762	3.257	238	822		
1,5 - 1,9	211	1.076	21	80	208	1.065	209	1.065	120	629	140	753	197	1.014	18	92	26	138	166	878	57	267		
2,0 - 2,9	151	760	30	120	150	755	150	758	67	337	86	435	136	691	11	46	15	70	103	622	45	207		
3,0 - 3,9	24	145	8	39	24	145	21	121	11	56	8	36	16	82	0	0	2	9	12	52	9	47		
4,0 και άνω	23	155	9	53	23	155	23	155	10	71	6	35	17	103	0	0	2	10	11	72	3	16		
	Δήμος Αιτωλικού																							
Σύνολο	1.458	5.105	72	256	1.448	5.070	1.447	5.059	1.069	3.767	1.129	4.036	1.412	4.896	217	817	284	1.085	1.261	4.440	619	2.021		
Κάτω του 1,0	713	1.771	9	19	708	1.758	708	1.761	542	1.405	564	1.483	697	1.741	107	324	152	438	628	1.616	303	729		
1,0 - 1,4	513	2.127	21	55	510	2.116	509	2.115	385	1.624	422	1.821	501	2.080	88	387	102	487	457	1.930	207	783		
1,5 - 1,9	117	576	12	44	114	565	117	576	82	412	80	410	112	555	13	66	17	93	96	484	55	256		
2,0 - 2,9	84	416	18	71	84	416	84	416	43	219	52	264	80	394	9	40	10	54	63	311	42	190		
3,0 - 3,9	18	110	6	27	18	110	15	96	9	44	6	27	11	53	0	0	1	3	9	40	9	47		
4,0 και άνω	14	105	6	40	14	105	14	105	8	63	5	31	11	73	0	0	2	10	8	59	3	16		
	Κοινότητα Νεοχωρίου																							
Σύνολο	1.034	3.721	51	176	1.031	3.713	1.024	3.692	480	1.755	726	2.711	962	3.488	127	468	93	390	806	2.984	66	262		
Κάτω του 1,0	475	1.201	8	15	474	1.199	469	1.187	252	679	355	962	446	1.147	76	228	43	139	385	1.027	30	95		
1,0 - 1,4	383	1.591	17	51	382	1.590	382	1.589	162	721	274	1.222	364	1.526	44	206	37	184	305	1.327	31	139		
1,5 - 1,9	94	500	9	36	94	500	92	489	38	217	60	343	85	459	5	26	9	45	70	394	2	11		
2,0 - 2,9	67	344	12	49	66	339	66	342	24	118	34	171	56	297	2	8	3	16	40	211	3	17		
3,0 - 3,9	6	35	2	12	6	35	6	35	2	12	2	9	5	29	0	0	1	6	3	12	0	0		
4,0 και άνω	9	50	3	13	9	50	9	50	2	8	1	4	6	30	0	0	0	0	3	13	0	0		
	γ. Αγροτικές Περιοχές (Σύνολο)																							
Σύνολο	7.111	23.874	280	944	7.076	23.793	7.020	23.594	4.109	14.100	7.006	14.342	6.371	21.721	408	1.536	887	3.562	4.524	15.931	1.017	3.521		
Κάτω του 1,0	3.911	9.202	61	118	3.899	9.189	3.879	9.153	2.397	5.835	2.299	5.996	3.577	8.624	248	748	468	1.434	2.592	6.559	529	1.264		
1,0 - 1,4	2.256	9.553	90	271	2.240	9.519	2.230	9.497	1.264	5.656	1.333	6.162	2.023	8.812	135	655	337	1.637	1.482	6.781	346	1.471		
1,5 - 1,9	526	2.851	39	149	525	2.846	516	2.800	266	1.468	237	1.366	464	2.556	12	72	52	304	292	1.659	82	354		
2,0 - 2,9	335	1.804	56	243	332	1.792	318	1.718	147	848	109	653	247	1.383	10	48	22	138	125	726	48	259		
3,0 - 3,9	45	250	15	76	44	244	42	238	16	95	14	88	32	196	0	0	2	12	17	124	6	36		
4,0 και άνω	38	214	19	87	36	203	35	188	19	98	14	77	28	150	3	13	6	37	16	82	6	37		
	γδ. Αγροτικές Περιοχές 1.000 - 1.999																							
Σύνολο	3.453	11.452	153	502	3.446	11.442	3.418	11.362	2.180	7.400	2.148	7.539	3.192	10.742	225	847	537	2.166	2.429	8.420	878	2.998		
Κάτω του 1,0	1.926	4.555	41	83	1.924	4.553	1.913	4.537	1.293	3.204	1.257	3.260	1.814	4.385	144	443	285	896	1.405	3.547	460	1.109		
1,0 - 1,4	1.103	4.679	46	144	1.098	4.671	1.091	4.657	667	3.010	705	3.244	1.017	4.438	72	359	203	990	792	3.602	302	1.279		
1,5 - 1,9	238	1.258	18	66	236	1.258	233	1.244	127	691	117	861	212	1.152	4	24	33	188	150	834	67	368		
2,0 - 2,9	151	763	32	137	151	763	145	730	75	402	55	295	120	625	5	21	12	72	63	328	39	161		
3,0 - 3,9	23	130	7	33	23	130	22	127	9	53	7	50	16	100	0	0	2	12	9	67	5	30		
4,0 και άνω	14	67	9	39	14	67	14	67	9	40	7	29	13	62	0	0	2	8	10	42	5	21		
	γδ. Αγροτικές Περιοχές 2.000 - 999																							
Σύνολο	1.824	6.203	47	147	1.812	6.169	1.801	6.128	1.088	3.839	981	3.592	1.640	5.676	119	443	213	865	1.132	4.065	111	403		
Κάτω του 1,0	988	2.294	13	22	980	2.288	979	2.282	603	1.513	542	1.420	900	2.158	67	186	108	319	635	1.607	85	116		
1,0 - 1,4	573	2.397	16	48	570	2.389	565	2.379	354	1.542	335	1.538	513	2.214	41	187	86	413	378	1.723	34	144		
1,5 - 1,9	147	810	7	23	146	808	145	802	77	432	64	368	137	760	7	43	12	74	72	420	12	66		

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών								Ανέσεις Νοικοκυριών										Αποχή/τήριο με υδρ. εγκ. Μέσα στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)	
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδρευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνα					
	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη				
2,0 - 2,9	98	558	7	31	97	554	94	544	44	280	35	227	76	448	4	25	6	43	40	261	8	55
3,0 - 3,9	9	54	2	12	9	54	9	54	6	38	2	12	7	45	0	0	0	0	4	27	1	6
4,0 και άνω	12	90	2	11	10	79	9	64	4	33	3	27	7	51	0	0	1	16	3	27	1	16
Υγ. Αγροτικές Περιοχές κάτω των 500																						
Σύνολο	1.834	6.219	80	295	1.818	6.182	1.801	6.107	841	2.861	877	3.211	1.539	5.303	64	246	137	531	963	3.446	28	120
Κάτω του 1,0	1.000	2.353	7	13	995	2.348	987	2.334	501	1.218	500	1.316	863	2.101	37	117	75	219	552	1.405	14	39
1,0 - 1,4	580	2.477	28	79	572	2.459	574	2.461	243	1.104	293	1.380	493	2.160	22	109	48	234	312	1.456	10	48
1,5 - 1,9	143	783	14	60	143	783	138	754	62	345	56	327	115	644	1	5	7	42	70	405	3	20
2,0 - 2,9	66	483	17	75	64	475	79	444	28	166	19	131	51	310	1	2	4	23	22	137	1	13
3,0 - 3,9	13	66	6	31	12	60	11	57	1	3	5	36	9	51	0	0	0	0	4	30	0	0
4,0 και άνω	12	57	8	37	12	57	12	57	8	25	4	21	8	37	3	13	3	13	3	13	0	0
Υ1. Πεδινές Περιοχές																						
Σύνολο	5.967	20.408	219	764	5.945	20.354	5.919	20.286	3.381	11.668	3.927	14.168	5.541	19.101	545	2.050	852	3.330	4.413	15.665	1.196	4.054
Κάτω του 1,0	3.128	7.618	31	64	3.120	7.600	3.107	7.578	1.889	4.831	2.116	5.817	2.950	7.300	305	935	453	1.359	2.369	6.128	574	1.395
1,0 - 1,4	1.997	8.348	67	189	1.988	8.328	1.983	8.318	1.086	4.758	1.388	6.247	1.859	7.912	201	920	319	1.525	1.522	6.726	422	1.688
1,5 - 1,9	452	2.366	39	146	449	2.355	448	2.344	216	1.150	259	1.432	415	2.198	23	123	51	286	318	1.716	107	529
2,0 - 2,9	301	1.560	51	209	300	1.555	297	1.537	129	693	137	726	255	1.341	16	72	23	131	166	866	72	332
3,0 - 3,9	51	293	15	72	51	293	47	266	23	130	14	80	34	194	0	0	3	15	22	128	14	77
4,0 και άνω	37	223	16	84	37	223	37	223	18	106	13	64	28	156	0	0	3	14	18	101	7	33
Υ2. Ημιορεινές Περιοχές																						
Σύνολο	6.356	20.826	205	597	6.338	20.774	6.287	20.624	4.738	15.802	4.744	15.849	6.018	19.752	1.284	4.243	871	3.408	5.122	17.029	2.715	8.551
Κάτω του 1,0	3.642	8.745	66	111	3.638	8.740	3.612	8.697	2.802	7.056	2.802	7.120	3.493	8.495	830	2.287	506	1.619	3.016	7.499	1.631	3.865
1,0 - 1,4	2.039	8.411	75	214	2.031	8.394	2.019	8.365	1.530	6.523	1.556	6.650	1.941	8.119	387	1.642	298	1.408	1.672	7.109	845	3.355
1,5 - 1,9	370	1.941	20	72	369	1.936	366	1.925	249	1.340	230	1.223	346	1.838	35	183	43	237	256	1.380	126	657
2,0 - 2,9	245	1.265	31	125	243	1.257	237	1.235	136	734	131	703	200	1.053	26	106	17	99	144	779	92	470
3,0 - 3,9	29	180	4	25	28	174	27	168	8	46	16	91	19	112	3	12	2	12	17	101	11	70
4,0 και άνω	31	284	9	50	29	273	26	234	13	103	9	82	19	135	3	13	5	33	17	161	10	134
Υ3. Ορεινές Περιοχές																						
Σύνολο	747	2.516	48	186	733	2.483	719	2.415	319	1.116	258	930	534	1.844	18	59	16	58	267	824	15	70
Κάτω του 1,0	381	842	4	8	386	837	381	827	181	422	149	363	293	672	14	38	10	25	158	373	5	15
1,0 - 1,4	223	947	12	31	217	933	218	932	93	435	80	382	163	725	4	21	5	26	79	377	8	41
1,5 - 1,9	73	404	9	41	73	404	68	375	30	173	20	124	50	289	0	0	0	0	24	143	2	14
2,0 - 2,9	46	255	13	58	44	247	39	216	12	75	5	35	19	114	0	0	0	0	4	19	0	0
3,0 - 3,9	8	36	5	24	7	30	7	33	1	3	3	18	5	24	0	0	0	0	2	12	0	0
4,0 και άνω	6	32	5	24	6	32	6	32	2	8	1	8	4	20	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.4 Επαρχία Ναυπακτίας																						
Σύνολο	7.874	23.554	105	316	7.826	23.438	7.730	23.217	4.512	14.509	5.460	17.440	7.145	21.841	1.561	5.347	966	3.679	5.646	17.996	2.263	7.083
Κάτω του 1,0	4.895	10.945	21	36	4.884	10.928	4.825	10.845	2.885	7.112	3.447	8.368	4.492	10.310	974	2.734	581	1.789	3.557	8.598	1.407	3.461
1,0 - 1,4	2.214	8.750	41	99	2.193	8.712	2.171	8.637	1.263	5.446	1.599	6.882	2.011	9.215	524	2.274	321	1.538	1.630	6.982	706	2.678
1,5 - 1,9	427	2.180	11	47	423	2.168	418	2.143	221	1.199	270	1.467	374	1.959	38	215	44	243	287	1.538	96	488
2,0 - 2,9	284	1.389	22	84	276	1.340	264	1.294	121	607	130	647	227	1.135	20	89	18	98	151	786	45	212
3,0 - 3,9	36	199	7	33	34	190	35	193	12	76	10	56	28	151	2	12	1	6	14	75	6	27
4,0 και άνω	18	111	3	17	16	100	17	105	10	69	4	20	13	71	3	13	1	5	7	37	3	17
α. Αστικές Περιοχές																						
Δήμος Ναυπακτού																						

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών				Ανάσεις Νοικοκυριών																Αποχήτριο με υδρ. αγκ. Μέσα στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)	
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδρευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνας		Νοικ/ρία	ΜΕΛη	Νοικ/ρία	ΜΕΛη		
	Νοικ/ρία	ΜΕΛη	Νοικ/ρία	ΜΕΛη	Νοικ/ρία	ΜΕΛη	Νοικ/ρία	ΜΕΛη	Νοικ/ρία	ΜΕΛη	Νοικ/ρία	ΜΕΛη	Νοικ/ρία	ΜΕΛη	Νοικ/ρία	ΜΕΛη	Νοικ/ρία	ΜΕΛη						
Σύνολο	3.255	10.412	35	127	3.254	10.410	3.245	10.390	2.377	7.823	2.893	9.473	3.181	10.231	1.280	4.310	656	2.462	2.969	9.681	2.200	6.878		
Κάτω του 1,0	1.998	4.984	2	3	1.998	4.984	1.994	4.978	1.516	3.963	1.777	4.562	1.959	4.916	798	2.204	410	1.292	1.816	4.628	1.364	3.357		
1,0 - 1,4	897	4.144	11	30	897	4.144	894	4.138	702	3.038	913	3.877	860	4.103	436	1.864	210	985	931	3.927	892	2.824		
1,5 - 1,9	151	773	7	28	151	773	151	773	94	489	133	695	143	742	27	149	26	137	138	716	93	468		
2,0 - 2,9	93	421	10	40	92	419	91	417	57	281	65	317	86	403	17	83	10	48	74	361	43	194		
3,0 - 3,9	10	53	2	9	10	53	10	53	5	29	3	12	8	40	1	6	0	0	6	28	6	27		
4,0 και άνω	6	37	3	17	6	37	5	31	3	23	2	10	6	27	1	4	0	0	4	21	2	8		
γ. Αγροτικές Περιοχές (Σύνολο)																								
Σύνολο	4.619	13.142	70	189	4.572	13.028	4.485	12.827	2.135	8.688	2.567	7.967	3.964	11.610	281	1.037	310	1.217	2.677	8.315	63	205		
Κάτω του 1,0	2.897	5.961	19	33	2.886	5.944	2.831	5.867	1.369	3.149	1.670	3.806	2.533	5.394	178	530	171	497	1.741	3.970	43	104		
1,0 - 1,4	1.217	4.606	30	69	1.196	4.568	1.177	4.499	561	2.408	686	3.005	1.031	4.112	88	410	111	553	699	3.055	14	54		
1,5 - 1,9	276	1.407	4	19	272	1.395	267	1.370	127	710	137	772	231	1.217	11	66	18	106	149	822	3	20		
2,0 - 2,9	191	948	12	44	184	921	173	877	64	326	65	330	141	732	3	16	8	50	77	405	2	18		
3,0 - 3,9	26	146	5	24	24	137	25	140	7	47	7	44	20	111	1	6	1	6	8	47	0	0		
4,0 και άνω	12	74	0	0	10	63	12	74	7	46	2	10	8	44	2	9	1	5	3	16	1	9		
γβ. Αγροτικές Περιοχές 500 - 999																								
Σύνολο	933	3.227	4	14	932	3.225	930	3.220	624	2.221	757	2.686	915	3.164	137	525	114	486	780	2.773	10	33		
Κάτω του 1,0	518	1.327	0	0	518	1.327	517	1.325	361	952	439	1.189	512	1.319	89	285	58	191	444	1.198	5	13		
1,0 - 1,4	311	1.329	2	4	310	1.327	309	1.324	196	884	250	1.118	306	1.315	40	195	44	228	261	1.162	4	13		
1,5 - 1,9	64	344	0	0	64	344	64	344	46	261	50	281	61	331	4	26	8	44	50	279	1	7		
2,0 - 2,9	34	183	1	4	34	183	34	183	17	91	16	87	32	172	1	4	2	12	23	123	0	0		
3,0 - 3,9	2	13	1	6	2	13	2	13	1	6	1	6	1	6	1	6	1	6	1	6	0	0		
4,0 και άνω	4	31	0	0	4	31	4	31	3	27	1	5	3	21	2	9	1	5	1	5	0	0		
γγ. Αγροτικές Περιοχές κάτω των 800																								
Σύνολο	3.686	9.915	66	175	3.640	9.803	3.555	9.607	1.511	4.465	1.810	5.281	3.049	8.446	144	512	196	731	1.897	5.542	63	172		
Κάτω του 1,0	2.379	4.634	19	33	2.368	4.617	2.314	4.542	1.008	2.197	1.231	2.617	2.021	4.075	87	245	113	306	1.297	2.772	38	91		
1,0 - 1,4	906	3.277	28	65	886	3.241	868	3.175	365	1.524	436	1.887	725	2.797	48	215	67	325	438	1.893	10	41		
1,5 - 1,9	212	1.063	4	19	208	1.051	203	1.026	81	449	87	491	170	886	7	40	10	62	89	543	2	13		
2,0 - 2,9	157	765	11	40	150	738	139	694	47	235	49	243	109	560	2	12	16	38	54	282	2	18		
3,0 - 3,9	24	133	4	18	22	124	23	127	8	41	6	38	19	105	0	0	0	0	7	41	0	0		
4,0 και άνω	8	43	0	0	6	32	8	43	4	19	1	5	5	23	0	0	0	0	2	11	1	9		
Υ1. Πεδινές Περιοχές																								
Σύνολο	3.559	11.469	35	127	3.557	11.465	3.549	11.447	2.535	8.397	3.137	10.350	3.478	11.270	1.349	4.581	707	2.667	3.219	10.583	2.203	6.888		
Κάτω του 1,0	2.178	5.440	2	3	2.178	5.440	2.174	5.434	1.614	4.227	1.927	4.964	2.134	5.364	838	2.321	438	1.366	1.969	5.033	1.367	3.367		
1,0 - 1,4	1.099	4.820	11	30	1.098	4.818	1.096	4.814	749	3.269	993	4.264	1.081	4.572	460	1.985	227	1.075	1.013	4.330	892	2.824		
1,5 - 1,9	165	852	7	28	165	852	165	852	102	539	143	758	156	818	31	176	30	164	148	779	93	468		
2,0 - 2,9	100	463	10	40	99	461	98	459	61	306	69	342	93	445	18	89	2	62	79	392	43	194		
3,0 - 3,9	10	53	2	9	10	53	10	53	5	29	3	12	8	40	1	6	0	0	6	28	6	27		
4,0 και άνω	7	41	3	17	7	41	6	36	4	27	2	10	6	31	1	4	0	0	4	21	2	8		
Υ2. Ημιορεινές Περιοχές																								
Σύνολο	1.148	3.821	8	25	1.147	3.819	1.134	3.789	833	2.893	845	2.929	1.082	3.622	139	534	139	578	878	3.041	10	33		
Κάτω του 1,0	674	1.680	0	0	673	1.678	665	1.665	495	1.304	515	1.377	642	1.627	91	296	74	241	532	1.420	5	13		
1,0 - 1,4	342	1.462	4	8	342	1.462	340	1.458	253	1.121	257	1.162	325	1.403	40	194	53	272	263	1.181	4	13		
1,5 - 1,9	83	433	1	3	83	433	80	420	55	300	52	290	71	378	4	23	8	46	56	309	3	7		
2,0 - 2,9	38	179	2	8	38	179	38	179	22	104	18	84	35	164	2	10	2	8	22	106	0	0		
3,0 - 3,9	8	29	1	8	8	29	8	29	3	16	1	8	6	22	1	8	1	8	2	9	0	0		

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών				Ανάσεις Νοικοκυριών																	
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδρευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνας		Αποχ/τήριο με υδρ. εγκ. Μέσα στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)	
	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη
4,0 και άνω	5	38	0	0	5	38	5	38	5	38	2	10	4	28	1	5	1	5	3	16	0	0
Υ3. Ορεινές Περιοχές																						
Σύνολο	3.167	8.264	62	164	3.122	8.154	3.047	7.981	1.144	3.229	1.478	4.161	2.585	6.949	73	232	120	434	1.549	4.372	50	162
Κάτω του 1,0	2.043	3.825	19	33	2.033	3.810	1.986	3.746	776	1.581	1.005	2.027	1.716	3.319	45	117	69	182	1.056	2.145	35	81
1,0 - 1,4	773	2.669	26	61	753	2.632	735	2.565	261	1.056	349	1.456	605	2.240	24	95	41	191	354	1.471	10	41
1,5 - 1,9	179	895	3	16	175	883	173	871	64	360	75	419	147	763	3	16	6	33	83	450	2	13
2,0 - 2,9	146	727	10	36	139	700	128	656	38	197	43	221	99	526	0	0	4	28	50	268	2	18
3,0 - 3,9	20	117	4	18	18	108	19	111	4	31	6	38	15	89	0	0	0	0	6	38	0	0
4,0 και άνω	6	32	0	0	4	21	6	32	1	4	0	0	3	12	1	4	0	0	0	0	1	9
1.1.5 Επαρχία Τριφυλίδος																						
Σύνολο	23.140	79.752	378	1.224	23.037	79.514	22.890	79.075	12.464	43.602	17.519	62.201	21.530	75.031	7.229	25.683	4.126	15.672	18.123	63.847	12.354	42.245
Κάτω του 1,0	12.446	30.924	67	109	12.420	30.884	12.338	30.738	7.286	19.440	9.728	25.860	11.708	29.654	4.167	11.853	2.333	7.082	10.054	26.377	6.918	18.158
1,0 - 1,4	7.897	33.246	125	359	7.863	33.196	7.824	33.077	4.138	18.191	6.242	27.394	7.455	31.966	2.644	11.406	1.476	6.892	6.428	28.063	4.517	19.015
1,5 - 1,9	1.634	9.016	57	215	1.627	8.960	1.609	8.896	708	4.053	1.090	6.256	1.476	8.297	310	1.778	218	1.330	1.129	6.456	633	3.533
2,0 - 2,9	952	5.254	91	378	927	5.172	917	5.101	279	1.581	413	2.409	759	4.289	100	574	81	467	457	2.619	245	1.306
3,0 - 3,9	137	848	22	91	132	830	131	817	37	242	29	180	87	563	4	22	3	80	36	223	27	147
4,0 και άνω	74	464	16	72	68	432	71	446	16	95	17	102	43	262	4	30	5	21	19	109	14	86
α. Αστικές Περιοχές - αβ2 Πολεοδομικό Συγκρότημα Αγρινίου																						
Σύνολο	14.519	49.912	124	355	14.499	49.864	14.482	49.802	9.050	31.407	12.727	44.563	14.208	49.004	6.638	23.385	3.041	11.506	13.101	45.548	11.861	40.374
Κάτω του 1,0	7.968	20.753	25	36	7.965	20.750	7.954	20.724	5.349	14.581	7.083	19.137	7.840	20.534	3.790	10.714	1.741	5.338	7.300	19.489	6.673	17.543
1,0 - 1,4	5.316	22.418	48	127	5.306	22.404	5.304	22.396	3.129	13.618	4.760	20.504	5.222	22.181	2.487	10.641	1.123	5.132	4.869	20.891	4.354	18.284
1,5 - 1,9	801	4.432	19	67	801	4.432	797	4.415	417	2.361	658	3.716	778	4.328	272	1.551	126	758	674	3.789	587	3.251
2,0 - 2,9	350	1.792	19	71	347	1.780	346	1.770	130	685	206	1.100	317	1.651	83	454	43	238	235	1.251	213	1.102
3,0 - 3,9	51	306	8	31	49	300	50	300	18	116	11	52	32	196	3	12	5	28	14	77	20	108
4,0 και άνω	33	211	5	23	31	198	31	197	7	46	9	54	19	114	3	13	3	12	9	51	14	86
Δήμος Αγρινίου																						
Σύνολο	11.421	38.383	87	267	11.406	38.350	11.391	38.288	7.393	25.215	10.339	35.369	11.199	37.714	6.047	21.105	2.302	8.553	10.585	36.945	10.013	33.687
Κάτω του 1,0	6.406	16.524	24	35	6.403	16.521	6.395	16.503	4.448	12.043	5.848	15.552	6.318	16.372	3.448	9.633	1.351	4.122	6.002	15.794	5.705	14.956
1,0 - 1,4	4.122	17.057	36	92	4.113	17.044	4.113	17.039	2.519	10.814	3.801	16.043	4.055	16.884	2.256	9.557	822	3.700	3.870	16.264	3.653	15.213
1,5 - 1,9	577	3.152	12	44	577	3.152	574	3.138	313	1.762	510	2.848	563	3.098	258	1.465	86	509	511	2.846	468	2.566
2,0 - 2,9	263	1.311	17	63	261	1.301	259	1.289	100	500	169	869	232	1.178	79	425	85	182	189	979	166	839
3,0 - 3,9	32	207	4	16	32	207	31	207	10	70	6	27	21	129	3	12	5	26	9	45	15	64
4,0 και άνω	21	132	4	17	20	125	19	118	5	36	5	30	10	53	3	13	3	12	4	17	8	45
Δήμος Νεάπολης																						
Σύνολο	1.036	4.167	2	5	1.035	4.165	1.033	4.161	499	2.039	751	3.100	1.002	4.056	103	413	204	883	801	3.285	55	206
Κάτω του 1,0	506	1.460	1	1	506	1.460	504	1.456	261	778	384	1.188	493	1.437	68	225	106	359	403	1.221	32	89
1,0 - 1,4	404	1.854	1	4	404	1.854	403	1.852	188	848	307	1.535	393	1.924	31	157	79	398	323	1.607	17	81
1,5 - 1,9	86	517	0	0	86	517	86	517	37	228	49	303	81	484	3	20	15	98	58	347	5	31
2,0 - 2,9	31	176	0	0	30	174	31	176	9	58	10	64	29	168	1	11	4	28	15	93	1	5
3,0 - 3,9	8	53	0	0	8	53	8	53	4	27	1	10	5	36	0	0	0	0	2	17	0	0
4,0 και άνω	1	7	0	0	1	7	1	7	0	0	0	0	1	7	0	0	0	0	0	0	0	0
Κοινότητα Αγίου Κωνσταντίνου																						
Σύνολο	1.516	5.264	4	9	1.513	5.257	1.515	5.263	943	3.308	1.283	4.617	1.490	5.209	431	1.613	424	1.570	1.343	4.792	1.393	4.863

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών								Ανέσεις Νοικοκυριών														
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδρευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνας		Αποχτήριο με υδρ. εγκ. Μέσα στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)		
	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	
Κάτω του 1,0	835	2.209	0	0	835	2.209	835	2.209	549	1.520	711	1.993	823	2.192	255	794	246	734	745	2.052	778	2.075	
1,0 - 1,4	552	2.370	3	6	551	2.369	551	2.369	336	1.475	488	2.151	543	2.355	186	758	164	758	501	2.197	507	2.204	
1,5 - 1,9	80	442	1	3	80	442	80	442	42	235	65	365	78	431	8	51	12	66	69	385	70	386	
2,0 - 2,9	37	176	0	0	37	176	37	176	12	63	17	95	37	176	2	10	2	12	23	126	31	157	
3,0 - 3,9	4	12	0	0	2	6	4	12	2	6	0	0	2	6	0	0	0	0	1	3	2	6	
4,0 και άνω	8	55	0	0	8	55	8	55	2	10	2	13	7	49	0	0	0	0	4	29	5	35	
									Κοινότητα Δοκιμίου														
Σύνολο	546	2.098	21	74	545	2.092	543	2.090	215	544	354	1.477	517	2.025	57	254	11	500	372	1.526	400	1.608	
Κάτω του 1,0	221	560	0	0	221	560	220	556	93	240	140	404	206	533	19	82	38	123	150	422	158	429	
1,0 - 1,4	238	1.037	8	25	238	1.037	237	1.036	86	381	164	775	231	1.018	34	169	58	276	175	823	177	786	
1,5 - 1,9	58	321	6	20	58	321	57	316	25	146	34	200	58	315	3	15	13	65	38	211	46	268	
2,0 - 2,9	19	129	2	8	19	129	19	129	9	64	10	72	19	129	1	8	2	16	8	53	15	101	
3,0 - 3,9	7	34	4	15	7	34	7	34	2	13	4	15	4	25	0	0	0	0	2	12	3	18	
4,0 και άνω	3	17	1	6	2	11	3	17	0	0	2	11	1	5	0	0	0	0	1	5	1	6	
									β. Ημιαστικές Περιοχές														
Σύνολο	1.754	6.386	31	104	1.750	6.375	1.748	6.368	900	3.337	1.236	4.754	1.665	6.143	169	662	345	1.360	1.278	4.825	12	46	
Κάτω του 1,0	920	2.341	4	7	920	2.341	917	2.337	512	1.383	659	1.831	876	2.270	111	368	189	572	694	1.893	8	25	
1,0 - 1,4	589	2.627	7	21	587	2.624	588	2.625	291	1.366	437	2.079	567	2.373	46	222	24	599	444	2.107	3	13	
1,5 - 1,9	156	907	4	12	155	904	156	907	63	393	101	618	149	878	10	60	25	152	102	618	1	8	
2,0 - 2,9	77	450	11	43	77	450	76	444	30	176	34	205	65	383	2	12	5	28	32	181	0	0	
3,0 - 3,9	5	28	1	3	5	28	4	22	1	7	1	3	2	10	0	0	0	0	1	3	0	0	
4,0 και άνω	7	33	4	18	6	28	7	33	3	13	4	18	6	29	0	0	2	9	5	23	0	0	
									Κοινότητα Καιουργίου														
Σύνολο	810	3.164	23	78	808	3.159	809	3.163	379	1.503	568	2.311	787	3.087	57	228	42	585	588	2.364	3	9	
Κάτω του 1,0	380	1.032	1	2	380	1.032	379	1.031	193	549	279	810	372	1.019	38	125	72	225	288	823	3	9	
1,0 - 1,4	296	1.365	6	17	295	1.363	296	1.365	136	553	213	1.048	290	1.346	14	73	55	272	222	1.083	0	0	
1,5 - 1,9	85	493	3	9	84	490	85	493	32	199	51	314	81	476	4	24	10	63	53	323	0	0	
2,0 - 2,9	42	239	10	38	42	239	42	239	15	86	22	127	39	221	1	6	3	16	22	123	0	0	
3,0 - 3,9	3	16	1	3	3	16	3	16	1	7	1	3	2	10	0	0	0	0	1	3	0	0	
4,0 και άνω	4	19	2	9	4	19	4	19	2	9	2	9	3	15	0	0	2	9	2	9	0	0	
									Κοινότητα Παναιτωλίου														
Σύνολο	944	3.222	8	26	942	3.216	939	3.205	521	1.834	668	2.443	878	3.056	112	434	203	775	690	2.461	9	37	
Κάτω του 1,0	540	1.309	3	5	540	1.309	538	1.306	319	834	380	1.021	504	1.251	73	243	117	347	406	1.070	5	16	
1,0 - 1,4	293	1.262	1	4	292	1.261	292	1.260	155	713	224	1.031	277	1.227	32	149	69	327	222	1.024	3	13	
1,5 - 1,9	71	414	1	3	71	414	71	414	31	194	50	304	68	402	6	36	15	89	49	295	1	8	
2,0 - 2,9	35	211	1	3	35	211	34	208	18	89	12	78	26	162	1	6	2	12	10	58	0	0	
3,0 - 3,9	2	12	0	0	2	12	1	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4,0 και άνω	3	14	2	9	2	14	3	14	1	4	2	9	3	14	0	0	0	0	3	14	0	0	
									γ. Αγροτικές Περιοχές (Σύνολο)														
Σύνολο	6.867	23.454	223	765	6.788	23.275	6.660	22.905	2.514	8.855	3.556	12.884	5.657	19.884	422	1.616	740	3.006	3.744	13.474	481	1.825	
Κάτω του 1,0	3.558	7.830	38	66	3.535	7.803	3.487	7.677	1.425	3.478	1.988	4.892	2.992	6.850	268	771	403	1.172	2.060	4.995	237	590	
1,0 - 1,4	1.992	8.201	70	211	1.970	8.168	1.932	8.056	718	3.207	1.045	4.811	1.666	7.212	111	543	229	1.161	1.115	5.065	160	718	
1,5 - 1,9	677	3.677	34	136	671	3.654	656	3.574	228	1.299	331	1.922	651	3.091	28	167	67	420	353	2.049	45	274	
2,0 - 2,9	525	3.012	61	264	503	2.942	495	2.887	119	721	173	1.104	377	2.255	15	108	33	201	190	1.187	32	204	
3,0 - 3,9	81	514	13	67	78	502	77	495	18	118	17	125	53	357	1	10	8	52	21	143	7	39	

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών								Ανέσεις Νοικοκυριών													
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδροψευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνας		Αποχ/τήριο με υδρ. εγκ. Μέσα στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)	
	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη
4,0 και άνω	34	220	7	31	31	206	33	216	6	36	4	30	18	119	1	17	0	0	5	35	0	0
Σύνολο	2.054	7.390	93	302	2.051	7.384	2.038	7.350	971	3.391	1.359	5.069	1.913	6.950	232	870	366	1.522	1.458	5.382	219	811
Κάτω του 1,0	1.037	2.497	16	28	1.037	2.497	1.032	2.490	572	1.458	734	1.919	976	2.390	162	475	198	602	775	1.975	123	308
1,0 - 1,4	652	2.847	34	101	650	2.845	646	2.834	277	1.253	423	1.986	612	2.728	49	255	120	622	462	2.129	59	271
1,5 - 1,9	204	1.116	17	69	204	1.116	204	1.116	81	454	124	702	190	1.041	12	72	33	208	132	753	17	101
2,0 - 2,9	138	768	22	91	136	768	132	752	39	214	72	419	115	658	7	41	14	80	81	468	17	116
3,0 - 3,9	15	91	3	9	15	91	15	91	2	12	4	22	13	79	1	10	1	10	7	40	3	15
4,0 και άνω	10	71	1	4	9	67	9	67	0	0	2	21	7	54	1	17	0	0	1	17	0	0
Σύνολο	1.016	3.576	30	113	1.016	3.576	1.003	3.545	451	1.627	720	2.682	928	3.330	73	289	148	601	748	2.773	167	661
Κάτω του 1,0	534	1.233	6	11	534	1.233	526	1.218	244	607	388	967	494	1.170	45	137	78	227	398	977	68	167
1,0 - 1,4	308	1.314	9	35	308	1.314	305	1.309	150	676	218	998	280	1.231	21	108	43	204	229	1.035	64	286
1,5 - 1,9	107	602	5	26	107	602	105	591	40	234	70	421	67	560	3	16	13	86	75	451	21	131
2,0 - 2,9	55	349	6	23	55	349	55	349	10	66	36	238	47	300	4	28	11	66	37	246	10	53
3,0 - 3,9	9	64	2	9	9	64	9	64	5	35	6	49	7	65	0	0	5	18	7	55	4	24
4,0 και άνω	3	14	2	9	3	14	3	14	2	9	2	9	3	14	0	0	0	0	2	9	0	0
Σύνολο	3.797	12.488	100	350	3.721	12.315	3.619	12.010	1.092	3.840	1.477	5.133	2.816	9.604	117	457	226	883	1.538	5.319	95	353
Κάτω του 1,0	1.987	4.100	16	27	1.964	4.073	1.909	3.969	609	1.411	864	2.006	1.522	3.290	59	159	127	343	887	2.043	46	115
1,0 - 1,4	1.032	4.040	27	75	1.012	4.009	981	3.913	291	1.278	404	1.827	774	3.253	41	180	66	335	424	1.801	37	161
1,5 - 1,9	366	1.959	12	41	360	1.936	347	1.867	107	611	137	799	264	1.490	13	79	21	126	146	845	7	42
2,0 - 2,9	334	1.895	33	150	312	1.825	308	1.786	70	441	65	447	215	1.287	4	39	8	55	72	473	6	35
3,0 - 3,9	57	359	8	39	54	347	53	340	11	72	7	54	33	223	0	0	4	24	7	48	0	0
4,0 και άνω	21	135	4	18	19	125	21	135	4	27	0	0	8	51	0	0	0	0	2	9	0	0
Σύνολο	16.673	57.493	217	669	16.648	57.436	16.618	57.335	9.993	34.799	14.165	49.937	16.218	56.191	6.811	24.052	3.435	13.051	14.623	51.147	11.911	40.571
Κάτω του 1,0	8.108	23.503	44	69	8.102	23.497	8.084	23.455	5.893	16.001	7.862	21.229	8.907	23.170	3.901	11.079	1.958	6.978	8.131	21.667	6.699	17.612
1,0 - 1,4	5.996	25.368	77	219	5.985	25.353	5.981	25.341	3.422	14.967	5.232	22.683	5.870	25.044	2.537	10.878	1.262	5.802	5.367	23.172	4.371	18.365
1,5 - 1,9	997	5.553	34	130	997	5.553	993	5.536	488	2.791	784	4.474	964	5.408	282	1.605	155	938	805	4.579	589	3.264
2,0 - 2,9	467	2.445	40	161	464	2.433	460	2.409	161	860	259	1.411	411	2.190	85	465	52	293	288	1.561	217	1.133
3,0 - 3,9	62	368	11	40	60	362	60	356	18	116	14	64	36	224	3	12	5	28	17	89	21	111
4,0 και άνω	43	256	11	50	40	238	40	238	11	64	14	76	28	155	3	13	3	12	15	79	14	86
Σύνολο	4.645	16.405	117	400	4.613	16.331	4.566	16.199	1.989	7.164	2.648	9.846	4.079	14.674	338	1.325	643	2.661	2.774	10.239	382	1.447
Κάτω του 1,0	2.379	5.541	11	19	2.371	5.531	2.349	5.488	1.123	2.844	1.459	3.719	2.133	5.107	226	679	343	1.024	1.508	3.792	191	481
1,0 - 1,4	1.408	6.021	38	113	1.396	6.005	1.378	5.980	577	2.632	803	3.803	1.240	5.512	79	405	205	1.047	850	3.977	120	534
1,5 - 1,9	470	2.602	18	65	468	2.593	463	2.565	181	1.058	252	1.476	407	2.306	19	123	58	365	262	1.530	38	232
2,0 - 2,9	317	1.798	39	158	310	1.779	305	1.749	88	515	122	763	257	1.486	12	91	27	164	137	833	27	164
3,0 - 3,9	49	284	7	27	47	278	47	278	16	92	9	59	31	186	1	10	8	52	13	77	6	36
4,0 και άνω	24	159	4	18	21	145	24	159	4	23	3	26	11	77	1	17	2	18	4	30	0	0
Σύνολο	1.822	5.854	44	155	1.776	5.747	1.708	5.541	482	1.638	708	2.418	1.233	4.166	80	288	48	160	726	2.461	61	227

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών				Ανάσεις Νοικοκυριών																	
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδρευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνας		Αποχ/τήριο με υδρ. εγκ. Μέσα στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)	
	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη
Κάτω του 1,0	959	1.880	12	21	947	1.866	905	1.795	270	595	407	912	668	1.377	40	95	32	80	415	918	28	65
1,0 - 1,4	495	1.857	10	27	482	1.838	465	1.776	139	592	207	908	345	1.410	28	123	9	43	211	914	26	116
1,5 - 1,9	167	861	5	20	162	844	153	795	39	204	54	306	107	583	9	50	5	27	62	347	6	37
2,0 - 2,9	168	1.011	12	59	153	960	152	943	30	206	32	235	91	813	3	18	2	10	32	225	1	8
3,0 - 3,9	26	196	4	24	25	190	24	183	3	34	6	57	18	153	0	0	0	0	6	57	0	0
4,0 και άνω	7	49	1	4	7	49	7	49	1	8	0	0	4	30	0	0	0	0	0	0	0	0

NOMOS ΗΛΕΙΑΣ

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΗΛΙΚΙΩΝ

ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ 17^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ 1991

Πίνακας 1. Πληθυσμός κατά φύλο και ομάδες ηλικιών. Αγροτικές περιοχές κατά δήμους και κοινότητες. Απογραφή Πληθυσμού της 17^{ης} Μαρτίου 1991.

Δήμοι - Κοινότητες	Αμφότερων των φύλων	Αρρένες					Θήλειες						
		Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65
2.4 ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ													
ΣΥΝΟΛΟ	102.137	51.788	10.000	10.263	9.923	12.622	8.980	50.349	9.547	9.561	8.109	12.450	10.682
2.4.1 ΕΠΑΡΧΙΑ ΗΛΕΙΑΣ													
ΣΥΝΟΛΟ	77.771	39.515	7.900	8.107	7.756	9.383	6.369	38.256	7.568	7.465	6.323	9.248	7.652
ΔΗΜΟΙ													
ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ	1.812	959	213	237	231	194	84	853	172	173	234	169	105
ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ													
ΑΓΙΑΣ ΑΝΝΗΣ	279	142	26	20	30	31	35	137	20	20	19	35	43
ΑΓΙΑΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ	128	71	9	18	6	16	22	57	6	5	8	21	17
ΑΓΙΑΣ ΜΑΥΡΑΣ	376	193	33	52	40	49	19	183	34	45	22	56	26
ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ	299	149	45	23	29	26	26	150	31	30	25	34	30
ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	788	387	85	75	78	84	65	401	71	92	74	87	77
ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	543	272	67	54	55	54	42	271	69	57	37	63	45
ΑΓΙΟΥ ΗΛΙΑ ΠΗΝΗΙΩΝ	409	212	37	49	50	55	21	197	30	48	38	53	28
ΑΓΙΟΥ ΗΛΙΑ ΠΥΡΓΟΥ (ΑΓΙΟΥ ΗΛΙΑ ΛΕΤΡΙΝΩΝ)	369	180	26	38	36	50	30	189	35	31	30	59	34
ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ	618	315	62	66	61	72	54	303	61	63	47	70	62
ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ	129	61	11	14	11	13	12	68	8	15	9	18	18
ΑΓΝΑΝΤΩΝ	214	106	18	22	8	33	25	108	15	23	1	37	32
ΑΓΡΑΠΙΔΟΧΩΡΙΟΥ	202	105	18	20	11	26	30	97	12	18	7	30	30
ΑΕΤΟΡΡΑΧΗΣ	249	133	26	36	17	38	16	116	23	21	19	32	21
ΑΛΠΟΧΩΡΙΟΥ	811	408	89	65	75	105	74	403	76	79	62	97	89
ΑΜΠΕΛΟΚΑΜΠΟΥ	645	323	62	68	62	75	56	322	63	72	54	67	66
ΑΜΠΕΛΩΝΟΣ	807	404	85	78	85	96	60	403	74	86	67	100	76
ΑΝΘΩΝΟΣ	307	158	27	39	23	43	26	149	20	31	21	40	37

Δήμοι - Κοινότητες	Αμφοτέρων των φύλων	Σύνολο	Άρρενες					Θήλειες					
			0-14	15-29	30-44	45-64	65	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65
ΑΝΤΡΩΝΙΟΥ	735	375	79	87	61	78	70	360	85	62	39	102	72
ΑΡΒΑΝΙΤΗ	282	146	42	25	30	28	21	136	26	32	20	25	33
ΑΡΕΤΗΣ	447	219	49	36	42	66	26	228	43	41	46	53	45
ΑΣΠΡΩΝ ΣΠΙΤΙΩΝ	313	160	16	26	18	55	45	153	13	25	19	54	42
ΑΣΤΡΑ	328	180	31	38	32	45	34	148	21	29	18	42	38
ΑΥΓΕΙΟΥ	364	183	41	32	30	49	31	181	39	20	30	48	44
ΑΥΓΗΣ	179	86	8	8	13	26	31	93	7	9	7	28	42
ΑΧΛΑΔΙΝΗΣ	414	214	37	56	40	51	30	200	43	42	26	52	37
ΒΑΡΒΑΣΑΙΝΗΣ	1.243	616	125	118	143	149	81	627	119	143	112	127	126
ΒΑΣΙΛΑΚΙΟΥ	552	268	48	41	43	73	63	284	43	43	42	73	83
ΒΕΛΑΝΙΔΙΟΥ	290	146	37	24	23	35	27	144	24	28	19	37	36
ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ	441	219	44	48	35	56	36	222	54	40	34	46	48
ΒΟΥΝΑΡΓΟΥ	847	403	63	98	62	113	67	444	90	96	65	104	89
ΒΡΟΧΙΤΣΗΣ	408	220	34	56	35	60	35	188	27	34	29	56	42
ΒΥΤΙΝΑΙΚΩΝ	284	141	23	23	21	45	29	143	26	24	13	45	35
ΓΕΡΑΚΙΟΥ	669	338	76	66	66	76	54	331	73	74	46	73	65
ΓΟΥΜΕΡΟΥ	1.032	536	87	128	109	131	81	496	118	97	70	129	82
ΓΡΑΝΙΤΣΑΙΚΩΝ	345	179	28	39	37	43	32	166	30	28	38	33	37
ΔΑΦΝΗΣ	414	207	31	34	41	54	47	207	30	39	30	55	53
ΔΑΦΝΙΩΤΙΣΣΗΣ	449	232	48	58	37	57	32	217	42	47	31	56	41
ΔΗΜΗΤΡΑΣ	399	193	40	44	41	53	15	206	31	48	42	63	22
ΔΟΥΚΑΣ	277	137	27	20	25	32	33	140	22	21	18	44	35
ΔΟΥΝΑΙΚΩΝ	786	400	65	90	79	95	71	386	70	65	66	96	89
ΕΛΑΙΩΝΟΣ	468	237	52	49	45	47	44	231	51	44	47	47	42
ΕΦΥΡΑΣ	473	248	45	42	52	59	50	225	36	40	40	50	59
ΗΛΙΔΟΣ	224	111	18	27	23	29	14	113	20	26	15	33	19
ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	343	171	32	29	30	42	38	172	31	31	23	39	48
ΚΑΒΑΣΙΛΑΣ	1.147	565	111	127	114	135	78	582	109	119	97	143	114
ΚΑΚΟΤΑΡΙΟΥ	237	119	28	17	20	27	27	118	29	19	21	20	29
ΚΑΛΥΒΙΩΝ ΗΛΙΔΟΣ	429	227	53	43	42	51	38	202	46	34	40	37	45
ΚΑΛΥΒΙΩΝ ΜΥΡΤΟΥΝΤΙΩΝ	177	87	14	22	15	22	14	90	21	14	13	26	16
ΚΑΜΕΝΗΣ	226	117	29	13	29	23	23	109	18	16	20	29	26
ΚΑΜΠΟΥ	139	65	11	10	8	21	15	74	9	11	7	25	22
ΚΑΠΕΛΕΤΟΥ	641	319	73	74	58	69	45	322	64	66	58	82	52

Δήμοι - Κοινότητες	Αμφότερων των φύλων	Σύνολο	Άρρενες					Θήλειες					
			0-14	15-29	30-44	45-64	65	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65
ΚΑΡΑΤΟΥΛΑ	963	509	92	121	106	124	66	454	89	96	82	107	80
ΚΑΡΔΑΜΑ	1.029	531	107	107	114	121	82	498	93	89	95	128	93
ΚΑΡΔΙΑΚΑΥΤΙΟΥ	612	305	71	64	80	52	38	307	82	50	80	52	43
ΚΑΡΥΑΣΣΑ	209	102	15	15	9	34	29	107	13	18	8	34	34
ΚΑΣΤΡΟΥ	857	449	78	98	96	102	75	408	78	75	83	88	84
ΚΑΤΑΚΟΛΟΥ	612	332	61	57	71	88	55	280	51	41	58	81	49
ΚΑΤΣΑΡΟΥ	362	173	32	17	44	40	40	189	38	38	23	38	52
ΚΑΤΩ ΠΑΝΑΓΙΑΣ	1.266	659	170	193	137	109	50	607	154	149	133	91	80
ΚΑΥΚΩΝΙΑΣ	242	115	20	22	21	35	17	127	23	36	13	34	21
ΚΕΝΤΡΟΥ	445	211	102	49	41	15	4	234	107	65	27	25	10
ΚΕΡΑΜΙΔΙΑΣ	345	176	31	35	26	48	36	169	23	27	23	50	46
ΚΛΑΔΕΟΥ	201	97	8	16	19	32	22	104	15	20	13	29	27
ΚΛΙΝΔΙΑΣ	511	273	74	49	61	55	34	238	59	49	48	48	34
ΚΟΛΙΡΙΟΥ	1.069	528	99	109	113	129	78	541	117	112	97	119	96
ΚΟΡΑΚΟΧΩΡΙΟΥ	217	97	8	16	21	29	23	120	24	19	16	42	19
ΚΟΡΟΙΒΟΥ	377	207	42	57	30	50	28	170	30	46	29	40	25
ΚΟΡΥΦΗΣ	202	92	20	14	19	19	20	110	22	16	11	27	34
ΚΟΣΚΙΝΑ	218	117	19	21	23	32	22	101	19	21	14	27	20
ΚΟΥΜΑΝΗ	707	363	70	70	52	96	75	344	60	62	39	114	69
ΚΟΥΡΤΕΣΙΟΥ	781	387	75	100	65	93	54	394	97	84	64	90	59
ΚΟΥΤΣΟΧΕΡΑΣ	498	263	63	39	55	66	40	235	50	40	34	67	44
ΚΡΥΟΒΡΥΣΗΣ	501	263	39	68	46	62	48	238	44	63	35	47	49
ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΥ	225	108	14	28	18	32	16	117	11	29	21	27	29
ΚΡΥΟΝΕΡΟΥ	282	149	23	39	19	43	25	133	23	29	19	39	23
ΚΥΛΛΗΝΗΣ	952	546	80	148	134	126	58	406	64	83	81	98	80
ΛΑΓΑΝΑ	363	193	32	42	48	36	35	170	34	31	35	39	31
ΛΑΛΑ	795	411	75	80	62	117	77	384	68	73	63	109	71
ΛΑΜΠΕΙΑΣ	663	349	57	76	57	75	84	314	54	51	36	89	84
ΛΑΝΘΙΟΥ	510	232	44	47	43	56	42	278	46	40	34	70	88
ΛΑΣΤΑΪΚΩΝ	493	240	33	52	40	64	51	253	53	43	33	70	54
ΛΑΤΑ	312	159	43	31	23	35	27	153	31	25	23	46	28
ΛΑΤΖΟΙΟΥ	639	323	67	47	67	72	70	316	72	53	47	77	67
ΛΕΒΕΝΤΟΧΩΡΙΟΥ	238	133	29	20	26	36	22	105	14	20	26	30	15
ΛΕΥΚΟΧΩΡΙΟΥ	549	271	67	61	63	49	31	278	59	65	60	48	46

Δήμοι - Κοινότητες	Αμφότερων των φύλων	Σύνολο	Άρρενες					Θήλειες					
			0-14	15-29	30-44	45-64	65	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65
ΛΙΝΑΡΙΑΣ	190	100	11	24	18	26	21	90	10	22	16	20	22
ΛΟΥΒΡΟΥ	294	143	22	22	25	46	28	151	24	23	17	44	43
ΛΟΥΚΑ	239	113	18	20	14	27	34	126	29	16	14	32	35
ΛΥΓΙΑΣ	627	326	63	78	57	79	49	301	56	67	53	84	41
ΜΑΓΕΙΡΑ	127	64	10	13	10	17	14	63	12	13	11	13	14
ΜΑΓΟΥΛΑΣ	408	195	39	43	36	44	33	213	44	40	30	55	44
ΜΑΖΑΡΑΚΙΟΥ	595	302	58	71	49	72	52	293	57	66	37	66	67
ΜΑΝΟΛΑΔΟΣ	1.453	733	182	154	180	155	62	720	185	164	134	139	98
ΜΑΧΟΥ	684	339	56	76	79	73	55	345	49	82	83	80	51
ΜΕΛΙΣΣΗΣ	662	357	101	78	68	66	44	305	78	69	48	61	49
ΜΗΛΕΩΝ	234	115	15	19	22	26	33	119	16	21	18	29	35
ΜΙΡΑΚΑΣ	391	205	39	36	39	50	41	186	21	38	33	46	48
ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ	447	236	49	55	30	74	28	211	44	38	29	58	42
ΜΟΥΡΙΑΣ	173	82	12	12	17	27	14	91	8	10	12	32	29
ΜΥΡΣΙΝΗΣ	1.160	595	110	120	105	150	110	565	117	105	94	145	104
ΜΥΡΤΕΑΣ	919	467	106	107	96	107	51	452	94	87	81	113	77
ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ	391	187	40	25	53	48	21	204	47	24	51	53	29
ΝΕΑΣ ΜΑΝΟΛΑΔΟΣ	1.449	734	174	176	176	136	72	715	178	162	130	151	94
ΝΕΜΟΥΤΑΣ	566	285	51	51	46	80	57	281	66	42	35	83	55
ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ ΜΥΡΤΟΥΝΤΙΩΝ	1.323	677	157	133	155	151	81	646	163	136	129	139	79
ΝΕΡΑΙΔΑΣ	245	125	23	20	20	29	33	120	13	15	17	35	40
ΝΗΣΙΟΥ	695	354	56	90	65	84	59	341	75	75	60	71	60
ΞΕΝΙΩΝ (ΚΑΛΥΒΑΚΙΩΝ)	184	99	21	18	19	23	18	85	17	22	14	18	14
ΞΗΡΟΚΑΜΠΟΥ	341	170	33	29	28	55	25	171	24	32	28	48	39
ΞΥΛΟΚΕΡΑΣ	375	194	30	36	48	52	28	181	33	28	29	47	44
ΟΙΟΝΗΣ	319	153	23	23	26	49	32	166	28	32	14	45	47
ΟΡΕΙΝΗΣ	252	133	10	17	26	44	36	119	15	13	15	41	35
ΠΑΛΑΙΟΒΑΡΒΑΣΑΙΝΗΣ	445	220	42	47	48	49	34	225	51	37	37	53	47
ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ	359	188	39	31	44	40	34	171	32	35	31	35	38
ΠΕΛΟΠΙΟΥ	1.023	509	88	95	83	130	113	514	83	89	76	138	128
ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ	504	276	62	79	45	49	41	228	44	56	37	47	44
ΠΕΡΣΑΙΝΗΣ	335	167	32	40	26	45	24	168	44	28	25	38	33
ΠΕΥΚΗΣ	290	151	31	37	30	31	22	139	36	24	22	27	30
ΠΕΥΚΩΝ	340	167	31	36	29	40	31	173	37	32	23	47	34

Δήμοι - Κοινότητες	Αμφότερων των φύλων	Σύνολο	Άρρενες					Σύνολο	Θήλειες					
			0-14	15-29	30-44	45-64	65		0-14	15-29	30-44	45-64	65	
ΠΛΑΤΑΝΟΥ	1.260	662	127	138	131	160	106	598	98	121	106	157	116	
ΠΟΥΡΝΑΡΙΟΥ	308	161	32	32	29	44	24	147	31	28	27	40	21	
ΠΡΑΣΙΝΟΥ	794	394	71	74	97	95	57	400	61	71	54	97	117	
ΡΟΒΙΑΤΑΣ	340	176	33	34	38	42	29	164	31	29	28	40	36	
ΡΟΔΙΑΣ	400	213	47	56	46	38	26	187	35	41	30	49	32	
ΡΟΥΠΑΚΙΟΥ	423	222	52	43	48	45	34	201	49	38	39	40	35	
ΣΑΒΑΛΙΩΝ	1.119	552	124	107	91	145	85	567	119	115	100	128	105	
ΣΑΛΜΩΝΗΣ	725	368	60	72	58	98	80	357	60	57	53	102	85	
ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ	516	250	59	29	54	57	51	266	66	39	36	63	62	
ΣΚΑΦΙΔΙΑΣ	180	83	12	11	17	31	12	97	13	15	16	32	21	
ΣΚΛΙΒΑΣ	232	114	26	18	29	26	15	118	27	21	13	31	26	
ΣΚΟΥΡΟΧΩΡΙΟΥ	703	354	67	67	80	85	55	349	68	80	58	75	68	
ΣΜΙΛΑΣ	528	247	59	26	49	63	50	281	57	41	40	66	77	
ΣΟΠΙΟΥ	213	108	24	15	24	25	20	105	17	22	15	29	22	
ΣΤΑΦΙΔΟΚΑΜΠΟΥ	341	173	55	26	45	26	21	158	37	36	40	21	34	
ΣΤΡΕΦΙΟΥ	875	435	73	78	90	102	92	440	68	81	65	113	113	
ΣΤΡΟΥΣΙΟΥ	321	171	38	40	30	32	31	150	27	29	25	38	31	
ΣΩΣΤΙΟΥ	350	180	28	43	33	49	27	170	26	41	27	40	36	
ΤΡΑΓΑΝΟΥ	2.306	1.136	275	213	238	258	152	1.170	289	250	215	260	156	
ΤΣΙΠΙΑΩΝ	227	127	25	16	31	24	31	100	22	11	14	18	35	
ΦΛΟΚΑΣ	585	294	48	49	66	74	57	291	44	60	54	67	66	
ΦΟΛΩΗΣ	253	144	26	23	29	36	30	109	17	20	11	29	32	
ΦΟΝΑΙΤΙΚΩΝ	175	86	12	18	12	25	19	89	16	13	17	22	21	
ΧΑΒΑΡΙΟΥ	1.385	689	125	132	123	173	136	696	116	114	109	166	191	
ΧΑΡΙΑΣ	170	92	18	23	17	18	16	78	13	16	6	25	18	
ΧΕΙΜΑΔΙΟΥ	502	249	57	49	54	63	26	253	52	55	30	67	49	
ΧΕΛΙΔΟΝΙΟΥ	662	355	66	79	63	82	65	307	59	50	49	77	72	
ΩΛΕΝΗΣ	607	314	83	55	66	66	44	293	73	54	45	63	58	
			2.4.2. ΕΠΑΡΧΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΣ											
ΣΥΝΟΛΟ	24.366	12.273	2.100	2.156	2.167	3.239	2.611	12.093	1.979	2.096	1.786	3.202	3.030	
ΔΗΜΟΙ														

Δήμοι - Κοινότητες	Αμφοτέρων των φύλων	Σύνολο	Αρρενες					Θήλειες					
			0-14	15-29	30-44	45-64	65	Σύνολο	0-14	15-29	30-44	45-64	65
ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΗΣ	881	428	49	74	74	113	118	453	44	75	84	120	130
ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ													
ΑΓΙΟΥ ΗΛΙΑ	54	27	2	4	3	11	7	27	1	3	3	10	10
ΑΓΡΙΔΙΟΥ	75	39	10	5	10	8	6	36	7	7	8	7	7
ΑΛΙΦΕΙΡΑΣ	137	71	12	8	11	15	25	66	7	7	12	13	27
ΑΛΦΕΙΟΥΣΗΣ	1.052	526	119	84	97	130	96	526	107	101	91	125	102
ΑΜΥΓΔΑΛΕΩΝ	714	361	66	83	74	74	64	353	75	83	52	73	70
ΑΝΕΜΟΧΩΡΙΟΥ	404	210	42	31	42	54	41	194	29	33	28	56	48
ΑΝΗΛΙΟΥ	302	150	24	28	32	46	20	152	27	33	28	38	26
ΑΡΗΝΗΣ	210	103	10	13	21	29	30	107	12	22	12	26	35
ΒΡΕΣΤΟΥ	283	149	15	26	32	34	42	134	21	25	14	39	35
ΒΡΙΝΑΣ	501	262	47	52	45	59	59	239	49	33	31	69	57
ΓΙΑΝΝΙΤΣΟΧΩΡΙΟΥ	481	244	56	44	54	56	34	237	50	49	48	51	39
ΓΡΑΙΚΑ	338	159	16	24	19	54	46	179	26	23	15	54	61
ΓΡΥΛΟΥ	337	164	26	19	17	60	42	173	21	22	18	52	60
ΔΑΦΝΟΥΛΑΣ	253	138	13	29	31	35	30	115	14	17	17	32	35
ΔΙΑΣΕΛΩΝ	521	257	45	35	44	75	58	264	52	39	40	76	57
ΔΡΑΓΩΓΙΟΥ	204	105	10	13	25	33	24	99	11	20	19	26	23
ΕΠΙΤΑΛΙΟΥ	1.907	898	176	165	161	246	150	1.009	191	177	153	270	218
ΘΕΙΣΟΑΣ	198	104	8	24	13	30	29	94	11	13	8	32	30
ΚΑΚΟΒΑΤΟΥ	447	228	34	35	40	70	49	219	29	22	34	79	55
ΚΑΛΙΔΟΝΗΣ	453	220	29	26	36	67	62	233	22	30	23	69	89
ΚΑΛΜΙΘΕΑΣ	1.302	660	110	121	146	148	135	642	81	133	120	164	144
ΚΑΛΛΙΚΩΜΟΥ	1.179	587	108	97	111	147	124	592	126	108	86	149	123
ΚΑΛΥΒΑΚΙΩΝ	512	242	44	50	50	36	37	270	49	67	51	57	46
ΚΑΤΩ ΣΑΜΙΚΟΥ	515	270	48	55	57	67	43	245	37	55	47	55	51
ΚΟΥΜΟΥΘΕΚΡΑ	225	122	21	28	23	32	18	103	19	14	18	34	18
ΚΟΥΦΟΠΟΥΛΟΥ	67	29	2	2	5	10	10	38	1	3	5	10	19
ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΥ	68	36	6	11	1	12	6	32	4	5	1	12	10
ΛΕΠΡΕΟΥ	530	263	38	43	46	71	65	267	39	34	44	64	86
ΛΙΒΑΔΑΚΙΟΥ	344	165	25	41	35	41	23	179	34	29	36	47	33

Δήμοι - Κοινότητες	Αμφότερων των φύλων	Σύνολο	Αρρένες					Σύνολο	Θήλειες				
			0-14	15-29	30-44	45-64	65		0-14	15-29	30-44	45-64	65
ΛΙΝΙΣΤΑΙΝΗΣ	132	65	7	7	9	17	25	67	5	4	9	16	33
ΜΑΚΙΣΤΟΥ	131	74	20	4	14	17	19	57	11	10	3	15	18
ΜΑΤΕΣΙΟΥ	137	80	3	19	10	29	19	57	4	7	3	20	23
ΜΗΛΕΑΣ	158	76	5	19	5	31	16	82	10	15	5	32	20
ΜΙΝΘΗΣ	197	105	8	8	14	37	38	92	7	9	17	24	35
ΜΥΡΩΝΙΩΝ	389	190	41	28	21	59	41	199	32	36	12	62	57
ΝΕΑΣ ΦΙΓΑΛΕΙΑΣ	1.689	849	165	178	132	202	172	840	151	187	97	205	200
ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ	426	220	43	37	34	68	38	206	30	27	36	58	55
ΞΗΡΟΧΩΡΙΟΥ	577	291	58	45	48	72	68	286	69	44	46	55	72
ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΝ	118	63	1	5	6	24	27	55	2	2	2	23	26
ΠΕΤΡΑΛΩΝΩΝ	238	123	18	26	11	33	35	115	12	25	11	33	34
ΠΛΑΤΙΑΝΑΣ	468	248	45	48	40	59	56	220	34	37	31	64	54
ΠΛΟΥΤΟΧΩΡΙΟΥ	219	119	23	17	15	30	34	100	18	10	11	31	30
ΠΡΑΣΙΔΑΚΙΟΥ	126	64	10	19	11	11	13	62	13	11	15	7	16
ΡΑΧΩΝ	376	193	39	40	41	47	26	183	41	31	39	41	31
ΡΟΒΙΩΝ	200	100	8	13	18	38	23	100	14	11	20	33	22
ΡΟΔΙΝΩΝ	163	88	12	19	12	23	22	75	8	14	2	23	28
ΣΑΜΙΚΟΥ	540	276	70	46	61	57	42	264	55	50	41	64	54
ΣΕΚΟΥΛΑ	186	100	14	19	11	30	26	86	7	14	6	27	32
ΣΚΙΛΛΟΥΝΤΙΑΣ	402	207	35	23	38	59	52	195	27	21	32	56	59
ΣΜΕΡΝΑΣ	300	156	24	25	25	46	36	144	16	25	12	48	43
ΣΤΟΜΙΟΥ	60	31	0	5	2	9	15	29	1	2	1	13	12
ΣΧΙΝΩΝ	670	331	53	42	69	95	72	339	44	49	56	92	98
ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ	349	176	29	33	31	47	36	173	33	28	23	46	43
ΤΡΥΠΗΤΗΣ	531	275	76	69	53	40	37	256	74	66	43	38	35
ΦΑΝΑΡΙΟΥ	253	127	18	25	23	33	28	126	17	19	17	35	38
ΦΙΓΑΛΕΙΑΣ	202	100	13	15	11	34	27	102	10	13	12	40	27
ΦΡΙΞΗΣ	430	225	33	38	39	68	47	205	32	33	21	60	59
ΧΡΥΣΟΧΩΡΙΟΥ	205	104	18	14	8	36	28	104	6	14	17	32	32

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΚΑΙ ΜΕΛΗ ΑΥΤΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΜΕΝΟΥΝ ΣΕ
ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΑΝΑΓΟΓΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ
ΚΑΤΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΝΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ
ΝΟΜΟΙ, ΑΣΤΙΚΟΙ, ΗΜΙΑΣΤΙΚΟΙ ΔΗΜΟΙ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ,
ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ, ΠΕΔΙΝΕΣ ΗΜΙΟΡΕΙΝΕΣ ΚΑΙ ΟΡΕΙΝΕΣ
ΠΕΡΙΟΧΕΣ.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΗΣ 17^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ 1991

Πίνακας - Νοικοκυριά και μέλη αυτών που διαμένουν σε κανονικές κατοικίες, ανάλογα με την πυκνότητα κατοικήσεως και τις ανέσεις που διαθέτουν. Νομοί, αστικοί, ημιαστικοί δήμοι και κοινότητες, αγροτικές περιοχές, πεδινές ημιορεινές και ορεινές περιοχές. Απογραφή Πληθυσμού της 17ης Μαρτίου 1991.

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών								Ανέσεις Νοικοκυριών													
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδρευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνας		Αποχτήριο με υδρ. Εγκ. στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)	
	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη
Σύνολο	47.488	163.494	818	2.854	47.320	163.065	46.571	160.069	25.329	89.529	34.184	121.869	43.709	151.594	7.551	27.224	7.686	30.224	35.845	126.856	9.292	32.100
										2.4 Νομός Ηλείας												
Σύνολο	37.416	129.200	612	2.065	37.281	128.844	36.723	126.342	20.558	72.361	27.286	96.930	34.684	120.179	6.537	23.208	5.996	23.412	28.639	100.925	6.806	22.553
Κάτω του 1,0	21.822	53.843	146	284	21.776	53.777	21.653	53.557	12.717	34.070	16.299	42.949	20.564	51.471	4.210	12.313	3.539	10.853	17.108	44.466	4.223	10.905
1,0 - 1,4	11.395	50.982	210	640	11.350	50.890	11.283	50.561	6.231	28.812	8.718	40.572	10.865	48.427	2.035	9.254	2.055	10.068	9.087	42.131	2.144	9.274
1,5 - 1,9	2.405	13.630	79	309	2.397	13.601	2.329	13.262	1.079	6.283	1.535	8.944	2.194	12.587	210	1.187	293	1.791	1.644	9.577	310	1.676
2,0 - 2,9	1.357	7.949	121	527	1.340	7.900	1.207	7.143	439	2.605	627	3.725	1.054	6.287	72	382	82	684	674	3.977	112	581
3,0 - 3,9	285	1.824	31	177	281	1.809	179	1.210	63	416	71	490	142	976	4	22	12	90	73	498	10	70
4,0 και άνω	152	973	25	128	137	867	92	608	27	175	38	250	85	431	6	60	5	25	43	276	7	47
										α. Αστικές Περιοχές												
Σύνολο	11.732	40.149	145	417	11.709	40.076	11.333	38.094	8.028	27.100	9.855	34.116	11.004	37.194	3.880	13.303	1.909	7.147	10.430	35.511	5.357	17.403
Κάτω του 1,0	6.816	17.186	43	71	6.813	17.181	6.789	17.135	5.128	13.833	5.884	15.658	6.801	16.740	2.512	7.146	1.173	3.546	6.264	16.137	3.404	6.891
1,0 - 1,4	3.713	16.403	49	123	3.708	16.398	3.660	16.198	2.439	10.743	3.295	14.745	3.577	15.949	1.216	5.368	640	3.030	3.437	15.385	1.668	7.108
1,5 - 1,9	911	3.282	16	57	909	3.278	900	3.027	304	1.644	459	2.547	562	3.012	108	682	70	395	499	2.750	200	1.042
2,0 - 2,9	380	2.049	28	119	379	2.047	256	1.369	131	732	196	1.047	237	1.274	43	203	21	139	202	1.072	75	353
3,0 - 3,9	135	1.809	4	18	133	1.800	39	1.241	18	109	14	167	26	158	0	10	4	31	17	108	6	139
4,0 και άνω	75	440	6	29	67	399	19	124	8	39	7	32	11	63	1	4	1	6	11	61	4	30
										Δήμος Αμαλιάδος												
Σύνολο	4.050	13.467	66	205	4.040	13.444	4.022	13.370	3.173	10.768	3.324	11.308	3.868	12.917	1.299	4.476	875	3.275	3.450	11.654	137	410
Κάτω του 1,0	2.509	6.420	16	28	2.507	6.418	2.502	6.410	2.005	5.354	2.105	5.647	2.431	6.279	845	2.412	562	1.721	2.187	5.813	90	215
1,0 - 1,4	1.188	5.113	22	54	1.185	5.110	1.181	5.100	957	4.232	1.009	4.458	1.128	4.935	403	1.794	270	1.278	1.038	4.579	44	180
1,5 - 1,9	205	1.090	5	21	204	1.087	204	1.085	137	746	133	758	190	1.027	37	205	29	168	144	803	3	15
2,0 - 2,9	117	656	16	71	116	654	108	610	60	356	66	381	98	583	13	81	12	89	69	379	0	0
3,0 - 3,9	19	119	2	6	18	116	17	106	10	63	7	47	15	90	0	0	2	19	9	63	0	0
4,0 και άνω	12	69	1	5	10	59	10	59	4	17	4	17	5	23	1	4	0	4	4	17	0	0
										Δήμος Πύργου												
Σύνολο	7.682	26.682	79	212	7.669	26.632	7.311	24.724	4.855	16.332	6.831	22.808	7.136	24.277	2.581	8.827	1.034	3.872	6.880	23.857	5.220	16.993
Κάτω του 1,0	4.309	10.746	27	43	4.306	10.743	4.287	10.725	3.123	8.479	3.879	10.011	4.170	10.461	1.667	4.734	611	1.825	4.077	10.324	3.314	6.816
1,0 - 1,4	2.525	11.290	27	69	2.523	11.283	2.479	11.098	1.482	6.511	2.286	10.287	2.448	11.014	813	3.574	370	1.752	2.399	10.806	1.624	6.928
1,5 - 1,9	406	2.192	10	36	405	2.189	358	1.942	167	898	326	1.789	362	1.985	71	377	41	227	365	1.947	197	1.027
2,0 - 2,9	263	1.393	12	48	263	1.393	148	759	71	376	130	666	139	711	30	142	9	50	134	693	75	353
3,0 - 3,9	116	690	2	12	115	684	22	135	8	48	7	40	11	166	0	0	0	12	43	108	6	39
4,0 και άνω	63	371	1	4	57	340	9	65	4	22	3	15	6	40	0	0	1	6	7	44	4	30
										β. Ημιαστικές Περιοχές												
Σύνολο	5.024	17.837	68	225	4.993	17.757	4.985	17.754	2.952	10.863	4.132	15.019	4.833	17.312	980	3.598	1.264	4.970	4.319	15.632	180	619
Κάτω του 1,0	2.970	8.093	18	38	2.959	8.074	2.947	8.048	1.805	5.242	2.493	7.099	2.864	7.898	621	1.965	755	2.431	2.591	7.295	107	294
1,0 - 1,4	1.814	7.249	22	66	1.801	7.214	1.801	7.221	941	4.406	1.353	6.252	1.557	7.081	304	1.417	442	2.156	1.408	6.480	58	255
1,5 - 1,9	271	1.516	7	27	269	1.505	270	1.513	133	771	190	1.071	262	1.464	27	158	49	282	209	1.188	11	56
2,0 - 2,9	143	803	17	69	139	791	142	799	66	356	79	469	127	708	7	42	16	188	92	536	4	114
3,0 - 3,9	17	105	2	12	16	102	16	102	6	42	11	74	15	96	0	0	1	6	13	83	0	0
4,0 και άνω	9	71	2	19	19	71	9	71	3	16	6	54	9	65	1	16	5	6	6	60	0	0
										Δήμος Ανδραβιδας												
Σύνολο	881	2.902	4	13	879	2.898	873	2.888	592	2.029	717	2.465	837	2.804	147	521	174	659	743	2.617	15	55
Κάτω του 1,0	554	1.454	1	2	554	1.454	553	1.453	371	1.033	480	1.272	630	1.415	99	308	19	386	473	1.289	8	22
1,0 - 1,4	278	1.187	1	2	276	1.183	271	1.172	193	850	227	1.024	260	1.137	46	204	52	253	237	1.045	6	29
1,5 - 1,9	34	185	0	0	34	185	34	185	22	117	23	130	34	185	0	11	3	20	26	140	0	0
2,0 - 2,9	14	69	2	9	14	69	14	69	6	29	6	32	12	60	0	0	0	7	36	1	4	
3,0 - 3,9	1	7	0	0	1	7	1	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4,0 και άνω	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
										Δήμος Βαρβολομίου												
Σύνολο	984	3.382	21	59	974	3.337	970	3.325	646	2.281	808	2.842	948	3.272	181	640	320	1.168	841	2.947	41	137

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών										Ανέσεις Νοικοκυριών											
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδρευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνα		Αποχτήριο με υδρ. Εγκ. στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)	
	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη
Κάτω του 1,0	694	1.676	2	4	588	1.665	582	1.645	397	1.108	490	1.353	688	1.525	121	350	197	594	615	1.414	25	387
1,0 - 1,4	295	1.277	8	18	293	1.271	293	1.271	199	906	243	1.085	287	1.250	52	247	108	488	251	1.127	13	58
1,5 - 1,9	49	273	2	6	49	273	49	273	27	153	41	231	49	273	8	37	12	68	42	232	2	10
2,0 - 2,9	36	174	8	27	34	168	36	174	19	89	24	124	34	162	2	6	5	18	28	134	1	2
3,0 - 3,9	7	44	7	26	7	44	7	44	4	24	5	31	7	44	0	0	0	0	5	31	0	0
4,0 και άνω	3	18	0	0	3	18	3	18	0	0	3	18	3	18	0	0	0	0	2	9	0	0
Σύνολο	1.388	5.103	35	119	1.381	5.086	1.380	5.091	649	2.476	1.191	4.427	1.346	4.970	251	972	373	1.498	1.237	4.587	57	200
Κάτω του 1,0	821	2.358	13	25	821	2.358	818	2.353	411	1.275	721	2.144	800	2.318	171	595	211	699	747	2.197	38	114
1,0 - 1,4	444	2.082	10	38	442	2.078	443	2.080	203	994	394	1.865	438	2.057	73	343	140	688	405	1.918	15	68
1,5 - 1,9	81	434	4	16	79	423	80	431	27	153	56	302	76	406	7	34	16	84	62	336	4	18
2,0 - 2,9	32	178	5	23	31	174	31	172	8	54	15	78	25	140	0	0	4	18	16	87	0	0
3,0 - 3,9	4	24	1	6	4	24	4	24	0	0	3	18	4	24	0	0	1	6	4	24	0	0
4,0 και άνω	4	31	2	13	4	31	4	31	0	0	2	20	3	25	0	0	1	5	3	25	0	0
Σύνολο	880	3.169	6	26	872	3.150	871	3.155	578	2.180	747	2.734	837	3.058	209	780	184	781	800	2.829	62	216
Κάτω του 1,0	612	1.387	2	7	608	1.381	605	1.377	352	1.022	441	1.239	748	1.343	129	394	112	389	465	1.292	33	87
1,0 - 1,4	296	1.318	1	4	293	1.308	295	1.317	184	870	258	1.176	282	1.278	73	328	65	345	275	1.246	22	93
1,5 - 1,9	37	230	3	16	37	230	37	230	22	142	52	161	38	223	3	20	4	25	31	193	6	28
2,0 - 2,9	31	206	2	10	31	206	31	206	19	130	21	142	29	193	3	22	3	22	27	179	2	8
3,0 - 3,9	3	12	0	0	2	9	2	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	0	0
4,0 και άνω	1	18	0	0	1	16	1	16	1	16	1	16	1	16	1	16	0	0	1	16	0	0
Σύνολο	893	3.301	2	8	887	3.286	891	3.297	487	1.897	671	2.551	865	3.210	172	685	213	884	698	2.652	5	11
Κάτω του 1,0	489	1.320	0	0	488	1.318	489	1.320	274	803	381	1.091	478	1.297	101	320	116	383	391	1.103	3	4
1,0 - 1,4	301	1.385	2	8	297	1.374	299	1.381	162	788	231	1.102	290	1.359	80	295	79	398	240	1.144	2	7
1,5 - 1,9	70	394	0	0	70	394	70	394	35	206	44	247	67	377	9	56	14	85	49	287	0	0
2,0 - 2,9	30	178	0	0	29	178	30	178	14	84	13	93	27	153	2	14	4	30	16	100	0	0
3,0 - 3,9	2	18	0	0	2	18	2	18	2	18	2	18	2	18	0	0	0	0	2	18	0	0
4,0 και άνω	1	18	0	0	1	16	1	16	0	0	0	0	1	16	0	0	0	0	0	16	0	0
Σύνολο	20.680	71.214	399	1.423	20.679	71.011	20.405	70.494	9.578	34.388	13.199	47.795	18.847	65.873	1.697	6.307	2.823	11.295	13.890	49.782	1.289	4.531
Κάτω του 1,0	12.034	28.584	65	175	12.004	28.542	11.807	28.374	5.784	14.995	7.822	20.192	11.099	28.833	1.077	3.202	1.611	4.876	8.253	21.034	712	1.780
1,0 - 1,4	6.088	27.330	139	451	6.041	27.283	6.002	27.142	2.851	13.663	4.068	19.575	5.531	25.397	515	2.469	973	4.881	4.252	20.266	418	1.911
1,5 - 1,9	1.523	8.832	67	225	1.519	8.820	1.499	8.722	642	3.888	886	5.326	1.380	8.111	75	447	174	1.114	936	5.839	69	678
2,0 - 2,9	834	5.096	78	339	822	5.082	809	4.975	242	1.487	352	2.209	890	4.305	22	137	55	357	380	2.369	33	214
3,0 - 3,9	133	1.910	25	147	132	907	124	887	39	265	46	328	101	724	4	22	7	53	43	308	14	31
4,0 και άνω	68	482	17	86	61	397	64	414	18	120	25	164	46	303	4	30	3	14	26	165	3	17
Σύνολο	4.562	15.997	91	296	4.540	15.922	4.520	15.855	2.488	8.961	3.198	11.766	4.236	14.993	500	1.838	833	3.291	3.263	11.833	432	1.588
Κάτω του 1,0	2.762	7.066	25	46	2.751	7.048	2.744	7.035	1.600	4.362	1.966	5.428	2.587	6.742	345	1.063	513	1.632	2.013	5.466	232	642
1,0 - 1,4	1.364	6.323	34	109	1.359	6.314	1.353	6.284	695	3.398	985	4.824	1.270	5.979	137	685	289	1.319	1.008	4.871	187	758
1,5 - 1,9	275	1.605	14	52	273	1.599	270	1.581	134	822	187	1.127	259	1.515	14	89	38	245	179	1.073	29	166
2,0 - 2,9	122	728	11	63	120	718	118	711	47	284	48	301	95	578	2	12	12	81	54	334	14	22
3,0 - 3,9	23	141	3	16	23	141	21	132	6	41	6	37	14	96	1	3	1	14	8	45	0	0
4,0 και άνω	18	138	4	20	14	102	14	102	8	48	18	49	11	82	1	8	0	15	44	0	0	
Σύνολο	6.781	19.747	123	433	6.773	19.708	6.701	19.504	2.983	10.657	4.044	14.350	5.389	18.854	677	2.458	770	3.009	4.344	16.304	380	1.371
Κάτω του 1,0	3.352	7.882	28	80	3.347	7.875	3.304	7.807	1.741	4.420	2.382	6.805	3.140	7.502	407	1.177	437	1.266	2.540	6.294	214	529
1,0 - 1,4	1.757	7.879	60	182	1.749	7.868	1.740	7.830	947	4.480	1.283	6.952	1.644	7.506	231	1.058	283	1.308	1.363	6.332	128	573
1,5 - 1,9	421	2.440	20	89	420	2.437	411	2.396	207	1.245	275	1.636	389	2.290	30	175	51	333	299	1.777	29	181
2,0 - 2,9	227	1.307	22	92	225	1.303	218	1.269	74	428	127	740	201	1.180	8	40	17	93	134	780	10	73
3,0 - 3,9	21	157	3	21	21	157	19	144	11	88	12	86	17	125	0	8	0	12	86	0	1	15
4,0 και άνω	13	82	2	9	11	68	11	68	3	20	16	31	8	52	0	0	2	9	8	36	0	0
Σύνολο	11.931	37.818	143	514	11.919	37.699	11.802	37.404	4.961	19.617	7.426	28.193	11.078	39.034	1.384	5.141	1.812	6.415	7.587	30.636	524	1.911
Σύνολο	20.680	71.214	399	1.423	20.679	71.011	20.405	70.494	9.578	34.388	13.199	47.795	18.847	65.873	1.697	6.307	2.823	11.295	13.890	49.782	1.289	4.531
Κάτω του 1,0	12.034	28.584	65	175	12.004	28.542	11.807	28.374	5.784	14.995	7.822	20.192	11.099	28.833								

Αριθμός ατόμων κατά δωμάτιο	Νοικοκυριά κανονικών κατοικιών				Ανάσεις Νοικοκυριών																	
	Σύνολο		Από αυτά μοιράζονται την κατοικία		Κουζίνα		Ηλεκτρικό φως		Τηλέφωνο		Λουτρό ή ντους		Υδρευση με βρύση μέσα στην κατοικία		Κεντρική θέρμανση		Ηλιακ. Θερμοσίφωνας		Αποχτήριο με υδρ. Εγκ. στην κατ.		Αποχέτευση (Σύνδεση με δίκτυο)	
	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη	Νοικ/ριά	Μέλη
Σύνολο	1.109	3.303	8	30	1.105	3.292	1.071	3.208	504	1.808	627	1.706	984	2.981	121	448	133	483	626	1.717	19	46
Κάτω του 1,0	860	1.369	0	0	850	1.359	832	1.331	308	692	335	785	690	1.258	57	133	86	235	329	784	15	28
1,0 - 1,4	305	1.120	4	9	303	1.116	295	1.095	141	577	138	614	288	1.020	42	186	39	198	143	625	3	11
1,5 - 1,9	174	393	0	0	173	388	69	369	33	190	32	184	59	333	13	72	16	42	33	202	0	0
2,0 - 2,9	70	370	2	7	69	368	66	353	22	130	21	127	57	309	7	45	2	8	19	113	1	7
3,0 - 3,9	8	41	1	8	8	41	5	38	2	19	1	8	8	41	2	12	0	0	2	13	0	0
4,0 και άνω	4	20	1	8	4	20	4	20	0	0	0	0	4	20	0	0	0	0	0	0	0	0
										Υ3. Ορεινές Περιοχές												
Σύνολο	2.504	7.795	27	105	2.489	7.768	2.480	7.701	1.145	3.833	1.370	4.562	2.025	6.513	148	514	313	1.231	1.460	4.832	727	2.518
Κάτω του 1,0	1.467	3.014	1	1	1.461	3.004	1.443	2.978	686	1.568	828	1.853	1.199	2.519	101	258	172	472	888	1.971	412	940
1,0 - 1,4	683	2.787	6	23	675	2.754	672	2.747	308	1.373	375	1.706	648	2.364	30	154	100	608	390	1.786	218	1.003
1,5 - 1,9	214	1.185	3	11	214	1.185	211	1.174	104	596	112	664	171	986	4	23	27	164	121	714	72	411
2,0 - 2,9	119	696	2	55	118	692	113	669	41	251	60	309	90	648	10	55	13	81	64	335	21	139
3,0 - 3,9	19	125	3	15	19	125	19	125	6	45	5	30	15	98	3	24	1	6	8	42	3	21
4,0 και άνω	2	8	0	0	2	8	2	8	0	0	0	0	2	8	0	0	0	0	1	4	1	4

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΑΧΑΪΑΣ, ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ, ΗΛΕΪΑΣ.

Καταλήγοντας λοιπόν σε κάποια συμπεράσματα για τους νομούς που εξετάσαμε εκτενέστερα πιο πριν, θα μπορούσαμε να πούμε πως οι νόμοι Ηλείας, Αχαΐας, Αιτωλωακαρνανίας αποτελούν περιοχές της Ελλάδας οι οποίες εμπεριέχουν αρκετά από εκείνα τα χαρακτηριστικά τα οποία κάνουν ένα γεωγραφικό χώρο εύκολα κατοικήσιμο και χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα τόσο στα πλαίσια της διαμονής όσο και της δημιουργίας οικογενειακής μονιμότητας. Αυτό οφείλεται σε πολλούς παράγοντες, όπως είναι το γόνιμο του εδάφους, με αποτέλεσμα να έχουμε καλλιέργειες μεγάλης κλίμακος αλλά και ποιοτικής φύσεως προϊόντα, το εύκρατο του κλίματος, η κοντινή απόσταση από άλλα μεγάλα αστικά κέντρα όπως η Αθήνα, η ομαλότητα και η λειτουργικότητα των περιοχών που υπάγονται στους νομούς που αναπτύξαμε, η ύπαρξη τουριστικών κέντρων, το μεγάλο λιμάνι της Πάτρας που φιλοξενεί υπερσύγχρονα και μεγάλων ναυτιλιακών επιχειρήσεων πλοία, η κατασκευή της υπερσύγχρονης γέφυρας Ρίου - Αντιρρίου ένα μεγάλο έργο που θα βοηθήσει στην έγκαιρη και γρήγορη μετάβαση από τον ένα νομό στον άλλο, καθώς επίσης και ο μη εκφυλισμός του βιοτικού επιπέδου (σε σχέση με άλλα αστικά κέντρα) και οι δυνατότητες ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού.

Το μέγεθος του πληθυσμού στοιχείου των Νομών, παρουσίασε σημαντικές αυξομειώσεις τις τελευταίες δεκαετίες, που συγκεκριμένα, κατά

τη δεκαετία 1961-1971 παρουσιάστηκε μείωση του πληθυσμού η οποία έφτασε σε ποσοστό 13 % στις αρχές του 1971. Από το 1971 και μετά εμφανίζεται μιά ομαλοποίηση της τάσης αυτής και μάλιστα μιά πορεία αύξησης του πληθυσμιακού στοιχείου ιδιαίτερα του Νομού Αχαΐας. Οι δύο διαφορετικές τάσεις που παρατηρούμε, μπορούν να εξηγηθούν βάση κοινωνιολογικών δεδομένων. Κατά την περίοδο 1961 - 1971 υπήρξε έντονο εξωτερικό και εσωτερικό μεταναστευτικό ρεύμα, λόγω της μεγάλης οικονομικής κρίσης που διερχόταν η χώρα. Το ρεύμα αυτό ήταν πολύ μεγαλύτερο και από αυτό που είχε περάσει η χώρα την περίοδο 1900 - 1915.

Αυτό οφειλόταν σε κοινωνική αναταραχή, πολιτική αστάθεια, μείωση των επιχορηγήσεων και επενδυτικών δραστηριοτήτων ξένων χωρών προς την Ελλάδα και γενικότερα μια ενδογενής αβεβαιότητα που είχε καλλιεργηθεί μέσα στους κόλπους της χώρας μας και είχε περιβάλλει όλους τους Έλληνες.

Τα κίνητρα για παραμονή στις περιοχές που αναλύσαμε ήταν πολύ λίγα και η λύση της εσωτερικής και εξωτερικής μετανάστευσης ήταν για πολλούς όχι εναλλακτική, αλλά λύση ζωής.

Ιδιαίτερα για το Νομό Αχαΐας, η πορεία του πληθυσμού είναι τόσο σημαντική ιδιαίτερα από το 1971 και μετά, που δίνει αισιόδοξα μηνύματα για το μέλλον της περιφέρειας με την προϋπόθεση βέβαια οι συνθήκες που συνετέλεσαν στην αύξηση αυτή να συντηρηθούν και να ενταχθούν προς την κατεύθυνση του εκσυγχρονισμού και της ανάπτυξης. Πράγματι η απότομη αύξηση του πληθυσμού στην Αχαΐα οφείλεται κατά μεγάλο ποσοστό

στη μεγάλη σημασία που δόθηκε στη γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή, εξαιτίας της καινούργιας πολιτικής που παρουσιάστηκε στην Ελλάδα την περίοδο αυτή, στην ώθηση που δόθηκε στην περιφερειακή ανάπτυξη σε μεγάλα έργα εκσυγχρονισμού που έγιναν και τα οποία ανέμεναν οι κάτοικοι μεγάλο χρονικό διάστημα, η μείωση του μεταναστευτικού ρεύματος, λόγω των κινήτρων που δόθηκαν για παραμονή, αλλά και η επιστροφή των μεταναστών στην περιοχή τους. Όλα αυτά συνετέλεσαν θετικά στην άμβλυση του μεγάλου δημογραφικού προβλήματος που διερχόταν ο Νομός Αχαΐας.

Τα τελευταία χρόνια η πορεία του πληθυσμού στους νομούς που μας απασχολούν δεν είναι σημαντική ή τουλάχιστον δεν παρουσιάζει σημαντικές αυξητικές τάσεις. Σύμφωνα με την απογραφή του 1991 υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στον αντρικό και γυναικείο πληθυσμό. Παρατηρείται επίσης μία αύξηση του αγροτικού πληθυσμού στο σύνολο ιδιαίτερα του Ν. Ηλείας και Ν. Αχαΐας. Η συγκέντρωση των κατοίκων στις αγροτικές περιοχές είναι αναμενόμενη διότι το κύριο επάγγελμα των κατοίκων των Νομών είναι οι γεωργικές εργασίες. Παρατηρείται επίσης μία σχετικά μεγάλη συγκέντρωση μεγάλων ηλικιών δηλαδή δημογραφική γήρανση και στους τρεις νομούς (Ηλείας, Αχαΐας, Αιτωλοακαρνανίας). Παρ' όλα αυτά ο νέος πληθυσμός (ηλικίες από 0-15 ετών) είναι αυξημένος σε σχέση με τις προηγούμενες χρονιές. Η μεγάλη αύξηση του μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού σε βάρος κατ' ουσία του ενεργού, έχει ως αίτιο τη δημογραφική

γήρανση του πληθυσμού και είναι αρκετά ανησυχητικό σαν φαινόμενο διότι επακολουθεί οικονομική στασιμότητα και εκφυλισμός με μη ανατρέψιμα αποτελέσματα.

Όσον αφορά τη διάρθρωση των επαγγελμάτων των κατοίκων των Νομών Ηλείας, Αχαΐας, Αιτωλοακαρνανίας, παρατηρείται πως υπάρχει μία αύξηση σε μερικά επαγγέλματα, όπως είναι οι Υπηρεσίες, οι Τεχνίτες, πράγμα που επισημαίνει ότι έχουν δημιουργηθεί καινούργιες οικονομικές πηγές για τους κατοίκους. Αυτές είναι κύρια η τουριστική βιομηχανία, η οποία δεν είχε αναπτυχθεί καθόλου τα προηγούμενα χρόνια, και που η οποία βοήθησε στο να ξεπηδήσουν καινούργια επαγγέλματα όπως οι επιτόπιοι ή πλανόδιοι μικροπωλητές, μεγάλα πολυτελή εστιατόρια και ταβέρνες, ξενοδοχεία, κάμπινγκ καθώς και άλλα υποεπαγγέλματα της τουριστικής βιομηχανίας με αποτέλεσμα καινούριες θέσεις εργασίας και οικονομική ανάπτυξη του νομού.

Σύμφωνα με άλλες στατιστικές μελέτες όσον αφορά το γραμματικό επίπεδο των κατοίκων των νομών που μελετήσαμε, το 41,2 % των κατοίκων του Ν. Αχαΐας είναι απόφοιτοι στοιχειώδους εκπαίδευσης, ενώ το 19,9 % είναι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης, το 39 % των κατοίκων του Ν. Ηλείας και το 40,2 % των κατοίκων του Ν. Αιτωλοακαρνανίας είναι απόφοιτος στοιχειώδους εκπαίδευσης ενώ το 17,3% και 20% αντίστοιχα είναι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης.

Σχετικά με τους γάμους, τις γεννήσεις και τους θανάτους από το 1987 μέχρι και το 1997 (σύμφωνα με άλλα στοιχεία), βλέπουμε μία ανησυχητική μείωση των γεννήσεων, μια σταθερότητα σε σχέση με τον αριθμό των γάμων με αυξητικές τάσεις κατά περιόδους, ενώ οι θάνατοι βαθμιαία και σταδιακά εμφανίζουν τάσεις ανόδου, στοιχεία που συγκλίνουν στο να είναι ομοειδή και στους τρεις νομούς.

Μερικοί από τους λόγους που συντελούν στη μείωση της γεννητικότητας είναι οι εξής: Οικονομικοί κυρίως λόγοι και ανάμεσα σ' αυτούς περιλαμβάνονται η υποαπασχόληση, η έλλειψη ή ανεπάρκεια στέγης και κυρίως η ανεργία. Αυτοί οι παράγοντες είναι ανασταλτικοί για τη σύσταση οικογένειας. Οι παράγοντες αυτοί έχουν άμεση σχέση με το κλείσιμο μεγάλων και ζωτικής σημασίας βιομηχανικών επιχειρήσεων ιδιαίτερα στο Νομό Αχαΐας. Επίσης σχετίζονται οικογενειακών επιχειρήσεων, καθώς και βιοτεχνικών.

Η μείωση της γεννητικότητας επίσης οφείλεται και στην άνοδο του διοικητικού και πολιτιστικού επιπέδου των κατοίκων, στην χειραφέτηση του γυναικείου πληθυσμού καθώς και στην ανεπαρκή προστασία της γυναίκας και του παιδιού με αποτέλεσμα να υπάρχει η επιθυμία από την πλευρά της γυναίκας να απαλλαγεί από κάθε μορφή ανδρικής εξουσίας.

Ο οικογενειακός προγραμματισμός είναι ένας άλλος σημαντικός παράγοντας μείωσης των γεννήσεων, όπως και η λανθασμένη χρήση των μέσων αντισύλληψης (εκτρώσεις, αντισυληπτικά κ.α.) που επιφέρει πολλές

φορές μέχρι και τη στέρωση ή τουλάχιστον τη δυσκολία τεκνοποίησης. Η παρουσία του παιδιού άλλωστε αποτελεί και ένα επιπλέον έξοδο για την οικογένεια, λόγω του αυξημένου κόστους συντήρησης και εκπαίδευσης, αλλά ακόμη και λόγω του ότι συντελεί στην διακοπή της επαγγελματικής απασχόλησης της μητέρας.

Επίσης, η μεταναστευτική δραστηριότητα, εξωτερική και εσωτερική, που σχετίζεται και στους τρεις σχεδόν νομούς έστω και σε αργούς ρυθμούς και η οποία αφορά πάντα αναπαραγωγικές ομάδες πληθυσμών είναι ακόμη λόγος μείωσης των γεννήσεων.

Σε σχέση με τη θνησιμότητα παρουσιάζεται ιδιαίτερο πρόβλημα από τη στιγμή που παρατηρείται δυσαναλογία στις ηλικίες αλλά και στο ποσοστό των ηλικιωμένων που είναι σχετικά υψηλό.

Η αύξηση του ποσοστού των θανάτων οφείλεται είτε σε βιολογικές αιτίες, είτε σε διάφορες ασθένειες οι οποίες τα τελευταία ειδικά χρόνια εξαφανίζουν εκατομμύρια ανθρώπων διότι οι περισσότερες από αυτές είναι λοιμώδεις και μεταδοτικές.

Έχουμε θανάτους ακόμη και από αστία, από κακή διατροφή, από άθλιες και απάνθρωπες συνθήκες διαβίωσης. Άλλες αιτίες θανάτου είναι οι ανθρωποκτονίες, τα ατυχήματα και αυτοκτονίες. Οι θεομηνίες και τα έκτακτα γεγονότα, όπως σεισμοί, πλημμύρες είναι μερικοί ακόμη λόγοι.

Σε όλα αυτά η παρέμβαση της πολιτείας πρέπει να είναι πολύπλευρη και αποτελεσματική. Εμείς πιστεύουμε πως και οι τρεις νομοί που εξετάσαμε,

έχουν όλες τις προϋποθέσεις, ώστε να ξεπεράσουν το πρόβλημα. Αποτελεσματική αντιμετώπιση σημαίνει ότι θα πρέπει να κτυπηθεί ριζικά το πρόβλημα της "νεανικής θνησιμότητας" με βελτίωση των υπηρεσιών υγείας αλλά και τη δημιουργία ειδικών νεογνικών μονάδων που θα βοηθούν στην καταπολέμηση της βρεφικής θνησιμότητας.

Κατά δεύτερο λόγο η ανάγκη για αύξηση της γεννητικότητας περιλαμβάνει σημαντικά μέτρα όπως είναι κίνητρα για τη δημιουργία και συντήρηση πολυμελών οικογενειών. Μερικά από αυτά μπορεί να είναι:

Θεσμοθέτηση της ιδιότητα της πολύτεκνης οικογένειας για τα τρία παιδιά, εξασφάλιση οικογενειακής στέγης. Το τελευταίο είναι μάλλον από τα πιο σημαντικά μέτρα που μπορούν και πρέπει να ληφθούν. Η στεγαστική πολιτική πρέπει να έχει πλήθος ευεργετήματα, όπως στους πολύτεκνους για παράδειγμα με χαμηλά εισοδήματα θα πρέπει να δίνεται δωρεάν κατοικία, αλλά και κάθε νέο ζευγάρι με μικρό εισόδημα να ενισχύεται με ειδικό στεγαστικό πρόγραμμα για απόκτηση κατοικίας. Επίσης, επίδομα για το τρίτο παιδί πρέπει να δίνεται μέχρι τέλους της πρώτης σχολικής ηλικίας, ενώ για το τέταρτο παιδί και άνω να χορηγείται επίδομα διπλάσιο του προβλεπομένου, τουλάχιστον για οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα.

Να ιδρυθούν περισσότεροι βρεφονηπιακοί σταθμοί με κατάλληλο προσωπικό και με ωράριο που να εξυπηρετεί τις εργαζόμενες μητέρες. Σημαντικές πρέπει να είναι οι φορολογικές ανταλλαγές για κάθε παιδί.

Η αντιμετώπιση του προβλήματος λοιπόν στους Νομούς Ηλείας, Αχαΐας αλλά και Αιτωλοακαρνανίας, θα πρέπει να είναι αποτελεσματική. Θα πρέπει να είναι δηλαδή πραγματικά κοινωνική, πολιτική και όχι ψηφοθυρική.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- α) Εθνική στατιστική Υπηρεσία Λατρών.
- β) Τσαούσης Δ.Γ. <<Κοινωνική Δημογραφία>>
Κοινωνική Βιβλ. - Gutenberg
- γ) Παπαθεμελής Σ.Τ. <<Το Δημογραφικό μας πρόβλημα - Μία δραματική προειδοποίηση>>.
- δ) Τζιαφέτας Γ.Ν. <<Το δημογραφικό Πρόβλημα της χώρας>>.
- ε) Βαλαώρας Β. <<Ο πληθυσμός της Ελλάδας κατά το δεύτερο ήμισυ του 20ου αιώνα>>.
- στ) Γεωργακόπουλος Π. <<Υπογεννητικότητα>>.
- ζ) Αλεξόπουλος Α. <<Εγχειρίδιο Δημογραφίας>>.
- η) Εθνική Στατιστική Υπηρεσία.

